This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

A 469001 DUPL

1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

UNIVERSITY OF MICHIGAN

888
II3
1762

ΟΙ ΤΟΥ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ
ΛΟΓΟΙ
ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ
ΔΩΔΕΚΑ.

DEMOSTHENIS
ORATIONES
PHILIPPICAE
DUODECIM;

EO, JAM, ORDINE EDITAE,
QUO SUNT AB ORATORE DICTAE.

IN IMA PAGINA; SUBJECTAE SUNT
QUAEDAM EX LECTIONIBUS VARIANTIBUS
EDITIONIS APUD BENENATUM;
ET
EMENDATIONES NONNULLAE PROPONUNTUR.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
M DCC LXII.

888
II3
1762

LECTORI S.

SEQUENS tabella refert annum Olympiadis, annumque etiam aetatis Demoſthenis, quo quaeque dicta eſt Oratio. Haec tabella expreſſa eſt ex And. Schotti vitis comparatis Ariſtotelis et Demoſthenis; explorata tamen prius diligenter, atque comperta ejus fide, ex Dionyſii Halicarnaſſei epiſtola ad Ammaeum, ex ejuſdem Dinarcho, ex Diodoro Siculo, Harpocratione, et ipſius Demoſthenis oratione contra Midiam.

337015

Olympiadis CVII. Anno 1. Demoſthenis 30.

DICTA EST

PHILIPPICA I.

CUJUS INITIUM EST

Εἰ μὲν περὶ καινῦ τινὸς πράγματος πρυτίθετο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν.

Ex Libanio, et Ulpiano, vulgo nominatur Prima contra Philippum.

CVII. 4. 33.

PHILIPPICA II.

SIVE

OLYNTHIACA I.

Ἐπὶ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μοι.

Haec ex Libanio et Ulpiano vulgo nominatur Olynthiaca Secunda.

ITEM

PHILIPPICA III.

SIVE

OLYNTHIACA II.

Οὐχὶ ταὐτὰ παρίσαταί μοι γινώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι.

Haec vulgo Olynthiaca Tertia.

ITEM

PHILIPPICA IV.

SIVE

OLYNTHIACA III.

Αντι πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, χρημάτων.

Haec vulgo Olynthiaca Prima.

CVIII. 2. 35.

PHILIPPICA. V.

Ἃ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτα ἐστιν.

Haec vulgo poſteriorem facit partem primae contra Philippum, poſt voces ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ. [vide paginas 16. et 70. ſequentes.] videtur autem Philippica Prima in his vocibus deſiiſſe, et Philippica Quinta ab iiſdem incepiſſe.

CVIII. 3. 36.

PHILIPPICA VI.

DE PACE.

Ὁρῶ μὲν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα.

CIX. 1. 38.

PHILIPPICA VII.

Ὅταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίγνωνται.

Haec vulgo Secunda contra Philippum.

CIX. 2. 39.

PHILIPPICA VIII.

DE HALONESO.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὐκ ἔςι ὅπως αἱ αἰτίαι.

CIX. 3. 40.

PHILIPPICA IX.

DE MILITIBUS IN CHERSONESO.

Ἔδει μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν, μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν.

ITEM

PHILIPPICA X.

Πολλῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι λόγων γιγνομένων, ὀλίγυ δεῖν, καθ᾿ ἑκάςην ἐκκλησίαν.

Haec vulgo Tertia contra Philippum.

CIX. 4. 41.

PHILIPPICA XI.

Καὶ σπȣδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν βȣλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν.

Haec vulgo Quarta contra Philippum.

CX. 1. 42.

PHILIPPICA XII.

AD PHILIPPI EPISTOLAM.

Ὅτι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππος ȣ̓κ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ ἀνεϐάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν.

CX. 3. 44.

CHAERONEA.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

Κατὰ Φιλίππου Λόγος πρῶτος.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Τοῦ κατὰ Φιλίππου πρώτου Λόγου.

Κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς Φίλιππον οἱ Ἀθηναῖοι φερόμενοι, συνεληλύθασιν εἰς ἐκκλησίαν ἀθυμοῦντες· ὁ τοίνυν ῥήτωρ τήν τε ἀθυμίαν πειρᾶται παύειν, λέγων, οὐδὲν εἶναι θαυμαστὸν, εἰ ῥαθυμοῦντες κεκράτηνται· καὶ εἰσηγεῖται, πῶς ἂν ἄριστα τῷ πολέμῳ προσενεχθεῖεν, κελεύει δὴ δύο δυνάμεις παρασκευάσασθαι, μίαν μὲν μείζω πολιτικὴν, ἥτις οἴκοι μένουσα, πρὸς τὰς τῶν ἐπικαίρων χρείας ἕτοιμος ὑπάρξει· ἑτέραν δὲ ἐλάττονα, ξένων ὄντων τῶν στρατευομένων, παραμεμιγμένων δέ· καὶ κελεύει τὴν δύναμιν μὴ Ἀθήνησι μένειν, μὴ δὲ ἐκ τῆς πόλεως ποιεῖσθαι τὰς βοηθείας· ἀλλὰ περὶ τὴν Μακεδονίαν ἀναστρέφεσθαι, πολεμοῦσαν ἀδιαλείπτως· ἵνα μὴ τοὺς ἐτησίας πνέοντας ἐπιτηρήσας ὁ Φίλιππος, ἢ καὶ τὸν χειμῶνα, ἡνίκα Ἀθήνηθεν εἰς Μακεδονίαν πλεῖν οὐ δυνατὸν, ἐπιχειρῇ τοῖς πράγμασι, καὶ παρὰ τὴν ἀπουσίαν τὴν τῶν Ἀθηναίων ἁπάντων κρατῇ· ἀλλ' ἐγγὺς ἡ πρὸς αὐτὸν ἀντιταξομένη δύναμις πρὸς αὐτὸν ὑπάρχῃ.

ΕΙ μὲν περὶ καινοῦ τινὸς πράγματος προὐτίθετο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἂν ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο· εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τȣ́των ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἂν ἦγον· εἰ δὲ μὴ, τότ' ἂν [a] αὐτὸς ἐπειρώμην ἃ γιγνώσκω λέγειν. ἐπειδὴ δὲ περὶ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν ȣ̃τοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγȣ̃μαι καὶ πρῶτος ἀναστὰς, εἰκότως ἂν συγγνώμης τυγχάνειν· εἰ γὰρ ἐκ τȣ̃ παρεληλυθότος χρόνȣ τὰ δέοντα αὐτοὶ συνεβȣ́λευον, οὐδὲν ἂν ὑμᾶς νῦν ἔδει βȣλεύεσθαι· πρῶτον μὲν ȣ̃ν ȣ̓κ ἀθυμητέον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς παρȣ̃σι πράγμασιν, ȣ̓δ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. ὃ γάρ ἐστι χείριστον αὐτῶν ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνȣ, τȣ̃το πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. τί ȣ̃ν ἐστὶ τȣ̃το; ὅτι ȣ̓δὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιȣ́ντων ὑμῶν,

[a] ἂν ȣ̓ in omnibus M. SS. Benenatus.

κακῶς τὰ πράγματα ἔχει· ἐπεί τοι γε εἰ πάνθ᾽ ἃ προσῆκε πραττόντων, οὕτως εἶχεν, οὐδ᾽ ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι. ἔπειτα ἐνθυμητέον, καὶ παρ᾽ ἄλλων ἀκούουσι, καὶ τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην ποτ᾽ ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων, ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς, ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ᾽ ὑπεμείνατε ὑπὲρ τῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον· τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτα λέγω; ἵν᾽ εἰδῆτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεάσησθε, ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστὶ φοβερὸν, οὔτ᾽, ἂν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον, οἷον ἂν ὑμεῖς βούλησθε, παραδείγμασι χρώμενοι, τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτε ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι᾽ ἣν ταραττόμεθα, ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχρῆν. εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἴεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκο-

πῶν τό, τε πλῆθος τῆς νῦν ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως, καὶ τὸ τὰ χωρία πάντα ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἴεται· λογισάσθω μέν τοι τοῦτο, ὅτι εἴχομέν ποτε ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Πύδναν, καὶ Ποτίδαιαν, καὶ Μεθώνην, καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον κύκλῳ· καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν, αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερα ὑπῆρχεν, καὶ μᾶλλον ὑμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκείως, ἢ ἐκείνῳ· εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν Ἀθηναίοις, ἔχουσι τοιαῦτα ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας, ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἄν, ὧν νυνὶ πεποίηκεν, ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατο δύναμιν. ἀλλ' οἶδεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα τὰ χωρία ἆθλα τοῦ πολέμου κείμενα ἐν μέσῳ· φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων, καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυ-

νεύειν, τὰ τῶν ἀμελούντων· καὶ γάρ τοι ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ, πάντα κατέστραπται, ϗ ἔχει, τὰ μὲν ὡς ἂν ἑλών τις ἔχοι πολέμῳ, τὰ δὲ σύμμαχα ϗ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν ϗ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὁρῶσι παρεσκευασμένους, καὶ πράττειν ἐθέλοντας ἃ χρή. ἂν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ϗ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, ϗ ἕκαστος ὑμῶν οὗ δεῖ ϗ δύναιτ᾽ ἂν παρασχεῖν αὑτὸν χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφεὶς τὴν εἰρωνείαν ἕτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματα ἔχων, εἰσφέρειν, ὁ δ᾽ ἐν ἡλικίᾳ, στρατεύεσθαι· συνελόντι δ᾽ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἢν ὑμῶν αὐτῶν ἐθελήσητε γενέσθαι, ϗ παύσησθε, αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ᾽ ὑπὲρ αὑτοῦ πράξειν, ϗ τὰ ὑμέτερ᾽ αὐτῶν κομιεῖσθε ἂν θεὸς θέλῃ, ϗ τὰ κατερραθυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε,

κἀκεῖνον τιμωρήσεσθε· μὴ γὰρ ὡς θεῷ νομίζετ' ἐκείνῳ τὰ παρόντα πεπηγέναι πράγματα ἀθάνατα, ἀλλὰ μισεῖ τις ἐκεῖνον, καὶ δέδιεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν αὐτῷ· καὶ ἅπαντα, ὅσαπερ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦτα κἂν τοῖς μετ' ἐκείνου χρὴ νομίζειν ἐνεῖναι· κατέπληχε μέντοι ταῦτα πάντα νῦν οὐκ ἔχοντα ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημὶ δεῖν ἤδη. ὁρᾶτε γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἷ προελήλυθεν ἀσελγείας, ἄνθρωπος ὃς οὐδ' αἵρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν, ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ, καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὥς φασι, λέγει, καὶ οὐχ οἷός τέ ἐστιν ἔχων ἃ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ' αἰεί τι προσπεριβάλλεται, καὶ κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας ὑμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται. πότ' οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πότε ἃ χρὴ πράξετε;

ἐπειδάν τι γένηται; ἐπειδὰν νὴ Δία ἀνάγκη τις ᾖ; νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμενα ἡγεῖσθαι; ἐγὼ γὰρ οἶμαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνην εἶναι· ἢ βούλεσθε, εἰπέ μοι, περιϊόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι κατὰ τὴν ἀγοράν, λέγεταί τι καινόν; γένοιτο γὰρ ἄν τι καινότερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν; τέθνηκε Φίλιππος; οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ· τί δ' ὑμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄν περ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὑτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν. καί τοι καὶ τοῦτο (εἴ τι πάθοι, καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν ὑπάρξοι, ἥπερ αἰεὶ βέλτιον, ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, [b] καὶ γὰρ ἐξεργάσαιτο) ἴσθ' ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγ-

[b] καὶ τοῦτο ἐξεργ- Ben. quid ſi legamus ἢ γ' ἄρ'.

μασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες, ὅπως ἂν βούλησθε διοικήσασθε· ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων ὑμῖν τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν, δέξασθαι δύναισθ' ἂν ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις· ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἑτοίμους, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι, λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς ἡγοῦμαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὕστινας χρημάτων, καὶ τἄλλα ὡς ἄν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα [c] δοκῇ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν· δεηθεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσοῦτον, ἐπειδὰν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μηδὲ ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινὶ καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλεσθαί με τὰ πράγματα ἡγείσθω. οὐ γὰρ οἱ ταχὺ καὶ τήμερον εἰπόντες, μάλιστα εἰς δέον λέγουσιν, οὐ γὰρ ἂν τάγε ἤδη γεγενη-

c Forte δοκεῖ, ut ἂν referatur ad παρασκ.

μένα, τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι δυνηθείημεν· ἀλλ᾽ ὃς ἂν δείξῃ, τὶς πορισθεῖσα παρασκευὴ, κ) πόση, κ) πόθεν, διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον, ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· ὅτω γὰρ ὀκέτι τῦ λοιπῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς· οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεταί τι· ἡ μὲν ὖν ὑπόσχεσις ὅτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει, κριταὶ δ᾽ ὑμεῖς ἔσεσθε. πρῶτον μὲν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν· εἶτ᾽ αὐτὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς ἐάν τι δέῃ, πλευςέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσι· πρὸς δὲ τύτοις, τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱππέων ἱππαγωγὺς τριήρεις, καὶ πλοῖα ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω. ταῦτα μὲν οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν, ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ ςρατείας, εἰς Πύλας, καὶ Χερῥόνησον,

καὶ Ὄλυνθον, καὶ ὅποι βȣ́λεται. δεῖ γὰρ ἐκείνῳ τȣ̃το ἐν τῇ γνώμῃ [d] ἐκπαραςῆναι[e], ὡς ὑμεῖς, ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὔϐοιαν, ϗ πρότερόν ποτέ φασιν εἰς Αλίαρτον, ϗ τὰ τελευταῖα πρώην εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὁρμήσαιτε· * ȣ̓́τι παντελῶς ȣ̓δ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν τȣ̃το, ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐςιν· ἵν' ἢ, διὰ τὸν φόϐον, εἰδὼς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς, (εἴσεται γὰρ ἀκριϐῶς, εἰσὶ γάρ, εἰσιν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκείνῳ, παρ' ὑμῶν αὐτῶν, πλείȣς τȣ̃ δέοντος) ἡσυχίαν ἔχῃ, ἢ παριδὼν ταῦτα ἀφύλακτος ληφθῇ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδὼν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνȣ χώραν ὑμῖν, ἂν ἐνδῷ καιρός· ταῦτα μέν ἐςιν, ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημὶ δεῖν, ϗ παρασκευάσασθαι προσήκειν οἶμαι· πρὸς δὲ τȣ́τοις δύναμίν τινα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, φημὶ προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἣ συνεχῶς πολεμήσει, καὶ κακῶς

d Forte εὖ π. e Forte παραςῆσαι. παραθεῖναι. γ'. Ben. * τοι. Ben.

ἐκεῖνον ποιήσει· μή μοι μυρίους, μὴ δὲ δισμυρίους ξένους, μὴ δὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἡ τῆς πόλεως ἔσω· κἂν ὑμεῖς ἕνα, κἂν πλείους, κἂν τὸν δεῖνα, κἂν ὁντινοῦν χειροτονήσητε στρατηγὸν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει· καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαι κελεύω· ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις, καὶ πόση, καὶ πόθεν τὴν τροφὴν ἕξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσειε ποιεῖν, ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρίς· ξένους μὲν λέγω· (καὶ ὅπως μὴ ποιήσητε τοῦτο, ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψεν, ἅπαντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος· καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἱρούμενοι, ἐπὶ τῷ πράττειν, οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες, τούτοις, προστίθετε, ἂν ἐλάττω φαίνηται·) λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας δισχιλίους· τούτων δὲ, Ἀθηναίους φημὶ δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἄν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῇ, χρό-

νον τακτὸν στρατευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῇ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω· καὶ μετὰ τούτων ἱππέας διακοσίους, καὶ τούτων πεντήκοντα Ἀθηναίους τοὐλάχιστον, ὥσπερ τοὺς πεζοὺς τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους· καὶ ἱππαγωγοὺς τούτοις· εἶεν· τί πρὸς τούτοις ἔτι; ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικὸν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέῃ. πόθεν δὴ τούτοις ἡ τροφὴ γενήσεται; ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω, καὶ δείξω, ἐπειδὰν, διότι τηλικαύτην ἀποχρῆν οἶμαι τὴν δύναμιν, καὶ πολίτας τοὺς στρατευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω· τοσαύτην μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἔνι νῦν ὑμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῳ παραταξομένην, ἀλλὰ λῃστεύειν ἀνάγκη, καὶ τούτῳ τῷ τροπῷ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν πρώτην· οὐ τοίνυν οὐθ' ὑπέρογκον αὐτὴν (οὐ γάρ ἐστι

μιϛθὸς, ὐδὲ τροφὴ) [g] ὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν εἶναι δεῖ· πολίτας δὲ παρεῖναι, καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ᾽ ἀκύω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, ὗ Πολύϛρατος ἡγεῖτο, καὶ Ἰφικράτης, καὶ Χαβρίας, καὶ ἄλλοι τινὲς, καὶ ὑμᾶς αὐτὺς συϛρατεύεϛθαι· καὶ οἶδα ἀκύων ὅτι Λακεδαιμονίυς παρατατϊόμενοι μεθ᾽ ὑμῶν, ἐνίκων ὗτοι οἱ ξένοι, καὶ ὑμεῖς μετ᾽ ἐκείνων· ἐξ ὗ δὲ αὐτὰ καθ᾽ αὑτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν ϛρατεύεται, τὺς φίλυς νικᾷ, καὶ τὺς συμμάχυς, οἱ δ᾽ ἐχθροὶ μείζυς τῦ δέοντος γεγόνασι, καὶ παρακύψαντα ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον, καὶ πανταχῦ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα· ὁ δὲ ϛρατηγὸς ἀκολυθεῖ· εἰκότως· ὐ γάρ ἐϛιν ἄρχειν μὴ διδόντα μιϛθόν· τί ὖν κελεύω; τὰς προφάσεις ἀφελεῖν, καὶ τῦ ϛρατηγῦ, καὶ τῶν ϛρατιωτῶν, μιϛθὸν πορίσαντας, καὶ ϛρατιώτας οἰκείυς, ὥσπερ ἐπόπτας τῶν ϛρατηγυμένων, παρακαταϛήσαντας·

g Forte ὗτι.

ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἔσθ' ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. εἰ γὰρ ἔροιτό τις ὑμᾶς, Εἰρήνην ἄγετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γε, εἴποιτ' ἂν, ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν· οὐκ ἐχειροτονεῖτε δὲ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν δέκα ταξιάρχους, καὶ στρατηγοὺς, καὶ φυλάρχους, καὶ ἱππάρχους δύο; τί οὖν οὗτοι ποιοῦσι, πλὴν ἑνὸς ἀνδρὸς, ὃν ἂν ἐκπέμψητε ἐπὶ τὸν πόλεμον; οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον· οὐ γὰρ ἐχρῆν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππάρχους παρ' ὑμῶν, ἄρχοντας οἰκείους, εἶναι, ἵν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον, τὸν παρ' ὑμῶν ἵππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων, Μενέλαον ἱππάρχειν· καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ'

ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τȣ̃τον, ὅς τις ἂν ᾖ. ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἡγεῖσθε λέγεσθαι· τὸ δὲ τῶν χρημάτων πόσα ϗ πόθεν ἔϛαι, μάλιϛα ποθεῖτε ἀκȣ̃σαι· τȣ̃το δὴ ϗ περανῶ· χρήματα τοίνυν, ἔϛι μὲν ἡ τροφὴ, σιτηρέσιον τοῖς ϛρατευομένοις μόνον, τῇ δυνάμει ταύτῃ, τάλαντα ἐννενήκοντα, καὶ μικρόν τι πρός· δέκα μὲν ναυσὶ ταχείαις τετταράκοντα τάλαντα, εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τȣ̃ μηνὸς ἑκάϛȣ· ϛρατιώταις δὲ δισχιλίοις, τοσαῦτα ἕτερα, ἵνα δέκα ἕκαϛος τοῦ μηνὸς ὁ ϛρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ· τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις ȣ̓̃σιν, ἐὰν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαϛος λαμβάνῃ τȣ̃ μηνὸς, δώδεκα τάλαντα· εἰ δέ τις οἴεται μικρὰν ἀφορμὴν, σιτηρέσιον τοῖς ϛρατευομένοις ὑπάρχειν, ȣ̓κ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς, ὅτι τοῦτο ἂν γένηται, προσποριεῖ τὰ λοιπὰ αὐτὸ τὸ ϛράτευμα ἀπὸ τȣ̃ πολέμȣ, ȣ̓δένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικȣ̃ν, ȣ̓δὲ τῶν

συμμάχων, ὥστ' ἔχειν μισθὸν ἐντελῆ· κἀγὼ συμπλέων ἐθελοντὴς, πάσχειν ὁτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦτ' οὕτως ἔχῃ· πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω, γενήσεται, τοῦτ' ἤδη λέξω.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Προσηκάντο μὲν τὴν πρεσβείαν τῶν Ὀλυνθίων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς κεκρίκασι· μέλλουσι δὲ περὶ τὴν ἔξοδον, καὶ δεδιόσιν ὡς δυσπολεμήτου ὄντος τοῦ Φιλίππου, παρελθὼν ὁ Δημοσθένης, πειρᾶται θαρσύνειν τὸν δῆμον, ἐπιδεικνὺς ὡς ἀσθενῆ τὰ τοῦ Μακεδόνος πράγματα· καὶ γὰρ τοῖς συμμάχοις ὕποπτον αὐτὸν εἶναί φησι, καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν οὐκ ἰσχυρόν· τοὺς γὰρ Μακεδόνας ἀσθενεῖς εἶναι καθ' ἑαυτούς.

ΕΠΙ πολλῶν μὲν ἄν τις ἰδεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μοι, τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν φανερὰν γενομένην τῇ πόλει· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι, καὶ χώραν ὅμορον καὶ δύναμίν τινα κεκτημένους, καὶ, τὸ μέγιστον ἁπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγάς, πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἑαυ-

τῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν εἶναι, δαιμονίᾳ τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. δεῖ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτοὺς, ὅπως μὴ χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξωμεν τῶν ὑπαρχόντων· ὡς ἔστι τῶν αἰσχρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων ὧν ἦμέν ποτε κύριοι, φαίνεσθαι προϊεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων τε καὶ καιρῶν. τὸ μὲν οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι, καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς, οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἡγοῦμαι· διὰ τί; ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ' ὅσα ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν τινὰ, ὑμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπρᾶχθαι· ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείονα ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὐτοῦ, τοσούτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δὲ ὅσῳ χεῖρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσού-

τῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε· ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω· καὶ γὰρ εἰ μετ᾽ ἀληθείας τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοποῖτο, ἐνθένδ᾽ ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ᾽ αὐτοῦ. ὧν οὖν, ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, ὑπὲρ τούτων οὐχὶ νῦν ὁρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν· ἃ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἔνι, καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάντας ὑμᾶς, καὶ μεγάλα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ᾽ ἐκείνου φαίνοιτ᾽ ἂν ὀνείδη, βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ᾽ εἰπεῖν πειράσομαι. τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι, λοιδορίαν εἶναί τις ἂν φήσειε κενὴν, δικαίως· τὸ δὲ πάνθ᾽ ὅσα πώποτ᾽ ἔπραξε διεξιόντα, ἐφ᾽ ἅπασι τούτοις ἐλέγχειν, καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι, καὶ δυοῖν ἕνεκα ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρῆσθαι, τοῦ, τ᾽ ἐκεῖνον, ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι· καὶ τοὺ

τοὺς ὑπερεκπεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον, ἰδεῖν, ὅτι πάντα διεξελήλυθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος, μέγας νῦν ηὐξήθη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἥκει τὴν τελευτὴν τὰ πράγματα αὐτῷ. ἐγὼ μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρα ἂν ἡγούμην καὶ αὐτὸς φοβερὸν εἶναι τὸν Φίλιππον καὶ θαυμαστὸν, εἰ τὰ δίκαια πράττοντα ἑώρων αὐτὸν ηὐξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν, εὑρίσκω, τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τοκαταρχὰς, ὅτε Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ἡμῖν διαλεχθῆναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν, καὶ τῷ θρυλλούμενόν ποτε τὸ ἀπόρρητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσαγόμενον· τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα, τῷ Ποτίδαιαν οὖσαν ἡμετέραν ἐξελεῖν· καὶ τοὺς μὲν πρότερον συμμάχους ἡμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δὲ ἐκείνοις. Θετταλοὺς δὲ νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι, καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολε-

μήσειν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέξαϑαι. ὅλως δὲ ἐδείς ἐςιν ὅντιν' ἐ πεφενάκικεν ἐκεῖνος τῶν αὐτῷ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἑκάςων ἄνοιαν ἀεὶ τῶν ἀγνοέντων αὐτὸν ἐξαπατῶν, καὶ προσλάμβανων, ἕτως ηὐξήθη. ὥσπερ ἐν διὰ τέτων ἤρθη μέγας, ἡνίκα ἕκαςοι συμφέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ᾤοντό τι πράξειν· ἕτως ὀφείλει διὰ τῶν αὐτῶν τέτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ' ἕνεκα ἑαυτῦ ποιῶν ἐξελήλεγκται. καιρῦ μὲν δὴ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τῦτο πάρεςι Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθών τις ἐμοὶ, μᾶλλον δὲ ὑμῖν, δειξάτω, ἢ ὡς ἐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτα ἐξηπατημένοι, τὰ λοιπὰ πιςεύσεσιν αὐτῷ· ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν δεδελωμένοι Θετταλοὶ, νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιντο ἄσμενοι. καὶ μὴν εἴτις ὑμῶν, ταῦτα μὲν ἕτως ἔχειν ἡγεῖται, οἴεται δὲ βίᾳ καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα, τῷ τὰ χωρία, καὶ λιμένας, καὶ τὰ τοιαῦτα προει-

ληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῇ, καὶ πᾶσι [a]ταῦτα συμφέρῃ τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς, καὶ μένειν ἐθέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις ὥσπερ οὗτος ἰσχύσῃ, ἡ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμα, ἅπαντα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσεν· οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα, καὶ ἐπιορκοῦντα, καὶ ψευδόμενον, δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα, εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει· καὶ σφόδρα γε ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ· τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται, καὶ περὶ αὐτὰ καταρρεῖ· ὥσπερ γὰρ οἰκίας οἶμαι, καὶ πλοίου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων, τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατα εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. τοῦτο δὲ οὐκ ἔνι νῦν ἐν τοῖς πε-

a Lege ταυτά. Vide ad Phil. Ep. de hoc et de ſequentibus.

πραγμένοις Φιλίππῳ. φημὶ δὴ δεῖν ὑμᾶς, ἅμα τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς πρεσβείαν πέμπειν, ἣ, τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσὶν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαιτεῖν, καὶ περὶ Μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι. σκοπεῖτε μέντοι τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἕξουσιν, ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως, καὶ ὄντων ἐπὶ τοῖς πράγμασιν· ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῇ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενὸν, μάλιστα δὲ ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἑτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. πολλὴν δὴ τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολὴν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἑτοίμως, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. κἂν ταῦ-

τα ἐθελήσητε, ὡς προσήκει καὶ δεῖ, περαί-
νειν, οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμ-
μαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα φα-
νήσεται Φιλίππῳ· ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκεί-
ας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς ἔχοντα ἐξε-
λεγχθήσεται· ὅλως μὲν γὰρ ἡ Μακεδονι-
κὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ, ἐν μὲν προσθήκης
μέρει ἐστί τις οὐ σμικρὰ, οἷον ὑπῆρξέ ποθ'
ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν
αὖ, πρὸς Ποτίδαιαν Ὀλυνθίοις ἐφάνη τι
τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ δὲ Θετταλοῖς
νοσοῦσι καὶ στασιάζουσι, καὶ τεταραγμένοις, ἐπὶ
τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε. καὶ ὅποι
τις ἂν οἶμαι προσθῇ, κἂν μικρὰν δύναμιν,
πάντ' ὠφελεῖ· αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν ἀσθε-
νὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστή· καὶ γὰρ
οὗτος ἅπασι τούτοις, οἷς ἄν τις μέγαν αὐ-
τὸν ἡγήσαιτο, τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρα-
τείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν αὐτὴν ἢ ὑπῆρ-
χε φύσει, κατεσκεύακεν ἑαυτῷ. μὴ γὰρ
οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐταῖς Φι-

λιπεῖν τε χαίρειν, ϗ τοὺς ἀρχομένους· ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ, ϗ τοῦτο ἐζήλωκε ϗ προῄρηται πράττων ϗ κινδυνεύων ἂν συμβῇ τι παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦτα, ἃ μηδεὶς πώποτε ἄλλος Μακεδόνων βασιλεὺς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ᾑρημένος· τοῖς δὲ, τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀπὸ τούτων οὐ μέτεστι· κοπτόμενοι δὲ αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω τε ϗ κάτω, λυποῦνται ϗ συνεχῶς ταλαιπωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις, οὔτ' ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἐώμενοι διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν πορίσωσιν, οὕτως ὅπως ἂν δύνωνται, ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι, κεκλεισμένων τῶν ἐμπορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἄν τις σκέψαιτο οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι, ϗ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ ϗ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου· ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ

τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς οἵου τε ψεύδεσθαι, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. εἰ μὲν γάρ τις ἀνήρ ἐστιν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀγώνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάντα αὐτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα· πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τἀνδρὸς ἀνυπέρβλητον εἶναι. εἰ δέ τις σώφρων, ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου, καὶ μέθην, καὶ κορδακισμοὺς οὐ δυνάμενος φέρειν, παρεωρᾶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει τὸν τοιοῦτον· λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι λῃστὰς καὶ κόλακας καὶ τοιούτους ἀνθρώπους οἵους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα οἷα ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι. δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὓς ἐνθένδε πάντες ἀπήλαυνον, ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον, καὶ τοιούτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων, καὶ ποιητὰς αἰσχρῶν ἀσμά-

των, ὧν εἰς τὰς συνόντας ποιᾶσιν ἕνεκα τᾶ γελασθῆναι, τάτας ἀγαπᾷ, καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει. καί τοι ταῦτα, εἰ καὶ μικρά τις ἡγεῖται, μεγάλα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δείγματα τῆς ἐκείνα γνώμης καὶ κακοδαιμονίας ἐςὶ τοῖς εὖ φρονᾶσιν· ἀλλ' οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τάτοις τὸ κατορθᾶν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ συγκρύψαι καὶ συσκιάσαι τὰ τοιαῦτα ὀνείδη· εἰ δέ τι [a] πταίσειε, τότ' ἀκριβῶς αὐτᾶ πάντ' ἐξετασθήσεται· δοκεῖ δ' ἔμοιγε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, δείξειν ἄκ εἰς μακρὰν, ἂν οἵτε θεοὶ θέλωσι, καὶ ὑμεῖς βάλησθε. ὥσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, ἕως μὲν ἂν ἐῤῥωμένος ᾖ τις, ἄδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαςα σαθρῶν· ἐπὰν δὲ ἀῤῥώςημά τι συμβῇ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα, κἂν ςρέμμα, κἂν ἄλλό τι τῶν ὑπαρχόντων σαθρὸν ᾖ· ἅτω καὶ τῶν πόλεων, καὶ τῶν τυράννων, ἕως μὲν ἂν ἔξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐςίν· ἐπειδὰν δὲ ὅμορος πόλεμος συμπλα-

a πταίσει. ι. κ. θ. Benen.

κῇ, πάντα ἐποίησεν ἔκδηλα. εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐτυχοῦντα ὁρῶν, ταύτῃ φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώφρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῷ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ ὅλον ἡ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα· οὐμὴν ἀλλ' ἔγωγε, εἴ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἑλοίμην, ἐθελόντων ἃ προσήκει ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρὸν, ἢ τὴν ἐκείνου· πολὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχειν ὁρῶ ἡμῖν ἐνούσας, ἢ ἐκείνῳ· ἀλλ' οἶμαι καθήμεθα, οὐδὲν ποιοῦντες. οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν ἀργοῦντα, οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μήτιγε δὴ τοῖς θεοῖς. οὐ δὴ θαυμαστόν ἐστιν εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκεῖνος αὐτὸς, καὶ παρὼν ἐφ' ἅπασι, καὶ μηδένα καιρὸν μηδ' ὥραν παραλείπων, ὑμῶν μελλόντων, καὶ ψηφιζομένων, καὶ πυνθανομένων περιγίνεται. οὐ δὴ θαυμάζω τοῦτο

ἐγώ· τοὐναντίον γὰρ ἂν ἦν θαυμαστὸν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὧν τοῖς πολεμοῦσι προσήκει, τοῦ πάντα ποιοῦντος ἃ δεῖ περιῆμεν. ἀλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μέν ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε, καὶ πολλὰ ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἐξὸν, οὐκ ἠθελήσατε· ἀλλ' ἵνα οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀνηλίσκετε εἰσφέροντες, καὶ προεκινδυνεύετε στρατευόμενοι· νυνὶ δ' ὀκνεῖτε ἐξιέναι, καὶ μέλλετε εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε πολλάκις πάντας, καὶ καθ' ἕνα αὐτῶν ἕκαστον ἐν μέρει· τὰ δὲ ὑμέτερα αὐτῶν ἀπολωλεκότες κάθησθε· ταῦτα θαυμάζω· καὶ ἔτι πρὸς τούτοις, εἰ μηδεὶς ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογίσασθαι, πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ, καὶ τί ποιούντων ὑμῶν, ὁ χρόνος ἅπας διελήλυθεν οὗτος· ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι μελλόντων ὑμῶν, ἑτέ-

ϱȣς τινὰς ἐλπιζόντων πϱάξειν, αἰτιωμένων ἀλλήλȣς, κϱινόντων, πάλιν ἐλπιζόντων, σχεδὸν [b] ταῦτα ἅπεϱ νυνὶ ποιȣ́ντων, ὁ χϱόνος ἅπας διελήλυθεν. εἶθ' ȣ̈τως ἀγνωμόνως ἔχετε, ὦ ἄνδϱες Αθηναῖοι, ὥϛε δι' ὧν ἐκ χϱηϛῶν φαῦλα τὰ πϱάγματα τῆς πόλεως γέγονε, διὰ τῶν αὐτῶν τȣ́των ἐλπίζετε πϱάξεων, ἐκ φαύλων αὐτὰ χϱηϛὰ γενήσεσθαι; ἀλλ' ȣ̈τ' εὔλογον, ȣ̈τ' ἔχον ἐϛὶ φύσιν τȣ̃τό γε· πολὺ γὰϱ ῥᾷον ἔχοντας φυλάττειν, ἢ κτήσασθαι πάντα πέφυκε. νυνὶ δὲ ὅ,τι μὲν φυλάξομεν, ȣ̓δέν ἐϛιν ὑπὸ τȣ̃ πολέμȣ λοιπὸν τῶν πϱότεϱον· κτήσασθαι δὲ δεῖ. αὐτῶν ȣ̃ν ὑμῶν ἔϱγον τȣ̃το ἤδη. φημὶ δὴ δεῖν εἰσφέϱειν χϱήματα, αὐτȣ̀ς ἐξιέναι πϱοθύμως, μηδένα αἰτιᾶσθαι πϱὶν ἂν τῶν πϱάγματων κϱατήσητε· τηνικαῦτα δὲ ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔϱγων κϱίναντας, τȣ̀ς μὲν ἀξίȣς ἐπαίνȣ τιμᾷν, τοὺς δὲ ἀδικȣ̃ντας κολάζειν· τὰς πϱοφάσεις δ' ἀφελεῖν, καὶ

[b] ταυτά.

τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα· οὐ γάρ ἐστι πικρῶς ἐξετάσαι τί πέπρακται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ' ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα. τίνος γὰρ ἕνεκα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε, τοῦτον μὲν φεύγειν τὸν πόλεμον πάντας ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρατηγοὺς, ἰδίους δ' εὑρίσκειν πολέμους; εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν· ὅτι ἐνταῦθα μέν ἐστι τὰ ἆθλα ὑπὲρ ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις κἂν ληφθῇ, παραχρῆμα αὐτὴν ὑμεῖς κομιεῖσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι, τῶν ἐφεστηκότων ἴδιοι· μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν· ἐκεῖ δὲ, κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Λάμψακος, Σίγειον, τὰ πλοῖα ἃ συλῶσιν· ἐπὶ οὖν τὸ λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν· ὑμεῖς δὲ, ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε· ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς ἀνάγκας ἀκούσητε, τούτους ἀφίετε. πε-

ῤέςι τοίνυν ἡμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν, ϗ̀ διεςάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα· τὰ κοινὰ δὲ ἔχειν φαύλως. πρότερον μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰσεφέρετε κατὰ συμμορίας· νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας· ῥήτωρ ἡγεμὼν ἑκατέρων, ϗ̀ ςρατηγὸς ὑπὸ τȣ́τῳ, ϗ̀ οἱ βοηθησόμενοι οἱ τριακόσιοι· οἱ δὲ ἄλλοι προσνενέμησθε, οἱ μὲν ὡς τȣ́τȣς, οἱ δὲ ὡς ἐκείνȣς. δεῖ δὴ ταῦτα ἐπανέντας, ϗ̀ ὑμῶν αὐτῶν ἔτι ϗ̀ νῦν γενομένȣς, κοινὸν ϗ̀ τὸ λέγειν, ϗ̀ τὸ βȣλεύεσθαι, ϗ̀ τὸ πράττειν ποιῆσαι· εἰ δὲ, τοῖς μὲν ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῖν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε· τοῖς δὲ ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, ςρατεύεσθαι· τοῖς δὲ, ψηφίζεσθαι κατὰ τȣ́των μόνον, ἄλλο δὲ μηδοτιȣ̃ν συμπονεῖν, ȣ̓χὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν ȣ̓δὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἠδικημένον ἀεὶ μέρος ἐλλείψει· εἶτα ὑμῖν τȣ́τȣς κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν περιέςαι. λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας

εἰσφέρειν ἀφ᾽ ὧν ἕκαςος ἔχει, τὸ ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἅπαντες ςρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι, καὶ τὰ βέλτιςα ὧν ἂν ἀκούσητε, αἱρεῖσθαι, μὴ ἃ ἂν ὁ δεῖνα, ἢ ὁ δεῖνα, εἴπῃ· κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ τὸν εἰπόντα μόνον παραχρῆμα ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕςερον, πολλῷ βέλτιον τῶν ὅλων πραγμάτων ἡμῖν ἐχόντων.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἔπεμψαν βοήθειαν τοῖς Ὀλυνθίοις οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τι κατορθοῦν ἔδοξαν δι' αὐτῆς· καὶ ταῦτα αὐτοῖς ἀπηγγέλλετο· ὁ δὲ δῆμος περιχαρὴς, οἵ τε ῥήτορες παρακαλοῦντες ἐπὶ τιμωρίαν Φιλίππου. ὁ δὲ Δημοσθένης δεδοικὼς μὴ θαρσήσαντες ὡς τὰ πάντα νενικηκότες, καὶ ἱκανὴν βοήθειαν πεποιημένοι τοῖς Ὀλυνθίοις, τῶν λοιπῶν ὀλιγωρήσωσι, διὰ τοῦτο παρελθὼν, ἐπισκώπτει τὴν ἀλαζονείαν αὐτῶν· καὶ πρὸς εὐλάβειαν σώφρονα, τὴν γνώμην μεθίστησι, λέγων οὐ περὶ τῆς Φιλίππου τιμωρίας νῦν αὐτοῖς εἶναι τὸν λόγον, ἀλλὰ περὶ τῆς τῶν συμμάχων σωτηρίας· οἶδε γὰρ ὅτι καὶ Ἀθηναῖοι, καὶ ἄλλοι που τινὲς, τοῦ μὲν μὴ τὰ οἰκεῖα προέσθαι, ποιοῦνται φροντίδα· περὶ δὲ τοῦ τιμωρήσασθαι τοὺς ἐναντίους ἧττον σπουδάζουσιν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ καὶ τῆς περὶ τῶν θεωρικῶν χρημάτων συμβουλῆς φανερώτερον ἅπτεται, καὶ ἀξιοῖ λυθῆναι τοὺς νόμους, τοὺς ἐπιτιθέντας ζημίαν τοῖς γράψασιν αὐτὰ γενέσθαι στρατιωτικὰ, ἵνα δειχθῇ, τὸ συμβουλεύειν τὰ βέλτιστα· παραινεῖ δὲ καὶ ὅλως πρὸς τὸν τῶν προγόνων ζῆλον ἀναστῆναι, καὶ στρατεύεσθαι σώμασιν οἰκείοις· καὶ ἐπιτιμήσει πολλῇ κέχρηται κατὰ τοῦ δήμου τέως ἐκλελυμένου, καὶ τῶν δημαγωγῶν, ὡς οὐκ ὀρθῶς προϊσταμένων τῆς πόλεως.

ΟΥΧΙ ταὐτὰ παρίσταταί μοι γινώσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω, καὶ ὅταν πρὸς τοὺς λόγους οὓς ἀκούω. τοὺς μὲν γὰρ λόγους περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον ὁρῶ γινομένους· τὰ δὲ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα, ὥστε, ὅπως μὴ πεισώμεθα αὐτοὶ πρότερον κακῶς, σκέψασθαι δέον. οὐδὲν οὖν ἄλλό μοι δοκοῦσιν οἱ τὰ τοιαῦτα λέγοντες, ἢ, τὴν ὑπόθεσιν περὶ ἧς βουλεύεσθε, οὐχὶ τὴν οὖσαν παριστάντες ὑμῖν, ἁμαρτάνειν. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν πότε ἐξῆν τῇ πόλει, καὶ τὰ αὑτῆς ἔχειν ἀσφαλῶς, καὶ Φίλιππον τιμωρήσασθαι, καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα· ἐπ' ἐμοῦ γὰρ οὐχὶ πάλαι γέγονε ταῦτα ἀμφότερα· νῦν μέντοι πέπεισμαι τοῦθ' ἱκανὸν προλαβεῖν εἶναι ἡμῖν, τὴν πρώτην, ὅπως τοὺς συμμάχους σώσωμεν· ἐὰν γὰρ τοῦτο βεβαίως ὑπάρξῃ, τότε καὶ περὶ τοῦ τίνα τρόπον τιμωρήσεταί τις ἐκεῖνον ἐξέσται σκοπεῖν· πρὶν δὲ τὴν ἀρ-

χὴν ὀρθῶς ὑποθέσθαι, μάταιον ἡγȣ̃μαι περὶ τῆς τελευτῆς ὁντινȣ̃ν ποιεῖσθαι λόγον. ὁ μὲν ȣ̃ν παρὼν καιρὸς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, εἴπέρ ποτε, ϗ νῦν πολλῆς φροντίδος ϗ βȣλῆς δεῖται· ἐγὼ δὲ, ȣ̓χ ὅ,τι χρὴ περὶ τῶν παρόντων συμβȣλεῦσαι, χαλεπώτατον ἡγȣ̃μαι, ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πρὸς ὑμᾶς περὶ αὐτῶν εἰπεῖν· πέπεισμαι γὰρ ἐξ ὧν παρὼν ϗ ἀκȣ́ων σύνοιδα, τὰ πλείω τῶν πραγμάτων ὑμᾶς ἐκπεφευγέναι, τῷ μὴ βούλεσθαι τὰ δέοντα ποιεῖν, ȣ̓ τῷ μὴ συνιέναι· ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς, ἂν μετὰ παῤῥησίας ποιῶμαι τοὺς λόγȣς, ὑπομένειν, τοῦτο θεωρȣ̃ντας εἰ τἀληθῆ λέγω, ϗ διὰ τȣ̃το ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται· ὁρᾶτε γὰρ ὡς ἐκ τȣ̃ πρὸς χάριν δημηγορεῖν ἐνίȣς, εἰς πᾶν προελήλυθε μοχθηρίας τὰ παρόντα πράγματα· ἀναγκαῖον δὲ ὑπολαμβάνω, μικρὰ τῶν γεγενημένων πρῶτον ὑμᾶς ὑπομνῆσαι. μέμνη-

θε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ὅτε ἀπηγγέλθη Φίλιππος ὑμῖν ἐν Θράκῃ, τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τουτὶ, Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν· τότε τοίνυν, μὴν μὲν ἦν Μαιμακτηριών. πολλῶν δὲ λόγων καὶ θορύβου γιγνομένου παρ᾽ ὑμῖν, ἐψηφίσασθε τετταράκοντα τριήρεις καθέλκειν, καὶ τοὺς μέχρι πέντε καὶ τετταράκοντα ἐτῶν, αὐτοὺς ἐμβαίνειν, καὶ τάλαντα ἑξήκοντα εἰσφέρειν· καὶ μετὰ ταῦτα, διελθόντος τοῦ ἐνιαυτοῦ τούτου, Ἑκατομβαιὼν, Μεταγειτνιὼν, Βοηδρομιών· τούτου τοῦ μηνὸς μόγις μετὰ τὰ Μυστήρια, δέκα ναῦς ἀπεστείλατε ἔχοντα Χαρίδημον κενὰς, καὶ πέντε τάλαντα ἀργυρίου· ὡς γὰρ ἠγγέλθη Φίλιππος ἀσθενῶν, καὶ τεθνεὼς, (ἦλθε γὰρ ἀμφότερα,) οὐκέτι καιρὸν οὐδένα τοῦ βοηθεῖν νομίσαντες, ἀφήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ἀπόστολον· ἦν δ᾽ οὗτος ὁ καιρὸς αὐτός. εἰ γὰρ τότε ἐκεῖσε ἐβοηθήσαμεν, ὥσπερ ἐψηφισάμεθα προθύμως, οὐκ ἂν ἠνώχλει νῦν ἡμῖν ὁ Φίλιππος τότε

σωθείς. τὰ μὲν δὴ τότε πραχθέντα, οὐκ ἂν ἄλλως ἔχοι. νῦν δ' ἑτέρου πολέμου καιρὸς ἥκει. τίς οὗτος; δι' ὃν καὶ περὶ τούτων ἐμνήσθην, ἵνα μὴ ταὐτὰ πάθητε. τί δὴ χρησόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τούτῳ; εἰ γὰρ μὴ βοηθήσετε παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατὸν, θεάσασθε ὃν τρόπον ὑμεῖς ἐστρατηγηκότες, ἔσεσθε πάντα ὑπὲρ Φιλίππου. ὑπῆρχον Ὀλύνθιοι δύναμίν τινα κεκτημένοι, καὶ διέκειθ' οὕτω τὰ πράγματα· οὔτε Φίλιππος ἐθάῤῥει τούτους, οὔθ' οὗτοι Φίλιππον· ἐπράξαμεν ἡμεῖς κἀκεῖνοι πρὸς ἡμᾶς εἰρήνην. ἦν τοῦτο ὥσπερ ἐμπόδισμά τι τῷ Φιλίππῳ καὶ δυσχερὲς, πόλιν μεγάλην ἐφορμεῖν τοῖς ἑαυτοῦ καιροῖς διηλλαγμένην πρὸς ἡμᾶς· ἐκπολεμῶσαι δεῖν ᾠόμεθα τοὺς ἀνθρώπους ἐκ παντὸς τρόπου· καὶ ὃ πάντες ἐθρύλλουν τέως, τοῦτο πέπρακται νυνὶ ὁπῶς δήποτε. τί οὖν ὑπόλοιπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλὴν βοηθεῖν ἐῤῥωμένως καὶ προθύμως, ἐγὼ μὲν οὐχ ὁρῶ· χωρὶς γὰρ

τῆς περιϛάσης ἂν ἡμᾶς αἰσχύνης, εἰ καθυφείμεθά τι τῶν πραγμάτων, ὐδὲ τὸν φόβον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μικρὸν ὁρῶ τὸν τῶν μετὰ ταῦτα ἐχόντων μὲν ὡς ἔχυσι Θηβαίων ἡμῖν, ἀπειρηκότων δὲ χρήμασι Φωκέων· μηδενὸς δ' ἐμποδὼν ὄντος Φιλίππῳ τὰ παρόντα καταϛρεψαμένῳ, πρὸς ταῦτα ἐπικλῖναι τὰ πράγματα. ἀλλὰ μὴν εἴ τις ὑμῶν εἰς τῦτο ἀναβάλλεται ποιήσειν τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βύλεται τὰ δεινά, ἐξὸν ἀκύειν ἄλλοθι γινόμενα, καὶ βοηθὺς ἑαυτῷ ζητεῖν, ἐξὸν νῦν ἑτέροις αὐτὸν βοηθεῖν· ὅτι γὰρ εἰς τῦτο περιϛήσεται τὰ πράγματα, ἐὰν τὰ παρόντα προώμεθα, σχεδὸν ἴσμεν ἅπαντες δήπυ. ἀλλ' ὅτι μὲν δὴ δεῖ βοηθεῖν, εἴποι τις ἂν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ ὅπως, τῦτο λέγε. μὴ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαυμάσητε, ἂν παράδοξον εἴπω τι τοῖς πολλοῖς, νομοθέτας καθιϛᾶτε· ἐν δὲ τούτοις τοῖς νομοθέταις, μὴ θῆσθε νόμον μηδένα,

εἰσὶ γὰρ ὑμῖν ἱκανοὶ, ἀλλὰ τοὺς εἰς τὸ παρὸν βλάπτοντας ὑμᾶς λύσατε· λέγω δὲ τοὺς περὶ τῶν θεωρικῶν σαφῶς οὑτωσὶ, καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων ἐνίους· ὧν οἱ μὲν, τὰ στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά· οἱ δὲ, τοὺς ἀτακτοῦντας ἀθῴους καθιστᾶσιν· εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους, ἀθυμοτέρους ποιοῦσιν. ἐπειδὰν δὲ ταῦτα λύσητε, καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν παράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα ἃ πάντες ἴστε ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε· πρὶν δὲ ταῦτα πρᾶξαι, μὴ σκοπεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν, ὑφ᾽ ὑμῶν ἀπολέσθαι βουλήσεται· οὐ γὰρ εὑρήσετε· ἄλλως τε καὶ τούτου μόνου περιγίγνεσθαι μέλλοντος, τοῦ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τὸν ταῦτ᾽ εἰπόντα καὶ γράψαντα· μηδὲν δὲ ὠφελῆσαι τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ λοιπὸν μᾶλλον ἔτι ἢ νῦν, τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον ποιῆσαι. καὶ λύειν γε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

ναῖοι, τȣ̀ς νόμȣς δεῖ τȣ́τȣς αὐτȣ̀ς ἀξιȣ̃ν, οἵπερ τεθείκασιν· ȣ̓ γάρ ἐςι δίκαιον, τὴν μὲν χάριν, ἣ πᾶσαν ἔβλαψε τὴν πόλιν, τοῖς τότε θεῖσιν ὑπάρχειν, τὴν δ' ἀπέχθειαν, δι' ἧς ἂν ἅπαντες ἄμεινον πράξαιμεν, τῷ νῦν τὰ βέλτιςα εἰπόντι ζημίαν γενέσθαι· πρὶν δὲ ταῦτα εὐτρεπίσαι, μηδαμῶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδένα ἀξιȣ̃τε τηλικȣ̃τον εἶναι παρ' ὑμῖν, ὥςε τȣ̀ς νόμȣς τȣ́τȣς παραβάντα μὴ δοῦναι δίκην, μηδ' ȣ̔́τως ἀνόητον, ὥςε εἰς πρȣ̃πτον κακὸν αὐτὸν ἐμβαλεῖν. ȣ̓ μὴν ȣ̓δ' ἐκεῖνό γ' ὑμᾶς ἀγνοεῖν δεῖ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι ψήφισμα ȣ̓δενὸς ἄξιόν ἐςιν, ἂν μὴ προσγένηται τὸ ποιεῖν ἐθέλειν τάγε δόξαντα προθύμως ὑμᾶς· εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, ἢ ὑμᾶς ἀναγκάζειν ἃ προσήκει πράττειν, ἢ περὶ ὧν γράφει διαπράξασθαι, ȣ̓́τ' ἂν ὑμεῖς πολλὰ ψηφιζόμενοι, μικρὰ, μᾶλλον δ' ȣ̓δὲν ἐπράττετε τȣ́των, ȣ̓́τε Φίλιππος τοσȣ̃τον ὑβρίκει χρόνον·

πάλαι γὰρ ἂν ἕνεκά γε ψηφισμάτων ἐδεδώκει δίκην· ἀλλ' ȣ̓χ ȣ̔́τω ταῦτ' ἔχει· τὸ γὰρ πράτλειν τȣ̃ λέγειν ϗ χειροτονεῖν ὕςερον ὂν τῇ τάξει, πρότερον τῇ δυνάμει ϗ κρεῖτόν ἐςι· τȣ̃τ' ȣ̓̃ν δεῖ προσεῖναι, τὰ δ' ἄλλα ὑπάρχει· καὶ γὰρ εἰπεῖν τὰ δέοντα παρ' ὑμῖν, εἰσὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυνάμενοι, ϗ γνῶναι πάνlων ὑμεῖς ὀξύτατοι τὰ ῥηθέντα· καὶ πρᾶξαι δὲ δυνήσεσθε νῦν, ἐὰν ὀρθῶς ποιῆτε. τίνα γὰρ χρόνον, ἢ τίνα καιρὸν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τȣ̃ παρόντος βελτίω ζητεῖτε; ἢ πότε ἃ δεῖ πράξελε, εἰ μὴ νῦν; ȣ̓χ ἅπανlα μὲν ἡμῶν τὰ χωρία προείληφεν [c] ἄνθρωπος; εἰ δὲ καὶ ταύτης κύριος τῆς χώρας γενήσελαι, πάντων αἴχιςα πεισόμεθα; οὐχ ȣ̔̃ς εἰ πολεμήσαιεν, ἑτοίμως σώσειν ὑπιχνȣ́μεθα, ȣ̔̃τοι νῦν πολεμȣ̃νlαι; ȣ̓κ ἐχθρός; ȣ̓κ ἔχων τὰ ἡμέτερα; ȣ̓ βάρβαρος; ȣ̓χ ὅ,τι ἂν εἴποι τις; ἀλλὰ πρὸς θεῶν, ἅπαντα ταῦτα ἐάσανlες, καὶ μονονȣ̓χὶ συγκατα-

c Αὖ ὁ ἀνθρ.

σκευάσαντες αὐτῷ, τότε τοὺς αἰτίους οἵ τινές εἰσι τούτων ζητήσομεν; οὐ γὰρ αὐτοί γ᾽ αἴτιοι φήσομεν εἶναι, σαφῶς οἶδα τοῦτ᾽ ἐγώ· οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, τῶν φευγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ· ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τῶν πλησίον, καὶ πάντων μᾶλλον· ἥττηνται δ᾽ ὅμως διὰ πάντας τοὺς φεύγοντας δήπου· μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων· εἰ δὲ τοῦτ᾽ ἐποίει ἕκαστος, ἐνίκων ἄν· καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστὰς ἄλλος εἰπάτω, μὴ τοῦτον αἰτιάσθω. ἕτερος λέγει τις βελτίω; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθῇ τύχῃ· ἀλλ᾽ οὐχ ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦθ᾽ ὁ λέγων ἀδικεῖ· πλὴν εἰ, δέον εὔξασθαι, παραλείπει. εὔξασθαι μὲν γάρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ῥᾴδιον, εἰς ταὐτὸ πάνθ᾽ ὅσα βούλεταί τις ἀθροίσαντα ἐν ὀλίγῳ· ἑλέσθαι δὲ ὅταν περὶ πραγμάτων προτεθῇ σκοπεῖν, οὐκέθ᾽ ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ βέλτιστα ἀντὶ τῶν ἡδέων, ἂν μὴ συναμφότερα ἐξῇ, λαμβά-

νειν. εἰ δέ τις ὑμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἐᾶν, καὶ πόρους ἑτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ οὗτος κρείττων; εἴποι τις ἄν. φημὶ ἔγωγε, εἴπέρ ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἀλλὰ θαυμάζω εἴ τῳ ποτὲ ἀνθρώπων, ἢ γέγονεν, ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ· τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. ἀλλ' οἶμαι μέγα τοῖς τοιούτοις ὑπάρχει λόγοις ἡ παρ' ἑκάστου βούλησις· διόπερ ῥᾷστον ἁπάντων ἐστὶν αὐτὸν ἐξαπατῆσαι· ὃ γὰρ βούλεται, τοῦθ' ἕκαστος καὶ οἴεται· τὰ δὲ πράγματα πολλάκις οὐχ οὕτω πέφυκεν. ὁρᾶτε οὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταῦθ' οὕτως, ὅπως καὶ τὰ πράγματα ἐνδέχεται, καὶ δυνήσεσθε ἐξιέναι, καὶ μισθὸν ἕξετε. οὔτοι σωφρόνων, οὐδὲ γενναίων ἐστὶν ἀνθρώπων, ἐλλείποντάς τι δι' ἔνδειαν χρημάτων τοῦ πολέμου, εὐχερῶς τὰ τοιαῦτα ὀνείδη φέρειν· οὐδ' ἐπὶ μὲν Κορινθίους, καὶ Μεγαρέας, ἁρπάσαντας τὰ ὅπλα πορεύεσθαι· Φίλιππον δ' ἐᾶν πόλεις Ἑλληνίδας

ἀνδραποδίζεσθαι, δι' ἀπορίαν ἐφοδίων τοῖς στρατευομένοις· καὶ ταῦτ' οὐχ ἵν' ἀπέχθωμαί τισιν ὑμῶν, τηνάλλως προῄρημαι λέγειν· οὐ γὰρ οὕτως ἄφρων οὐδὲ ἀτυχής εἰμι ἐγὼ, ὥστε ἀπεχθάνεσθαι βούλεσθαι, μηδὲν ὠφελεῖν νομίζων· ἀλλὰ δικαίου πολίτου κρίνω, τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἱρεῖσθαι· καὶ γὰρ τοὺς ἐπὶ τῶν προγόνων ἡμῶν λέγοντας ἀκούω, ὥσπερ ἴσως καὶ ὑμεῖς, οὓς ἐπαινοῦσι μὲν οἱ παρόντες ἅπαντες, μιμοῦνται δ' οὐ πάνυ, τούτῳ τῷ ἔθει καὶ τῷ τρόπῳ τῆς πολιτείας χρῆσθαι, τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον, τὸν Νικίαν, τὸν ὁμώνυμον ἐμαυτῷ, τὸν Περικλέα· ἐξ οὗ δὲ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε, τί γράψω, τί ὑμῖν χαρίσομαι, προπέποται τῆς παραυτίκα ἡδονῆς καὶ χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ τοιαυτὶ συμβαίνει· καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς. καί τοι σκέψασθε, ὦ ἄνδρες Ἀθη-

ναῖοι, ἅ τις ἂν κεφάλαια εἰπεῖν ἔχοι, τῶν τ' ἐπὶ τῶν προγόνων ἔργων, καὶ τῶν ἐφ' ὑμῶν· ἔςαι δὲ βραχὺς καὶ γνώριμος ὑμῖν ὁ λόγος· οὐ γὰρ ἀλλοτρίοις ὑμῖν χρωμένοις παραδείγμασιν, ἀλλ' οἰκείοις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εὐδαίμοσιν ἔξεςι γενέσθαι. ἐκεῖνοι τοίνυν, οἷς οὐκ ἐχαρίζονθ' οἱ λέγοντες, οὐδ' ἐφίλουν αὐτοὺς ὥσπερ ὑμᾶς οὗτοι νῦν, πέντε μὲν καὶ τετταράκοντα ἔτη τῶν Ἑλλήνων ἦρξαν ἑκόντων· πλείω δ' ἢ μύρια τάλαντα εἰς τὴν ἀκρόπολιν συνήγαγον· ὑπήκουε δὲ ὁ ταύτην τὴν χώραν ἔχων αὐτοῖς βασιλεὺς, ὥσπέρ ἐςι προσῆκον βάρβαρον Ἕλλησι· πολλὰ δὲ καὶ καλὰ, καὶ πεζῇ καὶ ναυμαχοῦντες, ἔςησαν τρόπαια αὐτοὶ ςρατευόμενοι· μόνοι δὲ ἀνθρώπων κρείττω τὴν ἐπὶ τοῖς ἔργοις δόξαν τῶν φθονούντων καλέλιπον. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἑλληνικῶν ἦσαν τοιοῦτοι· ἐν δὲ τοῖς κατὰ τὴν πόλιν αὐτὴν θεάσασθε ὁποῖοι, ἔν τε τοῖς κοινοῖς, καὶ τοῖς ἰδίοις. δημοσίᾳ μὲν τοίνυν,

οἰκοδομήματα ϗ κάλλη τοιαῦτα ϗ τοσαῦτα κατεσκεύασαν ἡμῖν ἱερῶν, ϗ τῶν ἐν τȣ́τοις ἀναθημάτων, ὥϛε μηδενὶ τῶν ἐπιγινομένων ὑπερβολὴν λελεῖφθαι· ἰδίᾳ δ', ȣ̔́τω σώφρονες ἦσαν, ϗ σφόδρα ἐν τῷ τῆς πολιτείας ἤθει μένοντες, ὥϛε τὴν Ἀριϛείδȣ, ϗ τὴν Μιλτιάδȣ, ϗ τῶν τότε λαμπρῶν οἰκίαν εἴτις ἄρα οἶδεν ὑμῶν ὁποία ποτ' ἐϛὶν, ὁρᾷ τῆς τȣ͂ γείτονος ȣ̓δὲν σεμνοτέραν ȣ̓͂σαν· ȣ̓ γὰρ εἰς περιȣσίαν ἐπράττετο αὐτοῖς τὰ τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὔξειν ἕκαϛος ᾤετο δεῖν. ἐκ δὲ τȣ͂, τὰ μὲν Ἑλληνικὰ πιϛῶς, τὰ δὲ πρὸς τȣ̀ς θεȣ̀ς εὐσεβῶς, τὰ δ' ἐν αὐτοῖς ἴσως, διοικεῖν, μεγάλην εἰκότως ἐκτήσαντο εὐδαιμονίαν. τότε μὲν δὴ τȣ͂τον τὸν τρόπον εἶχε τὰ πράγματα ἐκείνοις χρωμένοις οἷς εἶπον προϛάταις· νυνὶ δὲ πῶς ὑμῖν ὑπὸ τῶν χρηϛῶν τῶν νῦν τὰ πράγματα ἔχει; ἆράγε ὁμοίως, ἢ παραπλησίως; καὶ τὰ μὲν ἄλλα σιωπῶ, πολλ' ἂν ἔχων εἰ-

πεῖν· ἀλλ' ὅσης ἅπαντες ὁρᾶτε ἐρημίας ἐπειλημμένοι, καὶ Λακεδαιμονίων μὲν ἀπολωλότων, Θηβαίων δὲ ἀσχόλων ὄντων, τῶν δ' ἄλλων οὐδενὸς ὄντος ἀξιόχρεω περὶ τῶν πρωτείων ὑμῖν ἀντιτάξασθαι, ἐξὸν δ' ἡμῖν καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν, καὶ τὰ τῶν ἄλλων δίκαια βραβεύειν, ἀπεστερήμεθα μὲν χώρας οἰκείας· πλείω δ' ἢ χίλια καὶ πεντακόσια τάλαντα ἀνηλώκαμεν εἰς οὐδὲν δέον· οὓς δ' ἐν τῷ πολέμῳ συμμάχους ἐκτησάμεθα, εἰρήνης οὔσης, ἀπολωλέκασιν οὗτοι· ἐχθρὸν δ' ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς τηλικοῦτον ἠσκήκαμεν· ἢ φρασάτω τις ἐμοὶ παρελθών, πόθεν ἄλλοθεν ἰσχυρὸς γέγονεν, ἢ παρ' ἡμῶν αὐτῶν Φίλιππος. ἀλλ' ὦ 'τᾶν, εἰ ταῦτα φαύλως, τάγ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει νῦν ἄμεινον ἔχει. καὶ τί ἂν εἰπεῖν τις ἔχοι; τὰς ἐπάλξεις ἃς κονιῶμεν; καὶ τὰς ὁδοὺς ἃς ἐπισκευάζομεν; καὶ κρήνας; καὶ λήρους; ἀποβλέψατε δὴ πρὸς τοὺς τὰ τοιαῦτα πολιτευομένους, ὧν

οἱ μὲν ἐκ πτωχῶν ταχὺ πλούσιοι γεγόνασιν, οἱ δ' ἐξ ἀδόξων ἔντιμοι, ἔνιοι δὲ τὰς ἰδίας οἰκίας τῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων σεμνοτέρας εἰσὶ κατεσκευασμένοι. ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πόλεως ἐλάττω γέγονε, τοσούτῳ τὰ τούτων ηὔξηται. τί δὴ τὸ πάντων αἴτιον τούτων; καὶ τί δήποτε ἅπαντ' εἶχε καλῶς τότε, καὶ νῦν οὐκ ὀρθῶς; ὅτι, τὸ μὲν πρῶτον καὶ στρατεύεσθαι τολμῶν αὐτὸς ὁ δῆμος, δεσπότης τῶν πολιτευομένων ἦν, καὶ κύριος αὐτὸς ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν· καὶ ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἑκάστῳ καὶ τιμῆς καὶ ἀρχῆς καὶ ἀγαθοῦ τινὸς μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τοὐναντίον, κύριοι μὲν τῶν ἀγαθῶν οἱ πολιτευόμενοι, καὶ διὰ τούτων ἅπαντα πράττεται· ὑμεῖς δὲ ὁ δῆμος ἐκνενευρισμένοι, καὶ περιῃρημένοι χρήματα, συμμάχους, ἐν ὑπηρέτου καὶ προσθήκης μέρει γεγένησθε, ἀγαπῶντες ἐὰν μεταδιδῶσι θεωρικῶν ὑμῖν, ἢ βοΐδια πέμψωσιν οὗτοι· καὶ τὸ πάντων ἀνανδρειότατον, τῶν ὑμετέρων

αὐτῶν χάριν προσοφείλετε· οἱ δ' ἐν αὐτῇ τῇ πόλει καθείρξαντες ὑμᾶς, ἐπάγουσιν ἐπὶ ταῦτα, κ) τιθασεύουσι χειροήθεις αὐτοῖς ποιοῦντες. ἔστι δ' οὐδέποτ' οἶμαι μέγα κ) νεανικὸν φρόνημα λαβεῖν, μικρὰ καὶ φαῦλα πράττοντας· ὁποῖ' ἄττα γὰρ ἂν τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων ᾖ, τοιοῦτον ἀνάγκη κ) τὸ φρόνημα ἔχειν. ταῦτα, μὰ τὴν Δήμητρα, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι, εἰ μείζων εἰπόντι ἐμοὶ γένοιτο παρ' ὑμῶν βλάβη, [d] τῶν πεποιηκότων αὐτὰ γενέσθαι· οὐδὲ γὰρ παῤῥησία περὶ πάντων αἰεὶ παρ' ὑμῖν ἐστίν· ἀλλ' ἔγωγε ὅτι κ) νῦν γέγονε θαυμάζω. ἐὰν οὖν ἀλλὰ νῦν γ' ἔτι, ἀπαλλαγέντες τούτων τῶν ἐθῶν, ἐθελήσητε στρατεύεσθαί τε, κ) πράττειν ἀξίως ὑμῶν αὐτῶν, κ) ταῖς περιουσίαις, ταῖς οἴκοι ταύταις, ἀφορμαῖς ἐπὶ τὰ ἔξω τῶν ἀγαθῶν χρήσησθε, ἴσως ἂν ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τέλειόν τι κ) μέγα κτήσαισθε ἀγαθὸν, κ) τῶν τοιούτων λημμάτων ἀπαλλαγείητε,

d Forte τῆς τῶν.

ἃ τοῖς ἀσθενοῦσι παρὰ τῶν ἰατρῶν σιτίοις διδομένοις ἔοικε· καὶ γὰρ ἐκεῖνα οὔτε ἰσχὺν ἐντίθησιν, οὔτ' ἀποθνήσκειν ἐᾷ· καὶ ταῦτα ἃ νέμεσθε νῦν ὑμεῖς, οὔτε [e] τοσαῦτά ἐστιν ὥστε ὠφέλειαν ἔχειν τινὰ διαρκῆ, οὔτ' ἀπογνόντας ἄλλό τι πράττειν ἐᾷ· ἀλλ' ἔστι ταῦτα [f] τὴν ἑκάστου ῥαθυμίαν ὑμῶν ἐπαυξάνοντα. οὐκοῦν σὺ μισθοφορὰν λέγεις; φήσει τις· καὶ παραχρῆμά γε τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἁπάντων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ἵνα τῶν κοινῶν ἕκαστος τὸ μέρος λαμβάνων, ὅτου δέοιτο ἡ πόλις, εἰς τοῦθ' ἑτοίμως χρήσιμον ἑαυτὸν παρέχοι. ἔξεστιν ἄγειν ἡσυχίαν; οἴκοι μένων εἶ βελτίων, τοῦ δι' ἔνδειαν ἀνάγκῃ τι ποιεῖν αἰσχρὸν ἀπηλλαγμένος. συμβαίνει τι τοιοῦτον οἷον καὶ τὰ νῦν; στρατιώτης αὐτὸς ὑπάρχων ἀπὸ τῶν αὐτῶν τούτων λημμάτων, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, ὑπὲρ τῆς πατρίδος. ἐστί τις ἔξω τῆς ἡλικίας ὑμῶν; ὅσα οὗτος ἀτάκτως νῦν λαμβάνων οὐκ ὠφελεῖ, ταῦτ' ἐν ἴσῃ τάξει λαμβανέτω·

e Forte τοιαῦτά. f Forte deeſt τά.

πάντ' ἐφορῶν κ) διοικῶν ἃ χρὴ πράττεσθαι. ὅλως δὲ ὔτ' ἀφελὼν, ὔτε προσθεὶς, πλὴν μικρῶν, τὴν ἀταξίαν ἀνελὼν εἰς τάξιν ἤγαγον τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν τῦ λαβεῖν, τῦ στρατεύεσθαι, τῦ δικάζειν, τῦ ποιεῖν τῦθ' ὅ,τι καθ' ἡλικίαν ἕκαστος ἔχοι, καὶ ὅτυ καιρὸς εἴη, τάξιν ποιήσας. ὔκ ἔστιν ὅπυ τοῖς μηδὲν ἐγὼ ποιῦσι τὰ τῶν ποιησόντων εἶπον ὡς δεῖ νέμειν· ὔδ' αὐτὺς μὲν ἀργεῖν κ) σχολάζειν κ) ἀπορεῖν, ὅτι δὲ οἱ τῦ δεῖνος νικῶσι ξένοι, ταῦτα πυνθάνεσθαι. ταῦτα γὰρ νυνὶ γίνεται· καὶ ὔχὶ μέμφομαι τὸν ποιῦντά τι τῶν δεόντων ὑπὲρ ὑμῶν· ἀλλὰ κ) ὑμᾶς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν ἀξιῶ πράττειν ταῦτα ἐφ' οἷς ἑτέρυς τιμᾶτε, κ) μὴ παραχωρεῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ προγόνοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν κ) καλῶν κινδύνων κτησάμενοι κατέλιπον. σχεδὸν εἴρηκα ἃ νομίζω συμφέρειν· ὑμεῖς δὲ ἕλοισθε ὅ,τι κ) τῇ πόλει κ) ἅπασι συνοίσειν ὑμῖν μέλλει.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Γ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ολυνθος ἦν πόλις ἐπὶ Θράκης· Ἑλληνικὸν δὲ ταύτῃ τῶν ἐνοικέντων τὸ γένος ἀπὸ Χαλκίδος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ· ἡ δὲ Χαλκὶς Αθηναίων ἄποικος. πολλοὶ δὲ πόλεμοι ϗ ἔνδοξοι τῆς Ολύνθε· Αθηναίοις τε γὰρ ἐπολέμησεν ἄρχεσι τῶν Ἑλλήνων τὸ παλαιὸν, ϗ αὖθις Λακεδαιμονίοις· χρόνῳ τε εἰς δύναμιν προῆλθε μεγάλην, ϗ τῶν συγγενῶν πόλεων ὑπερεῖχεν· ἦν γὰρ ἐπὶ Θράκης πολύ τι γένος Χαλκιδικόν. Φιλίππῳ δὲ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ συμμαχίαν οἱ Ολύνθιοι ποιησάμενοι, ϗ πολεμεντες μετ' αὐτε πρὸς Αθηναίες τοκαταρχὰς, ϗ τετο μὲν Ανθεμεντα παρὰ τε Μακεδόνος εἰληφότες, πόλιν ἀμφισβητήσιμον Μακεδόσι ϗ Ολυνθίοις, τετο δὲ Ποτίδαιαν, ἣν Αθηναίων ἐχόντων ἐκπολιορκήσας ὁ Φίλιππος, Ολυνθίοις παρέδωκεν, ὕστερον ὑποπτεύειν ἤρξαντο τὸν βασιλέα, ὁρῶντες αὐτε ταχεῖαν ϗ πολλὴν τὴν αὔξησιν, ἐ πιστὴν δὲ τὴν γνώμην· ἀποδημεντα δὲ τηρήσαντες αὐτὸν, πέμψαντες πρέσβεις πρὸς Αθηναίες, κατελύσαντο τὸν πρὸς αὐτὲς πόλεμον, ποιεντες τετο παρὰ τὰς συνθήκας τὰς πρὸς Φίλιππον· συνετέθειτο γὰρ ϗ κοινῇ πολεμεῖν πρὸς Αθηναίες, κἂν ἄλλό τι δόξῃ, κοινῇ σπείσασθαι. ὁ δὲ Φίλιππος,

πάλαι μὲν προφάσεως ἐπ' αὐτοὺς δεόμενος, τότε δὲ ταύτην λαβὼν, ὡς τὰς συνθήκας παραβεβηκόσι, ϗ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς τοὺς ἑαυτοῦ φιλίαν ἐσπεισμένοις, πόλεμον ἐπήνεγκεν· οἱ δὲ πεπόμφασι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας περὶ βοηθείας· οἷς ὁ Δημοσθένης συναγορεύει, βοηθεῖν κελεύων τοῖς Ὀλυνθίοις· καὶ φησὶ τὴν Ὀλυνθίων σωτηρίαν, ἀσφάλειαν τῶν Ἀθηναίων εἶναι· σωζομένων γὰρ τῶν Ὀλυνθίων, οὐδέποτε ἥξειν εἰς τὴν Ἀττικὴν Φίλιππον, ἀλλὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐξουσίαν ἔσεσθαι πλεῖν ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, κἀκεῖ ποιεῖσθαι τὸν πόλεμον· εἰ δὲ ὑπὸ Φιλίππῳ γένοιτο ἡ πόλις αὕτη, ἀνεῖσθαι τὴν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁδὸν τῷ βασιλεῖ· φησὶ δὲ μὴ δυσμάχητον εἶναι τὸν Φίλιππον οὕτως, ὡς ὑπείληπται· θαρσύνων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους. διείλεκται δὲ καὶ περὶ τῶν δημοσίων χρημάτων, συμβουλεύων αὐτὰ ποιῆσαι στρατιωτικὰ ἀντὶ θεωρικῶν· καὶ τὸ ἔθος οὐ πρόδηλον ὂν, ᾧ ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἀνάγκη σαφηνίσαι. οὐκ ὄντος τὸ παλαιὸν θεάτρου λιθίνου παρ' αὐτοῖς, ἀλλὰ ξυλίνων συμπηγνυμένων ἰκρίων· καὶ πάντων καταλαμβάνειν τὸν τόπον σπευδόντων, πληγαί τε ἐγίνοντο καί που ϗ τραύματα. τοῦτο κωλῦσαι βουληθέντες οἱ προεστῶτες τῶν Ἀθηναίων, ὠνητοὺς ἐποιήσαντο τοὺς τόπους· καὶ ἕκαστον ἔδει διδόναι δύο ὀβολοὺς, ϗ καταβαλόντα θέαν ἔχειν. ἵνα δὲ μὴ δοκῶσιν οἱ πένητες τῷ ἀναλώματι λυπεῖσθαι, ἐκ τοῦ δημοσίου λαμβάνειν ἕκαστον ἐτάχθη τοὺς δύο ὀβολούς· ἐντεῦθεν μὲν οὖν τὸ ἔθος ἤρξατο· προῆλθε δὲ εἰς τοσοῦτον, ὥστε οὐκ εἰς τοῦτο μόνον ἐλάμβανον, ἀλλὰ ἁπλῶς πάντα τὰ δημόσια χρήματα διενέ-

μοντο· ὅθεν καὶ περὶ τὰς στρατείας ὀκνηροὶ κατέστησαν· πάλαι μὲν γὰρ στρατευόμενοι, μισθὸν παρὰ τῆς πόλεως ἐλάμβανον· τότε δὲ, ἐν ταῖς θεωρίαις καὶ ταῖς ἑορταῖς, οἴκοι μένοντες, διενέμοντο τὰ χρήματα· οὐκ ἔτι οὖν ἤθελον ἐξιέναι καὶ κινδυνεύειν· ἀλλὰ καὶ νόμον ἔθεντο περὶ τῶν θεωρικῶν τούτων χρημάτων, θάνατον ἀπειλοῦντα τῷ γράψαντι μετατεθῆναι ταῦτα εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν, καὶ γενέσθαι στρατιωτικά· διὸ ὁ Δημοσθένης εὐλαβῶς ἅπτεται τῆς περὶ τούτου συμβουλῆς, καὶ ὑπερωτήσας ἑαυτὸν, ὅτι σὺ γράφεις ταῦτα εἶναι στρατιωτικά; ἐπιφέρει, μὰ Δί᾽ οὐκ ἔγωγε· τοσαῦτα μὲν περὶ τῶν θεωρικῶν. διείλεκται δὲ ὁ ῥήτωρ καὶ περὶ πολιτικῆς δυνάμεως, ἀξιῶν αὐτοὺς στρατεύεσθαι, καὶ μὴ διὰ ξένων, ὥσπερ εἰώθεσαν, ποιεῖσθαι τὴν βοήθειαν, τοῦτο γὰρ αἴτιον εἶναί φησι τοῦ τὰ πράγματα ἀπόλλυσθαι.

ΑΝΤΙ πολλῶν ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἑλέσθαι νομίζω, εἰ φανερὸν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. ὅτε τοίνυν τοῦθ᾽ οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν. οὐ γὰρ μόνον εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος [g] ἥκει τις, τοῦτ᾽ ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε· ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω, πολλὰ

g ἥκοι. Ben. θ.

τῶν δεόντων ἐκ τῦ παραχρῆμα ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν· ὡς' ἐξ ἁπάντων ῥᾳδίαν τὴν τῦ συμφέροντος ὑμῖν αἵρεσιν γενέσθαι. ὁ μὲν ὖν παρὼν καιρὸς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, μονονυχὶ λέγει, φωνὴν ἀφιεὶς, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐςὶν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε. ἡμεῖς δ' ὐκ οἶδ' ὅν τινά μοι δοκῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά. ἔςι δὴ, τά γ' ἐμοὶ δοκῦντα [a], ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν, καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίςην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσητε, ϗ μὴ πάθητε τ' αὐτὸν, ὅπερ ϗ πρότερον· πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἥτις ταῦτ' ἐρεῖ, ϗ παρέςαι τοῖς πράγμασιν· ὡς ἔςι μάλιςα τῦτο δέος, μὴ πανῦργος ὢν, ϗ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἴκων, ἡνίκα ἂν τύχῃ, τὰ δ' ἀπειλῶν, (ἀξιόπιςος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο) τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλων, καὶ τὴν ἀπυσίαν τὴν ἡμετέραν, τρέψηται ϗ παρασπάσηταί τι

a Forte excidit ταῦτα.

τῶν ὅλων πραγμάτων. ἐ μὴν ἀλλ' ἐπιεἰκως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τἐθ' ὃ δυσμαχώταῖόν ἐςι τῶν Φιλίππε πραγμάτων, ϗ βέλτιςον ὑμῖν. τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἕνα ὄντα κύριον ϗ ῥητῶν ϗ ἀπορρήτων, ϗ ἅμα ςρατηγὸν, ϗ δεσπότην, ϗ ταμίαν, ϗ πανταχε αὐτὸν παρεῖναι τῷ ςρατεύμαῖι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τε πολέμε ταχὺ ϗ καῖὰ καιρὸν πράῖεσθαι, πολλῷ προέχει· πρὸς δὲ τὰς καταλλαγὰς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσηῖαι ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίες, ἐναντίως ἔχει. δῆλον γάρ ἐςι τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν ἐ περὶ δόξης, ἐδ' ὑπὲρ μέρες χώρας πολεμεσιν, ἀλλ' ἀναςάσεως ϗ ἀνδραποδισμε τῆς πατρίδος· ϗ ἴσασιν ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόῖας αὐτῷ τὴν πόλιν, ϗ Πυδναίων τὲς ὑποδεξαμένες. καὶ ὅλως ἄπιςον οἶμαι ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννὶς, ἄλλως τε κἂν ὅμορον χώραν ἔχωσι. ταῦτ' ἐν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ

τἆλλ' ἃ προσήκει πάντα ἐνθυμουμένους, φημὶ δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι, καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν· χρήματα εἰσφέροντας προθύμως, καὶ αὐτοὺς ἐξιόντας, καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. οὐδὲ γὰρ λόγος, οὐδὲ σκῆψις ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται· νυνὶ γὰρ ὃ πάντες ἐθρυλλεῖτε, ὡς Ολυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖν Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦτα ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ἡμῶν πεισθέντες ἀνείλοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι, καὶ μέχρι του [b] ταῦτ' ἂν ἐγνωκότες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς, ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθασιν, ἔχειν. οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, παραπεπτωκότα καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταὐτὸν, ὅπερ ἤδη πολλάκις πρότερον πεπόνθατε. εἰ γὰρ, ὅθ' ἥκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες, καὶ παρῆσαν Αμφιπολιτῶν

b Forte ταῦτα.

Ἱέραξ, ϗ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ὑμᾶς ἐκπλεῖν, ϗ παραλαμβάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς ϗ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἥνπερ ὑπὲρ τῆς τῶν Εὐβοέων σωτηρίας· εἴχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε, ϗ πάντων τῶν μετὰ ταῦτα ἂν ἦτε ἀπηλλαγμένοι πραγμάτων. καὶ πάλιν ἡνίκα Πύδνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαὶ, τἄλλα (ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω) πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο· εἰ τότε, τούτων ἑνὶ, τῷ πρώτῳ, προθύμως, καὶ ὡς προσῆκεν, ἐβοηθήσαμεν, αὐτοὶ· ῥᾴονι καὶ πολὺ ταπεινοτέρῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντα αὐτόματα οἰόμενοι σχήσειν καλῶς, ϗ ηὐξήσαμεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι Φίλιππον ἡμεῖς, καὶ κατεστήσαμεν τηλικοῦτον, ἡλίκος οὐδείς πω βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. νυνὶ δὲ καιρὸς ἥκει. τίς οὗτος; ὁ τῶν Ὀλυνθίων αὐτόματος τῇ πό-

λει, ὃς ὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν πρότερον ἐκείνων. καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος λογιστὴς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηργμένων καταστὰς, καίπερ ὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν· εἰκότως. τὸ μὲν γὰρ πολλὰ ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον, τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἄν τις θείη δικαίως· τὸ δὲ μήτε πάλαι τῦτο πεπονθέναι, πεφηνέναι τέ τινα ἡμῖν συμμαχίαν τύτων ἀντίῤῥοπον, ἂν βυλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ᾽ ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ᾽ ἂν ἔγωγε θείην. ἀλλ᾽, οἶμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γὰρ ὅσα ἄν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν· ἂν δ᾽ ἀναλώσας λάθῃ, συναναλωσε*, καὶ τὸ μεμνῆσθαι τῇ τύχῃ τὴν χάριν. καὶ περὶ τῶν πραγμάτων ὕτως· οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς, ὐδ᾽, εἰ συνέβη τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστὸν, μνημονεύυσι. πρὸς γὰρ τὸ

* συναναλωσεται. η. Bes.

τελευταῖον ἐκβὰν ἕκαστον τῶν προϋπαρξάντων ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται. διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦτ᾽ ἐπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτριψώμεθα. εἰ δὲ προησόμεθα, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους, εἶτ᾽ Ολυνθον ἐκεῖνος καταστρέψεται· φρασάτω τις ἐμοὶ, τί τὸ κωλύον ἔτ᾽ αὐτὸν ἔσται βαδίζειν ὅποι βούλεται; ἆρά γε λογίζεταί τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, καὶ θεωρεῖ τὸν τρόπον, δι᾽ ὃν μέγας γέγονεν, ἀσθενὴς ὢν τοκαταρχὰς, Φίλιππος; τὸ πρῶτον Αμφίπολιν λαβὼν, μετὰ ταῦτα Πύδναν, πάλιν Ποτίδαιαν, Μεθώνην αὖθις, εἶτα Θετταλίας ἐπέβη. μετὰ ταῦτα Φερὰς, Παγασὰς, Μαγνησίαν, πάνθ᾽ ὃν ἐβούλετο εὐτρεπίσας τρόπον, ὤχετ᾽ εἰς Θράκην· εἶτ᾽ ἐκεῖ, τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων, ἠσθένησε· πάλιν ῥαΐσας, οὐκ ἐπὶ τὸ ῥαθυμεῖν ἀπέ-

κλινεν, ἀλλ᾽ εὐθὺς Ὀλυνθίοις ἐπεχείρησε. τὰς δὲ ἐπ᾽ Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας αὐτοῦ, καὶ πρὸς Ἀρύμβαν, καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι, παραλείπω στρατείας. τί οὖν, ἄν τις εἴποι, ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν; ἵνα γνῶτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθε ἀμφότερα, καὶ τὸ προΐεσθαι καθ᾽ ἕκαστον αἰεί τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀλυσιτελὲς, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην ᾗ πρὸς ἅπαντας χρῆται καὶ συζῇ Φίλιππος, ὑφ᾽ ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως, ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις, ἡσυχίαν σχήσει. εἰ δ᾽ ὁ μὲν, ὡς αἰεί τι μεῖζον τῶν ὑπαρχόντων δεῖ πράττειν, ἐγνωκὼς ἔσται· ὑμεῖς δὲ, ὡς οὐδενὸς ἀντιληπτέον ἐρρωμένως τῶν πραγμάτων· σκοπεῖτε, εἰς τί ποτε ἐλπὶς ταῦτα τελευτῆσαι. πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἐστὶν ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ἥξοντα, ἂν ἀμελήσωμεν; ἀλλὰ μὴν εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ οἱ δανειζόμενοι ῥαδίως ἐπὶ

τοῖς μεγάλοις τόκοις, μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον, ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν· οὕτω καὶ ἡμεῖς ἂν ἐπὶ πολλῷ φανῶμεν ἐρραθυμηκότες, καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζητοῦντες, πολλὰ καὶ χαλεπά, ὧν οὐκ ἠβουλόμεθα, ὕστερον εἰς ἀνάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ. τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾷν, ἴσως φήσαι τις ἂν ῥᾴδιον καὶ παντὸς εἶναι· τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων ὅ,τι δεῖ πράττειν ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἀγνοῶ μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς, οὐ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας, ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἄν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῇ· οὐ μὴν οἶμαί [c] γε δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι, περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρειν ἡγοῦμαι. φημὶ δή, διχῇ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σώζειν, καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμ-

c Forte δέ.

πειν· καὶ τῷ τὴν ἐκείνȣ χώραν κακῶς ποιεῖν, ϗ τριήρεσι, ϗ ςρατιώταις ἑτέροις. εἰ δὲ θατέρȣ τȣ́των ὀλιγωρήσετε, ὀκνῶ μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ ςρατεία γένηται. εἴτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνȣ κακῶς ποιȣ́ντων, ὑπομείνας τȣ̃το, Ολυνθον παραςήσεται, ῥᾳδίως ἐπὶ τὴν οἰκείαν ἐλθὼν ἀμυνεῖται· εἴτε βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ολυνθον, ἀκινδύνως ὁρῶν ἔχοντα τὰ οἴκοι, προσκαθεδεῖται ϗ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, [d] ϗ περιέςαι τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκȣμένων. δεῖ δὴ πολλὴν ϗ διχῇ τὴν βοήθειαν εἶναι. καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γινώσκω. περὶ δὲ χρημάτων πόρȣ, ἔςιν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, χρήματα ὑμῖν, ἔςιν ὅσα ȣ̓δενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ςρατιωτικά· ταῦτα δὲ ὑμεῖς, ȣ̔́τως ὡς βȣ́λεσθε, λαμβάνετε. εἰ μὲν ȣ̃ν ταῦτα τοῖς ςρατευομένοις ἀποδώσετε, ȣ̓δενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρȣ· εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ· μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τȣ̃ πόρȣ. τί ȣ̃ν; (ἄν τις εἴποι)

d καὶ abeſt ex omn. praeter θ, et perdit ſenſum.

σὺ γράφεις ταῦτ᾽ εἶναι ςρατιωτικά; μὰ Δί᾽, ἐκ ἔγωγε. ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγῦμαι ςρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι, κὴ ᵉ ταῦτ᾽ εἶναι ςρατιωτικὰ, κὴ μίαν σύνταξιν εἶναι, τὴν αὐτὴν τῦ τε λαμβάνειν, κὴ τῦ ποιεῖν τὰ δέοντα. ὑμεῖς δὲ ὕτω πως ἄνευ πραγμάτων λαμβάνετε εἰς τὰς ἑορτάς. ἐςι δὴ λοιπὸν οἶμαι πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέῃ, πολλά· ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. δεῖ δὲ χρημάτων, κὴ ἄνευ τύτων ὐδὲν ἐςι γενέσθαι τῶν δεόντων. λέγυσι δὲ κὴ ἄλλυς τινὰς ἄλλοι πόρυς· ὧν ἕλεσθε, ὅςις ὑμῖν ἂν συμφέρειν δοκῇ· καὶ ἕως ἐςὶ καιρὸς, ἀντιλάβεσθε τῶν πράγματων. ἄξιον δὲ ἐνθυμηθῆναι κὴ λογίσασθαι τὰ πράγματα, ἐν ᾧ καθέςηκε νυνὶ τὰ τῦ Φιλίππυ. ὔτε γὰρ, ὡς δοκεῖ, κὴ φήσειέ τις ἂν, μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, ᶠ εὐπρεπῶς, ὐδ᾽ ὡς ἂν κάλλιςα αὐτῷ τὰ παρόντ᾽ ᵍ ἔχῃ· ὔτ᾽ ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τῦτον ἐκεῖνος, εἰ

e Lege τ᾽ αὐτὰ. ut mox τὴν αὐτὴν. f εὐτρεπῶς. M. S. g Forte ἔχοι.

πολεμεῖν ᾠήθη δεήσειν αὐτόν· ἀλλ᾽ ὡς ἐπιὼν, ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματα ἀναιρήσεσθαι, κᾆτα διέψευςαι. τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει, παρὰ γνώμην γεγονὸς, καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει. εἶτα, τὰ τῶν Θετταλῶν. ταῦτα γὰρ ἄπιςα μὲν ἦν δήπου φύσει, καὶ ἀεὶ, πᾶσιν ἀνθρώποις· κομιδῇ δ᾽ ὥσπερ ἦν, καὶ ἔςι νῦν τούτῳ. καὶ γὰρ Παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφισμένοι, καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν. ἤκουον δ᾽ ἔγωγέ τινων, ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας, καὶ τὰς ἀγορὰς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τὰ Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. ἂν δὲ τούτων ἀποςερηθῇ τῶν χρημάτων, εἰς ςενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταςήσεται. ἀλλὰ μὴν τόν γε Παίονα, καὶ τὸν Ἰλλυριὸν, καὶ ἁπλῶς τούτους ἅπαντας, ἡγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἥδιον ἂν, καὶ ἐλευθέρους, ἢ δούλους εἶναι. καὶ γὰρ ἀή-

θεὶς τȣ̃ καταϰȣ́ειν τινός εἰσι, ϗ ἄνθρωπος ὑϐριϛὴς, ὥς φασι· καὶ μὰ Δί ȣ̓δὲν ἄπιϛον ἴσως. τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τȣ̃ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. διόπερ πολλάκις δοκεῖ τὸ φυλάξαι τἀγαθὰ τȣ̃ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνȣ καιρὸν ἡμέτερον νομίσαντας, ἑτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα, ϗ πρεσϐευομένȣς ἐφ᾽ ἃ δεῖ, ϗ ϛρατευομένȣς αὐτȣ̀ς, ϗ παροξύνοντας τȣ̀ς ἄλλȣς ἅπαντας, λογιζομένȣς, ὡς εἰ Φίλιππος λάϐοι καθ᾽ ἡμῶν τοιȣ̃τον καιρὸν, καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθε ἑτοίμως ἐφ᾽ ἡμᾶς ἐλθεῖν. εἶτ᾽ ȣ̓κ αἰσχύνεσθε, εἰ, μηδ᾽ ἃ πάθοιτ᾽ ἂν, εἰ δύναιτ᾽ ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι, καιρὸν ἔχοντες, ȣ̓ τολμήσετε; ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲ τοῦθ᾽ ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἵρεσίς ἐϛιν ὑμῖν, πότερον ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ πολεμεῖν, ἢ παρ᾽

ὑμῖν ἐκεῖνον. ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχῃ τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε, καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν ἔτι κωλύσει δεῦρο βαδίζειν; Θηβαῖοι; μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ᾖ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἑτοίμως. ἀλλὰ Φωκεῖς; οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ' οἷοί τε ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσηθ' ὑμεῖς. ἢ ἄλλος τίς; ἀλλ', ὦ 'τᾶν, οὐχὶ βουλήσεται. τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων, ὅμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ [h] πράξει. ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδε ἢ ἐκεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκοντα ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι, καὶ ὅσα ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους, τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ πολεμίου λέγω, πλέον ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν, ἢ ὅσα εἰς ἅπαντα τὸν

h Forte πράξοι.

πρὸ τȣ̃ πόλεμον δεδαπάνηϑε. εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἥξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιωθήσεϑαι; καὶ πρόσεςαι ἡ ὕϐρις· καὶ ἔτι ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη, ȣ̓δεμιᾶς ἐλάττων ζημία, τοῖς γε σώφροσι. πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας, βοηθεῖν καὶ ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον· τȣ̀ς μὲν εὐπόρȣς, ἵν' ὑπὲρ τῶν πολλῶν, ὧν, καλῶς ποιȣ̃ντες, ἔχȣσι, μικρὰ ἀναλίσκοντες, τὰ λοιπὰ καρπῶνται ἀδεῶς· τȣ̀ς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τȣ̃ πολεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ τȣ̃ Φιλίππȣ χώρᾳ κτησάμενοι, φοϐεροὶ φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίȣ γένωνται· τȣ̀ς δὲ λέγοντας, ἵν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐθύναι ῥᾴδιαι γένωνται. ὡς ὁποῖ' ἄττ' ἂν ὑμᾶς περιςῇ τὰ πράγματα, τοιȣ̃τοι κριταὶ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεϑε. χρηςὰ δὲ εἴη, παντὸς εἵνεκα.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

ΠΕΜΠΤΟΣ.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ.

Ἃ ΜΕΝ ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθα εὑρεῖν, ταῦτά ἐστιν· ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονῆτε τὰς γνώμας, ἃ ἂν ὑμῖν ἀρέσκῃ, χειροτονήσατε ἵνα μὴ μόνον τοῖς ψηφίσμασι, καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις· δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου, καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλεύσασθαι, εἰ τὸν τόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμήσετε, ἐνθυμηθείητε, καὶ λογίσαισθε, ὅτι τοῖς πνεύμασι, καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιππος· καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίας ἢ τὸν χειμῶνα ἐπιχειρεῖ, ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυνώμεθα ἐκεῖσε ἀφικέ-

σθαι. δεῖ τοίνυν ὑμᾶς ταῦτα ἐνθυμȣμένȣς, μὴ βοηθείαις πολεμεῖν (ὑςεριȣ̃μεν γὰρ ἁπάντων) ἀλλὰ παρασκευῇ συνεχεῖ, καὶ δυνάμει· ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει, Λήμνῳ, καὶ Θάσῳ, καὶ Σκιάθῳ, καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐν τȣ́τῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες, καὶ σῖτος, καὶ ἃ χρὴ ςραλεύμασι, πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τȣ̃ ἔτȣς, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῇ γενέσθαι ῥᾴδιον, καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλὲς πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ, καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμπορίων ςόμασι, ῥᾳδίως[a] ἔςαι. [b]ἃ μὲν ȣ̃ν χρήσελαι, καὶ πότε τῇ δυνάμει παρὰ τὸν καιρὸν, ὁ τȣ́των κύριος καταςὰς ὑφ' ὑμῶν, βȣλεύσελαι· ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ' ὑμῶν, ταῦτ' ἐςὶν ἃ ἐγὼ γέγραφα. ἂν δὲ ταῦτα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε τὰ χρήματα, πρῶτον, ἃ λέγω, εἶτα, καὶ τἄλλα πάνλα παρασκευάσαντες, τȣ̀ς ςρατιώτας, τὰς τριή-

a Wolfius -ως εἴσεσθε, vel -ως ἔςαι γνῶναι.

b Forte ἧ.

ρεις, τὲς ἱππέας, ἐντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ καλακλείσητε, ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι, ϗ πορισαὶ γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τȣ̃ ϛρατηγȣ̃ τὸν λόγον ζητȣ̃ντες. παύσεσθ᾽ ἀεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βȣλευόμενοι, ϗ πλέον ȣ̓δὲν ποιȣ̃ντες· καὶ ἔτι πρὸς τȣ́τοις, πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιϛον τῶν ἐκείνȣ πόρων ἀφαιρήσεσθε· ἔϛι δ᾽ ȣ̃τος τίς; ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τὲς πλέοντας τὴν θάλατταν· ἔπειτα τί πρὸς τȣ́τῳ; τȣ̃ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς, ἔξω γενήσεσθε· ȣ̓χ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον, εἰς Λῆμνον ϗ Ἴμβρον ἐμβαλὼν, αἰχμαλώτȣς πολίτας ὑμετέρȣς ᾤχετ᾽ ἄγων, καὶ πρὸς τῷ Γεραιϛῷ τὰ πλοῖα συλλαβὼν, ἀμύθητα χρήματα ἐξέλεξε· τὰ τελευταῖα δ᾽ εἰς Μαραθῶνα ἀπέβη, καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ᾤχετ᾽ ἔχων τριήρη· ὑμεῖς δὲ ȣ̓́τε ταῦτα

ἠδύνασθε κωλύειν, οὔτ' εἰς τοὺς χρόνους οὓς ἂν προέλησθε βοηθεῖν· καίτοι, τί δή ποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε, τὴν μὲν τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν, καὶ τὴν τῶν Διονυσίων, ἀεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίνεσθαι· ἄν τε δεινοὶ λάχωσιν, ἄν τε ἰδιῶται, οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελησόμενοι· εἰς ἃ τοσαῦτα ἀναλίσκετε χρήματα, ὅσα οὐδὲ εἰς ἕνα τῶν ἀποστόλων· καὶ τοσοῦτον ὄχλον, καὶ τοσαύτην παρασκευὴν, ὅσην οὐκ οἶδα εἴ τις τῶν ἁπάντων ἔχει· τοὺς δὲ ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασὰς, τὸν εἰς Ποτίδαιαν; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ προεῖδεν ἕκαστος ὑμῶν, ἐκ πολλοῦ, τίς χορηγὸς, ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε, καὶ παρὰ τοῦ, καὶ τί λαβόντα, τί δεῖ ποιεῖν· οὐδὲν ἀνεξέταστον, οὐδὲ ἀόριστον ἐν τούτοις ἠμέληται· ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου, καὶ τῆς τούτου παρασκευῆς, ἄτακτα, ἀόριστα, ἀδιόρθωτα ἅπαντα. τοι-

γαρȣ̃ν, ἅμα ἀκηκόαμέν τι, ϗ τριηράρχȣς καθίϛαμεν, ϗ τȣ́τοις ἀντιδόσεις ποιȣ́μεθα, καὶ περὶ χρημάτων πόρȣ σκοπȣ̃μεν· καὶ, μετὰ ταῦτα, ἐμβαίνειν τȣ̀ς μετοίκȣς ἔδοξε, ϗ τȣ̀ς χωρὶς οἰκȣ̃ντας, εἶτα αὐτȣ̀ς πάλιν ἀντεμβιβάζειν· εἶτα, ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλεται, προαπόλωλεν ἐφ' ἃ ἂν ἐκπλέωμεν. τὸν γὰρ τȣ̃ πράττειν χρόνον εἰς τὸ παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν· οἱ δὲ τῶν πραγμάτων καιροὶ ȣ̓ μένȣσι τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα ϗ ῥαθυμίαν· ἃς δὲ εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἰόμεθα ἡμῖν ὑπάρχειν, ȣ̓δὲν οἷαί τε οὖσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται· ὅδε εἰς τȣ̃το ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥϛε ἐπιϛέλλειν Εὐβοεῦσιν ἤδη τοιαύτας ἐπιϛολάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Τούτων ȣ̃ν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τῶν ἀνεγνωσμένων, ἀληθῆ μέν ἐϛι τὰ πολλὰ, ὡς

οὐκ ἔδει. οὐ μὴν ἀλλὰ ἴσως οὐχ ἡδέα ἀκούειν· ἀλλὰ εἰ μὲν ὅσα ἄν τις ὑπερβῇ τῷ λόγῳ, ἵνα μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν δημηγορεῖν. εἰ δὲ ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ᾖ μὴ προσήκουσα, ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρόν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φενακίζειν ἑαυτοὺς· καὶ ἅπαντα ἀναβαλλομένους, ὅσα ἂν ᾖ δυσχερῆ, πάντων ὑστερίζειν τῶν ἔργων· καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς πολέμῳ χρωμένους, οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων· καὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιώσειεν ἄν τις τὸν στρατηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς εὖ βουλευομένους ἡγεῖσθαι χρή· ἵνα, ἃ ἂν ἐκείνοις δοκῇ, ταῦτα πράττηται, καὶ μὴ τὰ συμβαίνοντα ἀναγκάζωνται διώκειν. ὑμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἁπάντων ἔχοντες, τριήρεις, ὁπλίτας, ἱππέας, χρημάτων πρόσοδον·

τούτων μὲν, μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας, οὐδενὶ πώποτε ἐν δέοντι κέχρησθε, οὐδενὸς δὲ ἀπολείπεσθε. ὥσπερ δὲ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖτε Φιλίππῳ. καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγεὶς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται· κἂν ἑτέρωσε πατάξῃ τίς, ἐκεῖσέ εἰσιν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δὲ, ἢ βλέπειν ἐναντίον, οὔτε οἶδεν, οὔτε ἐθέλει. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν ἐν Χερσονήσῳ πύθησθε Φίλιππον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε· ἐὰν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε· ἐὰν ἄλλοθί που, συμπαραθεῖτε ἄνω καὶ κάτω· καὶ στρατηγεῖσθε μὲν ὑπ' ἐκείνου, βεβούλευσθε δὲ οὐδὲν αὐτοῖς συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου· οὐδὲ περὶ τῶν πραγμάτων προορᾶτε οὐδὲν, πρὶν ἂν, ἢ γεγενημένον, ἢ γιγνόμενόν, τι πύθησθε. ταῦτα δὲ ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν ποιεῖν, νῦν δὲ ἐπ' αὐτὴν ἥκει τὴν ἀκμήν· ὥστ' οὐκέτι ἐγχωρεῖ. δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομένοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυνόμενος, τὴν φιλοπραγμοσύνην

ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ. εἰ γὰρ, ἔχων ἃ κατέστραπται καὶ προείληφεν, ἡσυχίαν ἔχειν ἤθελε, καὶ μηδὲν ἔπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἄν, μοι δοκεῖ· ἐξ ὧν αἰσχύνην, καὶ ἀνανδρίαν, καὶ πάντα τὰ αἴσχιστα, ὠφληκότες ἂν ἦμεν δημοσίᾳ. νῦν δὲ, ἐπιχειρῶν ἀεί τινι, καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος, ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιτο ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἑαυτῶν ἀπεγνώκατε. θαυμάζω δὲ ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν, μήτε ἐνθυμεῖται, μήτε λογίζεται, ὁρῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευτὴν οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν αὐτοὺς κακῶς ὑπὸ τοῦ Φιλίππου. ἀλλὰ, μὴν, ὅτι γε οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει· εἶτα, τοῦτο ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις κενὰς, καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας, ἐὰν ἀποστείλητε, πάντα ἔχειν οἴεσθε καλῶς; οὐκ ἐκβησόμεθα; οὐκ

ἔξιμεν αὐτοὶ, μέρει γέ τινι στρατιωτῶν οἰκείων, νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευσούμεθα; ποῖ δὴ προσορμιούμεθα; ἤρετό τις; εὑρήσει τὰ σαθρὰ τῶν ἐκείνου πραγμάτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, αὐτὸς ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν. ἂν μέντοι καθώμεθα οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων, οὐδέ ποτὲ οὐδὲν ἡμῖν οὐ μὴ γένηται τῶν δεόντων. ὅποι μὲν γὰρ ἂν, οἶμαι, μέρος τὶ τῆς πόλεως συναποσταλῇ, κἂν μὴ πᾶσα παρῇ, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς, καὶ τὸ τῆς τύχης ἡμῖν συναγωνίζεται. ὅποι δὲ ἂν, στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν, καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας, ἐκπέμψητε, οὐδὲν ἡμῖν τῶν δεόντων γίγνεται. ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελῶσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθνᾶσι τῷ δέει, τοὺς τοιούτους ἀποστόλους. οὐ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστιν, ἕνα ἄνδρα ἂν δυνηθῆναί ποτε ταῦτα ὑμῖν πρᾶξαι ἅπαντα, ὅσα βούλεσθε. ὑπο-

χέσθαι, μέντοι, καὶ φῆσαι, καὶ τὸν δεῖνα αἰτιάσασθαι, καὶ τὸν δεῖνα, ἔστι· τὰ δὲ πράγματα ἐκ τούτων ἀπόλωλεν. ὅταν, γὰρ, ἡγῆται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων· οἱ δὲ, ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος ἐκεῖ πράξῃ, πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥᾳδίως ἐνθάδε ὦσιν· ὑμεῖς δὲ, ἐξ ὧν ἂν ἀκούσητε, ὅ,τι ἂν τύχῃ ῥᾳδίως ψηφίσησθε· τί καὶ χρὴ προσδοκᾷν; πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; ὅταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας, καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων, καὶ δικαστὰς, οἴκαδε ἐλθόντας, τῶν εὐθυνῶν. οὐ γὰρ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὁρᾷν δεῖ. νῦν δὲ εἰς τοῦτο ἥκει τὰ πράγματα αἰσχύνης, ὥστε, τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δὶς καὶ τρὶς κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν περὶ θανάτου· πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς, οὐδεὶς, οὐδὲ ἅπαξ, αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ· ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θά-

νατον μᾶλλον αἱροῦνται, τοῦ προσήκοντος. κακούργου μὲν γάρ ἐστι, κριθέντα ἀποθανεῖν· στρατηγοῦ δὲ, μαχόμενον τοῖς πολεμίοις. ὑμῶν δὲ, οἱ μὲν, περιϊόντες, μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θηβαίων κατάλυσιν, ϗ τὰς πολιτείας διασπᾶν· οἱ δὲ, ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα· οἱ δὲ, ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζειν· οἱ δὲ, λόγους πλάττοντες, ἕκαστος, περιερχόμεθα. ἐγὼ δὲ οἶμαι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νὴ τοὺς θεοὺς, ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων, ϗ πολλὰ τοιαῦτα ὀνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τήν τε ἐρημίαν τῶν κωλυσόντων ὁρῶντα, ϗ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον. οὐ, μέν τοιγε, μὰ Δία, οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι τι μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος· ἀνοητότατοι γάρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες. ἀλλὰ, ἐὰν ἀφέντες ταῦτα, ἐκεῖνο εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἄνθρωπος, ϗ

τὰ ἡμέτερα ἡμᾶς ἀποςερεῖ, καὶ χρόνον πολὺν ὕβρικε, ϗ ἅπαντα, ὅσα πώποτε ἠλπίσαμέν τινα πράξειν ὑπὲρ ἡμῶν, καθ' ἡμῶν εὕρηται, ϗ τὰ λοιπὰ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς ἐςι· κἂν μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδε ἴσως ἀναγκασθησόμεθα τȣ̃το ποιεῖν· ἂν ταῦτα εἰδῶμεν, ϗ τὰ δέοντα ἐσόμεθα ἐγνωκότες, ϗ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι. ȣ̓ γὰρ ἅττα ποτὲ ἔςαι δεῖ σκοπεῖν· ἀλλά, ὅτι φαῦλα, ἐὰν μὴ προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νȣ̃ν, ϗ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητε, εὖ εἰδέναι. ἐγὼ μὲν οὖν, ȣ̎τε ἄλλοτε πώποτε πρὸς χάριν εἱλόμην λέγειν, ὅ,τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν ὑμῖν πεπεισμένος ὦ· νῦν τε ἃ γιγνώσκω, πάντα, ἁπλῶς, ȣ̓δὲν ὑποςειλάμενος, πεπαῤῥησίασμαι. ἐβȣλόμην δὲ ἄν, ὥςπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τὸ τὰ βέλτιςα ἀκȣ́ειν οἶδα, ȣ̎τως εἰδέναι συνοῖσον ϗ τῷ τὰ βέλτιςα εἰπόντι. πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶπον. νῦν δὲ ἐπ' ἀδήλοις ȣ̓̃σι τοῖς ἀπὸ τȣ́των ἐ-

μαυτῷ γενησομένοις, ὅμως, ἐπὶ τῷ, συνοί-
σειν ὑμῖν· ἐάν πράξητε ταῦτα, πεπεῖσθαι,
λέγειν αἱροῦμαι. νικῴη δὲ ὅτι πᾶσιν ὑμῖν
μέλλει συνοίσειν.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΠΕΡΙ

ΕΙΡΗΝΗΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ
ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΕΙΡΗΝΗΣ
ΛΟΓΟΥ.

Μηκυνομένου τοῦ πολέμου τοῦ περὶ Ἀμφιπόλεως, εἰρήνης ἐπεθύμησαν ὅ,τε Φίλιππος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν Ἀθηναῖοι, κακῶς ἐν τῷ πολέμῳ φερόμενοι· ὁ δὲ Φίλιππος, βουλόμενος ἃ ὑπέσχετο Θετταλοῖς τε καὶ Θηβαίοις ἐπιτελέσαι. ὑπέσχετο δὲ, τοῖς μὲν Θηβαίοις, Ὀρχομενὸν παραδώσειν καὶ Κορώνειαν, πόλεις Βοιωτίας· ἀμφοτέροις δὲ, τὸν Φωκικὸν καταλύσειν πόλεμον. τοῦτο δὲ ἦν ἀδύνατον αὐτῷ, πολεμίων ὄντων Ἀθηναίων· καὶ γὰρ πρότερον βουληθεὶς εἰσβαλεῖν εἰς τὴν Φωκίδα, τῶν Ἀθηναίων περιπλευσάντων ταῖς ναυσὶν εἰς τὰς καλουμένας Πύλας, ὑπ' ἐνίων δὲ Θερμοπύλας, ἀπεκωλύθη τῆς εἰσόδου. νῦν τοίνυν εἰρήνην ποιησάμενος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μηδενὸς κωλύσαντος, παρελθὼν εἴσω Πυλῶν, τὸ Φωκέων ἔθνος ἀνάστατον πεποίηκε, καὶ τὴν Φωκέων ἐν τοῖς Ἀμφικτύοσι χώραν, καὶ τὰς ἐκείνων ἐν τῷ συνεδρίῳ ψήφους παρὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἴληφε. πέπομφε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις, ἀξιῶν καὶ αὐτοὺς ταῦτα συγχωρεῖν. καὶ ὁ Δημοσθένης παραινεῖ συγ-

χωρεῖν, οὐ τῷ πράγματι συνιστάμενος ὡς ὀρθῶς ἔχοντι, οὐδὲ δίκαιον εἶναι λέγων μετέχειν Ἑλληνικοῦ συνεδρίου τὸν Μακεδόνα, ἀλλὰ δεδιέναι φάσκων, μὴ καταναγκασθῶσι κοινὸν πόλεμον πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας ἔχειν. προσκεκρουκέναι γὰρ λέγει τοῖς Ἀθηναίοις ἄλλους δι' ἄλλας τινὰς αἰτίας, τούτους δὲ κοινῇ πολεμήσειν αὐτούς· δώσομεν, φησὶ, κοινὴν αἰτίαν ταύτην καθ' ἡμῶν, ὅτι μόνοι τοῖς τῶν Ἀμφικτυόνων ἐνιστάμεθα δόγμασιν, ὥστε κάλλιον τὴν εἰρήνην τηρεῖν, καὶ ταῦτα Φιλίππου παρεληλυθότος εἴσω Πυλῶν, καὶ ἐπελθεῖν δυναμένου τῇ Ἀττικῇ, ἢ περὶ μικροῦ τηλικοῦτον κίνδυνον ἄρασθαι. οὗτος δὲ ὁ λόγος, παρεσκευάσθη μὲν, οὐ μὴν εἰρῆσθαί μοι δοκεῖ· κατηγορῶν γὰρ ὁ ῥήτωρ Αἰσχίνου, καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων αὐτοῦ διαβάλλει, ὅτι συνεβούλευσε, Φίλιππον Ἀμφικτύονα εἶναι ψηφίσασθαι, μηδενὸς ἄλλου τολμῶντος τοῦτο εἰσηγήσασθαι, μηδὲ Φιλοκράτους τοῦ πάντων ἀναιδεστάτου. οὐκ ἂν οὖν αὐτὸς περὶ τούτων συμβεβουλευκὼς, τὸν Αἰσχίνην ἐπ' αὐτοῖς διέβαλλεν. ἀλλὰ δηλονότι τὴν ὑπόνοιαν ἔδεισε, μὴ δόξῃ φιλιππίζειν, καὶ χρήμασιν ὑπὸ τοῦ βασιλέως πεισθεὶς, τοιαύτην γνώμην ἀποφήνασθαι. ἐπεὶ καὶ ἐν τῷ λόγῳ πρὸς τοιαύτην τινὰ ὑπόνοιαν ἱστάμενος φαίνεται, συνιστὰς ἑαυτὸν ὡς εὔνουν τῇ πόλει καὶ ἀδωροδόκητον.

ΟΡΩ͂ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ παρόντα πράγματα πολλὴν δυσκολίαν ἔχοντα ϗ ταραχὴν, οὐ μόνον τῷ πολλὰ προεῖσθαι, καὶ μηδὲν εἶναι προὔργου περὶ αὐτῶν εὖ λέγειν, ἀλλὰ ϗ τῷ περὶ τῶν ὑπολοίπων κατὰ ταὐτὰ, μηδὲ καθ' ἓν τὸ συμφέρον πάντας ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν ὡδὶ, τοῖς δὲ ἑτέρως δοκεῖν.. δυσκόλου δ' ὄντος φύσει καὶ χαλεποῦ τοῦ βουλεύεσθαι, ἔτι πολλῷ χαλεπώτερον ὑμεῖς αὐτὸ πεποιήκατε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι· ὑμεῖς δὲ, μετὰ τὰ πράγματα. ἐκ δὲ τούτου συμβαίνει παρὰ πάντα τὸν χρόνον, ὃν οἶδ' ἐγὼ, τὸν μὲν, οἷς ἂν ἁμάρτητε ἐπιτιμῶντα, εὐδοκιμεῖν καὶ δοκεῖν εὖ λέγειν· τὰ δὲ πράγματα, ϗ περὶ ὧν βουλεύεσθε, ἐκφεύγειν ὑμᾶς. οὐ μὴν ἀλλὰ, καίπερ τούτων οὕτως ἐχόντων, οἶμαι, ϗ πεπεικὼς ἐμαυτὸν, ἀνέστηκα, ἂν ἐθελή-

σητε, τ8 θορυϐεῖν ᾗ φιλονεικεῖν ἀποςάντες, ἀκ8ειν, ὡς ὑπὲρ πόλεως β8λευομένοις, ᾗ τηλικ8των πραγμάτων, προσήκει, ἕξειν ᾗ λέγειν ᾗ συμϐ8λεύειν, δι᾽ ὧν ᾗ τὰ παρόντα ἔςαι βελτίω, ᾗ τὰ προειμένα σωθήσεται. ἀκριϐῶς δὲ εἰδὼς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ λέγειν περὶ ὧν αὐτὸς εἶπέ τις, καὶ περὶ αὐτ8, παρ᾽ ὑμῖν ἀεὶ τῶν πάνυ λυσιτελ8ντων τοῖς τολμῶσιν ὂν, 8τως ἡγ8μαι φορτικὸν ᾗ ἐπαχθὲς, ὥςε, ἀνάγκην 8σαν ὁρῶν, ὅμως ἀποκνῶ. νομίζω δ᾽ ἄμεινον ἂν ὑμᾶς περὶ ὧν νῦν ἐρῶ κρῖναι μικρὰ τῶν πρότερόν ποτε ῥηθέντων ὑπ᾽ ἐμ8 μνημονεύσαντας. ἐγὼ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρῶτον μὲν ἡνίκ᾽ ἔπειθόν τινες ὑμᾶς, τῶν ἐν Εὐϐοίᾳ ταραττομένων πραγμάτων, βοηθεῖν Πλ8τάρχῳ, ᾗ πόλεμον ἄδοξον ᾗ δαπανηρὸν ἄρασθαι, πρῶτος ᾗ μόνος παρελθὼν ἀντεῖπον· καὶ μονον8 διεσπάσθην ὑπὸ τῶν, ἐπὶ μικροῖς λήμμασι, πολλὰ ᾗ μεγάλα ὑμᾶς ἁμαρτά-

νειν πεισάντων· καὶ χρόνȣ βραχέος διελθόντος, μετὰ τοῦ προσόφλειν αἰσχύνην, καὶ παθεῖν οἷα τῶν ὄντων ἀνθρώπων ȣδένες πώποτε πεπόνθασιν ὑπὸ τȣ́των οἷς ἐβοήθησαν, πάντες ὑμεῖς ἔγνωτε τήν τε τῶν ταῦτα πεισάντων κακίαν, καὶ τὸν τὰ βέλτιστα εἰρηκότα ἐμέ. πάλιν τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατιδὼν Νεοπτόλεμον τὸν ὑποκριτὴν, τῷ μὲν τῆς τέχνης προσχήματι τυγχάνοντα ἀδείας, κακὰ δ᾽ ἐργαζόμενον τὰ μέγιστα τὴν πόλιν, καὶ τὰ παρ᾽ ὑμῖν διοικȣ̃ντα Φιλίππῳ, καὶ πρυτανεύοντα, παρελθὼν εἶπον εἰς ὑμᾶς, ȣδεμιᾶς ἕνεκα ȣ̓́τ᾽ ἔχθρας ȣ̓́τε συκοφαντίας ἰδίας, ὡς ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα ἔργων γέγονε δῆλον. καὶ ȣ̓κέτ᾽ ἐν τȣ́τοις αἰτιάσομαι τȣ̀ς ὑπὲρ Νεοπτολέμȣ λέγοντας· ȣ̓δὲ εἷς γάρ ἦν· ἀλλ᾽ αὐτȣ̀ς ὑμᾶς· εἰ γὰρ, ἐν Διονύσȣ, τραγῳδȣ̀ς ἐθεάσασθε, ἀλλὰ μὴ περὶ σωτηρίας καὶ κοινῶν πραγμάτων ἦν ὁ λόγος, ȣ̓κ ἂν ȣ̓́τως ȣ̓́τε ἐκείνȣ πρὸς χά-

ρὶν, οὔτε ἐμοῦ πρὸς ἀπέχθειαν, ἡκούετε· καίτοι τοῦτό γε ὑμᾶς οἶμαι νῦν ἅπαντας ἠσθῆσθαι, ὅτι τὴν τότε ἄφιξιν εἰς τοὺς πολεμίους ἐποιήσατο, ὑπὲρ τοῦ τὰ ἐκεῖ χρήματα ὀφειλόμενα, ὡς ἔφη, κομίσας δεῦρο λειτουργεῖν· καὶ τούτῳ τῷ λόγῳ πλείστῳ χρησάμενος, ὡς δεινὸν εἴ τις ἐγκαλεῖ τοῖς ἐκεῖθεν ἐνθάδε τὰς εὐπορίας ἄγουσιν, ἐπειδὴ, διὰ τὴν εἰρήνην, ἀδείας ἔτυχεν, ἣν ἐνθάδε ἐκέκτητο οὐσίαν φανερὰν, ταύτην ἐξαργυρίσας, πρὸς ἐκεῖνον ἀπάγων ᾤχετο. δύο μὲν δὴ ταῦτα ὧν προεῖπον ἐγὼ, μαρτυρεῖ τοῖς τότε γεγενημένοις λόγοις ὀρθῶς καὶ δικαίως, οἷάπερ ἦν ἀποφανθέντα ὑπ' ἐμοῦ. τρίτον δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ μόνον ἐν τοῦτ' εἰπὼν ἔτι, καὶ δὴ καὶ περὶ ὧν παρελήλυθα ἐρῶ· ἡνίκα τοὺς ὅρκους τοὺς περὶ τῆς εἰρήνης ἀπειληφότες ἥκομεν οἱ πρέσβεις, τότε, Θεσπιάς τινῶν καὶ Πλαταιὰς ὑπισχνουμένων οἰκισθήσεσθαι, καὶ τοὺς μὲν Φωκέας τὸν

Φίλιππον, ἂν γένηται κύριος, σώσειν, τὴν δὲ Θηβαίων πόλιν διοικιεῖν, καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑμῖν ὑπάρξειν, ϗ τὴν Εὔβοιαν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ἀποδοθήσεσθαι, ϗ τοιαύτας ἐλπίδας ϗ φενακισμοὺς, οἷς ὑπαχθέντες ὑμεῖς, οὔτε συμφερόντως οὔτε ἴσως οὔτε καλῶς προεῖσθε Φωκέας, οὐδὲν τούτων οὔτ' ἐξαπατήσας οὔτε σιγήσας ἐγὼ φανήσομαι· ἀλλὰ προειπὼν ὑμῖν, ὡς εὖ οἶδ' ὅτι μνημονεύετε, ὅτι ταῦτα οὔτε οἶδα οὔτε προσδοκῶ, νομίζω δὲ τὸν λέγοντα ληρεῖν. ταῦτα τοίνυν πάντα, ὅσα φαίνομαι βέλτιον τῶν ἄλλων προορῶν, οὐδ' εἰς μίαν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὔτε δεινότητα, οὔτε ἀλαζονείαν, ἐπανοίσω, οὐδὲ προσποιήσομαι δι' οὐδὲν ἄλλο γινώσκειν, ϗ προαισθάνεσθαι, πλὴν δι' ἃ ἂν ὑμῖν εἴπω δύο· ἓν μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δι' εὐτυχίαν· ἣν συμπάσης ἐγὼ τῆς ἐν ἀνθρώποις οὔσης δεινότητος καὶ σοφίας ὁρῶ κρατοῦσαν· ἕτερον δὲ, ὅτι προῖκα τὰ πράγματα κρίνω καὶ

λογίζομαι, καὶ οὐδὲν λῆμμα οὐδεὶς ἂν ἔχοι· πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω, δεῖξαι προσηρτημένον. ὀρθὸν οὖν, ὅ,τι ἂν ποτε ἀπ᾽ αὐτῶν ὑπάρχῃ τῶν πραγμάτων, τὸ συμφέρον φαίνεταί μοι. ὅταν δ᾽ ἐπὶ θάτερα, ὥσπερ εἰς τρυτάνην, ἀργύριον προσενέγκῃς, οἴχεται φέρον, καὶ καθείλκυσε τὸν λογισμὸν ἐφ᾽ αὑτό· καὶ οὐκέτ᾽ ἂν ὀρθῶς οὐδ᾽ ὑγιῶς ὁ τοῦτο ποιήσας περὶ οὐδενὸς ἂν λογίσαιτο. ἓν μὲν οὖν ἔγωγε πρῶτόν ὑπάρχειν φημὶ δεῖν. ὅπως, εἴτε σύνταξιν, εἴτε συμμάχους, εἴτ᾽ ἄλλό τι, βούλεταί τις κατασκευάζειν τῇ πόλει, τὴν ὑπάρχουσαν εἰρήνην μὴ λύων τοῦτο ποιήσῃ· οὐχ ὡς θαυμαστὴν, οὐδ᾽ ὡς ἀξίαν οὖσαν ὑμῶν· ἀλλ᾽, ὁποία πότ᾽ ἐστὶν αὕτη, μὴ γενέσθαι μᾶλλον εἶχε τοῖς πράγμασι καιρὸν, ἢ γεγενημένη νῦν δι᾽ ὑμᾶς λυθῆναι· πολλὰ γὰρ προείμεθα, ὧν ὑπαρχόντων, τότ᾽ ἂν, ἢ νῦν, ἀσφαλέστερος καὶ ῥάων ἦν ἡμῖν ὁ πόλεμος. δεύτερον δὲ ὁ-

ρᾶν, ὅπως μὴ προαξώμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὺς συνεληλυθότας τύτυς, ϗ φάσκοντας Ἀμφικτύονας νῦν εἶναι, εἰς ἀνάγκην ϗ πρόφασιν κοινȣ̃ πολέμυ πρὸς ὑμᾶς. ἐγὼ γὰρ, εἰ γένοιθ᾽ ἡμῖν πρὸς Φίλιππον πάλιν πόλεμος δι᾽ Ἀμφίπολιν, ἤ τι τοιȣ̃τον ἔγκλημα ἴδιον, ȣ̃ μὴ μετέχυσι Θετταλοὶ, μηδὲ Ἀργεῖοι, μηδὲ Θηβαῖοι, ὐκ ἂν ἡμῖν οἴομαι τύτων ὐδένα πολεμῆσαι· καὶ πάντων ἥκιστα, καί μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς πρὶν ἂν ἀκύσῃ, Θηβαίυς· ὐχ ὡς ἡδέως ἔχυσιν ἡμῖν· ὐδ᾽ ὡς ὐκ ἂν χαρίζοιντο Φιλίππῳ· ἀλλ᾽ ἴσασιν ἀκριβῶς, εἰ ϗ πάνυ φήσειέ τις αὐτὺς ἀναισθήτυς εἶναι, ὅτι, εἰ γενήσεται πόλεμος πρὸς ὑμᾶς αὐτοῖς, τὰ μὲν κακὰ πάνθ᾽ ἕξυσιν αὐτοὶ, τοῖς δ᾽ ἀγαθοῖς ἐφεδρεύων ἕτερος καθεδεῖται. ὐκυν πρόειντο ἂν ἑαυτὺς εἰς τȣ̃το, μὴ κοινῆς τῆς ἀρχῆς ϗ τῆς αἰτίας ὔσης τȣ̃ πολέμυ· ὐδέ γε, εἰ πάλιν πρὸς τὺς Θηβαίυς πολεμήσαιμεν δι᾽ Ὠρωπὸν,

ἤ τι τῶν ἰδίων, οὐδὲν ἂν ἡμᾶς παθεῖν ἡγοῦμαι· καὶ γὰρ ἡμῖν κἀκείνοις τοὺς βοηθήσοντας ἄν, οἶμαι, εἰς τὴν οἰκείαν εἴ τις ἐμβάλοι, βοηθεῖν· οὐ συνεπιστρατεύσειν οὐδετέροις· καὶ γὰρ αἱ συμμαχίαι τοῦτον ἔχουσι τὸν τρόπον· ὧν καὶ φροντίσειεν ἄν τις, καὶ τὸ πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν. οὐκ ἄχρι τῆς ἴσης ἕκαστός ἐστιν εὔνους, οὔθ' ἡμῖν, οὔτε Θηβαίοις, ὥστε εἶναι καὶ κρατεῖν τῶν ἄλλων· ἀλλὰ σῶς μὲν εἶναι ἅπαντες ἂν βούλοιντο ἕνεκα ἑαυτῶν· κρατήσαντας δὲ τοὺς ἑτέρους δεσπότας ὑπάρχειν αὐτῶν, οὐδὲ εἷς. τί οὖν ἡγοῦμαι φοβερόν; καὶ τί φυλάξασθαι φημὶ δεῖν ὑμᾶς; ὅπως μὴ κοινὴν πρόφασιν, καὶ κοινὸν ἔγκλημα, ὁ μέλλων πόλεμος πρὸς ἅπαντας λάβῃ. εἰ γὰρ, Ἀργεῖοι μὲν, καὶ Μεσσήνιοι, καὶ Μεγαλοπολῖται, καί τινες τῶν λοιπῶν Πελοποννησίων, ὅσοι γε δὴ τὰ αὐτὰ τούτοις φρονοῦσι, διὰ τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ἐπικηρυκείαν ἐχθρῶς σχήσουσι, καὶ

τὸ δοκεῖν ἐκδέχεσθαι τι τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων· Θηβαῖοι δὲ, ἔχουσι μὲν ὡς λέγουσιν ἀπεχθῶς, ἔτι δὲ ἐχθροτέρως σχήσουσιν, ὅτι τοὺς παρ᾽ ἐκείνων φεύγοντας σώζομεν, κ̀ πάντα τρόπον τὴν δυσμένειαν ἐνδεικνύμεθα αὐτοῖς· Θετταλοὶ δὲ, ὅτι τοὺς Φωκέων φυγάδας σώζομεν· Φίλιππος δὲ, ὅτι κωλύομεν αὐτὸν κοινωνεῖν τῆς Αμφικτυονίας· φοβοῦμαι μὴ πάντες, περὶ τῶν ἰδίων ἕκαστος ὀργιζόμενος, κοινὸν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἀγάγωσι τὸν πόλεμον, τὰ τῶν Αμφικτυόνων δόγματα προστησάμενοι, εἶτ᾽ ἐπισπασθῶσιν ἕκαστοι, πέρα τοῦ συμφέροντος ἑαυτοῖς, ἡμῖν πολεμῆσαι, ὥσπερ κ̀ περὶ Φωκέας. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι νῦν Θηβαῖοι, κ̀ Φίλιππος, κ̀ Θετταλοὶ, οὐχὶ τὰ αὐτὰ μάλιστα ἕκαστοι ἐσπουδακότες, τὰ αὐτὰ πάντες ἔπραξαν· οἷον, Θηβαῖοι, τὸν μὲν Φίλιππον παρελθεῖν, κ̀ λαβεῖν τὰς παρόδους, οὐκ ἠδύναντο κωλῦσαι, οὐδέ γε τῶν αὐτᾶς πεπονημένων

ὕςατον ἐλθόντα τὴν δόξαν ἔχειν. νυνὶ γὰρ, Θηϐαίοις, πρὸς μὲν τὸ τὴν χώραν κεκομίσθαι, κάλλιςα πέπρακται· πρὸς δὲ τιμὴν καὶ δόξαν, αἴχιςα. εἰ γὰρ μὴ παρῆλθε Φίλιππος, ὐδὲν ἂν αὐτοῖς ἐδόκει εἶναι, ταῦτα δ' ὐκ ἐϐύλοντο· ἀλλὰ τῷ τὸν Ορχομενὸν ϗ τὴν Κορώνειαν λαϐεῖν ἐπιθυμεῖν, μὴ δύνασθαι δὲ, ταῦτα πάνθ' ὑπέμειναν. Φίλιππον τοίνυν τινὲς μὲν δήπυ τολμῶσι λέγειν, ὡς ὐκ ἐϐύλετο Θηϐαίοις Ορχομενὸν ϗ Κορώνειαν παραδῦναι, ἀλλ' ἠναγκάσθη. ἐγὼ δὲ τύτοις μὲν ἐῤῥῶσθαι λέγω. ἐκεῖνο δὲ οἶδα, ὅτι ὐ μᾶλλόν γε ταῦτ' ἔμελεν αὐτῷ, ἢ τὸ, τὰς παρόδυς λαϐεῖν ἐϐύλετο, ϗ τὴν δόξαν τῦ πολέμυ, τῦ δοκεῖν δι' [a] αὐτὸν κρίσιν εἰληφέναι, ϗ τὰ Πύθια θεῖναι δι' ἑαυτῦ. καὶ ταῦτ' ἦν ὧν μάλιςα ἐγλίχετο. Θετταλοὶ δέ γε ὐδέτερα ἐϐύλοντο τύτων, ὔτε Θηϐαίυς ὔτε τὸν Φίλιππον μέγαν γενέσθαι· πάντα γὰρ ταῦτα ἐφ' ἑαυτὺς ἡ-

[a] ἑαυτὸν. β. γ. ε. Ben.

γȣ̃ντο εἶναι. τῆς Πυλαίας δὲ ἐπεθύμȣν, ϗ τῶν ἐν Δελφοῖς πλεονεκτημάτων, δυοῖν κύριοι γενέσθαι. τῷ δὲ τȣ́των γλίχεσθαι, τάδε συγκατέπραξαν. τῶν τοίνυν ἰδίων ἕνεκα, ἕκαϛον εὑρήσετε εἰς [b] τὰ πολλὰ προηγμένον, ὧν ȣ̓δὲν ἐϐȣ́λετο πρᾶξαι. τȣ̃το μὲν τοίνυν, ὅτι τοιȣ̃τόν ἐϛι, φυλακτέον ἡμῖν. τὰ κελευόμενα ἡμᾶς ἆρα δεῖ ποιεῖν, ταῦτα φοϐȣμένȣς; καὶ σὺ ταῦτα κελεύεις; πολλȣ̃ γε ϗ δέω. ἀλλ' ὡς, ȣ̓́τε πράξομεν ȣ̓δὲν ἀνάξιον ἡμῶν αὐτῶν, ȣ̓́τ' ἔϛαι πόλεμος, νȣ̃ν τε δόξομεν πᾶσιν ἔχειν, ϗ τὰ δίκαια λέγειν, τȣ̃τ' οἶμαι δεῖξειν. πρὸς δὲ τȣ̀ς θρασέως ὁτιȣ̃ν οἰομένȣς ὑπομένειν δεῖν, ϗ μὴ προορωμένȣς τὸν πόλεμον, ἐκεῖνα βȣ́λομαι λογίσασθαι. ἡμεῖς Θηϐαίȣς ἐῶμεν ἔχειν Ὠρωπόν. καὶ εἴ τις ἔροιτο ἡμᾶς, κελεύσας εἰπεῖν τἀληθῆ, διὰ τί; ἵνα μὴ πολεμῶμεν, φαίημεν ἄν. καὶ Φίλιππῳ, νυνὶ, κατὰ τὰς συνθήκας, Ἀμφιπόλεως παρακεχωρήκαμεν· ϗ

[b] τὰ deeſt, β. ι. θ. Ben.

Καρδιανὺς ἐῶμεν ἔξω Χεῤῥονησιτῶν τῶν ἄλλων τετάχθαι· καὶ τὸν Κᾶρα τὰς νήσυς καταλαμβάνειν, Χίον κ) Κῶ, κ) Ῥόδον· καὶ Βυζαντίυς κατάγειν τὰ πλοῖα· δηλονότι, τὴν ἀπὸ τῆς εἰρήνης ἡσυχίαν πλειόνων ἀγαθῶν αἰτίαν εἶναι νομίζοντες, ἢ τὸ προσκρύειν, κ) τὸ φιλονεικεῖν, περὶ τύτων. ὐκῦν εὔηθες, κ) κομιδῆ σχέτλιον, πρὸς ἑκάςυς καθ' ἕνα ὑτωσὶ ἤδη προσενηνεγμένυς περὶ τῶν οἰκείων καὶ ἀναγκαιοτάτων, πρὸς ἅπαντας περὶ τῆς ἐν Δελφοῖς σκιᾶς νυνὶ πολεμῆσαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Παραινεῖ διὰ τούτου τοῦ λόγου τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Ῥήτωρ, πολέμιον ὑποπτεύειν τὸν Φίλιππον, καὶ τῇ εἰρήνῃ μὴ πάνυ πιστεύειν, ἀλλὰ ἐγείρεσθαι καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς πράγμασι, καὶ εὐτρεπίζεσθαι εἰς πόλεμον· ἐπιβουλεύειν γὰρ αἰτιᾶται καὶ τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι τὸν Φίλιππον· καὶ τοῦτο αὐτοῦ καταμαρτυροῦντος, πράξειν φησίν· ἐπαγγέλλεται δὲ καὶ ἀποκρίσεις δώσειν, πρός τινας πρέσβεις ἥκοντας, ἀπορούντων τῶν Ἀθηναίων ὁπότε ἀποκρίνασθαι δεῖ· πόθεν δὲ οὗτοι, καὶ περὶ τίνων ἥκουσιν, ἐν τῷ λόγῳ μὲν οὐ δηλοῦται, ἐκ δὲ τῶν Φιλιππικῶν ἱστοριῶν μαθεῖν δυνατόν· κατὰ γὰρ τοῦτον τὸν καιρὸν ἔπεμψε πρέσβεις ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, αἰτιώμενος ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν μάτην πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὡς ἐπαγγελλόμενον αὐτοῖς πολλὰ καὶ μεγάλα, ψευσάμενον δέ· οὐδὲ γὰρ ὑπεσχῆσθαί φησιν, οὐδὲ ἐψεῦσθαι· καὶ περὶ τούτων ἐλέγχους ἀπαιτεῖ. ἔπεμψαν δὲ μετὰ Φιλίππου καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μεσσήνιοι πρέσβεις εἰς Ἀθήνας, αἰτιώμενοι καὶ οὗτοι τὸν δῆμον, ὅτι Λακεδαιμονίοις καταδουλουμένοις τὴν Πελοπόννησον εὔνους τέ ἐστι καὶ συγκροτεῖ, αὐτοῖς δὲ περὶ ἐλευθερίας πολεμοῦσιν ἐναντιοῦται· ἀποροῦσιν οὖν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ

πρὸς τὸν Φίλιππον ἀποκρίσεως, καὶ πρὸς τὰς πόλεις, ὅτι εὖνοι μὲν εἰσι Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν τῶν Αργείων καὶ Μεσσηνίων μετὰ Φιλίππου σύστασιν καὶ μισοῦσι καὶ ὑποπτεύουσιν, οὐ μὴν ἀποφήνασθαι δύνανται δίκαια πράττειν τοὺς Λακεδαιμονίους· πρὸς δὲ τὸν Φίλιππον, διημαρτήκασι μὲν ὧν ἤλπισαν. οὐ μὴν ὑπ' ἐκείνου γε αὐτοῦ δοκοῦσιν ἐξηπατῆσθαι· οὔτε γὰρ ταῖς ἐπιστολαῖς ἐνέγραψεν ὁ Φίλιππος ἐπαγγελίαν οὐδεμίαν, οὔτε διὰ τῶν ἰδίων πρεσβειῶν ἐποιήσατό τινα ὑπόσχεσιν, ἀλλὰ Αθηναίων τινες ἦσαν οἱ τὸν δῆμον εἰς ἐλπίδα καταστήσαντες, ὡς Φίλιππος Φωκέας σώσει, καὶ τὴν Θηβαίων ὕβριν καταλύσει. διὰ τοῦτο ὁ Δημοσθένης τῶν ἀποκρίσεων μνησθεὶς, ἐπαγγέλλεται μὲν αὐτὰς δώσειν· φησὶ δὲ, ὅτι δίκαιον ἦν, τοὺς τὴν δυσχέρειαν πεποιηκότας, ἐκείνους καὶ τὰς ἀποκρίσεις ἀπαιτεῖσθαι, τοὺς ἀπατήσαντάς φησι τὸν δῆμον, καὶ ἀνοίξαντας Φιλίππῳ Πύλας· ταῦτα δὲ εἰς τὸν Αἰσχίνην αἰνίττεται, προκατασκευαζόμενος, ὥς φασι, τὴν κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν τῆς παραπρεσβείας, ἣν ὕστερον ἐνεστήσατο, καὶ προδιαβάλλων αὐτὸν πρὸς τοὺς Αθηναίους.

ΟΤΑΝ, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, λόγοι γίγνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην ἀεὶ· τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λόγους καὶ δικαίους καὶ φιλανθρώπους ὁρῶ φαινομένους, καὶ λέγειν μὲν ἅπαντας ἀεὶ

τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγοροῦντας Φιλίππου· γιγνόμενον δ' οὐδὲν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν δεόντων, οὐδ' ὧν εἵνεκα ταῦτα ἀκούειν ἄξιον· ἀλλ' εἰς τοῦτο ἤδη προηγμένα τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὥστε ὅσῳ τὶς ἂν μᾶλλον ϗ φανερώτερον ἐξελέγχῃ Φίλιππον, ϗ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα, ϗ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσούτῳ τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμβουλεῦσαι χαλεπώτερον εἶναι. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας, ἔργῳ κωλύειν ϗ πράξεσιν, οὐχὶ λόγοις δέον· πρῶτον μὲν ἡμεῖς, οἱ παριόντες, τούτων μὲν ἀφέσταμεν ϗ γράφειν ϗ συμβουλεύειν διὰ τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες· οἷα ποιεῖ δὲ, ὡς δεινὰ ϗ χαλεπὰ ϗ τοιαῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους, ϗ λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἄμεινον Φιλίππου παρεσκεύασθε· ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν

ἐκεῖνον πράττειν ταῦτα, ἐφ' ὧν ἐστι νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε· συμβαίνει δὴ πρᾶγμα ἀναγκαῖον οἶμαι, ϗ ἴσως εἰκός, ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε, ϗ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέροις ἔχειν, ἐκείνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι. εἰ μὲν οὖν ϗ νῦν λέγειν δικαιότερα ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥᾴδιον ϗ πόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δ' ὅπως τὰ παρόντα ἐπανορθωθήσεται δεῖ σκοπεῖν, ϗ μὴ προελθόντα ἔτι πορρωτέρω λήσει πάντας ἡμᾶς, μὴ δ' ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως, πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι δυνησόμεθα, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος ὅσπερ πρότερον τοῦ βουλεύσασθαι· ἀλλὰ ϗ τοῖς λέγουσιν ἅπασι, ϗ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν, τὰ βέλτιστα ϗ τὰ σώσοντ' ἀντὶ τῶν ῥᾴστων ϗ τῶν ἡδίστων προαιρετέον. πρῶτον μὲν οὖν εἴτις, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαῤῥεῖ, ὁρῶν ἡλίκος ἤδη ϗ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, ϗ μηδένα οἴεται κίνδυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει, μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα

ταῦτα παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι, τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί μου διὰ βραχέων, δι' οὓς τὰ ἐναντία μοι παρέστηκε προσδοκᾷν, καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον· ἵν', ἐὰν μὲν ἐγὼ δοκῶ βέλτιον τῶν ἄλλων προορᾷν, ἐμοὶ πεισθῆτε· ἐὰν δ' οἱ θαῤῥοῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις πρόσθησθε. ἐγὼ τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογίζομαι, τίνων ὁ Φίλιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη, Πυλῶν, καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων· τί οὖν; πῶς τούτοις ἐχρήσατο; ἃ Θηβαίοις συμφέρει, καὶ οὐχ ἃ τῇ πόλει, πράττειν προείλετο· τί δή ποτε; ὅτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων, καὶ οὐ πρὸς εἰρήνην, οὐδ' ἡσυχίαν, οὐδὲ δίκαιον οὐδὲν· οἶδε τοῦτ' ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρᾳ πόλει, καὶ τοῖς ἡμετέροις ἤθεσιν, οὐδὲν ἂν ἐνδείξαιτο τοιοῦτον, οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ πεισθέντες ὑμεῖς,

τῆς ἰδίας [c] ἕνεκα ὠφελείας, τῶν ἄλλων τινὰς Ἑλλήνων ἐκείνῳ πρόεισθε· ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες, καὶ πάνθ' ἃ προσήκει προορώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε, ἄν τι τοιοῦτον ἐπιχειρῇ πράττειν, ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε. τοὺς δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων, τὰ λοιπὰ ἐάσειν ὅπως βούλεται πράττειν αὐτὸν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ συστρατεύσειν, ἂν αὐτοὺς κελεύῃ· καὶ νῦν τοὺς Μεσσηνίους καὶ τοὺς Αργείους, ταυτὰ ὑπειληφὼς, εὖ ποιεῖ, ὃ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ὑμῶν ἐγκώμιον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι· κέκρισθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων, μόνοι τῶν πάντων, μηδενὸς ἂν κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων προέσθαι, μήδ' ἀνταλλάξασθαι, μηδεμιᾶς χάριτος μήδ' ὠφελείας, τὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας εὔνοιαν· καὶ μὴν ταῦτ' εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν

c Excidit ἂν vide infra. l. 17.

ȣ̔́τως ὑπείληφε, ϗ κατ' Ἀργείων ϗ Θηβαίων ὡς ἑτέρως, ȣ̓ μόνον εἰς τὰ παρόντα ὁρῶν, ἀλλὰ ϗ τὰ πρὸ τȣ́των λογιζόμενος. εὑρίσκει γὰρ, οἶμαι, ϗ ἀκȣ́ει, τȣ̀ς μὲν ἡμετέρȣς προγόνȣς, ἐξὸν αὐτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτȣ̀ς ὑπακȣ́ειν βασιλεῖ, ȣ̓ μόνον ȣ̓κ ἀνασχομένȣς τὸν λόγον τȣ͂τον, ἡνίκα ἦλθεν Ἀλέξανδρος ὁ τȣ́τȣ πρόγονος περὶ τȣ́των κῆρυξ, ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν προελομένȣς, καὶ παθεῖν ὁτιȣ͂ν ὑπομείναντας, ϗ μετὰ ταῦτα, πράξαντας ταῦτα, ἃ πάντες μὲν ἀεὶ γλίχονται λέγειν, ἀξίως δ' εἰπεῖν ȣ̓δεὶς δεδύνηται. διόπερ κἀγὼ παραλείψω δικαίως· ἔστι γὰρ μείζω τὰ ἐκείνων ἔργα, ἢ ὡς τῷ λόγῳ τὶς ἂν εἴποι· τȣ̀ς δὲ Θηβαίων ϗ Ἀργείων προγόνȣς, τȣ̀ς μὲν συστρατεύσαντας τῷ Βαρβάρῳ, τȣ̀ς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας· οἶδεν ȣ͂ν ἀμφοτέρȣς ἰδίᾳ τὸ λυσιτελȣ͂ν ἀγαπήσοντας, ȣ̓χ ὅ,τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἕλλησι σκεψομένȣς. ἡγεῖ-

το οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἕλοιτο φίλους ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἱρήσεσθαι· εἰ δ' ἐκείνοις πρόσθειτο, συνεργοὺς ἕξειν τῆς αὑτοῦ πλεονεξίας· διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἱρεῖται· οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γε ὁρᾷ πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν ἐνούσας, οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογείᾳ τινὰ ἀρχὴν εὕρηκε· τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμπορίων ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους, οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν· ἀλλὰ νὴ Δία εἴποι τὶς ἂν, ὡς πάντα ταῦτα εἰδὼς, οὐ πλεονεξίας ἕνεκεν, οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγορῶ, τότε ταῦτ' ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιοτέρους ἀξιοῦν τοὺς Θηβαίους ἢ ἡμᾶς· ἀλλὰ τοῦτον καὶ μόνον τῶν λόγων πάντων οὐκ ἔνεστ' αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίοις ἀφιέναι κελεύων, πῶς ἂν, Ορχομενὸν, καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδοὺς, τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι, πεποιηκέναι ἐσκήψαιτο; ἀλλ' ἐβιάσθη νὴ Δία; τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὑπόλοιπον, καὶ παρὰ

γνώμην, τῶν Θετ]αλῶν ἱππέων ϗ τῶν Θηβαίων ὁπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθεὶς, συνεχώρησε ταῦτα; καλῶς. ἐκἐν φασι μεν μέλλειν πρὸς τὲς Θηβαίες αὐτὸν ὑπόπτως ἔχειν, ϗ λογοποιἐσί τινες περιϊόν]ες, ὡς Ελάτειαν τειχιεῖ· ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει, ϗ μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ κρίνω· τοῖς Μεσσηνίοις δὲ ϗ τοῖς Αργείοις ἐπὶ τὲς Λακεδαιμονίες συνεισβάλλειν ἐ μέλλει, ἀλλὰ ϗ ξένες εἰσπέμπει, ϗ χρήματ' ἀποϛέλλει, ϗ δύναμιν μεγάλην ἔχων αὐτός ἐϛι προσδόκιμος. τὲς μὲν ἐν ὄντας ἐχθροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίες ἀναιρεῖ· ἐς δ' ἀπώλεσεν αὐτὸς πρότερον, Φωκέας, νῦν σώσει· καὶ τίς ἂν ταῦτα πιϛεύσειεν; ἐγὼ μὲν γὰρ ἐδ' ἂν ἡγἐμαι Φίλιππον, ἔτ' εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπραξεν, ἔτ' ἂν εἰ νῦν ἀπεγίνωσκε Θηβαίες, τοῖς ἐκείνων ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιἐσθαι· ἀλλὰ ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κἀκεῖνα ἐκ προαιρέσεως δῆλός ἐϛι ποιήσας·

ἐκ πάντων δ' ἄν τις ὀρθῶς θεωροίη, ὅτι πάντα πραγματεύεται κατὰ τῆς πόλεως συντάττων. καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τινὰ αὐτῷ, νῦν γε δὴ, συμβαίνει. λογίζεσθε γάρ, ἄρχειν βούλεται. τούτου δ' ἀνταγωνιστὰς μόνους ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον· καὶ τοῦτο αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν ἑαυτῷ. οἷς γὰρ οὖσιν ἡμετέροις ἔχει χρῆσθαι· τούτοις πάντα τὰ ἄλλα ἀσφαλῶς κέκτηται. εἰ γὰρ Ἀμφίπολιν, καὶ Ποτίδαιαν πρόειτο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν βεβαίως ἡγοῖτο. ἀμφότερα οὖν οἶδε, καὶ ἑαυτὸν ὑμῖν ἐπιβουλεύοντα, καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους. εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμβάνων, δικαίως ἂν αὐτὸν μισεῖν νομίζοι, καὶ παρώξυνται, πείσεσθαί τι κακὸν προσδοκῶν, ἐὰν καιρὸν λάβητε, ἐὰν μὴ πρότερον φθάσῃ ποιήσας. διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν ἐπὶ τῇ πόλει, θεραπεύει τινὰς Θηβαίων, καὶ Πελοποννησίων τοὺς ταυτὰ βουλομένους [d] τούτῳ· οὓς διὰ μὲν πλεονεξίαν,

d τούτοις. M. Ss. β, ε, η, θ. Ben.

τὰ παρόντα ἀγαπήσειν οἴεται. διὰ δὲ σκαιότητα τρόπων, τῶν μετὰ ταῦτα οὐδὲν προόψεσθαι. καίτοι σωφρονοῦσι γε καὶ μετρίως, ἐναργῆ παραδείγματά ἐστιν ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους ἔμοιγ' εἰπεῖν συνέβη· βέλτιον δ' ἴσως ἐστὶ καὶ πρὸς ὑμᾶς εἰρῆσθαι. πῶς γὰρ οἴεσθε, ἔφην, ὦ ἄνδρες Μεσσήνιοι, δυσχερῶς ἀκούειν Ὀλυνθίους. εἴ τις λέγοι κατὰ Φιλίππου, κάτ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἠφίει, οὗ πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο. Ποτίδαιαν δὲ ἐδίδου, τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους ἐκβαλών· καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἀνῄρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνοις ἐδεδώκει καρποῦσθαι; ἆρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοιαῦτα πείσεσθαι, ἢ λέγοντος ἂν τινος πιστεῦσαι; οὐκ οἴεσθέ γε. ἀλλ' ὅμως, ἔφην ἐγώ, μικρὸν χρόνον τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι, πολὺν τῆς ἑαυτῶν ὑπ' ἐκείνου στέρονται, αἰσχρῶς ἐκπεσόντες. οὐ

κρατηθέντες μόνον, ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων, καὶ πραθέντες· οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἱ πρὸς τοὺς τυράννους αὗται λίαν ὁμιλίαι. τί δ' οἱ Θετταλοί; ἆρ' οἴεσθε, ἔφην, ὅτε αὐτῶν τοὺς τυράννους ἐξέβαλε, καὶ πάλιν Νίκαιαν καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾷν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς; ἢ τὸν τὴν Πυλαίαν ἀποδόντα τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρήσεσθαι; οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ μὴν, γέγονε ταῦτα, καὶ πᾶσιν ἔστιν εἰδέναι. ὑμεῖς δ' ἔφην ἐγὼ, διδόντα μὲν καὶ ὑπισχνούμενον θεωρεῖτε Φίλιππον· ἐξηπατηκότα δ' ἤδη καὶ παρακεκρουσμένον, ἀπεύχεσθε, ἂν σωφρονῆτ', ἰδεῖν. ἔστι τοίνυν νὴ Δί' ἔφην ἐγὼ παντοδαπὰ εὑρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα, καὶ τείχη, καὶ τάφροι, καὶ τἄλλα ὅσα τοιαῦτα. καὶ ταῦτα μέν ἐστιν ἅπαντα χειροποίητα, καὶ δαπάνης πολλῆς προσδεῖται. ἓν δέ τι

κοινὸν ἡ φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν ἑαυτῇ κέκτηται φυλακτήριον. ὃ πᾶσι μὲν ἐστιν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς τυράννους. τί οὖν ἐστι τοῦτο; ἀπιστία. ταύτην φυλάττετε· ταύτης ἀντέχεσθε. ἐὰν ταύτην σώζητε, οὐδὲν δεινὸν μὴ πάθητε. τί οὖν ζητεῖτε, ἔφην; ἐλευθερίαν; εἶτ' οὐχ ὁρᾶτε Φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτῃ καὶ τὰς προσηγορίας ἔχοντα; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας, ἐχθρὸς ἐλευθερίᾳ, καὶ νόμοις ἐναντίος. οὐ φυλάξεσθε, ὅπως, ἔφην, μὴ πολέμου ζητοῦντες ἀπαλλαγῆναι, δεσπότην εὕρητε; ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ θορυβοῦντες ὡς ὀρθῶς λέγεται, καὶ πολλοὺς ἑτέρους λόγους παρὰ τῶν πρέσβεων, καὶ παρόντος ἐμοῦ, καὶ πάλιν ὕστερον ἀκούσαντες, ὡς ἔοικεν· οὐδὲν μᾶλλον ἀποσχήσονται τῆς Φιλίππου φιλίας, οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται. καὶ οὐ τοῦτό ἐστιν ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων τινὲς, παρ' ἃ τῷ λογισμῷ

βέλτιον ὁρῶσι, τί πράξουσιν· ἀλλ' [e] ὑμεῖς, οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ, καὶ τῶν λεγόντων ἀκούοντες ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλεύεσθε, ὡς [f] περιστοιχίζεσθε· ἐκ τοῦ μηδὲν ἤδη ποιῆσαι, λήσετε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πάντα ταῦθ' ὑπομείναντες. οὕτως ἡ παραυτίκα ἡδονὴ καὶ ῥαστώνη μεῖζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὕστερον συνοίσειν μέλλοντος. περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων, καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον βουλεύσεσθε, ἂν σωφρονῆτε. ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντ' ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι· ταῦτ' ἤδη λέξω. ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπείσθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην, καλεῖν. οὔτε γὰρ αὐτὸς ἄν ποτε ὑπέμεινα πρεσβεύειν, οὔτε ἂν ὑμεῖς εὖ οἶδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες εἰ τοιαῦτα πράξειν τυχόντα εἰρήνης Φίλιππον ᾤεσθε. ἀλλ' ἦν πολὺ τούτων ἀφεστηκότα τὰ τότε λεγόμενα. καὶ πάλιν γ' ἑτέρους καλεῖν. τίνας; τοὺς λέγοντας, ὅτ' ἐγὼ, γε-

[e] An ἀλλ' εἰ? [f] ὡς ἐκ- antiquae omnes edd.

γονυίας ἤδη τῆς εἰρήνης, ἀπὸ τῆς ὑστέρας
ἥκων πρεσβείας, τῆς ἐπὶ τοὺς ὅρκους, αἰ-
σθόμενος φενακιζομένην τὴν πόλιν, προὔ-
λεγον καὶ διεμαρτυρόμην, καὶ οὐκ εἴων προέ-
σθαι Πύλας, οὐδὲ Φωκέας· ὡς ἐγὼ μὲν
ὕδωρ πίνων, εἰκότως δύσκολος καὶ δύστρο-
πος εἰμί τις ἄνθρωπος· Φίλιππος δὲ ὅ-
περ εὔξαισθ' ἂν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ, πρά-
ξει. καὶ Θεσπιὰς μὲν καὶ Πλαταιὰς τει-
χιεῖ· Θηβαίους δὲ παύσει τῆς ὕβρεως, Χερ-
ρόννησον δὲ, τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει· Εὔ-
βοιαν δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως
ὑμῖν ἀποδώσει. ταῦτα γὰρ ἅπαντα ἐπὶ
τοῦ βήματος ἐνταυθοῖ μνημονεύετε οἶδ' ὅτι
ῥηθέντα, καί περ ὄντες οὐ δεινοὶ τοὺς ἀδι-
κοῦντας μεμνῆσθαι. καὶ τὸ πάντων αἴσχι-
στον, καὶ τοῖς ἐγγόνοις πρὸς τὰς ἐλπίδας
τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην προσεψη-
φίσασθε. οὕτω τελέως ὑπήχθητε. τί δὴ
ταῦτα νῦν λέγω; καὶ καλεῖν φημὶ δεῖν
τούτους; ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς τἀληθῆ μετὰ παῤ-

ῥησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς. καὶ ȣ̓κ ἀποκρύψομαι. οὐχ ἵνα εἰς λοιδορίαν ἐμπεσὼν, ἐμαυτῷ μὲν ἐξίσȣ λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ προσκρȣ́σασιν ἐξαρχῆς, καινὴν παράσχω πρόφασιν τȣ͂ πάλιν γέ τι λαϐεῖν παρὰ Φιλίππȣ· ȣ̓δ' ἵνα τηνάλλως ἀδολεσχῶ· ἀλλ' οἶμαί ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν ἃ Φίλιππος πράττει, μᾶλλον ἢ τὰ νυνί. τὰ γὰρ πράγματα ὁρῶ προϐαίνοντα, καὶ ȣ̓χὶ βȣλοίμην μὲν ἂν εἰκάζειν ὀρθῶς· φοϐȣ͂μαι δὲ μὴ λίαν ἐγγὺς ᾖ τȣ͂τ' ἤδη. ὅταν ȣ̓͂ν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν ἐξȣσία γίγνηται τῶν συμϐαινόντων, μὴ δ' ἀκȣ́ητε, ὅτι ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστιν ἐμȣ͂, μὴ δὲ τȣ͂ δεῖνος· ἀλλ' αὐτοὶ πάντα ὁρᾶτε. καὶ εὖ εἰδῆτε· ὀργίλȣς καὶ τραχεῖς ὑμᾶς ἔσεσθαι νομίζω. φοϐȣ͂μαι δὲ μὴ τῶν πρέσϐεων σεσιωπηκότων, ἐφ' οἷς αὐτοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκόσι, τοῖς ἐπανορθȣ͂ν τὶ πειρωμένοις τῶν διὰ τȣ́τȣς ἀπολωλότων, τῇ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμϐῇ. ὁρῶ γὰρ ὡς

τὰ πολλὰ ἐνίους, οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους, ἀλλ᾽ εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα μάλιϛα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας. ἕως οὖν ἔτι μέλλει, ϗ συνίϛαται τὰ πράγματα, ϗ κατακούομεν ἀλλήλων· ἕκαϛον ὑμῶν, καί περ ἀκριβῶς εἰδότα, ὅμως, ἐπαναμνῆσαι βούλομαι. τίς ὁ Φωκέας πείσας ὑμᾶς ϗ Πύλας προέσθαι; ὧν καταϛὰς ἐκεῖνος κύριος, τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ, ϗ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονε· καὶ πεποίηκεν ὑμῖν, μή τε περὶ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων, μήθ᾽ ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν βουλὴν· ἀλλ᾽ ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου; ὃς λυπήσει μὲν ἕκαϛον ἐπειδὰν παρῇ· γέγονε δ᾽ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. εἰ γὰρ μὴ παρεκρούσθητε τόθ᾽ ὑμεῖς· οὐδὲν ἂν ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα. οὔτε γὰρ ναυσὶ δήπου κρατήσας, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἦλθεν ἄν ποτε ϛόλῳ Φίλιππος· οὔτε πεζῇ βαδίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας ϗ Φωκέας. ἀλλ᾽ ἢ τὰ δίκαια ἂν ἐποίει, ϗ τὴν εἰρή-

νην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν. ἢ παραχρῆμα ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ δι' ὃν τότε πρότερον τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησε. ταῦτ' οὖν, ὡς μὲν ὑπομνῆσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται. ὡς δ' ἂν ἐξετασθείη μάλιστα ἀκριβῶς· μὴ γένοιτο ὦ πάντες θεοί. οὐδένα γὰρ βουλοίμην ἂν ἔγω γε, οὐδ' εἰ δίκαιος ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κινδύνου, καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

Ὁ ΠΕΡΙ
ἉΛΟΝΗΣΟΥ
ΛΟΓΟΣ.

ὙΠΟΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ ΠΕΡΙ ἉΛΟΝΗΣΟΥ
ΛΟΓΟΥ.

ΟΥ῟ΤΟΣ ὁ λόγος ἐπιγράφεται, μὲν, περὶ Ἁλοννήσου· τάχα δὲ ὀρθότερον ἐπιγράφειν, πρὸς τὴν ἐπιστολὴν τὴν Φιλίππου· πέπομφε γὰρ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ἐπιστολὴν περὶ πολλῶν διαλεγόμενος, ὧν ἕν ἐστι καὶ τὸ κατὰ τὴν Ἁλόννησον· ἥτις ἦν μὲν τῶν Ἀθηναίων κτῆμα, κατὰ δὲ τοὺς Φιλίππου καιροὺς ὑπὸ λῃστῶν κατείχετο· οὓς ἐκβαλὼν ὁ Φίλιππος, ἀπαιτοῦσι μὲν τοῖς Ἀθηναίοις τὴν νῆσον οὐκ ἀποδίδωσιν· ἑαυτοῦ γὰρ εἶναί φησιν· αἰτοῦσι δὲ ὑπισχνεῖται δώσειν. ὁ δὲ λόγος οὐ δοκεῖ μοι Δημοσθένους εἶναι. δηλοῖ δὲ ἡ φράσις, καὶ ἡ τῆς συνθέσεως ἁρμονία, πολὺ τὸν Δημοσθενικὸν πεφευγυῖα τόπον· ἀνειμένη τε, καὶ διαλελυμένη παρὰ τὴν ἰδέαν τούτου τοῦ ῥήτορος. καὶ μὴν καὶ τὸ ἐπὶ τέλει ῥηθὲν οὐ μικρὸν μαρτύριον τοῦ νόθον εἶναι τὸν λόγον· εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις, καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον, φορεῖτε. ὁ μὲν γὰρ Δημοσθένης εἴωθε παῤῥησίᾳ χρῆσθαι· τοῦτο δὲ ὕβρις ἐστὶ, καὶ λοιδορία μέτρον οὐκ

ἴχυσα. εὐτέλειά τι αὐτῷ δεινὴ πρόσεσι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν. πρὸς δὲ τύτοις, καὶ εὔηθές τι νομίζεται τὸ, ἐν τοῖς κροτάφοις ἔχειν τὺς ἀνθρώπυς τὸν ἐγκέφαλον. ὑπώπ]ευσαν δὲ ϗ οἱ πρεσβύτεροι τὸν λόγον, ὡς ὐ τῦ ῥήτορος. ϗ πεφωράκασί γέ τινες ὄν]α Ἡγησίππυ· ϗ ἀπὸ τῆς ἰδέας τῶν λόγων· τοιαύτῃ γὰρ κέχρη]αι· ϗ ἀπὸ τῶν πραγμάτων· κατὰ Καλλίππυ γὰρ τῦ παιανέως, φησὶν ὁ τὸν λόγον γεγραφὼς, ἀπενηνοχέναι γραφὴν παρανόμων. φαίνεται δὲ, ὐχ ὁ Δημοσθένης, ἀλλ' ὁ Ἡγήσιππος, τὴν κατὰ τῦ Καλλίππυ γραφὴν ἐνςησάμενος. νὴ Δία, ἀλλ' ὁ λόγος συμβυλεύει περὶ τῆς Ἀλοννήσυ τοῖς Ἀθηναίοις μὴ λαμβάνειν αὐτὴν, ἀλλ' ἀπολαμβάνειν· ϗ διαφέρεται περὶ τῶν ὀνομάτων. ταῦτα δὲ Αἰσχίνης φησὶ τὸν Δημοσθένην συμβεβυλευκέναι τοῖς Ἀθηναίοις. εἶτα τί τῦτο. δύνα]αι γὰρ τὴν αὐτὴν πεποιῆσθαι συμβυλὴν ϗ Δημοσθένης ϗ Ἡγήσιππος. ἐπεὶ, καὶ τὰ ἄλλα, τῆς αὐτῆς ἦσαν ἐν τῇ πολιτείᾳ προαιρέσεως, ϗ τοῖς φιλιππίζυσι τῶν ῥητόρων ἀντέλεγον. ϗ μέμνη]αι ϗ ὁ Δημοσθένης τῦ Ἡγησίππυ, ὡς ϗ πρεσβεύσαντος μεθ' ἑαυτῦ, ϗ ἀντιταχθέντος τῷ Μακεδόνι. δῆλον ὖν ὅτι, ὁ μὲν τῦ Δημοσθένυς λόγος, ὁ περὶ τῆς Ἀλοννήσυ ῥηθεὶς, οὐ σώζεται· ἐκείνυ δὲ ὐκ ὄντος, τὸν εὑρεθέντα προσέθεσαν αὐτῷ, ἀφορμὴν ἔχον]ες τὸ, περὶ Ἀλοννήσου λόγον εἰρῆσθαι τῷ ῥήτορι· ὐκέτι δὲ ἐξετάζοντες εἰ τῦτον εἰκὸς εἶναι τὸν ἐκείνυ.

ΑΝΔΡΕΣ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ἃς Φίλιππος αἰτιᾶται, τοὺς ὑπὲρ τῶν δικαίων πρὸς ὑμᾶς λέγοντας κωλύσουσι συμβούλους ἡμᾶς γίγνεσθαι, ὑπὲρ τῶν ὑμῖν συμφερόντων. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ, τὴν ἐπὶ τοῦ βήματος παῤῥησίαν αἱ παρ' ἐκείνου πεμπόμεναι ἐπιστολαὶ ἀνέλοιεν. ἐγὼ δ' ὑμῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, βούλομαι, πρῶτον μὲν, περὶ ὧν Φίλιππος ἐπέσταλκε, περὶ τούτων διεξελθεῖν· ὕστερον δὲ, περὶ ὧν οἱ πρέσβεις λέγουσι, καὶ ἡμεῖς λέξομεν. Φίλιππος γὰρ ἄρχεται μὲν περὶ Ἁλονήσου λέγων, ὡς ὑμῖν δίδωσιν ἑαυτοῦ οὖσαν· ὑμᾶς δὲ οὔ φησι δικαίως αὐτὸν ἀπαιτεῖν· οὐ γὰρ ὑμετέραν οὖσαν, οὔτε λαβεῖν, οὔτε νῦν ἔχειν. ἔλεγε δὲ καὶ πρὸς ἡμᾶς τοιούτους λόγους, ὅτε πρὸς αὐτὸν ἐπρεσβεύσαμεν, ὡς λῃστὰς ἀφελόμενος ταύτην τὴν νῆσον κτήσαιτο, καὶ προσήκειν αὐτὴν ἑαυτοῦ εἶναι. τοῦτον δὲ τὸν λόγον, ὡς οὐκ ἔστι δίκαιος, οὐ χαλεπόν ἐστιν αὐτοῦ

ἀφελέσθαι. ἅπαντες γὰρ οἱ λῃσταὶ, τοὺς ἀλλοτρίους τόπους καταλαμβάνοντες, καὶ τούτους ὀχυροὺς ποιούμενοι, ἐντεῦθεν τοὺς ἄλλους κακῶς ποιοῦσιν. ὁ δὴ τοὺς λῃστὰς τιμωρησάμενος, καὶ κρατήσας, οὐκ ἂν δήπου εἰκότα λέγοι, εἰ φαίη, ἃ ἐκεῖνοι ἀδίκως καὶ ἀλλότρια εἶχον, ταῦτα ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε, τί κωλύει, καὶ, εἴ τινα τῆς Ἀττικῆς λῃσταὶ τόπον καταλάβοιεν, ἢ Λήμνου, ἢ Ἴμβρου, ἢ Σκύρου, καί τινες τούτους τοὺς λῃστὰς ἐκκόψαιεν, εὐθὺς καὶ τὸν τόπον τοῦτον, οὗ ἦσαν οἱ λῃσταὶ, τὸν ὄντα ἡμέτερον, τῶν τιμωρησαμένων τοὺς λῃστὰς γίγνεσθαι. Φίλιππος δ' οὐκ ἀγνοεῖ, ταῦτα οὐ δίκαια λέγων. ἀλλ', εἰ καί τις ἄλλος ἐπιστάμενος, παρακρουσθῆναι ἂν ὑμᾶς οἴεται, ὑπὸ τῶν τὰ ἐνταῦθα διοικήσειν μελλόντων ὡς ἂν αὐτὸς ἐκεῖνος βούληται, καὶ πρὶν ὑπεσχημένων, καὶ νῦν δὲ πραττόντων. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε λανθάνει αὐτὸν,

ὅτι, δι' ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων, ὁποτέρῳ ἂν χρῆσθε ὑμεῖς, ἕξετε τὴν νῆσον, ἄν τε λάβητε, ἄν τ' ἀπολάβητε. τί οὖν αὐτῷ διαφέρει, μὴ, τῷ δικαίῳ ὀνόματι χρησάμενον, ἀποδοῦναι ὑμῖν, ἀλλὰ δωρεὰν δεδωκέναι, τῷ ἀδίκῳ. οὐχ ἵν' εὐεργέτημά τι καταλογίσηται πρὸς ὑμᾶς· γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τοῦτό γε τὸ εὐεργέτημα. ἀλλ' ἵν' ἐνδείξηται πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, ὅτι Ἀθηναῖοι τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ χωρία ἀγαπῶσι παρὰ τοῦ Μακεδόνος λαμβάνοντες. τοῦτο δ' ὑμῖν οὐ ποιητέον ἐστὶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι. ὅταν δὲ λέγῃ περὶ τούτων ὡς ἐθέλει διαδικάζεσθαι, οὐδὲν ἄλλο ἢ χλευάζει ὑμᾶς. πρῶτον μὲν ἀξιῶν Ἀθηναίους ὄντας, πρὸς τὸν ἐκ Πέλλης ὁρμώμενον, περὶ τῶν νήσων διαδικάζεσθαι, πότερον ὑμέτεραι ἢ ἐκείνου εἰσίν. ὁπότε γὰρ, ἡ μὲν δύναμις, ἡ ὑμετέρα, ἡ ἐλευθερώσασα τοὺς Ἕλληνας, μὴ δύναται ὑμῖν τὰ χωρία, τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ, διασώ-

ζειν· οἱ δὲ δικασταὶ οἷς ἂν ἐπιτρέψητε, οἱ κύριοι τῆς ψήφου, οὗτοι ὑμῖν σώζουσιν, ἐὰν μὴ Φίλιππος αὐτοὺς πρίηται, πῶς ὑμεῖς οὐχ ὁμολογουμένως, ὅταν ταῦτα διαπράττησθε, τῶν ἐν τῇ ἠπείρῳ ἀπάντων ἀφεστήκατε· καὶ ἐπιδείκνυνται ἅπασιν ἀνθρώποις, ὅτι οὐδὲ περὶ ἑνὸς ἂν αὐτῷ διαγωνίζησθε, εἰ ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ, οὗ φατὲ ἰσχύειν, μὴ διαγωνιεῖσθε· ἀλλὰ διαδικάσεσθε. ἔτι, περὶ συμβόλων φησὶ, πεπομφέναι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ποιησομένους· ταῦτα δὲ κύρια ἔσεσθαι, οὐκ ἐπειδὰν ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῷ παρ' ὑμῖν κυρωθῇ, ὡς ὁ νόμος κελεύει· ἀλλ' ἐπειδὰν ὡς ἑαυτὸν ἐπανενεχθῇ, ἐφέσιμον τὴν παρ' ὑμῶν γενομένην γνῶσιν ὡς ἑαυτὸν ποιούμενος. βούλεται γὰρ ὑμῶν τοῦτο προλαβεῖν, καὶ ὁμολογούμενον ἐν τοῖς συμβόλοις καταστῆσαι, ὅτι τῶν περὶ Ποτίδαιαν γεγενημένων ἀδικημάτων οὐδὲν ἐγκαλεῖτε αὐτῷ ὡς ἀδικούμενοι, ἀλλὰ βεβαιοῦτε δικαίως αὐτὴν

ἐκεῖνον καὶ λαβεῖν καὶ κεκτῆσθαι. καίτοι Αθηναίων οἱ ἐν Ποτιδαίᾳ κατοικοῦντες, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πολέμου πρὸς Φίλιππον, ἀλλὰ συμμαχίας, καὶ ὅρκων ὀμωμοσμένων, οὓς Φίλιππος τοῖς οἰκοῦσιν ἐν Ποτιδαίᾳ ὤμοσεν, ἀφηρέθησαν ὑπ' αὐτοῦ τὰ κλήματα. ταῦτα δὴ βούλεται τὰ ἀδικήματα πανταχόσε παρ' ὑμῖν βεβαιώσασθαι, ὅτι οὔτε ἐγκαλεῖτε αὐτῷ, οὔτε ἡγεῖσθε ἀδικεῖσθαι. ἐπεὶ, ὅτι γε συμβόλων οὐδὲν δέονται Μακεδόνες πρὸς Αθηναίους, ὁ παρεληλυθὼς ὑμῖν χρόνος τεκμήριον γενέσθω. οὔτε γὰρ Αμύντας, πατὴρ ὁ Φιλίππου, οὔτε οἱ ἄλλοι Μακεδονίας βασιλεῖς, οὐδεπώποτε σύμβολα ἐποιήσαντο πρὸς τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν. καίτοι πλείους γε ἦσαν αἱ ἐπιμιξίαι, τότε, πρὸς ἀλλήλους, ἢ νῦν εἰσίν. ἐφ' ἡμῖν γὰρ ἦν ἡ Μακεδονία, καὶ φόρους ἡμῖν ἔφερε, καὶ τοῖς ἐμπορίοις, τότε μᾶλλον ἢ νῦν, ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ, κἀκεῖνοι τοῖς παρ' ἡμῖν ἐχρῶν-

το· καὶ ἐμπορικαὶ δίκαι οὐκ ἦσαν ὥσπερ νῦν ἀκριβεῖς, αἱ κατὰ μῆνα ποιοῦσαι μηδὲν δεῖσθαι συμβόλων τοὺς τοσοῦτον ἀλλήλων ἀπέχοντας. ἀλλ᾽ ὅμως, οὐδενὸς τοιούτου ὄντος τότε, οὐκ ἐλυσιτέλει, σύμβολα ποιησαμένους, οὔτ᾽ ἐκ Μακεδονίας πλεῖν Ἀθήναζε δίκας ληψομένους, οὔθ᾽ ἡμῖν, εἰς Μακεδονίαν. ἀλλ᾽ ἡμεῖς τε τοῖς ἐκεῖ νομίμοις, ἐκεῖνοί τε τοῖς παρ᾽ ἡμῖν τὰς δίκας ἐλάμβανον. μὴ οὖν ἀγνοεῖτε, ὅτι, τὰ σύμβολα ταῦτα γίγνεται εἰς ὑποδοχὴν τοῦ μηδ᾽ ἀμφισβητῆσαι ὑμᾶς εὐλόγως ἔτι περὶ Ποτιδαίας. περὶ δὲ τῶν λῃστῶν, δίκαιον φησὶν εἶναι κοινῇ φυλάττειν τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ κακουργοῦντας, ὑμᾶς τε καὶ αὐτὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ τοῦτ᾽ ἀξιῶν, ὑφ᾽ ὑμῶν εἰς τὴν θάλατταν καταστaθῆναι, καὶ ὁμολογῆσαι ὑμᾶς, ὡς, ἄνευ Φιλίππου, οὐδὲ τὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φυλακὴν δυνατοί ἐστε φυλάττειν. ἔτι δὲ καὶ δοθῆναι αὐτῷ ταύτην τὴν ἄδειαν, περι-

πλέοντι ϰ̀ ὁρμιζομένῳ εἰς τὰς νήσȣς, ἐπὶ προφάσει τῇ τῶν λῃςῶν φυλακῇ, διαφθείρειν τȣ̀ς νησιώτας καὶ ἀφιςάναι ἀφ' ὑμῶν· καὶ μὴ μόνον τȣ̀ς φυγάδας, τοὺς παρ' ἑαυτȣ̃, εἰς Θάσον κεκομικέναι διὰ τῶν ὑμετέρων ςρατηγῶν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας νήσȣς οἰκειώσαϑαι· συμπέμπων τοὺς συμπλευσομένους μετὰ τῶν ςρατηγῶν τῶν ἡμετέρων, ὡς κοινωνήσοντας τῆς κατὰ ϑάλατλαν φυλακῆς. καίτοι, ȣ̓̃, φασί τινες, αὐτὸν προσδεῖϑαι τῆς θαλάτλης. ὁ δὲ, ȣ̓δὲν δεόμενος, τριήρεις κατασκευάζεται, ϰ̀ νεωσοίκȣς οἰκοδομεῖται, καὶ ἀποςόλȣς ἀποςέλλειν βȣ́λεται, καὶ δαπάνας ȣ̓ μικρὰς δαπανᾷν εἰς τȣ̀ς κατὰ ϑάλατλαν κινδύνȣς, ὧν ȣ̓δὲν προτιμᾷ. ταῦτα ȣ̃ν, οἴεϑε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππον ἀξιῶσαι ἂν ὑμᾶς συγχωρῆσαι αὐτῷ; εἰ μὴ, ὑμῶν μὲν κατεφρόνει, ȣ̃ς δ' ἐνθάδε προῄρηται φίλȣς κεκτῆϑαι, τȣ́τοις διεπίςευεν· οἳ ȣ̓κ αἰσχύνονται, Φιλίππῳ

ζῶντες, καὶ ȣ̓ τῇ ἑαυτῶν πατρίδι· καὶ τὰς παρ' ἐκείνου δωρεὰς λαμβάνοντες, οἴονται οἴκαδε λαμβάνειν, τὰ οἴκοι πωλοῦντες. περὶ δὲ τῆς ἐπανορθώσεως τῆς εἰρήνης, ἣν ἔδοσαν ἡμῖν οἱ πρέσβεις, οἱ παρ' ἐκείνȣ πεμφθέντες, ἐπανορθώσασθαι, ὅτι ἐπηνωρθωσάμεθα ὃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαιον εἶναι, ἑκατέρȣς τὰ ἑαυτῶν ἔχειν, ἀμφισβητεῖ μὴ δεδωκέναι, μηδὲ τȣ̀ς πρέσβεις ταῦτα εἰρηκέναι πρὸς ὑμᾶς, ȣ̓δὲν ἄλλο ἢ πεπεισμένος, ὑπὸ τȣ́των οἷς χρῆται φίλοις, ὡς ὑμεῖς ȣ̓ μνημονεύετε τὰ ἐν τῷ δήμῳ εἰρημένα. μόνον δὲ τȣ̃το οὐχ οἷόν τέ ἐστιν ὑμῖν ἀμνημονῆσαι· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ οἱ πρέσβεις ὑμῖν, οἱ παρ' ἐκείνου ἥκοντες, διελέγοντο, καὶ τὸ ψήφισμα ἐγράφη· ὥστε ȣ̓χ οἷόν τέ ἐστι, παραχρῆμα τῶν λόγων εἰρημένων, καὶ εὐθὺς τȣ̃ ψηφίσματος ἐπαναγιγνωσκομένȣ, τὴν καταψευδομένην γνώμην τῶν πρέσβεων,

ταύτην ὑμᾶς χειροτονῆσαι. ὥστε τοῦτο μὲν οὐ κατ' ἐμοῦ, ἀλλὰ καθ' ὑμῶν ἐπέσταλκεν, ὡς ὑμεῖς περὶ ὧν οὐκ ἠκούσατε, περὶ τούτων ἀποκρινάμενοι, τὴν γνώμην ἀπεστείλατε. καὶ οἱ μὲν πρέσβεις αὐτοὶ, ὧν κατεψεύδετο τὸ ψήφισμα, ὅτε ἀπεκρίνασθε αὐτοῖς ἀναγινώσκοντες, καὶ ἐπὶ ξενίαν αὐτοὺς ἐκαλεῖτε, οὐκ ἐτόλμησαν παρελθεῖν, οὐδ' εἰπεῖν, ὅτι καταψεύδεσθε ἡμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φατὲ ἡμᾶς εἰρηκέναι ἃ οὐκ εἰρήκαμεν· ἀλλὰ σιωπῇ ἀπιόντες ᾤχοντο. βούλομαι δ' ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ γὰρ εὐδοκίμησεν ὁ Πύθων παρ' ἡμῖν ἐν τῇ δημηγορίᾳ, ὁ τότε πρεσβεύων, αὐτοὺς τοὺς λόγους οὓς ἔλεγεν ὑπομνῆσαι· οἶδα γὰρ ὅτι μνησθήσεσθε· παραπλήσιοι δὲ ἦσαν οἷς καὶ νῦν ἐπέσταλκε Φίλιππος· ἐγκαλῶν γὰρ ἡμῖν, τοῖς διαβάλλουσι τὸν Φίλιππον, καὶ ὑμῖν ἐμέμφετο, ὅτι, ὡρμηκότος αὐτοῦ εὖ ποιεῖν ὑμᾶς, καὶ προῃρημένου μάλιστα τῶν Ἑλλήνων φί-

λυς κεκτῆσθαι, αὐτοὶ κωλύετε, ἀποδεχόμενοι τὺς λόγυς τῶν συκοφαντύντων, καὶ χρήματα ἐκεῖνον αἰτύντων, καὶ διαβαλλόντων· τοὺς γὰρ τοιούτους λόγυς ὅταν ἀπαγγελλόντων ἀκύῃ, ὅτι κακῶς ἤκουεν, ὑμεῖς δὲ ἀπεδέχεσθε, μεταβάλλειν αὐτῷ τὴν γνώμην, ὅταν ἄπιστος φαίνεται τύτοις ὧν προήρηται εὐεργέτης εἶναι. ἐκέλευσεν ὖν τὺς λέγοντας ἐν τῷ δήμῳ, τῇ μὲν εἰρήνῃ μὴ ἐπιτιμᾷν· ὐ γὰρ ἄξιον εἶναι εἰρήνην λύειν· εἰ δέ τι μὴ καλῶς γέγραπται ἐν τῇ εἰρήνῃ, τοῦτο ἐπανορθώσασθαι· ὡς ἅπαντα Φίλιππον ποιήσοντα, ὅσα ἂν ὑμεῖς ψηφίσησθε. ἐὰν δὲ, διαβάλλωσι μὲν, αὐτοὶ δὲ μηδὲν γράφωσι, δι' ὖ, ἡ μὲν εἰρήνη ἔσαι, παύσεται δὲ ἀπιςούμενος Φίλιππος· μὴ προσέχειν τὸν νοῦν τοῖς τοιύτοις ἀνθρώποις. καὶ τύτυς τοὺς λόγυς ὑμεῖς ἀκύοντες, ἀπεδέχεσθε, καὶ δίκαια ἔφατε τὸν Πύθωνα λέγειν· καὶ ἦν δίκαια. ἔλεγε δὲ τὺς λόγυς τύτυς, οὐχ

ὅπως λυθείη ἐκ τῆς εἰρήνης ἃ ἦν ἐκείνῳ συμφέροντα, καὶ ὧν πολλὰ χρήματα ἀνηλώκει, ὥστε γενέσθαι· ἀλλὰ, ὑπὸ τῶν ἐνθάδε διδασκάλων προδεδιδαγμένος, οἵ οὐκ ᾤοντο εἶναι τὸν γράψοντα ἐναντία τῷ Φιλοκράτους ψηφίσματι, τῷ ἀπολλύντι Ἀμφίπολιν. ἐγὼ δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παράνομον μεν οὐδὲν ἐτόλμησα γράψαι· τῷ δὲ Φιλοκράτους ψηφίσματι, ὃ ἦν παράνομον, τἀναντία ἔγραψα, ὡς ἐγὼ ἐπιδείξω· τὸ γὰρ ψήφισμα, τὸ τοῦ Φιλοκράτους, καθ' ὃ ὑμεῖς ἀπώλλυτε Ἀμφίπολιν, ἐναντίον ἦν τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, καθ' ἃ ὑμεῖς ἐκτήσασθε ταύτην τὴν χώραν. τοῦτο μὲν οὖν παράνομον ἦν τὸ ψήφισμα, τὸ τοῦ Φιλοκράτους· καὶ οὐχ οἷόν τε ἦν, τὸν, τὰ ἔννομα γράφοντα, τὰ αὐτὰ τῷ παρανόμῳ ψηφίσματι γράφειν. ἐκείνοις δὲ τοῖς προτέροις ψηφίσμασι, τοῖς οὖσιν ἐννόμοις, καὶ σώζουσι τὴν ὑμετέραν χώραν, τὰ αὐτὰ γράφων, ἔννομά τ' ἄ-

γραφὸν, ϰ̀ ἐξήλεγχον τὸν Φίλιππον, ὅτι ἐξηπάτα ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἐπανορθώσασθαι ἐβȣ́λετο τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ τȣ̀ς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας ἀπίςȣς καταςῆσαι· ϰ̀ ὅτι μὲν, δοὺς τὴν ἐπανόρθωσιν, νῦν ἔξαρνός ἐςιν, ἅπαντες ἴςε. Φησὶ δὲ Αμφίπολιν ἑαυτȣ̃ εἶναι· ὑμᾶς γὰρ ψηφίσασθαι ἐκείνου εἶναι, ὅτ' ἐψηφίζεσθε ἔχειν αὐτὸν ἃ εἶχεν. ὑμεῖς δὲ, τὸ μὲν ψήφισμα τȣ̃το ἐψηφίσασθε· οὐ μέντοι γε ἐκείνου εἶναι Αμφίπολιν· ἔςι γὰρ ἔχειν καὶ τἀλλότρια· ϰ̀ ȣ̓χ ἅπαντες οἱ ἔχοντες, τὰ ἑαυτῶν ἔχȣσιν, ἀλλὰ πολλοὶ ϰ̀ τἀλλότρια κέκτηνται. ὥςτε τȣ̃τό γε τὸ σοφὸν αὐτȣ̃ ἠλίθιόν ἐςι. ϰ̀, τȣ̃ μὲν Φιλοκράτȣς ψηφίσματος μέμνηται, τῆς δὲ ἐπιςολῆς, ἣν πρὸς ὑμᾶς ἔπεμψεν ὅτε Αμφίπολιν ἐπολιόρκει, ἐπιλέληςαι· ἐν ᾗ ὡμολόγει τὴν Αμφίπολιν ὑμετέραν εἶναι· ἔφη γὰρ ἐκπολιορκήσας ὑμῖν ἀποδώσειν, ὡς οὖσαν ὑμετέραν, καὶ ȣ̓ τῶν ἐχόντων. κἀκεῖνα

μὲν, ὡς ἔοικεν, οἱ πρότερον ἐν Ἀμφιπόλει οἰκȣ͂ντες πρὶν Φίλιππον λαϐεῖν, τὴν Ἀθηναίων χώραν εἶχον. ἐπειδὴ δὲ Φίλιππος αὐτὴν εἴληφεν, οὐ τὴν Ἀθηναίων χώραν, ἀλλὰ τὴν ἑαυτȣ͂, ἔχει; ȣ̓δὲ Ὀλυνθόν γε, ȣ̓δὲ Ἀπολλωνίαν, ȣ̓δὲ Παλλήνην, ȣ̓κ ἀλλοτρίας ἀλλὰ τὰς ἑαυτοῦ χώρας κέκτηται. ἆρ' ὑμῖν δοκεῖ πεφυλαγμένως ἅπαντα πρὸς ὑμᾶς ἐπιϛέλλειν, ὅπως ἂν φαίνηται καὶ λέγων καὶ πράττων ἃ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμολογεῖται δίκαια εἶναι, ἀλλ' οὐ σφόδρα καταπεφρονηκέναι; ὃς τὴν χώραν, ἣν οἱ Ἕλληνες, καὶ ὁ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἐψηφίσαντο καὶ ὡμολογήκασιν ὑμετέραν εἶναι, ταύτην φησὶν ἑαυτȣ͂ καὶ ȣ̓χ ὑμετέραν εἶναι. περὶ δὲ τȣ͂ ἑτέρȣ ἐπανορθώματος, ὃ ὑμεῖς ἐν τῇ εἰρήνῃ ἐπηνορθώσασθε, τȣ̀ς ἄλλȣς Ἕλληνας, ὅσοι μὴ κοινωνȣ͂σι τῆς εἰρήνης, ἐλευθέρȣς καὶ αὐτονόμȣς εἶναι· καὶ ἐάν τις ἐπ' αὐτȣ̀ς ϛρατεύῃ, βοη-

θεῖν τοὺς κοινωνοῦντας τῆς εἰρήνης· ἡγούμενοι καὶ δίκαιον εἶναι τοῦτο καὶ φιλάνθρωπον, μὴ, μόνον ἡμᾶς καὶ τοὺς ξυμμάχους τοὺς ἡμετέρους, καὶ Φίλιππον καὶ τοὺς συμμάχους τοὺς ἐκείνου, ἄγειν τὴν εἰρήνην· τοὺς δὲ μήτε ἡμετέρους ὄντας, μήτε Φιλίππου ξυμμάχους, ἐν μέσῳ κεῖσθαι, καὶ ὑπὸ τῶν κρειττόνων ἀπόλλυσθαι· ἀλλὰ καὶ τούτοις διὰ τὴν ὑμετέραν εἰρήνην ὑπάρχειν σωτηρίαν· καὶ τῷ ὄντι εἰρήνην ἡμᾶς ἄγειν καταθεμένους τὰ ὅπλα. τοῦτο δὲ τὸ ἐπανόρθωμα ὁμολογῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, ὡς ἀκούετε, δίκαιόν τε εἶναι, καὶ δέχεσθαι, Φεραίων τε μὲν ἀφῄρηται τὴν πόλιν, καὶ φρουρὰν ἐν τῇ ἀκροπόλει κατέστησεν, ἵνα δὴ αὐτόνομοι ὦσιν· ἐπὶ δ᾽ Αμβρακίαν στρατεύεται· τὰς δ᾽ ἐν Κασσωπίᾳ τρεῖς πόλεις, πανδοσίαν καὶ Βούχελαν, καὶ Ελάτειαν, Ηλείων ἀποικίας, κατακαύσας τὴν χώραν, καὶ εἰς τὰς πόλεις βιασάμενος, παρέδωκεν Αλεξάνδρῳ, τῷ κηδεστῇ τῷ ἐ-

αὐτȣ̃, δȣλεύειν. καὶ σφόδρά γε βȣ́λεται τȣ̀ς Ἕλληνας ἐλευθέρȣς εἶναι κ̀ αὐτονόμȣς, ὡς δηλοῖ τὰ ἔργα. περὶ δὲ τῶν ὑποσχέσεων, ὧν ὑμῖν διατελεῖ ὑπισχνȣ́μενος, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργετήσων, καταψεύδεσθαί με φησὶν αὐτοῦ, διαβάλλοντα πρὸς τȣ̀ς Ἕλληνας· ȣ̓δὲν γὰρ ἡμῖν πώποτέ φησιν ὑπεσχῆσθαι. οὕτως ἀναιδής ἐστιν, ὁ ἐν ἐπιστολῇ γεγραφὼς, ἥ ἐστι νῦν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, ὅτ' ἐπιστομιεῖν ἡμᾶς ἔφη τȣ̀ς αὐτῷ ἀντιλέγοντας, ἐὰν εἰρήνη γένηται, τοσαῦτα ἀγαθὰ ὑμᾶς ποιήσειν [a], ἃ γράφειν ἂν ἤδη, εἰ ᾔδει τὴν εἰρήνην ἐσομένην, δῆλον ὡς προκεχειρισμένων καὶ ἑτοίμων ὄντων τῶν ἀγαθῶν ἃ ἐμέλλομεν πείσεσθαι, τῆς εἰρήνης ἐσομένης. γενομένης δὲ τῆς εἰρήνης, ἃ μὲν ἡμεῖς ἐμέλλομεν ἀγαθὰ πείσεσθαι, ἐκ ποδῶν ἐστι· φθορὰ δὲ τῶν Ἑλλήνων τοσαύτη γέγονεν ὅσην ὑμεῖς ἴστε· ὑμῖν δ' ἐν τῇ νῦν ἐπιστολῇ ὑπισχνεῖται, ἐὰν, τοῖς μὲν αὐτȣ̃ φίλοις κ̀ ὑ-

a Forte -σων.

πὲρ αὐτȣ̃ λέγȣσι πιϛεύητε, ἡμᾶς δὲ, τȣ̀ς διαβάλλοντας αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς, τιμωρήσηϑε, ὡς μεγάλα ὑμᾶς εὐεργελήσειν[b]. τὰ μένlοι εὐεργετήμαlα, τοιαῦτα ἔϛαι· ȣ̎τε τὰ ὑμέτερα ὑμῖν ἀποδώσει· ἑαυτοῦ γάρ φησιν εἶναι, ȣ̎τε ἐν τῇ οἰκȣμένῃ αἱ δωρεαὶ ἔσονlαι, ἵνα μὴ διαβληθῇ πρὸς τȣ̀ς Ἕλληνας· ἀλλ' ἄλλη τις χώρα, ϗ ἄλλός τις, ὡς ἔοικε, τόπος φανήσεται, οὗ ὑμῖν αἱ δωρεαὶ δοθήσονlαι. περὶ δὲ ὧν ἐν τῇ εἰρήνῃ εἴληφε χωρίων, ὑμῶν ἐχόνlων, παρασπονδῶν, ϗ λύων τὴν εἰρήνην, ἐπειδὴ ȣ̓κ ἔχει ὅ,τι εἴπῃ, ἀλλ' ἀδικῶν φανερῶς ἐξελέγχελαι, ἐπιlρέπειν φησὶ, περὶ τȣ́των, ἕτοιμος εἶναι ἴσῳ ϗ κοινῷ δικαϛηρίῳ, περὶ ὧν μόνων ȣ̓δὲν δεῖ ἐπιτροπῆς· ἀλλ' ἀριθμὸς ἡμερῶν ἐϛὶν ὁ κρίνων. ἅπαντες γὰρ ἴσμεν τίνι μηνὶ, ϗ ποίᾳ ἡμέρᾳ ἡ εἰρήνη ἐγένετο. ὥσπερ δὲ ταῦτα ἴσμεν, κἀκεῖνα ἴσμεν, τίνι μηνὶ ϗ τίνι ἡμέρᾳ Σέῤῥιον τεῖχος, ϗ Εργίσκη, ϗ Ἱερὸν ὄρος ἑάλω.

[b] Forte -σων.

ὃ δὴ ἀφανῆ ἐςὶ ταῦτα ὕτω πραχθέντα, ὐδὲ κρίσεως δεόμενα· ἀλλὰ πᾶσι γνώριμα, πότερος πρότερος μήν ἐςιν, ἐν ᾧ ἡ εἰρήνη ἐγένετο, ἢ ἐν ᾧ τὰ χωρία ἑάλω. φησὶ δὲ κ̀ τὺς αἰχμαλώτυς ὑμῶν ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ ἑάλωσαν, ἀποδεδωκέναι· ὃς, τὸν μὲν Καρύςιον, τὸν πρόξενον τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὑπὲρ ὖ ὑμεῖς τρεῖς πρεσβείας ἐπέμψατε, τῦτον ἀπαιτῦντες τὸν ἄνδρα, ἐκεῖνος ὕτω σφόδρα ὑμῖν ἐβύλετο χαρίσασθαι, ὥςτε ἀπέκτεινε, κ̀ ὐδὲ ἀναίρεσιν ἔδωκεν ἵνα ταφῆ. περὶ δὲ Χεῤῥονήσυ, ἅ τε ἐπιςέλλει πρὸς ἡμᾶς ἄξιόν ἐςιν ἐξετάσαι· ἔτι δὲ, κ̀ ἃ πράττει κ̀ ταῦτ' εἰδέναι. τὸν μὲν γὰρ τόπον ἅπαντα, τὸν ἔξω Αγορᾶς, ὡς ἑαυτῦ ὄντα, κ̀ ὑμῖν ὐδὲν προσήκοντα, δέδωκε καρπῦσθαι Απολλωνίδη τῷ Καρδιανῷ. καίτοι Χεῤῥονήσου οἱ ὅροι εἰσὶν, ὐκ Αγορὰ, ἀλλ' ὁ βωμὸς τῦ Διὸς τῦ Ορείυ, ὅς ἐςι μεταξὺ Πτελεῦ, καὶ Λευκῆς ἀκτῆς· ὖ ἡ διωρυχὴ ἔμελλε

Χεῤῥονήσου ἔσεσθαι· ὡς τὸ ἐπίγραμμα, τὸ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διὸς τοῦ Ορείου δηλοῖ. ἔστι δὲ τουτί·

Τόνδε καθιδρύσαντο θεῷ περικαλλέα βωμὸν,
Λευκῆς καὶ Πτελεοῦ μέσσον ὅρον θέμενοι
Ενναέται, χώρης σημήϊον· ἀμμορίης δὲ
Αὐτὸς ἄναξ μακάρων ἐστὶ μέσος Κρονίδης.

ταύτην μέντοι τὴν χώραν, τοσαύτην οὖσαν ὅσην οἱ πολλοὶ ὑμῶν ἴσασιν, ὡς ἑαυτοῦ οὖσαν, τὴν μὲν αὐτὸς καρποῦται, τὴν δὲ ἄλλοις δωρεὰν δέδωκε· καὶ ἅπαντα τὰ κτήματα τὰ ὑμέτερα ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖται· καὶ οὐ μόνον τὴν ἔξω Αγορᾶς χώραν σφετερίζεται, ἀλλὰ καὶ, πρὸς Καρδιανοὺς, οἳ οἰκοῦσιν ἔξω Αγορᾶς, ἐπιστέλλει ἐν τῇ νῦν ἐπιστολῇ, ὡς δεῖ ὑμᾶς διαδικάζεσθαι πρὸς Καρδιανοὺς τοὺς οἰκοῦντας ἐν τῇ ὑμε-

τέρα, εἴ τι πρὸς αὐτὺς διαφέρεσθε. διαφέρονται δὲ πρὸς ὑμᾶς, σκέψασθε εἰ περὶ μικρῦ. ἑαυτῶν φασὶ τὴν χώραν οὖσαν οἰκεῖν, κὴ ὐχ ὑμετέραν εἶναι· καὶ τὰ μὲν ὑμέτερα εἶναι ἐγκτήματα φασὶν, ὡς ἐν ἀλλοτρίᾳ· τὰ δὲ αὐτῶν, κτήματα, ὡς ἐν οἰκείᾳ· κὴ ταῦτα ὑμέτερον πολίτην γράψαι ἐν ψηφίσματι Κάλλιππον παιανιέα. κὴ τῦτό γε ἀληθὲς λέγυσιν· ἔγραψε γάρ. κὴ ἐμοῦ γε αὐτὸν γραψαμένυ παρανόμων γραφὴν, ὑμεῖς ἀπεψηφίσασθε. τοι γάρτοι ἀμφισβητήσιμον ὑμῖν τὴν χώραν κατεσκεύακεν. ὁπότε δὲ περὶ τύτυ τολμήσετε πρὸς Καρδιανὺς διαδικάζεσθαι, εἴθ' ὑμετέρα ἐςὶν εἴτ' ἐκείνων ἡ χώρα, διὰ τί ὐ κὴ πρὸς τὺς ἄλλυς Χερῤῥονησίτας τὸ αὐτὸ δίκαιόν ἐςι. κὴ ὕτως ὑβριςικῶς ὑμῖν κέχρηται, ὥςτέ φησιν, ἐὰν μὴ θέλωσι διαδικάζεσθαι οἱ Καρδιανοὶ, αὐτὸς ἀναγκάσειν, ὡς ὑμῶν γε ὐκ ἂν δυναμένων ὐδὲ ἀναγκάσαι Καρδιανὺς τὰ δίκαια πρὸς ὑ-

μᾶς ποιεῖσθαι. ἐπειδὴ δὲ ὑμεῖς οὐ δύνασθε, αὐτός φησι τοῦτο ἀναγκάσειν αὐτοὺς ποιῆσαι. ἆρ᾽ οὐ μεγάλα ὑμᾶς φαίνεται εὐεργετῶν; καὶ ταύτην τὴν ἐπιστολὴν τινὲς εὖ ἔφασαν γεγράφθαι, οἳ πολὺ ἂν δικαιότερον ὑφ᾽ ὑμῶν, ἢ Φίλιππος, μισοῖντο. ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἑαυτῷ κτώμενος δόξαν καὶ μεγάλα ἀγαθὰ, ἅπαντα καθ᾽ ὑμῶν πράττει. ὅσοι δὲ Ἀθηναῖοι ὄντες, μὴ τῇ πατρίδι, ἀλλὰ Φιλίππῳ εὔνοιαν ἐνδείκνυνται, προσήκει αὐτοὺς, ὑφ᾽ ὑμῶν, κακοὺς, κακῶς ἀπολωλέναι· εἴπερ ὑμεῖς τὸν ἐγκέφαλον ἐν τοῖς κροτάφοις, καὶ μὴ ἐν ταῖς πτέρναις καταπεπατημένον, φορεῖτε. ὑπόλοιπόν μοι ἐστὶν ἔτι, πρὸς ταύτην τὴν ἐπιστολὴν εὖ ἔχουσαν, καὶ τοὺς λόγους τῶν πρέσβεων, γράψαι τὴν ἀπόκρισιν ἣν ἡγοῦμαι δικαίαν τε εἶναι καὶ συμφέρουσαν ὑμῖν.

Ὁ ΠΕΡΙ ΤΩΝ
ΕΝ
ΧΕΡΡΟΝΗΣΩ
ΛΟΓΟΣ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ ΛΟΓΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΧΕΡΡΟΝΗΣΩ.

Ὁ λόγος οὗτος ὑπὲρ Διοπείθους εἴρηται, καὶ ὧν ἐκεῖνος παρὰ Ἀθηναίοις κατηγόρητο· ἦν μὲν γὰρ Χερρόνησος, ἡ πρὸς Θράκην, τῶν Ἀθηναίων κτῆμα ἀρχαῖον. εἰς δὲ ταύτην ἀπέστειλαν, κατὰ τοὺς Φιλίππου καιροὺς, κληρούχους ἑαυτῶν. ἔθος δὲ ἦν τοῦτο παλαιὸν τοῖς Ἀθηναίοις, ὅσοι πένητες ἦσαν αὐτῶν, καὶ ἀκτήμονες οἶκοι, τούτους πέμπειν ἐποίκους εἰς τὰς ἔξω πόλεις τὰς ἑαυτῶν· καὶ ἐλάμβανον πεμπόμενοι ὅπλα τε, ἐκ τοῦ δημοσίου, καὶ ἐφόδιον. καὶ νῦν τοίνυν τοῦτο γέγονε· καὶ πεπόμφασιν ἐποίκους εἰς τὴν Χερρόνησον, στρατηγὸν αὐτοῖς δόντες Διοπείθη. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι Χερρονησῖται τοὺς ἐπελθόντας ἐδέξαντο, καὶ μετέδωκαν αὐτοῖς καὶ οἰκιῶν καὶ γῆς· Καρδιανοὶ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, λέγοντες ἰδίαν χώραν οἰκεῖν, καὶ οὐκ Ἀθηναίων. ἐντεῦθεν οὖν Διοπείθης ἐπολέμει Καρδιανοῖς. οἱ δὲ παρὰ Φίλιππον καταφεύγουσι· καὶ

ὃς ἐπιστέλλει τοῖς Ἀθηναίοις μὴ βιάζεσθαι Καρδιανοὺς, ὡς αὐτῷ προσήκοντας· ἀλλὰ δικάσασθαι πρὸς αὐτοὺς, εἴ τί φασιν ἠδικῆσθαι. ὡς δὲ οὐκ ἤκουον τούτων οἱ Ἀθηναῖοι, βοήθειαν τοῖς Καρδιανοῖς ἔπεμψεν. ἐφ᾽ οἷς ἀγανακτήσας ὁ Διοπείθης, τοῦ Φιλίππου περὶ τὴν Μεσογείαν, τὴν ἄνω Θράκην, πολεμοῦντος πρὸς τὸν Ὀδρυσῶν βασιλέα, τὴν παράλιον Θράκην, ὑπήκοον οὖσαν τοῦ Μακεδόνος, κατέδραμε καὶ ἐπόρθησε· καὶ ἔφθη, πρὶν Φίλιππον ἐπανελθεῖν, ἀναχωρήσας εἰς τὴν Χερρόνησον, καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ γενόμενος. διόπερ ὁ Φίλιππος, οὐ δυνηθεὶς ὅπλοις αὐτὸν ἀμύνασθαι, πέπομφεν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, κατηγορῶν τοῦ στρατηγοῦ, καὶ λέγων αὐτὸν παραβεβηκέναι τὴν εἰρήνην ἄντικρυς. καὶ οἱ φιλιππίζοντες τῶν ῥητόρων κατατρέχουσι τοῦ Διοπείθους, καὶ κολάζειν ἀξιοῦσιν αὐτόν· πρὸς οὓς ὁ Δημοσθένης ἐναντιούμενος, διχῇ ὑπὲρ Διοπείθους ἵσταται· οὔτε γὰρ ἄδικα, φησιν, αὐτὸν πεποιηκέναι· Φιλίππου γὰρ πολὺ πρότερον παραβάντος τὴν εἰρήνην, καὶ ἀδικοῦντος τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν, εἰκότως καὶ τοῦτον ἔργα πολεμίου διαπράττεσθαι· οὔτε συμφέρειν λέγει τοῖς Ἀθηναίοις κολάσαι τὸν στρατηγὸν, καὶ διαλῦσαι τὴν ὑπ᾽ ἐκείνου δύναμιν, ἥτις νῦν ἀποκρούεται Χερρονήσου Φίλιππον. τὸ δὲ ὅλον, ἐπὶ πόλεμον παρακαλεῖ· καὶ τοῦ Φιλίππου ποιεῖται πολλὴν κατηγορίαν, ὡς ἀδίκου καὶ παρασπόνδου, καὶ τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντος.

ΕΔΕΙ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς λέγοντας ἅπαντας ἐν ὑμῖν, μήτε πρὸς ἔχθραν ποιεῖσθαι λόγον μηδένα, μήτε πρὸς χάριν· ἀλλ', ὃ βέλτιστον ἕκαστος ἡγεῖτο, τοῦτ' ἀποφαίνεσθαι· ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν πραγμάτων καὶ μεγάλων ὑμῶν βουλευομένων· ἐπειδὴ δ' ἔνιοι, τὰ μὲν, φιλονεικίᾳ, τὰ δ', ἥτινι δήποτ' αἰτίᾳ, προάγονται λέγειν, ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πολλοὺς, δεῖ, πάντα τἄλλ' ἀφέντας, ἃ τῇ πόλει νομίζετε συμφέρειν, ταῦτα καὶ ψηφίζεσθαι καὶ πράττειν. ἡ μὲν οὖν σπουδὴ, περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ πραγμάτων ἐστὶ, καὶ τῆς στρατείας, ἣν, ἑνδέκατον μῆνα τουτονὶ, Φίλιππος ἐν Θρᾴκῃ ποιεῖται. τῶν δὲ λόγων οἱ πλεῖστοι, περὶ ὧν Διοπείθης πράττει καὶ μέλλει ποιεῖν, εἴρηνται. ἐγὼ δὲ, ὅσα μέν τις αἰτιᾶταί τινα τούτων, οὓς, κατὰ τοὺς νόμους, ἐφ' ὑμῖν ἐστὶν, ὅταν βούλησθε, κολάζειν, κἂν ἤδη δοκῇ κἂν μικρὸν ἐπίσχωσι[c], περὶ

c -ουσι.

αὐτῶν σκοπεῖν, ἐγχωρεῖν ἡγῦμαι. καὶ ὐ πάνυ δεῖ, περὶ τύτων, ὔτ' ἐμὲ, ὔτ' ἄλλον ὐδένα, διϊσχυρίζεσθαι. ὅσα δ', ἐχθρὸς ὑπάρχων τῇ πόλει Φίλιππος, ϗ δυνάμει πολλῇ περὶ Ἑλλήσποντον ὢν, πειρᾶται προλαβεῖν, κἂν ἅπαξ ὑςερίσωμεν, ὐκ ἔθ' ἕξομεν σῶσαι. περὶ τύτων δ' οἶμαι, τὴν ταχίςην, συμφέρειν ϗ βεβυλεῦσθαι ϗ παρεσκευάσθαι· καὶ μὴ, τοῖς περὶ τῶν ἄλλων θορύβοις ϗ ταῖς κατηγορίαις, ἀπὸ τύτων ἀποδράναι. πολλὰ δὲ θαυμάζων τῶν εἰωθότων λέγεσθαι παρ' ὑμῖν, ὐδενὸς ἧττον, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τεθαύμακα ὃ καὶ πρώην τινὸς ἤκυσα εἰπόντος ἐν τῇ βυλῇ, ὡς ἄρα δεῖ τὸν συμβυλεύοντα, ἢ πολεμεῖν ἁπλῶς, ἢ ἄγειν τὴν εἰρήνην, συμβυλεύειν. ἔςι δὲ, εἰ μὲν ἡσυχίαν Φίλιππος ἄγει, ϗ μήτε τῶν ἡμετέρων ἔχει παρὰ τὴν εἰρήνην μηδὲν, μήτε συσκευάζεται πάντας ἀνθρώπυς ἐφ' ὑμᾶς, ὐδὲν δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἁπλῶς εἰρήνην ἀκτέον,

καὶ τάγε ἀφ᾽ ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχοντα ὁρῶ. εἰ δ᾽, ἃ μὲν ἡμεῖς ὠμόσαμεν, καὶ ἐφ᾽ οἷς τὴν εἰρήνην ἐποιησάμεθα, ἔςιν ἰδεῖν, καὶ γεγραμμένα κεῖται· φαίνεται δ᾽, ἀπ᾽ ἀρχῆς, ὁ Φίλιππος, πρὶν Διοπείθην ἐκπλεῦσαι καὶ τοὺς κληρούχους, οὓς νῦν αἰτιῶνται πεποιηκέναι τὸν πόλεμον, πολλὰ μὲν τῶν ἡμετέρων ἀδίκως εἰληφὼς, ὑπὲρ ὧν ψηφίσμαθ᾽ ὑμέτερα ἐγκαλοῦντα κύρια ταυτί· πάντα δὲ τὸν ἄλλον χρόνον, συνεχῶς, τὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων λαμβάνων, καὶ ἐφ᾽ ἡμᾶς συσκευαζόμενος· τί τοῦτο λέγουσιν, ὡς πολεμεῖν ἁπλῶς, ἢ ἄγειν εἰρήνην δεῖ. οὐ γὰρ αἵρεσίς ἐςιν ἡμῖν τοῦ πράγματος, ἀλλ᾽ ὑπολείπεται τὸ δικαιότατον καὶ ἀναγκαιότατον τῶν ἔργων, ὃ ὑπερβαίνουσιν ἑκόντες οὗτοι. τί οὖν ἐςὶ τοῦτο; ἀμύνεσθαι τὸν πρότερον πολεμοῦνθ᾽ ἡμῖν. πλὴν, εἰ μὴ τοῦτο λέγουσι, νὴ Δία, ἕως ἂν ἀπέχηται τῆς Ἀττικῆς, καὶ τοῦ Πειραιῶς, ὁ Φίλιππος,

οὔτ' ἀδικεῖ τὴν πόλιν, οὔτε ποιεῖ τὸν πόλεμον. εἰ δ' ἐκ τούτων τὰ δίκαια τίθενται, καὶ τὴν εἰρήνην ταύτην[d] ὁρίζονται, ὅτι μὲν δήπουθεν οὔθ' ὅσια, οὔτ' ἀνεκτὰ λέγουσιν, οὔθ' ὑμῖν ἀσφαλῆ, δῆλόν ἐστιν ἅπασιν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐναντία συμβαίνει ταῖς κατηγορίαις ἃς Διοπείθους κατηγοροῦσι, καὶ αὐτὰ ταῦτα λέγειν αὐτούς. τί γὰρ, δήποτε, τῷ μὲν Φιλίππῳ πάντα τἄλλα ποιεῖν ἐξουσίαν δώσομεν, ἂν τῆς Ἀττικῆς ἀπέχηται· τῷ Διοπείθει δὲ οὐδὲ βοηθεῖν τοῖς Θραξὶν ἐξέσται· ἢ πόλεμον ποιεῖν αὐτὸν φήσομεν; ἀλλὰ, νὴ Δία, ταῦτα μὲν ἐξελέγχονται, δεινὰ δὲ ποιοῦσιν οἱ ξένοι περικόπτοντες τὰ ἐν Ἑλλησπόντῳ, καὶ Διοπείθης ἀδικεῖ κατάγων τὰ πλοῖα, καὶ δεῖ μὴ ἐπιτρέπειν αὐτῷ; ἔστω. γιγνέσθω ταῦτα. οὐδὲν ἀντιλέγω. οἶμαι, μέντοι, δεῖν, εἴπερ ὡς ἀληθῶς ἐπὶ πᾶσι δικαίοις ταῦτα συμβουλεύουσιν, ὥσπερ, τὴν ὑπάρχουσαν τῇ πόλει δύναμιν καταλῦσαι ζη-

d τῇ. ε. Ben.

τȣ̃σι, τὸν ἐφεϛηκότα, ϗ πορίζοντα χρήματα, ταύτῃ διαβάλλοντες ἐν ὑμῖν, ȣ̔́τω, τὴν Φιλίππȣ δύναμιν δεῖξαι διαλυθησομένην, ἂν ὑμεῖς ταῦτα πεισθῆτε. εἰ δὲ μή, σκοπεῖτε ὅτι ȣ̓δὲν ἄλλο ποιȣ̃σιν, ἢ καθιϛᾶσι τὴν πόλιν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον δι' ȣ̃ τὰ παρελθόντα πράγματα ἅπαντ' ἀπόλωλεν. ἴϛε γὰρ δήπȣ, τȣ̃θ', ὅτι ȣ̓δενὶ τῶν ἁπάντων πλέον κεκράτηκε τῆς πόλεως Φίλιππος, ἢ τῷ, πρότερος πρὸς τοῖς πράγμασι γίγνεσθαι. ὁ μὲν γάρ, ἔχων δύναμιν συνεϛηκυῖαν ἀεὶ περὶ αὐτόν, καὶ προειδὼς ἃ βȣ́λεται πρᾶξαι, ἐξαίφνης, ἐφ' ȣ̔̃ς ἂν αὐτῷ δόξῃ, πάρεϛιν. ἡμεῖς δ', ἐπειδὰν πυθώμεθά τι γιγνόμενον, τηνικαῦτα θορυβȣ́μεθα, ϗ παρασκευαζόμεθα. εἶτ' οἶμαι συμβαίνει, τῷ μέν, ἐφ' ἃ ἂν ἔλθῃ, ταῦτ' ἔχειν κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν· ἡμῖν δ', ὑϛερίζειν, καὶ ὅσα ἂν δαπανήσωμεν, ἅπαντα μάτην ἀνηλωκέναι· καὶ τὴν μὲν ἔχθραν, ϗ τὸ βȣ́λεσθαι κω-

λύειν, ἐνδεδεῖχθαι· ὑστερίζοντας δὲ τῶν ἔργων αἰσχύνην προσοφλισκάνειν. μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ νῦν τἄλλα μέν ἐστι λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις. πράττεται δὲ τοῦτο, καὶ κατασκευάζεται, ὅπως, ὑμῶν μὲν οἴκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ πλείστης ἡσυχίας πάνθ᾽ ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσεται. θεωρεῖτε γὰρ τὸ παρὸν, πρῶτον, ὃ γίγνεται. νυνὶ, δύναμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων, ἐν Θράκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλὴν, ὥς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας, καὶ Θετταλίας. ἐὰν οὖν, περιμείνας τοὺς ἐτησίας, ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῇ, πρῶτον μὲν, οἴεσθε, τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀνοίας, ὥσπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλέσειν ὑμᾶς, οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς ἀξιώσειν; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. ἀλλὰ, καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ παραδώ-

σειν τὴν πόλιν, ἄν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτούς. οὐκοῦν, ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθένδ' ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἑτοίμου βοηθείας, οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. νὴ Δία· κακοδαιμονοῦσι γὰρ ἄνθρωποι ϗ ὑπερβάλλουσιν ἀνοίᾳ. πάνυ γε. ἀλλ' ὅμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι. συμφέρει γὰρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδὲ ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν ὡς ἐπὶ Χεῤῥόνησον οὐχ ἥξει· ἀλλ' εἴγε ἐκ τῆς ἐπιστολῆς δεῖ σκοπεῖν, ἧς ἔπεμψε πρὸς ὑμᾶς, ἀμυνεῖσθαί φησι τοὺς ἐν Χεῤῥονήσῳ. ἂν μὲν τοίνυν ᾖ τὸ συνεστηκὸς τοῦτο στράτευμα, ϗ τῇ χώρᾳ βοηθῆσαι δυνήσεται, ϗ τῶν ἐκείνου τι κακῶς ποιῆσαι. εἰ δ' ἅπαξ διαφθαρήσεται, ϗ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν, ἂν ἐπὶ Χεῤῥόνησον ἴῃ; κρινοῦμεν Διοπείθην, νὴ Δία. καὶ τί τὰ πράγματα ἔσται βελτίω; ἀλλ' ἐνθένδε βοηθήσομεν αὐτοί. ἂν δ' ὑπὸ τῶν πνευμάτων μὴ δυνώμεθα. ἀλλὰ, μὰ Δί', οὐχ ἥξει. καὶ τίς

ἐγγυητής ἐστι τούτου; ἆρ' ὁρᾶτε ϗ λογίζεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἐπιοῦσαν ὥραν τοῦ ἔτους, εἰς ἣν ἔρημόν τινες οἴονται δεῖν τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ποιῆσαι ϗ παραδοῦναι Φιλίππῳ; τί δ', ἂν ἀπελθὼν ἐκ Θράκης, καὶ μηδὲ προσελθὼν Χερρονήσῳ, μηδὲ Βυζαντίῳ, ϗ γὰρ ταῦτα λογίζεσθε, ἐπὶ Χαλκίδα, ἢ Μέγαρα ἥκῃ, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ πρώην ἐπ' Ὠρεόν, πότερον κρεῖττον ἐνθάδε αὐτὸν ἀμύνεσθαι, ϗ προσελθεῖν τὸν πόλεμον πρὸς τὴν Ἀττικὴν ἐᾶσαι, ἢ κατασκευάζειν ἐκεῖ τινὰ ἀσχολίαν αὐτῷ. ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο. ταῦτα τοίνυν ἅπαντας εἰδότας ϗ λογιζομένους, χρή, μὰ Δί', οὐχ ἣν Διοπείθης πειρᾶται τῇ πόλει δύναμιν κατασκευάζειν, ταύτην βασκαίνειν, ϗ διαλύειν πειρᾶσθαι, ἀλλ' ἑτέραν αὐτοὺς προσπαρασκευάζειν, ϗ συνευποροῦντας ἐκείνῳ χρημάτων, ϗ τἄλλα οἰκείως συναγωνιζομένους. εἰ γάρ τις ἔροιτο Φίλιππον, εἰπέ

μοι, πότερα βȣ́λοιο τȣ́τȣς τȣ̀ς στρατιώτας, ȣ̔̃ς Διοπείθης νῦν ἔχει, τȣ̀ς ὁποίȣς τινασȣ̃ν, ȣ̓δὲν γὰρ ἀντιλέγω, εὐσθενεῖν καὶ παρ᾽ Ἀθηναίοις εὐδοξεῖν, καὶ πλείȣς γίγνεσθαι, τῆς πόλεως συναγωνιζομένης, ἢ, διαβαλλόντων τινῶν καὶ κατηγορȣ́ντων, διασπασθῆναι, καὶ διαφθαρῆναι; τȣ̃τ᾽ ἂν, οἶμαι, φήσειεν. εἶθ᾽, ἃ Φίλιππος ἂν εὔξαιτο τοῖς θεοῖς, ταῦθ᾽ ἡμῶν τινὲς ἐνθάδε πράττȣσιν. εἶτα ἔτι ζητεῖτε πόθεν τὰ τῆς πόλεως ἀπόλωλεν ἅπαντα; βȣ́λομαι τοίνυν ὑμᾶς μετὰ παῤῥησίας ἐξετάσαι τὰ παρόντα πράγματα τῇ πόλει, καὶ σκέψασθαι τί ποιȣ̃μεν αὐτοὶ νῦν, καὶ ὅπως χρώμεθα αὐτοῖς. ἡμεῖς ȣ̎τε χρήματα εἰσφέρειν βȣλόμεθα, ȣ̎τε αὐτοὶ στρατεύεσθαι τολμῶμεν, ȣ̎τε τῶν κοινῶν ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, ȣ̎τε τὰς συντάξεις Διοπείθει δίδομεν, ȣ̎θ᾽ ὅσα ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐπαινȣ̃μεν, ἀλλὰ βασκαίνομεν καὶ σκοπȣ̃μεν πόθεν καὶ τί μέλλει ποι-

εῖν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, ὅτ', ἐπειδήπερ οὕτως ἔχομεν, τὰ ἡμέτερα αὐτῶν πράττειν ἐθέλομεν. ἀλλ', ἐν μὲν τοῖς λόγοις, τοὺς τῆς πόλεως λέγοντας ἄξια, ἐπαινοῦμεν· ἐν δὲ τοῖς ἔργοις, τοῖς ἐναντιουμένοις τούτοις συναγωνιζόμεθα. ὑμεῖς μὲν τοίνυν εἰώθατε ἑκάστοτε τὸν παριόντα ἐρωτᾶν, τί οὖν χρὴ ποιεῖν; ἐγὼ δ' ὑμᾶς ἐρωτῆσαι βούλομαι, τί οὖν χρὴ λέγειν; εἰ γὰρ μήτε εἰσοίσετε, μήτε αὐτοὶ στρατεύσεσθε, μήτε τῶν κοινῶν ἀφέξεσθε, μήτε τὰς συντάξεις Διοπείθει δώσετε, μήτε ὅσ' ἂν αὐτὸς αὑτῷ πορίσηται ἐάσετε, μήτε τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν πράττειν ἐθελήσετε, οὐκ ἔχω τί λέγω. εἰ γὰρ ἤδη τοσαύτην ἐξουσίαν τοῖς αἰτιᾶσθαι καὶ διαβάλλειν βουλομένοις δίδοτε, ὥστε, καὶ περὶ ὧν ἄν φασι μέλλειν αὐτὸν ποιεῖν, καὶ περὶ τούτων προκατηγορούντων ἀκροᾶσθαι, τί ἄν τις λέγοι; ὅ,τι τοίνυν δύναται ταῦτα ποιεῖν, ἐνίους ὑμῶν μαθεῖν δεῖ. λέξω δὲ

μετὰ παῤῥησίας· καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἄλλως δυναίμην· πάντες ὅσοι πώποτ' ἐκπεπλεύκασι παρ' ὑμῶν στρατηγοὶ, ἢ ἐγὼ πάσχειν ὁτιοῦν τιμῶμαι, καὶ παρὰ Χίων, καὶ παρὰ Ἐρυθραίων, καὶ παρ' ὧν ἂν ἕκαστοι δύνωνται, τούτων τῶν τὴν Ἀσίαν οἰκούντων λέγω, χρήματα λαμβάνουσι. λαμβάνουσι δὲ, οἱ μὲν ἔχοντες μίαν ἢ δύο ναῦς, ἐλάττονα· οἱ δὲ μείζω δύναμιν, πλείονα. καὶ διδόασιν οἱ διδόντες, οὔτε τὰ μικρὰ, οὔτε τὰ πολλὰ, ἀντ' οὐδενός· οὐ γὰρ οὕτω μαίνονται· ἀλλ' ὠνούμενοι μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς παρ' αὐτῶν ἐκπλέοντας ἐμπόρους, μηδὲ συλᾶσθαι, παραπέμπεσθαι δὲ τὰ πλοῖα τὰ αὑτῶν, τὰ τοιαῦτα· φασὶ δ' εὐνοίᾳ διδόναι. καὶ τοῦτο τοὔνομα ἔχει τὰ λήμματα ταῦτα. καὶ δὴ καὶ νῦν, τῷ Διοπείθει στράτευμ' ἔχοντι, σαφῶς ἐστὶ τοῦτο δῆλον, ὅτι δώσουσι χρήματα πάντες οὗτοι. πόθεν γὰρ οἴεσθε ἄλλοθεν, τὸν μήτε λαβόντα παρ' ὑμῶν μηδὲν, μήτε αὐτὸν ἔ-

χοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσει, στρατιώτας τρέφειν; Εκ τοῦ οὐρανοῦ; οὐκ ἔστι ταῦτα· ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ὧν ἀγείρει καὶ προσαιτεῖ καὶ δανείζεται, ἀπὸ τούτων διάγει. οὐδὲν οὖν ἄλλο ποιοῦσιν οἱ κατηγοροῦντες ἐν ὑμῖν, ἢ προλέγουσιν ἅπασι, μηδοτιοῦν ἐκείνῳ διδόναι, ὡς καὶ τοῦ μελλῆσαι δώσοντι δίκην, μή τι ποιήσαντί γε, ἢ συγκαταπραξαμένῳ. τοῦτ᾽ εἰσὶν οἱ λόγοι· μέλλει πολιορκεῖν· τοὺς Ἕλληνας ἐκδίδωσι· μέλει γάρ τινι τούτων τῶν τὴν Ασίαν οἰκούντων Ἑλλήνων. ἀμείνους μέν τ᾽ ἂν εἶεν, τῶν ἄλλων, ἢ τῆς πατρίδος, κήδεσθαι. καὶ τόγε, εἰς τὸν Ἑλλήσποντον ἐκπέμπειν ἕτερον στρατηγὸν, τοῦτ᾽ ἐστίν. εἰ γὰρ δεινὰ ποιεῖ Διοπείθης, καὶ κατάγει τὰ πλοῖα, μικρὸν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, μικρὸν πινάκιον, ταῦτα πάντα κωλῦσαι δύναιτ᾽ ἄν. καὶ λέγουσιν οἱ νόμοι ταῦτα, τοὺς ἀδικοῦντας εἰσαγγέλλειν. οὐ, μὰ Δί᾽, οὐ δαπάναις καὶ τριήρεσι τοσαύταις ἡμᾶς αὐτοὺς φυλάττειν· ἐπεὶ

τῦτό γ' ἐςὶν ὑπερβολὴ μανίας· ἀλλ' ἐπὶ μὲν τὺς ἐχθρὺς, ὃς ὐκ ἔςι λαβεῖν ὑπὸ τοῖς νόμοις, κὴ ςραλιώτας τρέφειν, κὴ τριήρεις ἐκπέμπειν, κὴ χρήμαλα εἰσφέρειν δεῖ· καὶ ἀναγκαῖόν ἐςιν· ἐπί δ' ἡμᾶς αὐτὺς, ψήφισμα, εἰσαγγελία, πάραλος· ταῦτ' ἐςὶν ἱκανά· ταῦτ' ἦν εὖ φρονύντων ἀνθρώπων· ἐπηρεαζόντων δὲ, κὴ διαφθειρόντων τὰ πράγμαλα, ἃ νῦν ὗτοι ποιῦσι. κὴ τὸ μὲν, τύτων τινὰς εἶναι τοιύτυς, δεινὸν ὂν, ὐ δεινόν ἐςιν. ἀλλ' ὑμεῖς, οἱ καθήμενοι, ὕτως ἤδη διάκεισθε, ὥςε, ἂν μέν τις εἴπῃ, παρελθὼν, ὅτι Διοπείθης ἐςὶ πάντων τῶν κακῶν αἴτιος, ἢ Χάρης, ἢ Αριςοφῶν, ἢ ὃν ἂν εἴπῃ τις τῶν πολιτῶν, εὐθέως φατὲ, κὴ θορυβεῖτε ὡς ὀρθῶς λέγει. ἂν δὲ παρελθὼν λέγῃ τις τἀληθῆ, ὅτι ληρεῖτε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, πάντων τῶν κακῶν κὴ τῶν πραγμάτων τύτων Φίλιππός ἐςιν αἴτιος· εἰ γὰρ ἐκεῖνος ἦγεν ἡσυχίαν ὐδὲν ἂν ἦν πρᾶγμα τῇ πόλει· ὡς

μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστὶν, οὐκ ἔχετε ἀντιλέγειν· ἄχθεσθαι δέ μοι δοκεῖτε, καὶ ὥσπερ ἀπολλύναι τι νομίζειν. αἴτιον δὲ τούτων· καί μοι, πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤῥησία· παρεσκευάκασιν ὑμᾶς, ἐκ πολλοῦ, τῶν πολιτευομένων ἔνιοι, ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις φοβεροὺς καὶ χαλεποὺς, ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ πολέμου ῥαθύμους καὶ εὐκαταφρονήτους. ἂν μὲν οὖν τὸν αἴτιον εἴπῃ τις, ὃν ἴστε ὅτι λήψεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς, φατὲ καὶ βούλεσθε· ἂν δὲ τοιοῦτον λέγῃ τις, ὃν κρατήσαντας τοῖς ὅπλοις, ἄλλως δὲ οὐκ ἔστι κολάσαι, οὐκ ἔχετε, οἶμαι, τί ποιήσετε· ἐξελεγχόμενοι δὲ, ἄχθεσθε. ἐχρῆν δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὐναντίον ἢ νῦν, ἅπαντας τοὺς πολιτευομένους, ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις πράους καὶ φιλανθρώπους ὑμᾶς ἐθίζειν εἶναι· πρὸς γὰρ ὑμᾶς αὐτοὺς, καὶ τοὺς συμμάχους, ἐν ταύταις ἐστὶ τὰ δίκαια· ἐν δὲ ταῖς παρασκευαῖς ταῖς τοῦ

πολέμȣ φοβερȣ̀ς ϰ̀ χαλεπȣ̀ς ἐπιδεὶκνύναι· πρὸς γὰρ τȣ̀ς ἐχθρȣ̀ς ϰ̀ τȣ̀ς ἀντιπάλȣς, ἐν ἐκείναις ἔσθ' ὁ ἀγών. νῦν δὲ, δημαγωγȣ̃ντες ὑμᾶς ϰ̀ χαριζόμενοι καθ' ὑπερβολὴν, ὅτω διατεθείκασιν, ὥστ', ἐν μὲν ταῖς ἐκκλησίαις, τρυφᾷν καὶ κολακεύεσθαι, πάντα πρὸς ἡδονὴν ἀκȣ́οντας· ἐν δὲ τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς γιγνομένοις, περὶ τῶν ἐσχάτων ἤδη κινδυνεύειν. Φέρε γὰρ, πρὸς Διὸς, εἰ λόγον ὑμᾶς ἀπαιτήσειαν οἱ Ἕλληνες, ὧν νυνὶ παρήκατε[e] καιρῶν διὰ ῥαθυμίαν, καὶ ἔροινθ' ὑμᾶς· ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πέμπετε ὡς ἡμᾶς ἑκάστοτε πρέσβεις, καὶ λέγετε ὡς ἐπιβȣλεύει Φίλιππος ἡμῖν ϰ̀ ἅπασι τοῖς Ἕλλησι, ϰ̀ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἄνθρωπον, ϰ̀ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα· ἀνάγκη φάσκειν ϰ̀ ὁμολογεῖν· ποιȣ̃μεν γὰρ ταῦτα. εἶτ', ὦ πάντων ἀνθρώπων φαυλότατοι, δέκα μῆνας ἀπογενομένȣ τἀνθρώπȣ, ϰ̀ νόσῳ ϰ̀ χειμῶνι ϰ̀ πολέμοις ἀποληφθέντος, ὥστε μὴ ἂν δύνα-

e -ει- β. ε. Ben.

σθαι ἐπανελθεῖν οἴκαδε, οὔτε τὴν Εὔβοιαν ἠλευθερώσατε, οὔτε τῶν ὑμετέρων αὐτῶν οὐδὲν ἐκομίσασθε· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν, ὑμῶν οἴκοι μενόντων, σχολὴν ἀγόντων, ὑγιαινόντων, εἰ δεῖ τοὺς τὰ τοιαῦτα ποιοῦντας ὑγιαίνειν φῆσαι, δύο ἐν Εὐβοίᾳ κατέστησε τυράννους· τὸν μὲν, ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπιτειχίσας· τὸν δ', ἐπὶ Σκιάθῳ. ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ταῦτ' ἀπελύσασθε, εἰ μηδὲν ἄλλο ἐβούλεσθε· ἀλλ' εἰάκατε καὶ ἀφέστατε δηλονότι αὐτῷ, καὶ φανερὸν πεποιήκατε ὅτι, οὐδὲ ἂν δεκάκις ἀποθάνῃ, οὐδὲν μᾶλλον ὑμεῖς γε κινήσεσθε. τί οὖν πρεσβεύετε, καὶ κατηγορεῖτε, καὶ πράγμαθ' ἡμῖν παρέχετε; ἂν ταῦτα λέγωσι, τί ἐροῦμεν, ἢ τί φήσομεν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐχ ὁρῶ. εἰσὶ τοίνυν τινὲς οἳ τότ' ἐξελέγχειν τὸν παριόντα οἴονται, ἐπειδὰν ἐρωτήσωσι, τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οἷς ἐγὼ μὲν τὸ δικαιότατον καὶ ἀληθέστατον τοῦτο ἀποκρινοῦμαι· ταῦτα μὴ ποιεῖν ἃ νυνὶ ποιεῖτε·

οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἐρῶ· καὶ ὅπως, ὥσπερ ἐρωτῶσι προθύμως, οὕτω καὶ ποιεῖν ἐθελήσωσι. πρῶτον μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ' ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι, ὅτι τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ, καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε· καὶ παύσασθε περὶ τούτων κατηγοροῦντες ἀλλήλων· καὶ κακόνους μέν ἐστι καὶ ἐχθρὸς ὅλῃ τῇ πόλει, καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει· προσθήσω δὲ, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει πᾶσιν ἀνθρώποις, καὶ τοῖς μάλιστ' οἰομένοις αὐτῷ χαρίζεσθαι. εἰ δὲ μὴ, σκεψάσθωσαν Εὐθυκράτην καὶ Λασθένην, τοὺς Ὀλυνθίους, οἳ δοκοῦντες οἰκειότατ' αὐτῷ διακεῖσθαι, ἐπειδὴ τὴν πόλιν προὔδοσαν, πάντων κάκιστ' ἀπολώλασιν. οὐδενὶ, μέντοι, μᾶλλον, ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ· οὐδ' ἐπιβουλεύει, καὶ σκοπεῖ, μᾶλλον, οὐδὲ ἓν τῶν πάντων, ἢ ὅπως ταύτην καταλύσῃ. καὶ τοῦτ' εἰκότως, τρόπον τινὰ, νῦν γε δὴ πράττει· οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι, οὐδ' ἂν πάντων τῶν ἄλ-

λων γένηται κύριος, ὐδὲν ἔςαι αὐτῷ βεϐαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε· ἀλλ', ἐάν ποτε συμϐῇ τι πταῖσμα, ἃ πολλὰ γένοιτ' ἂν ἀνθρώπῳ, ἥξει πάνλα τὰ νῦν βεϐιασμένα, καὶ καταφεύξεται, πρὸς ὑμᾶς· ἐςὲ γὰρ ὑμεῖς ὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι κ) καλασχεῖν ἀρχὴν εὖ πεφυκότες, ἀλλ' ἕτερον λαϐεῖν κωλῦσαι καὶ ἔχοντ' ἀφελέσθαι δεινοί· καὶ ὅλως, ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βυλομένοις, κ) πάντας ἀνθρώπυς εἰς ἐλευθερίαν ἐξαφελέσθαι, ἕτοιμοι. ὔκυν βύλεται τοῖς ἑαυτῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν· ὐδὲ, πολλῦ δεῖ, οὐ κακῶς οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν δὴ, διὰ τῦτο, δεῖ ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας κ) τῆς δημοκρατίας ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον· εἰ γὰρ μὴ τῦτο πεισθήσεσθε ταῖς ψυχαῖς, ὐκ ἐθελήσετε ὑπὲρ τῶν πραγμάτων σπυδάζειν· * δεύτερον δὲ, εἰδέναι σα-

* Haec eadem rurſus in IVta contra Philippum p. 297. l. 17.

φῶς, ὅτι πάνθ', ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν κατασκευάζεται· καί, ὅπȣ τις ἐκεῖνον ἀμύνεται, ἐνταῦθ' ὑπὲρ ἡμῶν ἀμυνεῖται. οὐ γὰρ ȣ̈τω γ' εὐήθης ἐςὶν ὑμῶν ȣ̓δεὶς, ὥςτε ὑπολαμβάνειν, τὸν Φίλιππον, τῶν μὲν ἐν Θρᾴκῃ κακῶν, τί γὰρ ἄλλό τις ἂν εἴποι Δρογγίλον, ϗ Καβύλην, ϗ Μάςειραν, ϗ ἃ νῦν ἐξαιρεῖ ϗ κατασκευάζεται, τȣ́των μὲν ἐπιθυμεῖν, καί, ὑπὲρ τȣ̃ ταῦτα λαβεῖν, ϗ πόνȣς ϗ χειμῶνας ϗ τȣ̀ς ἐχάτȣς κινδύνȣς ὑπομένειν· τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων, ϗ νεωρίων, ϗ τριηρῶν, ϗ τῶν ἔργων τῶν Ἀργυρίων, ϗ τοσȣ́των προσόδων, ȣ̓κ ἐπιθυμεῖν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐάσειν ὑμᾶς ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν ϗ τῶν ὀλυρῶν, τῶν ἐν τοῖς Θρακίοις σιροῖς, ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. ȣ̓κ ἔςι ταῦτα. ἀλλά, κἀκεῖνα, ὑπὲρ τȣ̃ τȣ́των γενέσθαι κύριος, ϗ τἄλλα πάντα, πραγματεύεται. τί ȣ̓̃ν; εὖ φρο-

πάντων ἀνθρώπων ἐστὶν, εἰδότας ταῦτα ϗ ἐγνωκότας, τὴν μὲν ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ταύτην ῥαθυμίαν ἀποθέσθαι· χρήματα δ᾽ εἰσφέρειν, ϗ τοὺς συμμάχους ἀξιοῦν, ϗ ὅπως τὸ συνεστηκὸς τοῦτο συμμενεῖ στράτευμα ὁρᾶν ϗ πράττειν· ἵν᾽, ὥσπερ ἐκεῖνος ἑτοίμην ἔχει δύναμιν, τὴν ἀδικήσουσαν ϗ καταδουλωσομένην ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας, οὕτω τὴν σώσουσαν ὑμεῖς ϗ βοηθήσουσαν ἅπασιν ἑτοίμην ἔχητε. οὐ γάρ ἐστι βοηθείαις χρωμένους οὐδέποτ᾽ οὐδὲν τῶν δεόντων πρᾶξαι. ἀλλὰ κατασκευάσαντας δεῖ δύναμιν, ϗ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας, ϗ ταμίας δημοσίους, ϗ ὅπως ἐπὶ τὴν τῶν χρημάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ. κἂν οὕτω ποιήσητε, ϗ ταῦτ᾽ ἐθελήσητε, ὡς ἀληθῶς ἄγειν εἰρήνην δικαίαν, ϗ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτοῦ, Φίλιππον ἀναγ-

κάσετε, ὃ μεῖζον ἐδὲν ἂν γένοιτ᾽ ἀγαθόν; ἢ πολεμήσει ἐξ ἴσε. εἰ δέ τῳ δοκεῖ, ταῦτα ϗ δαπάνης μεγάλης ϗ πόνων πολλῶν ϗ πραγματείας εἶναι, ϗ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ· ἀλλ᾽, ἐὰν λογίσηται τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελἒν τὸ ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γάρ ἐστί τις ἐγγυητὴς ἡμῖν θεῶν, ἐ γὰρ ἀνθρώπων γε οὐδεὶς ἂν γένοιτο ἀξιόχρεως τηλικέτε πράγματος, ὡς, ἂν ἄγηθ᾽ ἡσυχίαν, καὶ ἅπαντα πρόησθε, ἐκ ἐπ᾽ αὐτὲς ἡμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος ἥξει· αἰσχρὸν μὲν, νὴ τὸν Δία ϗ πάντας τὲς θεὲς, ϗ ἀνάξιον ὑμῶν, ϗ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει, καὶ πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ἕνεκα ῥαθυμίας τὲς ἄλλες Ἕλληνας ἅπαντας εἰς δελείαν προέσθαι. καὶ ἔγωγε αὐτὸς ἂν τεθνάναι, μᾶλλον, ἢ ταῦτ᾽ εἰρηκέναι, βελοίμην. ὃ μὴν, ἀλλ᾽, εἴ τις ἄλλος λέγει, ϗ ὑμᾶς πείθει, ἔστω. μὴ ἀμύ-

νεσθε· ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μηδενὶ μὲν τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ πρόϊσμεν ἅπαντες, ὅτι, ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, τοσούτῳ, χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ, ποῖ ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν, νὴ Δί', ἀναγκη τὶς ᾖ· ἀλλ' ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν, ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων ἀπεύχεσθαι δήπου μὴ γενέσθαι δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι ἐστὶν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ, μεγίστη ἀνάγκη, ἡ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη· καὶ μείζω ταύτης, οὐκ οἶδ' ἥν τιν' ἂν εἴποι τις· δούλῳ δὲ, πληγαὶ, καὶ ὁ τοῦ σώματος αἰκισμὸς· ἃ μήτε γένοιτο, οὔτε λέγειν ἄξιον. πάντα, τοίνυν, τἄλλα εἰπὼν ἂν ἡδέως, καὶ δείξας ὃν τρόπον ὑμᾶς ἔνιοι καταπολιτεύονται, τὰ μὲν ἄλλα ἐάσω· [g] ἀλλ', ἐπειδάν τι τῶν πρὸς

g Vide κατα Φιλ IV. pag. 225. ubi plurima eadem quae hic ſequuntur.

Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀναςάς τις λέγει, τὸ, τὴν εἰρήνην ἄγειν, ὡς ἀγαθόν· καὶ τὸ, τρέφειν δύναμιν μεγάλην, ὡς χαλεπόν· καὶ, διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βȣ́λονται· καὶ τοιȣ́τȣς λόγȣς, ἐξ ὧν, ἀναϐάλλȣσι μὲν ὑμᾶς, ἡσυχίαν δὲ ποιȣ̃σιν ἐκείνῳ πράτ]ειν ὅ,τι βȣ́λεται. ἐκ δὲ τȣ́των, περίγιγνεται, ὑμῖν μὲν, ἡ χολὴ, ϗ τὸ μηδὲν ἤδη ποιεῖν· ἃ δέδοιχ᾽ ὅπως μήποθ᾽ ἡγήσηϑε ἐπὶ πολλῷ γεγενῆϑαι· τȣ́τοις δὲ, αἱ χάριτες, ϗ ὁ μιϑὸς, ὁ τȣ́των. ἐγὼ δ᾽ οἶμαι, τὴν μὲν εἰρήνην ἄγειν, ȣ̓χ ὑμᾶς δεῖν πείθειν, οἳ πεπεισμένοι κάθηϑε, ἀλλὰ τὸν τὰ τȣ̃ πολέμȣ πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πειϑῇ, τά γ᾽ ἀφ᾽ ὑμῶν ἕτοιμα ὑπάρχει· νομίζειν δ᾽ εἶναι χαλεπὰ, ȣ̓χ ὅσ᾽ ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλ᾽, ἃ πεισόμεθα ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν· καὶ, τὸ διαρπαϑήσεϑαι τὰ χρήματα, τῷ φυλακὴν εἰπεῖν δι᾽ ἧς σωθήσεται, κωλύειν, οὐχὶ τῷ τȣ̃

συμφέροντος ἀφεστάναι. καίτοι, ἔγωγε ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τοῦτο, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινὰς ὑμῶν εἰ διαρπασθήσεται, ἃ καὶ φυλάττειν, καὶ κολάζειν τοὺς ἀδικοῦντας, ἐφ' ὑμῖν ἐστί· τὴν δὲ Ἑλλάδα πᾶσαν ἐφεξῆς οὑτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, καὶ ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἁρπάζων. τί ποτ' οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ, τὸν μὲν, οὕτω φανερῶς στρατεύοντα, ἀδικοῦντα, πόλεις καταλαμβάνοντα, μηδένα πώποτε τούτων εἰπεῖν, ὡς ἀδικεῖ, καὶ πόλεμον ποιεῖ; τοὺς δὲ, μὴ ἐπιτρέπειν, μηδὲ προΐεσθαι ταῦτα, συμβουλεύοντας, τούτους [a] τὸν πόλεμον ποιεῖν αἰτιᾶσθαι; ἐγὼ διδάξω. ὅτι, τὴν ὀργὴν, ἣν εἰκός ἐστι γίγνεσθαι παρ' ὑμῶν, ἄν τι λυπῆσθε τῷ πολέμῳ, εἰς τοὺς ὑπὲρ ὑμῶν λέγοντας τὰ βέλτιστα τρέψαι βούλονται· ἵνα τούτους κρίνητε, μὴ Φίλιππον ἀμύνησθε· καὶ κατηγορῶσι μὲν αὐ-

a Forte τοῦ, etſi ſuppleri quidem poteſt πρὸς τὸ ποιεῖν τὸν πολ.

σιοὶ, μὴ δίκην δὲ δῶσιν ὧν ποιȣ͂σι νῦν. τȣ͂τ᾽ αὐτοῖς δύναται τὸ λέγειν, ὡς ἄρα βȣλονται πόλεμόν τινες ποιῆσαι παρ᾽ ὑμῖν· καὶ περὶ τȣ́των ἡ διαδικασία αὕτη ἐςίν. ἐγὼ δὲ οἶδα ἀκριβῶς, ὅτι, ȣ̓ γράψαντος Ἀθηναίων ȣ̓δενὸς πόλεμον, καὶ ἄλλα πολλὰ Φίλιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως, ϗ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε βοήθειαν. εἰ μέντοι βȣλόμεθ᾽ ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν αὐτὸν ἡμῖν, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη τῶν ὄντων ἀνθρώπων, εἰ τȣ͂τ᾽ ἐξελέγχοι. ἀλλ᾽, ἐπειδὰν ἐφ᾽ ἡμᾶς αὐτȣ̀ς ἴῃ, τί φήσομεν; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ȣ̓ πολεμεῖν ἡμῖν ἐρεῖ· ὥσπερ ȣ̓δ᾽ Ὠρείταις, τῶν ςρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ· ȣ̓δὲ Φεραίοις πρότερον, πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν αὐτῶν· ȣ̓δ᾽ Ὀλυνθίοις ἐξαρχῆς, ἕως ἂν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ ςράτευμα παρῆν ἔχων. [b] ἢ, ϗ τότε, τȣ̀ς ἀμύνεσθαι κελεύοντας, πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; ȣ̓κȣ͂ν ὑπόλοιπον δȣλεύειν; ȣ̓ γὰρ ἄλλό γ᾽ ȣ̓δέν

b Lege ἦ.

ἐςὶ μεταξὺ τȣ͂, μήτ᾽ ἀμύνεσθαι, μήτ᾽ ἄγειν ἡσυχίαν ἐᾶσθαι. καὶ μὴν, ȣ̓χ ὑπὲρ τῶν ἴσων ὑμῖν τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἐςὶν ὁ κίνδυνος· ȣ̓ γὰρ ὑφ᾽ αὑτῷ τὴν πόλιν ποιήσασθαι βȣ́λεται Φίλιππος, ἀλλ᾽ ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι, δȣλεύειν μὲν ὑμεῖς ȣ̓́τ᾽ ἐθελήσετε, οὔτε, ἂν ἐθελήσητε, ἐπίςασθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα δ᾽ αὐτῷ παραςχεῖν, ἂν καιρὸν λάβητη, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε. ὡς, ȣ̓͂ν, ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ὄντος τȣ͂ ἀγῶνος, προσῆκεν ȣ̔́τω γινώσκειν· καὶ τȣ̀ς πεπρακότας αὐτȣ̀ς ἐκείνῳ μισεῖν τε, καὶ ἀποτυμπανίσαι. οὐ γάρ ἐςιν, ȣ̓κ ἔςι, τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τȣ̀ς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ἐχθρȣ̀ς ὑπηρετȣ͂ντας ἐκείνῳ· ἀλλ᾽ ἀνάγκη, τȣ́τοις ὥσπερ προβόλοις προσπταίοντας, ὑςερίζειν ἐκείνων, πόθεν γὰρ οἴεσθε, νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς; ȣ̓δὲν γὰρ ἄλλο ἔμοιγε δοκεῖ ποιεῖν

ἢ τοῦτο· καὶ, τοὺς μὲν ἄλλους, εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾶν, ὑμῖν δ' ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον, Θετταλοὺς, πολλὰ δοὺς, ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν· οὐδ' ἂν εἰπεῖν δύναιτο οὐδεὶς, ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ολυνθίους, πρότερον δοὺς Ποτίδαιαν, ἐξηπάτησε, καὶ πόλλ' ἕτερα· Θηβαίους τε νῦν ὑπάγει, τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδοὺς, καὶ ἀπαλλάξας πολέμου πολλοῦ καὶ χαλεποῦ· ὥστε καρπωσάμενοί τινα ἕκαστοι τούτων πλεονεξίαν, οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἱ δ', ὅ,τι ἄν ποτε συμβῇ, πείσονται. ὑμεῖς δὲ, ὧν μὲν ἀπεστέρησθε, σιωπῶ· ἀλλ', ἐν αὐτῷ τῷ, τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι, πόσα ἐξηπάτησθε; πόσων ἀπεστέρησθε; οὐχὶ Φωκέας; οὐ Πύλας; οὐχὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης; Δορίσκον, Σέῤῥιον, τὸν Κερσοβλέπτην αὐτὸν; οὐ νῦν τὴν πόλιν τῶν Καρδιανῶν ἔχει καὶ ὁμολογεῖ; τί ποτ' οὖν ἐκείνως τοῖς ἄλλοις, καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑμῖν προσφέ-

ρεται; ὅτι, ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ ἡμετέρᾳ, ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται· καὶ τὸν λαβόντα χρήματ' αὐτὸν ἀσφαλές ἐςι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. ὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Ολύνθῳ τὰ Φιλίππυ, μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολλῶν Ολυνθίων, τῷ Ποτίδαιαν καρπῦσθαι. οὐκ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετlαλίᾳ τὰ Φιλίππυ, μηδὲν εὖ πεπονθότος τῦ πλήθυς τῦ Θετlαλῶν, τῷ, τοὺς τυράννυς ἐκβαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς, κ) τὴν Πυλαίαν ἀποδῦναι. οὐκ ἦν ἐν Θήβαις ἀσφαλὲς, πρὶν c τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε, καὶ τὺς Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλ' Αθήνησιν, ὐ μόνον Αμφίπολιν κ) τὴν Καρδιανῶν χώραν ἀπεςερηκότος Φιλίππυ, ἀλλὰ κ) κατασκευάζοντος ὑμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔβοιαν, καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλές ἐςι λέγειν ὑπὲρ Φιλίππυ. τοιγάρτοι, τύτων μὲν, ἐκ πτωχῶν, ἔνιοι ταχὺ πλύσιοι γετ

c In 4ta. contra Phil. p. 231. eſt πρὶν ἤ.

γόνασι· καὶ, ἐξ ἀνωνύμων καὶ ἀδόξων, ἔνδοξοι καὶ γνώριμοι· ὑμεῖς δὲ, τοὐναντίον, ἐκ μὲν ἐνδόξων, ἄδοξοι· ἐκ δ' εὐπόρων, ἄποροι. πόλεως γὰρ ἔγωγε πλοῦτον ἡγοῦμαι, συμμάχους, πίστιν, εὔνοιαν· ὧν ἁπάντων ἔσθ' ὑμεῖς ἄποροι. ἐκ δὲ τοῦ, τούτων ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν, καὶ ἐᾶν ταῦτα φέρεσθαι, ὁ μὲν, εὐδαίμων, καὶ μέγας, καὶ φοβερὸς πᾶσιν Ἕλλησι καὶ βαρβάροις, γέγονεν· ὑμεῖς δὲ, ἔρημοι, καὶ ταπεινοί· τῇ μὲν τῶν ὠνίων ἀφθονίᾳ, λαμπροί· τῇ δ' ὧν προσῆκε παρασκευῇ, καταγέλαστοι. οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον, περί τε ὑμῶν, καὶ περὶ αὑτῶν, ἐνίους τῶν λεγόντων ὁρῶ βουλευομένους· ὑμᾶς, μὲν γὰρ, ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν, κἄν τις ὑμᾶς ἀδικῇ· αὐτοὶ δ' οὐ δύνανται παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν, οὐδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος. εἶτα φησὶν, ὃς ἂν τύχῃ [d] παρελθὼν, οὐ γὰρ ἐθέλεις γράφειν, οὐδὲ κινδυνεύειν, ἀλλ' ἄτολμος εἶ, καὶ μαλακός. ἐγὼ δὲ θρασὺς μὲν, καὶ βδελυρὸς, καὶ

d προσελθ. n. Ben.

ἀναιδὴς, οὔτ᾽ εἰμὶ, μήτε γενοίμην. ἀνδρειότερον μέντοι, πολλῷ πάνυ, τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ᾽ ὑμῖν ἐμαυτὸν ἡγοῦμαι. ὅστις μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἃ συνοίσει τῇ πόλει, κρίνει, δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ, οὐδεμιᾷ ταῦτ᾽ ἀνδρίᾳ ποιεῖ, ἀλλ᾽ ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὑτοῦ σωτηρίας τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν, καὶ πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς, θρασύς ἐστιν. ὅστις δ᾽, ὑπὲρ τοῦ βελτίστου, πολλὰ ταῖς ὑμετέροις ἐναντιοῦται βουλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς χάριν, ἀλλὰ τὸ βέλτιστον, ἀεὶ, καὶ τὴν τοιαύτην πολιτείαν, προαιρεῖται, ἐν ᾗ πλειόνων ἡ τύχη κυρία γίνεται ἢ οἱ λογισμοὶ, τούτων δ᾽ ἀμφοτέρων ὑπεύθυνον ὑμῖν ἑαυτὸν παρέχει, οὗτός ἐστιν ἀνδρεῖος· καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὁ τοιοῦτός ἐστιν· οὐχ οἱ, τῆς παρ᾽ ἡμέραν χάριτος, τὰ μέγιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες· οὓς ἐγὼ τοσούτου δέω ζηλοῦν, ἢ νομίζειν ἀξίους πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ᾽,

εἴ τις ἔροιτό με, Εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ, τί τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγαθὸν πεποίηκας; ἔχων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τριηραρχίας εἰπεῖν, ϗ χορηγίας, ϗ χρημάτων εἰσφορὰς, ϗ λύσεις αἰχμαλώτων, ϗ τοιαύτας ἄλλας φιλανθρωπίας, οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι· ἀλλ᾽, ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πολιτεύομαι· ἀλλὰ, δυνάμενος ἂν, ἴσως ὥσπερ ϗ ἕτεροι, κατηγορεῖν, ϗ χαρίζεσθαι, ϗ δημεύειν, ϗ τἄλλα, ἃ ποιοῦσιν οὗτοι, ποιεῖν, οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἑνὶ τούτων πώποτ᾽ ἐμαυτὸν ἔταξα· οὐδὲ προήχθην, οὔθ᾽ ὑπὸ κέρδους, οὔθ᾽ ὑπὸ φιλοτιμίας· ἀλλὰ διαμένω λέγων, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ᾽ ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴητε· οὕτω γὰρ ἂν ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν. οὐδέ γ᾽ ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τοῦτ᾽ εἶναι πολίτου, τοιαῦτα πολιτεύμαθ᾽ εὑρίσκειν, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕςατοι. ἀλλὰ συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πό-

λιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ τὸ βέλτιστον ἀεὶ, μὴ τὸ ῥᾷστον, ἅπαντας λέγειν· ἐπ' ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται· ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ [e] προάγεσθαι διδάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην. ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν ἀεὶ τὰ βέλτιστα· ἔστι δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ λόγοι τὰ παρ' ἐμοῦ· δεῖ δὲ ἔργων τῇ πόλει καὶ πράξεώς τινος. ἐγὼ δ', ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐκ εἶναι νομίζω τοῦ συμβουλεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα. καὶ τοῦθ' ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ῥαδίως οἶμαι δείξειν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι Τιμόθεός ποτ' ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν, ὡς δεῖ βοηθεῖν, καὶ τοὺς Εὐβοέας σώζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς. καὶ λέ-

e Scil. καὶ τοὺς ἄλλους καὶ ἑαυτοὺς, nam ita mox pag. 164. l. 8. βεβουλεῦσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς, et ſluit ex uſu vocis mediae.

γων εἶπεν ὅτω πως· εἰπέ μοι, βουλεύεσθε, ἔφη, Θηβαίους ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε, καὶ τί δεῖ ποιεῖν. οὐκ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριηρῶν; οὐκ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; οὐ καθέλξετε τὰς ναῦς; οὐκοῦν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ' ὑμεῖς; ἐκ δὲ τούτων ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ', ὁ μὲν εἶπεν, ὡς οἷόν τε, τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπε τότε, ὑμεῖς δὲ ἀπερραθυμήσατε, καὶ μηδὲν ὑπηκούσατε, ἆρ' ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; οὐχ οἷόν τε. οὕτω τοίνυν, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νῦν, καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε· τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμῃ λέγειν παρὰ τοῦ παριόντος. ἐν κεφαλαίῳ δ', ἃ λέγω φράσας, καταβῆναι βούλομαι. χρήματα εἰσφέρειν φημὶ δεῖν, τὴν ὑπάρχουσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθοῦντας, εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, μή, οἷς ἂν τις αἰτιάσηται, τὸ ὅλον

καταλύοντας· πρέσβεις ἐκπέμπειν πανταχοῦ, τοὺς διδάξοντας, νουθετήσοντας, πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει. παρὰ πάντα ταῦτα, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν, ϗ μισεῖν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ· ἵν᾽ οἱ μέτριοι, ϗ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες, εὖ βεβουλεῦσθαι δοκῶσι, καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς. κἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε, ϗ παύσησθε ὀλιγωροῦντες ἁπάντων, ἴσως ἂν, ἴσως ϗ νῦν ἔτι, τὰ λοιπὰ βελτίω γένοιτο. εἰ μέντοι καθεδεῖσθε, ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι ϗ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες, ἐὰν δὲ δέῃ τὶ ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὁρῶ λόγον ὅστις, ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ προσήκει, δυνήσεται τὴν πόλιν σῶσαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Γ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁπλῆ τȣ̃ λόγȣ τȣ́τȣ ἡ ὑπόθεσις. Φιλίππȣ γὰ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικȣ̃ντος· συμβȣλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Ῥήτωρ, ἀναςῆναι, ϗ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα· ὡς κινδύνȣ μεγάλȣ ϗ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένȣ, ϗ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἕλλησιν.

ΠΟΛΛΩΝ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γιγνομένων, ὀλίγȣ δεῖν καθ' ἑκάςην ἐκκλησίαν, περὶ ὧν, Φίλιππος, ἀφ' ȣ̃ τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο, ȣ̓ μόνον, ὑμᾶς, ἀλλὰ ϗ τȣ̀ς ἄλλȣς Ἕλληνας, ἀδικεῖ· καὶ πάντων, εὖ οἶδ' ὅτι, φησάντων γ' ἂν, (εἰ ϗ μὴ ποιȣ̃σι τȣ̃το,) ϗ λέγειν δεῖν, ϗ πράττειν ἅπασι προσήκειν, ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς ὕβρεως, ϗ δίκην δώσει· εἰς τȣ̃το ὑπηγμένα πάντα τὰ πράγματα, ϗ προειμένα, ὁρῶ, ὥς τε δέδοικα, μὴ, βλάσφη-

μον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δέ, ἦ· εἰ ϗ λέγειν ἅπαντες ἐβȣ́λοντο οἱ παριόντες, ϗ χειροτονεῖν ὑμεῖς, ἐξ ὧν ὡς φαυλότατα ἔμελλε τὰ πράγμαθ' ἕξειν· οὐκ, ἄν, ἡγȣ̃μαι, δύνασθαι, χεῖρον, ἢ νῦν, διατεθῆναι. πολλά, μέν, ȣ̃ν, ἴσως, ἐστὶ τὰ αἴτια, τȣ̃ ταῦθ' ȣ̔́τως ἔχειν· καὶ ȣ̓ παρ' ἕν, ȣ̓δὲ δύο, εἰς τȣ̃το τὰ πράγματα ἀφῖκται. μάλιστα, δέ, ἄν περ ἐξετάζητε ὀρθῶς, εὑρήσετε, διὰ τȣ̀ς χαρίζεσθαι, μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτιστα λέγειν, προαιρȣμένȣς· ὧν, τινὲς μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμȣ̃σιν αὐτοὶ ϗ δύνανται, ταῦτα φυλάττοντες, ȣ̓δεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχȣσιν· [f] ȣ̓́κ, ȣ̃ν, ȣ̓δὲ ὑμᾶς οἴονται δεῖν ἔχειν. ἕτεροι δέ, τȣ̀ς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι, ϗ διαβάλλοντες, ȣ̓δὲν ἄλλο ποιȣ̃σιν, ἤ, ὅπως, ἡ μὲν πόλις αὐτὴ παρ' αὑτῆς δίκην λήψεται, ϗ περὶ τȣ̃τ' ἔσται· Φιλίππῳ, δέ, ἐξέσται ϗ λέγειν ϗ πράττειν ὅ,τι βȣ́λεται. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι, συνή-

[f] Forte interrogat.

θεις μέν εἰσιν ὑμῖν, αἴτιαι δὲ τῆς ταρα-
χῆς καὶ τῶν ἁμαρτημάτων. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς,
ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐάν τι τῶν ἀληθῶν με-
τὰ παῤῥησίας λέγω, μηδεμίαν μοι, διὰ
τοῦτο, παρ' ὑμῶν, ὀργὴν γενέσθαι. σκο-
πεῖτε, γάρ, ὡδί. ὑμεῖς, τὴν παῤῥησίαν,
ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων, οὕτω κοινὴν οἴεσθε
δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει· ὥς τε,
καὶ τοῖς ξένοις, καὶ τοῖς δούλοις, αὐτῆς μετα-
δεδώκατε· καί, πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι,
παρ' ὑμῖν, μετὰ πλείονος ἐξουσίας ὅ,τι
βούλονται λέγοντας, ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις
τῶν ἄλλων πόλεων. ἐκ, δέ, τοῦ συμβουλεύ-
ειν, παντάπασιν ἐξεληλάκατε. εἶτα, ὑ-
μῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου· ἐν, μὲν, ταῖς ἐκ-
κλησίαις, τρυφᾷν καὶ κολακεύεσθαι, πάντα
πρὸς ἡδονὴν ἀκούουσιν· ἐν, δὲ, τοῖς πράγμα-
σι, καὶ τοῖς γιγνομένοις, περὶ τῶν ἐσχάτων
ἤδη κινδυνεύειν. εἰ, μὲν, οὖν, καὶ νῦν, οὕτω
διάκεισθε οὐκ ἔχω [g] τί λέγω. εἰ, δὲ, ἃ
συμφέρει τοῖς πράγμασι, χωρὶς κολακεί-

[g] Forte ἔτι.

ἀναιδὴς, ȣ̓́τ' εἰμὶ, μήτε γενοίμην. ἀνδρειότερον μέντοι, πολλῷ πάνυ, τῶν ἰταμῶς πολιτευομένων παρ' ὑμῖν ἐμαυτὸν ἡγȣ̃μαι. ὅστις μὲν γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παριδὼν ἃ συνοίσει τῇ πόλει, κρίνει, δημεύει, δίδωσι, κατηγορεῖ, οὐδεμιᾷ ταῦτ' ἀνδρίᾳ ποιεῖ, ἀλλ' ἔχων ἐνέχυρον τῆς αὑτȣ̃ σωτηρίας τὸ πρὸς χάριν ὑμῖν λέγειν, καὶ πολιτεύεσθαι ἀσφαλῶς, θρασύς ἐστιν. ὅστις δ', ὑπὲρ τȣ̃ βελτίστȣ, πολλὰ ταῖς ὑμετέροις ἐναντιȣ̃ται βȣλήμασι, καὶ μηδὲν λέγει πρὸς χάριν, ἀλλὰ τὸ βέλτιστον, ἀεὶ, καὶ τὴν τοιαύτην πολιτείαν, προαιρεῖται, ἐν ᾗ πλειόνων ἡ τύχη κυρία γίνεται ἢ οἱ λογισμοὶ, τȣ́των δ' ἀμφοτέρων ὑπεύθυνον ὑμῖν ἑαυτὸν παρέχει, ȣ̃τός ἐστιν ἀνδρεῖος· καὶ χρήσιμός γε πολίτης ὁ τοιȣ̃τός ἐστιν· ȣ̓χ οἱ, τῆς παρ' ἡμέραν χάριτος, τὰ μέγιστα τῆς πόλεως ἀπολωλεκότες· ȣ̔̀ς ἐγὼ τοσȣ́τȣ δέω ζηλȣ̃ν, ἢ νομίζειν ἀξίȣς πολίτας τῆς πόλεως εἶναι, ὥστ',

εἴ τις ἔροιτό με, Εἰπέ μοι, σὺ δὲ δὴ, τί τὴν πόλιν ἡμῶν ἀγαθὸν πεποίηκας; ἔχων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τριηραρχίας εἰπεῖν, ϗ χορηγίας, ϗ χρημάτων εἰσφορὰς, ϗ λύσεις αἰχμαλώτων, ϗ τοιαύτας ἄλλας φιλανθρώπιας, οὐδὲν ἂν τούτων εἴποιμι· ἀλλ', ὅτι τῶν τοιούτων πολιτευμάτων οὐδὲν πολιτεύομαι· ἀλλὰ, δυνάμενος ἂν, ἴσως ὥσπερ ϗ ἕτεροι, κατηγορεῖν, ϗ χαρίζεσθαι, ϗ δημεύειν, ϗ τἄλλα, ἃ ποιοῦσιν οὗτοι, ποιεῖν, οὐδ' ἐφ' ἑνὶ τούτων πώποτ' ἐμαυτὸν ἔταξα· οὐδὲ προήχθην, οὔθ' ὑπὸ κέρδους, οὔθ' ὑπὸ φιλοτιμίας· ἀλλὰ διαμένω λέγων, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πολλῶν ἐλάττων εἰμὶ παρ' ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ, εἰ πείθοισθέ μοι, μείζους ἂν εἴητε· οὕτω γὰρ ἂν ἴσως ἀνεπίφθονον εἰπεῖν. οὐδέ γ' ἐμοὶ δοκεῖ δικαίου τοῦτ' εἶναι πολίτου, τοιαῦτα πολιτεύμαθ' εὑρίσκειν, ἐξ ὧν, ἐγὼ μὲν πρῶτος ὑμῶν ἔσομαι εὐθέως, ὑμεῖς δὲ τῶν ἄλλων ὕστατοι. ἀλλὰ συναυξάνεσθαι δεῖ τὴν πό-

λιν τοῖς τῶν ἀγαθῶν πολιτῶν πολιτεύμασι, καὶ τὸ βέλτιστον ἀεὶ, μὴ τὸ ῥᾷστον, ἅπαντας λέγειν· ἐπ᾽ ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἡ φύσις αὐτὴ βαδιεῖται· ἐπὶ τοῦτο δὲ τῷ λόγῳ δεῖ [e] προάγεσθαι διδάσκοντα τὸν ἀγαθὸν πολίτην. ἤδη τοίνυν τινὸς ἤκουσα καὶ τοιοῦτόν τι λέγοντος, ὡς ἄρα ἐγὼ λέγω μὲν ἀεὶ τὰ βέλτιστα· ἔστι δὲ οὐδὲν ἄλλο ἢ λόγοι τὰ παρ᾽ ἐμοῦ· δεῖ δὲ ἔργων τῇ πόλει καὶ πράξεώς τινος. ἐγὼ δ᾽, ὡς ἔχω περὶ τούτων, λέξω πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι. οὐκ εἶναι νομίζω τοῦ συμβουλεύοντος ὑμῖν ἔργον οὐδὲν πλὴν εἰπεῖν τὰ βέλτιστα. καὶ τοῦθ᾽ ὅτι τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον, ῥᾳδίως οἶμαι δείξειν. ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ᾽, ὅτι Τιμόθεός ποτ᾽ ἐκεῖνος ἐν ὑμῖν ἐδημηγόρησεν, ὡς δεῖ βοηθεῖν, καὶ τοὺς Εὐβοέας σώζειν, ὅτε Θηβαῖοι κατεδουλοῦντο αὐτούς. καὶ λέ-

e Scil. καὶ τοὺς ἄλλους καὶ ἑαυτοὺς, nam ita mox pag. 164. l. 8. βεβουλεῦσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς, et fluit ex uſu vocis mediae.

γων εἶπεν ὅτω πως· εἰπέ μοι, βȣλεύεσθε, ἔφη, Θηβαίȣς ἔχοντες ἐν νήσῳ, τί χρήσεσθε, καὶ τί δεῖ ποιεῖν. ȣ̓κ ἐμπλήσετε τὴν θάλατταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριηρῶν; ȣ̓κ ἀναστάντες ἤδη πορεύσεσθε εἰς τὸν Πειραιᾶ; ȣ̓ καθέλξετε τὰς ναῦς; ȣ̓κȣ̃ν εἶπε μὲν ταῦτα ὁ Τιμόθεος, ἐποιήσατε δ' ὑμεῖς; ἐκ δὲ τȣ́των ἀμφοτέρων τὸ πρᾶγμα ἐπράχθη. εἰ δ', ὁ μὲν εἶπεν, ὡς οἷον τε, τὰ ἄριστα, ὥσπερ εἶπε τότε, ὑμεῖς δὲ ἀπερραθυμήσατε, καὶ μηδὲν ὑπηκȣ́σατε, ἆρ' ἂν ἦν γεγονός τι τῶν τότε συμβάντων τῇ πόλει; ȣ̓χ οἷον τε. ὅτω τοίνυν, καὶ περὶ ὧν ἂν ἐγὼ λέγω νῦν, καὶ περὶ ὧν ἂν ὁ δεῖνα εἴπῃ, τὰ μὲν ἔργα παρ' ὑμῶν αὐτῶν ζητεῖτε· τὰ δὲ βέλτιστα ἐπιστήμῃ λέγειν παρὰ τȣ̃ παριόντος. ἐν κεφαλαίῳ δ', ἃ λέγω φράσας, καταβῆναι βȣ́λομαι. χρήματα εἰσφέρειν φημὶ δεῖν, τὴν ὑπάρχȣσαν δύναμιν συνέχειν, ἐπανορθȣ̃ντας, εἴ τι δοκεῖ μὴ καλῶς ἔχειν, μὴ, οἷς ἂν τις αἰτιάσηται, τὸ ὅλον

καταλύοντας· πρέσβεις ἐκπέμπειν πανταχοῦ, τοὺς διδάξοντας, νουθετήσοντας, πράξοντας ὅσα ἂν δύνωνται τῇ πόλει. παρὰ πάντα ταῦτα, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασι δωροδοκοῦντας κολάζειν, καὶ μισεῖν ἀεὶ καὶ πανταχοῦ· ἵν' οἱ μέτριοι, καὶ δικαίους ἑαυτοὺς παρέχοντες, εὖ βεβουλεῦσθαι δοκῶσι, καὶ τοῖς ἄλλοις καὶ ἑαυτοῖς. κἂν οὕτω τοῖς πράγμασι χρῆσθε, καὶ παύσησθε ὀλιγωροῦντες ἁπάντων, ἴσως ἄν, ἴσως καὶ νῦν ἔτι, τὰ λοιπὰ βελτίω γένοιτο. εἰ μέντοι καθεδεῖσθε, ἄχρι τοῦ θορυβῆσαι καὶ ἐπαινέσαι σπουδάζοντες, ἐὰν δὲ δέῃ τι ποιεῖν ἀναδυόμενοι, οὐχ ὁρῶ λόγον ὅστις, ἄνευ τοῦ ποιεῖν ὑμᾶς ἃ προσήκει, δυνήσεται τὴν πόλιν σῶσαι.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

ΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Γ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΥΠΟΘΕΣΙΣ.

Ἁπλῆ τȣ̃ λόγȣ τȣ́τȣ ἡ ὑπόθεσις. Φιλίππȣ γὰρ λόγῳ μὲν εἰρήνην ἄγοντος, ἔργῳ δὲ πολλὰ ἀδικȣ̃ντος· συμβȣλεύει τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Ῥήτωρ, ἀναστῆναι, καὶ ἀμύνασθαι τὸν βασιλέα· ὡς κινδύνȣ μεγάλȣ καὶ αὐτοῖς ἐπικρεμαμένȣ, καὶ πᾶσι κοινῇ τοῖς Ἕλλησιν.

ΠΟΛΛΩΝ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγων γιγνομένων, ὀλίγȣ δεῖν καθ' ἑκάστην ἐκκλησίαν, περὶ ὧν, Φίλιππος, ἀφ' ȣ̃ τὴν εἰρήνην ἐποιήσατο, ȣ̓ μόνον, ὑμᾶς, ἀλλὰ καὶ τȣ̀ς ἄλλȣς Ἕλληνας, ἀδικεῖ· καὶ πάντων, εὖ οἶδ' ὅτι, φησάντων γ' ἂν, (εἰ καὶ μὴ ποιȣ̃σι τȣ̃το,) καὶ λέγειν δεῖν, καὶ πράττειν ἅπασι προσήκειν, ὅπως ἐκεῖνος παύσεται τῆς ὕβρεως, καὶ δίκην δώσει· εἰς τȣ̃το ὑπηγμένα πάντα τὰ πράγματα, καὶ προειμένα, ὁρῶ, ὥς τε δέδοικα, μή, βλάσφη-

μον μὲν εἰπεῖν, ἀληθὲς δὲ, ἦ· εἰ κ̀ λέγειν ἅπαντες ἐβούλοντο οἱ παριόντες, κ̀ χειροτονεῖν ὑμεῖς, ἐξ ὧν ὡς φαυλόταλα ἔμελλε τὰ πράγμαθ' ἕξειν· οὐκ, ἂν, ἡγοῦμαι, δύνασθαι, χεῖρον, ἢ νῦν, διαλεθῆναι. πολλὰ, μὲν, οὖν, ἴσως, ἐςὶ τὰ αἴτια, τοῦ ταῦθ' οὕτως ἔχειν· καὶ οὐ παρ' ἓν, οὐδὲ δύο, εἰς τοῦτο τὰ πράγματα ἀφῖκται. μάλιςα, δὲ, ἄν περ ἐξετάζητε ὀρθῶς, εὑρήσελε, διὰ τοὺς χαρίζεσθαι, μᾶλλον, ἢ τὰ βέλτιςα λέγειν, προαιρουμένους· ὧν, τινὲς μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐν οἷς εὐδοκιμοῦσιν αὐτοὶ κ̀ δύνανλαι, ταῦτα φυλάτλοντες, οὐδεμίαν περὶ τῶν μελλόντων πρόνοιαν ἔχουσιν·[f] οὐκ, οὖν, οὐδὲ ὑμᾶς οἴονλαι δεῖν ἔχειν. ἕτεροι δὲ, τοὺς ἐπὶ τοῖς πράγμασιν ὄντας αἰτιώμενοι, κ̀ διαβάλλονλες, οὐδὲν ἄλλο ποιοῦσιν, ἢ, ὅπως, ἡ μὲν πόλις αὐτὴ παρ' αὐτῆς δίκην λήψελαι, κ̀ περὶ τοῦτ' ἔςαι· Φιλίππῳ, δὲ, ἐξέςαι κ̀ λέγειν κ̀ πράτλειν ὅ,τι βούλελαι. αἱ δὲ τοιαῦται πολιτεῖαι, συνή-

f Forte interrogat.

θεις μέν εἰσιν ὑμῖν, αἴτιαι δὲ τῆς ταρα-
χῆς καὶ τῶν ἁμαρτημάτων. ἀξιῶ δὲ ὑμᾶς,
ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ἐάν τι τῶν ἀληθῶν με-
τὰ παῤῥησίας λέγω, μηδεμίαν μοι, διὰ
τοῦτο, παρ' ὑμῶν, ὀργὴν γενέσθαι. σκο-
πεῖτε, γάρ, ὡδί. ὑμεῖς, τὴν παῤῥησίαν,
ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων, οὕτω κοινὴν οἴεσθε
δεῖν εἶναι πᾶσι τοῖς ἐν τῇ πόλει· ὥς τε,
καὶ τοῖς ξένοις, καὶ τοῖς δούλοις, αὐτῆς μετα-
δεδώκατε· καί, πολλοὺς ἄν τις οἰκέτας ἴδοι,
παρ' ὑμῖν, μετὰ πλείονος ἐξουσίας ὅ,τι
βούλονται λέγοντας, ἢ πολίτας ἐν ἐνίαις
τῶν ἄλλων πόλεων. ἐκ, δέ, τοῦ συμβουλεύ-
ειν, παντάπασιν ἐξεληλάκατε. εἶτα, ὑ-
μῖν συμβέβηκεν ἐκ τούτου· ἐν, μέν, ταῖς ἐκ-
κλησίαις, τρυφᾶν καὶ κολακεύεσθαι, πάντα
πρὸς ἡδονὴν ἀκούουσιν· ἐν, δέ, ταῖς πράγμα-
σι, καὶ τοῖς γιγνομένοις, περὶ τῶν ἐσχάτων
ἤδη κινδυνεύειν. εἰ, μέν, οὖν, καὶ νῦν, οὕτω
διάκεισθε οὐκ ἔχω [g] τὶ λέγω. εἰ, δέ, ἃ
συμφέρει τοῖς πράγμασι, χωρὶς κολακεί-

[g] Forte ἔτι.

ας, ἐθελήσαιτε ἀκούειν· ἕτοιμος λέγειν. καὶ, γὰρ, εἰ πάνυ φαύλως τὰ πράγματα ἔχει, καὶ πολλὰ προεῖται· ὅμως, ἐστὶν, ἐὰν ὑμεῖς τὰ δέοντα ποιεῖν βούλησθε ἔτι, πάντα ταῦτα ἐπανορθώσασθαι. καὶ, παράδοξον, μὲν, ἴσως, ἐστὶν, ὃ μέλλω λέγειν· ἀληθὲς δέ· τὸ χείριστον, ἐν τοῖς παρεληλυθόσι, τοῦτο, πρὸς τὰ μέλλοντα, βέλτιστον ὑπάρχει. τί, οὖν, ἐστι τοῦτο; ὅτι οὔτε μικρὸν, οὔτε μέγα, οὐδὲν, τῶν δεόντων, ποιούντων ὑμῶν, κακῶς τὰ πράγματα ἔχει. ἐπεί, τοι, γε, εἰ, πάντα, ἃ προσήκει, πραττόντων ὑμῶν, οὕτω διέκειτο, οὐδὲ ἂν ἐλπὶς ἦν αὐτὰ γενέσθαι βελτίω. νῦν, δὲ, τῆς μὲν ῥαθυμίας, τῆς ὑμετέρας, καὶ τῆς ἀμελείας, κεκράτηκε Φίλιππος· τῆς πόλεως, δὲ, οὐ κεκράτηκεν· οὐδὲ ἥττησθε ὑμεῖς· ἀλλὰ, οὐ δὲ κεκίνησθε. εἰ, μὲν, οὖν, ἅπαντες ὡμολογοῦμεν· Φίλιππον τῇ πόλει πολεμεῖν, καὶ τὴν εἰρήνην παραβαίνειν· οὐδὲν [a] ἄλλο ἔδει τὸν παριόντα λέγειν καὶ

[a] Forte οὐδὲν ἂν ἄλλο.

συμβουλεύειν· ἢ, ὅπως, ἀσφαλέστατα, καὶ ῥᾷστα, αὐτὸν ἀμυνούμεθα. ἐπεὶ, δὴ, δὲ, οὕτως ἀτόπως ἔνιοι διάκεινται· ὥς τε, πόλεις καταλαμβάνοντος ἐκείνου, καὶ πολλὰ τῶν ὑμετέρων ἔχοντος, καὶ πάντας ἀνθρώπους ἀδικοῦντος, ἀνέχεσθαί· τινων, ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, λεγόντων πολλάκις, ὡς, ἡμῶν τινές εἰσιν οἱ ποιοῦντες τὸν πόλεμον· ἀνάγκη φυλάττεσθαι, καὶ διορθοῦσθαι περὶ τούτου. ἔστι, γὰρ, δέος, μή, ποτε, ὡς ἀμυνούμεθα γράψας τὶς, καὶ συμβουλεύσας, εἰς τὴν αἰτίαν ἐμπέσῃ τοῦ πεποιηκέναι τὸν πόλεμον. ἐγὼ, δὲ, τοῦτο, πρῶτον ἁπάντων, λέγω, καὶ διορίζομαι· εἰ ἐφ' ἡμῖν ἐστι τὸ βουλεύεσθαι περὶ τοῦ, πότερον εἰρήνην ἢ πόλεμον ἄγειν δεῖ; εἰ μὲν οὖν ἔξεστιν εἰρήνην ἄγειν τῇ πόλει, καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐστι τοῦτο, ἵνα ἐντεῦθεν ἄρξωμαι, φημὶ ἔγω γε ἄγειν ἡμᾶς δεῖν· καὶ τὸν ταῦτα λέγοντα γράφειν, καὶ πράττειν, καὶ μὴ φενακίζειν, ἀξιῶ. εἰ, δὲ, ἕτερος, τὰ ὅπλα ἐν ταῖς χερσὶν

ἔχων, καὶ δύναμιν πολλὴν περὶ αὐτὸν, τὸ ὄνομα, μὲν, τὸ τῆς εἰρήνης, ἡμῖν προβάλλεται, τοῖς, δὲ, ἔργοις, αὐτὸς, τοῖς τοῦ πολέμου, χρῆται· τί λοιπὸν ἄλλο, πλὴν, ἀμύνεσθαι; φάσκειν, δὲ, εἰρήνην ἄγειν, εἰ βούλεσθε, ὥσπερ ἐκεῖνος, οὐ διαφέρομαι. εἰ, δέ, τις, ταύτην εἰρήνην ὑπολαμβάνει, ἐξ ἧς ἐκεῖνος πάντα τὰ ἄλλα λαβὼν ἐφ' ἡμᾶς ἥξει· πρῶτον, μὲν, μαίνεται· ἔπειτα, δὲ, ἐκείνῳ, παρ' ὑμῶν, οὐχ, ὑμῖν, παρ' ἐκείνου, τὴν εἰρήνην ἄγειν λέγει. τοῦτο, δὲ, ἐστὶν, ὅ, τῶν ἀναλισκομένων χρημάτων ἁπάντων, Φίλιππος ὠνεῖται· αὐτὸς, μὲν, πολεμεῖν ὑμῖν· ὑφ' ὑμῶν, δὲ, μὴ πολεμεῖσθαι. καὶ, μὴν· εἰ, μέχρι τούτου, περιμενοῦμεν, ἕως, ἂν, ἡμῖν ὁμολογήσῃ πολεμεῖν· πάντων ἐσμὲν εὐηθέσταλοι. οὐδὲ, γὰρ, ἂν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν αὐτὴν βαδίζῃ, καὶ τὸν Πειραιᾶ, τοῦτο ἐρεῖ· εἴ, περ, οἷς, πρὸς τοὺς ἄλλους, πεποίηκε, δεῖ τεκμαίρεσθαι. τοῦτο, μὲν, γὰρ. Ὀλυνθίοις, τετταράκοντ'

ἀπέχων τῆς πόλεως στάδια, εἶπεν, ὅτι, δεῖ δυοῖν θάτερον· ἢ, ἐκείνους ἐν Ὀλύνθῳ μὴ οἰκεῖν· ἢ, αὐτὸν, ἐν Μακεδονίᾳ· πάντα τὸν ἄλλον χρόνον, εἴ τις αὐτὸν αἰτιάσαιτό τι τοιοῦτον, ἀγανακτῶν, καὶ πρέσβεις πέμπων, τοὺς ἀπολογησομένους. τοῦτο, δὲ, εἰς Φωκέας, ὡς πρὸς συμμάχους, ἐπορεύετο, καὶ φίλους· καὶ πρέσβεις Φωκέων ἦσαν, οἳ παρηκολούθουν αὐτῷ πορευομένῳ· καὶ, παρ' ἡμῖν, ἤριζον πολλοὶ, Θηβαίοις οὐ λυσιτελήσειν τὴν ἐκείνου πάροδον. καὶ, μὴν, καὶ Φερὰς, πρώην ὡς φίλος καὶ σύμμαχος εἰς Θετταλίαν ἐλθὼν, ἔχει καταλαβών. καὶ, τὰ τελευταῖα, τοῖς ταλαιπώροις Ὠρείταις τουτοισὶ, ἐπισκεψομένους, ἔφη, τοὺς στρατιώτας πεπομφέναι, κατ' εὔνοιαν· πυνθάνεσθαι, γὰρ, αὐτοὺς, ὡς νοσοῦσι, καὶ στασιάζουσιν, ἐν αὐτοῖς· συμμάχων, δὲ, εἶναι, καὶ φίλων ἀληθινῶν, ἐν τοῖς τοιούτοις καιροῖς, παρεῖναι. εἶτα, οἴεσθε; οἳ, μὲν, οὐδὲν, ἂν, αὐτὸν, ἐδυνήθησαν, ποιῆσαι κα-

κὸν, μὴ παθεῖν, δὲ, ἐφυλάξαντο, ἂν, ἴσως, τούτους, μὲν, ἐξαπατᾷν αἱρεῖσθαι, μᾶλλον, ἢ, προλέγοντα, βιάζεσθαι· ὑμῖν, δὲ, ἐκ προῤῥήσεως, πολεμήσειν; καὶ ταῦτα, ἕως, ἂν, ἑκόντες ἐξαπατᾶσθε; οὐκ ἔστι ταῦτα. καὶ, γὰρ, ἂν, ἀβελτερώτατος εἴη πάντων ἀνθρώπων· εἰ, τῶν ἀδικουμένων ὑμῶν μηδὲν ἐγκαλούντων αὐτῷ· ἀλλὰ, ὑμῶν αὐτῶν τινὰς αἰτιωμένων, καὶ κρίνειν βουλομένων· ἐκεῖνος, ἐκλύσας τὴν, πρὸς ἀλλήλους, ἔριν ὑμῶν, καὶ φιλονεικίαν, ἐφ' αὐτὸν προείποι τρέπεσθαι· καὶ, τῶν παρ' ἑαυτοῦ μισθοφορούντων τοὺς λόγους ἀφέλοιτο, οἷς ἀναβάλλουσιν ὑμᾶς· λέγοντες, ὡς, ἐκεῖνός, γε, οὐ πολεμεῖ τῇ πόλει. ἀλλὰ, ἔστιν, ὦ πρὸς τοῦ Διὸς, ὅς τις, εὖ φρονῶν, ἐκ τῶν ὀνομάτων, μᾶλλον, ἢ, τῶν πραγμάτων, τὸν, ἄγοντα εἰρήνην, ἢ πολεμοῦντα ἑαυτῷ, σκέψαιτ' ἄν; οὐδείς, πού. ὁ, τοίνυν, Φίλιππος, ἐξ ἀρχῆς, ἄρτι τῆς εἰρήνης γεγονυίας, οὔπω Διοπείθους στρατηγοῦντος,

ὐδὲ, τῶν, ἐν Χεῤῥονήσῳ νῦν ὄντων, ἀπεςαλμένων· Σέῤῥιον ϗ Δορίσκον κατέλαμϐανε· καὶ, τὺς, ἐκ Σεῤῥίυ τείχυς, ϗ Ἱερῦ ὄρυς, ςρατιώτας ἐξέϐαλεν[b], ὓς ὁ ἡμέτερος ςρατηγὸς κατέςησε. καί, τοι, ταῦτα πράττων, τί ἐποίει; εἰρήνην, μὲν, γὰρ, ὀμωμόκει. καὶ, μηδεὶς εἴπῃ· τί, δὲ, ταῦτα ἐςίν; ἢ, τί τύτων μέλει τῇ πόλει; εἰ, μὲν, γὰρ, μικρὰ ταῦτά ἐςιν· ἢ, μηδὲν, ὑμῖν, αὐτῶν ἔμελεν· ἄλλος, ἂν, εἴη λόγος ὗτος. τὸ, δὲ, εὐσεϐὲς, ϗ, τὸ δίκαιον, ἄν τε, ἐπὶ μικρῦ, τις, ἄν τε, ἐπὶ μείζονος, παραϐαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν. Φέρε, δὴ, νῦν· ἡνίκα, εἰς Χεῤῥόνησον, ἣν, βασιλεὺς, ϗ πάντες οἱ Ἕλληνες, ὑμετέραν ἐγνώκασιν εἶναι, ξένυς εἰςπέμπει, ϗ βοηθεῖν ὁμολογεῖ, ϗ ἐπιςέλλει ταῦτα· τί ποιεῖ; Φησὶ, μὲν, γὰρ, ὐ πολεμεῖν. ἐγὼ, δὲ, τοσύτυ δέω, ταῦτα ποιῦντα ἐκεῖνον ὁμολογεῖν ἄγειν τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην, ὥς τε, ϗ, Μεγάρων ἁπτόμενον, ϗ, ἐν Εὐ-

b -αλλεν. Ben.

Ϭοία τυραννίδα κατασκευάζοντα, κ), νῦν, ἐπὶ Θράκην παριόντα, κ), τὰ ἐν Πελοποννήσῳ σκευωρῦμενον, καὶ, πάντα, ὅσα πράττει, μετὰ τῆς δυνάμεως ποιῦντα, λύειν, φημὶ, τὴν εἰρήνην, κ) πολεμεῖν ὑμῖν. εἰ μὴ, κ), τῦς, τὰ μηχανήματα ἐφιςάντας, εἰρήνην ἄγειν φήσετε· ἕως, ἂν, αὐτὰ τοῖς τείχεσιν, ἤδη, προσαγάγωσιν. ἀλλὰ, οὐ φήσετε. ὁ, γὰρ, οἷς ἂν ἐγὼ ληφθείην, ταῦτα πράττων, κ) κατασκευαζόμενος, οὗτος ἐμοὶ πολεμεῖ· κἂν μήπω βάλλῃ, μηδὲ τοξεύῃ. τίσιν, οὖν, ὑμεῖς κινδυνεύσαιτε ἂν, εἴ τι γένοιτο; τῷ, τὸν Ἑλλήσποντον ὑμῶν ἀλλοτριωθῆναι· τῷ, Μεγάρων, κ) τῆς ΕὐϬοίας, τὸν πολεμῦντα ὑμῖν γενέσθαι κύριον· τῷ, Πελοποννησίυς τὰ ἐκείνυ φρονῆσαι. εἶτα, τὸν, τῦτο τὸ μηχανήμα, ἐπὶ τὴν πόλιν, ἐφιςάντα, κ) κατασκευάζοντα, τῦτον εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ φῶ πρὸς ὑμᾶς; πολλῦ, γε, καὶ δεῖ. ἀλλὰ, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀνεῖλε Φωκέας,

ἀπὸ ταύτης, ἔγω, γε, αὐτὸν πολεμεῖν ὑμῖν ὁρίζομαι. ὑμᾶς, δὲ, ἐὰν καὶ ἀμύνησθε, ἤδη, σωφρονήσειν φημί. ἐάν, δὲ, ἀναβάλλησθε, οὐδὲ τοῦτο, ὅταν βούλησθε, δυνήσεσθε ποιῆσαι. καὶ, τοσοῦτόν, γε, ἀφέστηκα τῶν ἄλλων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν συμβουλευόντων· ὥς τε, οὐδὲ δοκεῖ μοι, περὶ Χεῤῥονήσου, νῦν σκοπεῖν· οὐδὲ, Βυζαντίου· ἀλλὰ, ἐπαμῦναι, μὲν, τούτοις, καὶ, διατηρῆσαι, μή τι πάθωσι· καὶ, τοῖς οὖσιν ἐκεῖ νῦν στρατηγοῖς, πάντα, ὅσων ἂν δέωνται, ἀποστεῖλαι· βουλεύεσθαι, μέν τοι, περὶ πάντων τῶν Ἑλλήνων· ὡς, ἐν κινδύνῳ μεγίστῳ καθεστηκότων. βούλομαι, δὲ, εἰπεῖν, πρὸς ὑμᾶς, ἐξ ὧν, ὑπὲρ τῶν πραγμάτων, οὕτω φοβοῦμαι· ἵνα, εἰ, μὲν, ὀρθῶς λογίζομαι, μετάσχητε τῶν λογισμῶν· καὶ, πρόνοιάν τινὰ, ὑμῶν γε αὐτῶν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων ἄρα βούλεσθε, ποιήσησθε· ἂν, δὲ, ληρεῖν, καὶ τετυφῶσθαι, δοκῶ· μήτε, νῦν, μήτε, αὖθις, ὡς ὑγιαίνοντι, μοι προσέχη-

τε. ὅτι, μὲν, δὴ, μέγας, ἐκ μικροῦ, καὶ ταπεινοῦ, τὸ καταρχὰς, ὁ Φίλιππος ηὔξηται· καὶ, ἀπίστως καὶ στασιαστικῶς, ἔχουσι, πρὸς αὑτοὺς, οἱ Ἕλληνες· καὶ, ὅτι, πολλῷ παραδοξότερον ἦν, [c] τοσοῦτον αὐτὸν, ἐξ ἐκείνου, γενέσθαι, ἢ, νῦν, ὅτε οὕτω πολλὰ προείληφε, καὶ τὰ λοιπὰ ὑφ᾽ αὑτῷ ποιήσασθαι· καὶ, πάντα, ὅσα τοιαῦτα ἂν ἔχοιμι διεξελθεῖν, παραλείψω. ἀλλὰ, ὁρῶ συγκεχωρηκότας ἅπαντας ἀνθρώπους, ἀφ᾽ ὑμῶν ἀρξαμένους, αὐτῷ, ὑπὲρ οὗ, τὸν ἄλλον ἅπαντα χρόνον, ἅπαντες οἱ πόλεμοι γεγόνασιν, οἱ Ἑλληνικοί· τί, οὖν, ἐστι τοῦτο; τὸ, ποιεῖν ὅ,τι βούλεται· καὶ, καθ᾽ ἕνα ἕκαστον, οὑτωσὶ, περικόπτειν, καὶ λωποδυτεῖν, τὰ τῶν Ἑλλήνων, καὶ καταδουλοῦσθαι τὰς πόλεις, ἐπιόντα. καὶ, τοι προστάται, μὲν, ὑμεῖς, ἑβδομήκοντα ἔτη, καὶ τρία, τῶν Ἑλλήνων, ἐγένεσθε. προστάται, δὲ, τριάκοντα, ἑνὸς δέοντα, Λακεδαιμόνιοι. ἴσχυσαν, δέ, τι, καὶ Θηβαῖοι, τοὺς

c Forte τοιοῦτον.

τελευταίȣς τȣτȣσὶ χρόνȣς, μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην. ἀλλὰ, ὅμως, ȣ̓́τε, ὑμῖν, ȣ̓́τε, Θηϐαίοις, ȣ̓́τε, Λακεδαιμονίοις, ȣ̓δεπώποτε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, συνεχωρήθη τοῦτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ποιεῖν ὅ,τι βȣ́λεσθε· οὐδὲ, πολλȣ̃ δεῖ. ἀλλὰ, τοῦτο; μὲν· ὑμῖν, μᾶλλον δὲ τοῖς τότε οὖσιν Αθηναίοις, ἐπειδή, τισιν, οὐ μετρίως ἐδόκȣν προσφέρεσθαι, πάντες ᾤοντο δεῖν πολεμεῖν· καὶ οἱ μηδὲν ἐγκαλεῖν ἔχοντες αὐτοῖς, μετὰ τῶν ἠδικημένων. καὶ, πάλιν· Λακεδαιμονίοις, ἄρξασι, ϗ παρελθȣ̃σιν εἰς τὴν δυναστείαν, τὴν αὐτὴν ταύτην ὑμῖν, ἐπεὶ, δὴ, πλεονάζειν ἐπεχείρȣν. καὶ, πέρα τȣ̃ μετρίȣ, τὰ καθεστηκότα ἐκίνȣν, πάντες εἰς πόλεμον κατέστησαν, ϗ οἱ μηδὲν ἐγκαλȣ̃ντες αὐτοῖς. καὶ, τί δεῖ τȣ̀ς ἄλλȣς λέγειν; ἀλλ᾽, ἡμεῖς αὐτοὶ ϗ Λακεδαιμόνιοι· οὐδὲν ἂν εἰπεῖν ἔχοντες, ἐξ ἀρχῆς. ὅτι ἠδικȣ́μεθα ὑπ᾽ ἀλλήλων· ὅμως, ὑπὲρ ὧν τȣ̀ς ἄλλȣς ἀδικȣμένȣς ἑωρῶμεν, πολεμεῖν

ᾠήθημεν δεῖν. καί, τοι· πάντα, ὅσα ἐξημάρτηται· καὶ Λακεδαιμονίοις, ἐν ταῖς τριάκοντα ἐκείνοις ἔτεσι· καί, τοῖς ἡμετέροις προγόνοις, ἐν τοῖς ἑβδομήκοντα· ἔλαττον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν, Φίλιππος, ἐν τρισὶ καὶ δέκα, οὐχ ὅλοις, ἔτεσιν, οἷς ἐπιπολάζει, ἠδίκηκε τοὺς Ἕλληνας· μᾶλλον, δέ, οὐδὲ πολλοστὸν μέρος τούτων ἐκεῖνα. καί, τοῦτο, ἐκ βραχέων ῥημάτων, ῥᾴδιον δεῖξαι. Ὄλυνθον, μέν, δή, καὶ Μεθώνην, καὶ Ἀπολλωνίαν, καὶ δύο καὶ τριάκοντα πόλεις ἐπὶ Θρᾴκης, ἐῶ. ἃς, ἁπάσας, οὕτως ὠμῶς ἀνῄρηκεν· ὥς τε, μηδένα, μήδ' εἰ πώποτ' ᾠκίσθησαν, εἶναι ῥᾴδιον, προσελθόντα εἰπεῖν. καί, τὸ Φωκέων ἔθνος, τοσοῦτον, ἀνῃρημένον, σιωπῶ. ἀλλά, Θετταλία, πῶς ἔχει; οὐχί, τὰς πόλεις, καὶ τὰς πολιτείας, αὐτῶν, ἀφῄρηται· καί, τετραρχίας κατέστησε, παρ' αὐτοῖς· ἵνα, μὴ μόνον κατὰ πόλεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ ἔθνη, δουλεύωσιν. αἱ, δέ, ἐν Εὐβοίᾳ πόλεις, οὐκ

ἤδη τυραννοῦνται; καὶ, ταῦτα, ἐν νήσῳ πλησίον Θηβῶν ϗ Ἀθηνῶν; ὃ, διαῤῥήδην, ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς γράφει, ΕΜΟΙ, ΔΕ, ΕΣΤΙΝ ΕΙΡΗΝΗ, ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΚΟΥΕΙΝ ΕΜΟΥ ΒΟΥΛΟΜΕΝΟΥΣ. καὶ, οὐ γράφει μὲν ταῦτα· τοῖς ἔργοις δὲ οὐ ποιεῖ. ἀλλὰ, ἐφ᾽ Ἑλλήσποντον οἴχεται· πρότερον ἧκεν ἐπ᾽ Ἀμβρακίαν· Ἦλιν ἔχει, τηλικαύτην πόλιν, ἐν Πελοποννήσῳ· Μεγάροις ἐπεβούλευσε, πρώην. οὔτε ἡ Ἑλλὰς, οὔτε ἡ Βάρβαρος, τὴν πλεονεξίαν χωρεῖ τοῦ ἀνθρώπου. καὶ, ταῦτα ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες, ἅπαντες, ϗ ἀκούοντες· οὐ πέμπομεν πρέσβεις, περὶ τούτων, πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἀγανακτοῦμεν· οὕτω, δὲ, κακῶς διακείμεθα, καὶ διορωρύγμεθα, κατὰ πόλεις· ὥστε, ἄχρι τῆς τήμερον ἡμέρας, οὐδὲν, οὔτε τῶν συμφερόντων, οὔτε τῶν δεόντων, πρᾶξαι δυνάμεθα· οὐδὲ, συστῆναι· οὐδὲ, κοινωνίαν βοηθείας καὶ φιλίας οὐδεμίαν ποιήσασθαι. ἀλλὰ, μείζω γιγνόμενον τὸν

ἄνθρωπον περιορῶμεν· τὸν χρόνον κερδᾶναι τȣτον, ὃν ἄλλος ἀπόλλυται, ἕκαϛος ἐγνωκὼς, ὥς γέ μοι δοκεῖ· ȣχ, ὅπως σωθήσεται τὰ τῶν Ἑλλήνων, σκοπῶν, ȣδὲ πράττων. ἐπεὶ, ὅτι, γε, ὥσπερ περίοδος, ἢ καταβολὴ, πυρετȣ, ἤ τινος ἄλλȣ κακȣ, καὶ τῷ πάνυ πόῤῥω δοκȣντι νῦν ἀφεϛάναι προσέρχεται, ȣδεὶς ἀγνοεῖ δήπȣ. καὶ, μὴν, κἀκεῖνό, γε, ἴϛε· ὅτι, ὅσα, μὲν, ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἢ, ὑφ᾽ ἡμῶν, ἔπαχον οἱ Ἕλληνες, ἀλλ᾽, ȣν, ὑπὸ γνησίων γε ὄντων τῆς Ἑλλάδος ἠδικȣντο. καὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον ἄν τις ὑπέλαβε τȣτο, ὥσπερ, ἄν, εἴ τις υἱὸς, ἐν ȣσίᾳ πολλῇ γεγονὼς γνήσιος, διῴκει τὶ μὴ καλῶς, μὴ δ᾽ ὀρθῶς· κατ᾽ αὐτὸ, μὲν, τȣτο, ἄξιος μέμψεως εἶναι καὶ κατηγορίας· ὡς, δὲ, ȣ προσήκων, ἢ, ὡς ȣ κληρονόμος τȣτων ὢν, ταῦτα ἐποίει, ȣκ εἶναι λέγειν. εἰ, δέ, γε, δȣλος, ἢ, ὑποβολιμαῖος, τὰ μὴ προσήκοντα ἀπώλλυε, καὶ ἐλυμαίνετο· ἡράκλεις, ὅσῳ μᾶλλον δει-

νὸν, καὶ πολλῆς ὀργῆς ἄξιον, πάντες ἂν ἔφασαν εἶναι. ἀλλ', ὐχ, ὑπὲρ Φιλίππυ, κ) ὧν ἐκεῖνος πράττει νῦν, ὕτως ἔχυσιν· ὐ μόνον ὐχ Ἕλληνος ὄντος, ὐδὲ προσήκοντος ὐδὲν τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλ', ὐδὲ βαρβάρυ, ἐντεῦθεν, ὅθεν καλὸν εἰπεῖν· ἀλλὰ, ὀλέθρυ Μακεδόνος, ὅθεν οὐδὲ ἀνδράποδον σπυδαῖον ὐδὲν ἦν πρότερον πρίασθαι. καί, τοι, τί τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀπολείπει; ὐ, πρὸς τῷ πόλεις ἀνῃρηκέναι, τίθησι, μὲν, τὰ Πύθια· τὸν κοινὸν τῶν Ἑλλήνων ἀγῶνα; καὶ ἂν αὐτὸς μὴ παρῇ, τοὺς δύλυς ἀγωνοθετήσοντας πέμπει. κύριος, δὲ, Πυλῶν, κ), τῶν ἐπὶ τὺς Ἕλληνας παρόδων, ἐστὶ· καὶ, φρυραῖς, καὶ ξένοις, τὺς τόπυς τύτυς κατέχει. ἔχει, δὲ, καὶ, τὴν προμαντείαν τῦ θεῦ· παρώσας ἡμᾶς, κ) Θετταλὺς κ) Δωριέας, κ) τὺς ἄλλυς Αμφικτύονας· ἧς, ὐδὲ τοῖς Ἕλλησιν ἅπασι, μέτεστι. γράφει, δὲ, Θετταλοῖς, ὅντινα χρὴ τρόπον πολιτεύεσθαι. πέμπει, δὲ, ξένυς

τοὺς, μὲν, εἰς Πορθμὸν, τὸν δῆμον ἐκβαλόντας τῶν Ἐρετριέων· τοὺς, δὲ, ἐπ᾽ Ὠρεὸν, Φιλιστίδην τύραννον καταστήσοντας. ἀλλ᾽, ὅμως, ταῦθ᾽ ὁρῶντες οἱ Ἕλληνες, ἀνέχονται. καὶ, τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅν, περ, οἱ τὴν χάλαζαν, ἔμοι, γε, δοκοῦσι θεωρεῖν· εὐχόμενοι, [d] μὴ καθ᾽ ἑαυτοὺς, ἕκαστοι γενέσθαι· κωλύειν, δὲ, οὐδεὶς ἐπιχειρῶν. οὐ, μόνον, δὲ, ἐφ᾽ οἷς ἡ Ἑλλὰς ὑβρίζεται ὑπ᾽ αὐτοῦ, οὐδεὶς ἀμύνεται· ἀλλὰ, οὐδὲ ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἕκαστος ἀδικεῖται. τοῦτο, γὰρ, ἤδη, τὸ ἔσχατόν ἐστιν. οὐ, Κορινθίων, ἐπ᾽ Ἀμβρακίαν, ἐλήλυθε, καὶ Λευκάδα; οὐκ, Ἀχαιῶν Ναύπακτον ἀφελόμενος, ὀμώμοκεν Αἰτωλοῖς παραδώσειν; οὐχὶ, Θηβαίων Ἐχῖνον ἀφήρηται; καὶ, νῦν, ἐπὶ Βυζαντίους πορεύεται· συμμάχους ὄντας, οὐχ, ἡμῶν; ἐῶ τὰ ἄλλα· ἀλλὰ, Χεῤῥονήσου τὴν μεγίστην ἔχει πόλιν Καρδίαν. ταῦτα, τοίνυν, πάσχοντες ἅπαντες, μέλλομεν, καὶ μαλακιζόμεθα, καὶ πρὸς τοὺς πλη-

d μὲν, μή. ε. θ. Ben.

σίον βλέπομεν, ἀπιςοῦντες ἀλλήλοις, οὕτω φανερῶς πάντας ἡμᾶς ἀδικοῦντας; καί τοι, τὸν, ἅπασιν ἀσελγῶς οὕτω χρώμενον, τί οἴεσθε, ἐπειδὰν, καθ' ἕνα, ἡμῶν ἑκάςου κύριος γένηται, ποιήσειν; τί, οὖν, αἴτιον τουτωνί; οὐ, γὰρ, ἄνευ λόγου, καὶ δικαίας αἰτίας· οὔτε, τότε, οὕτως εἶχον ἑτοίμως, πρὸς ἐλευθερίαν, ἅπαντες οἱ Ἕλληνες· οὔτε, νῦν, πρὸς τὸ δουλεύειν. ἦν τι, τότε, ἦν, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ἐν ταῖς τῶν πολλῶν διανοίαις· ὃ, νῦν, οὐκ ἔςιν. ὃ, καὶ, τοῦ Περσῶν ἐκράτησε πλούτου· καὶ, ἐλευθέραν ἦγε τὴν Ἑλλάδα. καὶ, οὔτε, ναυμαχίας, οὔτε, πεζῆς μάχης οὐδεμίας, ἡττᾶτο. νῦν, δὲ, ἀπολωλὸς, ἅπαντα λελύμανται· καὶ, ἄνω καὶ κάτω πεποίηκε τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. τί, οὖν, ἦν τοῦτο; οὐδὲν ποικίλον, οὐδὲ σοφόν. ἀλλὰ, ὅτι τοὺς, παρὰ τῶν, ἄρχειν, ἀεὶ, βουλομένων, ἢ, καὶ διαφθείρειν τὴν Ἑλλάδα, χρήματα λαμβάνοντας ἅπαντες ἐμίσουν· καὶ, χαλεπώ-

ταῦτ' ἦν, τὸ, δωροδοκοῦντα ἐξελεγχθῆναι· καὶ, τιμωρία μεγίστη, τοῦτον ἐκόλαζον· καὶ, παραίτησις οὐδεμία ἦν, οὐδὲ συγγνώμη. τὸν, οὖν, καιρὸν ἑκάστου τῶν πραγμάτων, ὃν, ἡ τύχη, καὶ, τοῖς ἀμελοῦσι, κατὰ τῶν προσεχόντων, καὶ, τοῖς μηδὲν ἐθέλουσι ποιεῖν, κατὰ τῶν πάντα ἃ προσήκει πραττόντων, πολλάκις παρασκευάζει, οὐκ ἦν πρίασθαι, παρὰ τῶν λεγόντων· οὐδὲ, τῶν στρατηγούντων· οὐδὲ, τὴν, πρὸς ἀλλήλους, ὁμόνοιαν· οὐδὲ, τὴν, πρὸς τοὺς Βαρβάρους, καὶ τοὺς τυράννους, ἀπιστίαν· οὐδὲ, ὅλως, τῶν τοιούτων οὐδέν. νῦν, δὲ, ἅπαντα, ὥς περ ἐξ ἀγορᾶς, ἐκπέπραται ταῦτα. ἀντεισῆκται, δὲ, ἀντὶ τούτων, ὑφ' ὧν, ἀπόλωλε, καὶ νενόσηκεν, ἡ Ἑλλάς. ταῦτα, δὲ, ἐστι τί; ζῆλος, εἴ τις εἴληφέ τι· γέλως, ἂν ὁμολογῇ· συγγνώμη, τοῖς ἐλεγχομένοις· μῖσος, ἂν τούτοις τὶς ἐπιτιμᾷ· τἄλλα, πάντα, ὅσα ἐκ τοῦ δωροδοκεῖν ἤρτηται, ἐπεὶ, τριήρεις, γε, καὶ σωμάτων πλῆθος,

ϗ, χρημάτων πρόσοδοι, ϗ, τῆς ἄλλης κα-
τασκευῆς ἀφθονία, καὶ, τἄλλα, οἷς, ἄν,
τις, ἰσχύειν τὰς πόλεις, κρίνοι, νῦν, ἅπαν-
τα, καὶ πλείω, ϗ μείζω, ἐστὶ, τῶν, τότε,
πολλῷ. ἀλλὰ, ἅπαντα ταῦτα, ἄχρη-
στα, ἄπρακτα, ἀνόνητα, ὑπὸ τῶν πωλούν-
των γίγνεται. ὅτι, δὲ, οὕτω ταῦτα ἔχει,
τὰ, μὲν, νῦν, ὁρᾶτε, δήπου· καὶ, οὐδὲν, ἐμοῦ
προσδεῖσθε μάρτυρος. τὰ, δὲ, ἐν τοῖς ἄνω-
θεν χρόνοις, ὅτι, τἀναντία τούτων, εἶχεν,
ἐγὼ δηλώσω· οὐ λόγους ἐμαυτοῦ λέγων· ἀλ-
λὰ, γράμματα τῶν προγόνων, τῶν ἡμε-
τέρων, δεικνύων· ἃ, ἐκεῖνοι κατέθεντο, εἰς
στήλην χαλκῆν γράψαντες, εἰς ἀκρόπολιν·
οὐχ, ἵνα αὐτοῖς ᾖ χρήσιμα· καὶ, γὰρ, ἄ-
νευ τούτων τῶν γραμμάτων, τὰ δέοντα
ἐφρόνουν· ἀλλ', ἵνα, ὑμεῖς ἔχητε [e] ὑπο-
δείγματα, καὶ παραδείγματα, ὡς, ὑπὲρ
τῶν τοιούτων, σπουδάζειν προσήκει. τί, οὖν,
λέγει τὰ γράμματα; ΑΡΘΜΙΟΣ, φησὶν,
Ὁ ΠΥΘΩΝΑΚΤΟΣ, Ὁ ΖΕΛΕΙΤΗΣ, ΑΤΙΜΟΣ

[e] ὑπομνήματα. Ben.

ΕΣΤΩ· ΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΩΝ· ΑΥΤΟΣ, ΚΑΙ ΓΕΝΟΣ. εἶτα, ἡ αἰτία προςγέγραπται, δι' ἣν τȣ̃το ἐγένετο. ὍΤΙ, ΤΟΝ ΧΡΥΣΟΝ, ΤΟΝ ΕΚ ΤΩΝ ΜΗΔΩΝ, ΕΙΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ ΗΓΑΓΕΝ. οὐκ, Ἀθήναζε. ταῦτ' ἐςὶ τὰ γράμματα. λογίζεσθε, δὴ, πρὸς Διὸς, ϗ θεῶν· καὶ, θεωρεῖτε, παρ' ὑμῖν αὐτοῖς· τίς ἦν, ποτε, ἡ διάνοια τῶν τότε Ἀθηναίων, τῶν ταῦτα ποιούντων; ἢ, τί τὸ ἀξίωμα; ἐκεῖνοι, Ζελείτην τινὰ, Ἄρθμιον, δȣ̃λον βασιλέως, ἡ γὰρ Ζέλεια ἔςι τῆς Ἀσίας, ὅτι, τῷ δεσπότῃ διακονῶν, χρυσίον ἤγαγεν εἰς Πελοπόννησον, ȣ̓κ Ἀθήναζε, ἐχθρὸν αὐτῶν ἀνέγραψαν ϗ τῶν συμμάχων, αὐτὸν ϗ γένος, ϗ ἀτίμȣς εἶναι. τȣ̃το, δὲ, ἐςὶν, ȣ̓χ ἣν, ἂν, οὑτωσί, τις φήσειεν ἀτιμίαν· τί, γὰρ, τῷ Ζελείτῃ, τȣ̃το ἔμελεν· εἰ, τῶν Ἀθήνησι κοινῶν μὴ μεθέξειν ἔμελλεν; ἀλλ', ȣ̓ τȣ̃το λέγει. ἀλλ', ἐν τοῖς φονικοῖς, γέ-

γραπται, νόμοις· ὑπὲρ ὧν ἂν μὴ διδῷ δίκας, φόνȣ δικάσαϑαι. ἀλλ᾽ εὐαγὲς ἦν τὸ ἀποκτεῖναι· ΚΑΙ ΑΤΙΜΟΣ, φησι, ΤΕΘΝΑΤΩ. τȣ͂το δὴ λέγει, καθαρὸν τὸν τȣ́των τινὰ ἀποκτείναντα εἶναι. ȣ̓κ, ȣ͂ν, ἐνόμιζον ἐκεῖνοι, τῆς ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, αὐτοῖς ἐπιμελητέον εἶναι; ȣ̓, γὰρ, ἂν, αὐτοῖς ἔμελεν, εἴ τις, ἐν Πελοποννήσῳ, τινὰς ὠνεῖται, ἢ διαφθείρει, μὴ τȣ͂το ὑπολαμβάνȣσιν. ἐκόλαζον, δὲ, ȣ̔́τω, καὶ ἐτιμωρȣ͂ντο, ȣ̔̀ς ἂν αἰσθοιντο δωροδοκȣ͂ντας, ὥςτε, καὶ, ςηλίτας ποιεῖν. ἐκ, δὲ, τȣ́των, εἰκότως, τὰ τῶν Ἑλλήνων ἦν τῷ Βαρβάρῳ φοβερά· οὐχ ὁ Βάρβαρος τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ᾽, ȣ̓, νῦν. ȣ̓, γὰρ, ȣ̔́τως ἔχετε ὑμεῖς· οὔτε, πρὸς τὰ τοιαῦτα, ȣ̓́τε, πρὸς τὰ ἄλλα. ἀλλὰ, πῶς; ἴςε αὐτοί. τί, γὰρ, δεῖ, περὶ πάντων, ὑμῶν κατηγορεῖν; καὶ, παραπλησίως, δὲ, καὶ, ȣ̓δὲν βέλτιον ὑμῶν, ἅπαντες οἱ λοιποὶ Ἕλληνες. διόπερ φημὶ ἔγω γε, καὶ σπȣδῆς πολ-

λῆς, ϰὴ βȣλῆς ἀγαθῆς, τὰ παρόντα πράγματα προσδεῖσθαι. τίνος εἴπω; κελεύετε, καὶ ȣ̓κ ὀργιεῖσθε; ἐκ τȣ̃ γραμματείȣ ἀναγίνωσκε. Ἐςι, τοίνυν, τὶς εὐήθης λόγος, παρὰ τῶν παραμυθεῖσθαι βȣλομένων τὴν πόλιν· ὡς, ἄρα, ȣ̓́πω Φίλιππός ἐςι τοιȣ̃τος, οἷοί ποτε ἦσαν Λακεδαιμόνιοι· οἵ θαλάττης μὲν ἦρχον, ϰὴ γῆς ἁπάσης· βασιλέα δὲ σύμμαχον εἶχον· ὑφίςατο δὲ ȣ̓δὲν αὐτȣ́ς· ἀλλ᾽, ὅμως, ἠμύνατο κἀκείνȣς ἡ πόλις, ϰὴ ȣ̓κ ἀνηρπάσθη. ἐγὼ δὲ, ἁπάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πολλὴν εἰληφότων ἐπίδοσιν, ϰὴ ȣ̓δὲν ὁμοίων ὄντων τῶν νῦν τοῖς πρότερον· οὐδὲν ἡγȣ̃μαι πλέον, ἢ τὰ τȣ̃ πολέμȣ κεκινῆσθαι, ϰὴ ἐπιδεδωκέναι. πρῶτον μὲν γὰρ ἀκȣ́ω, Λακεδαιμονίȣς, τότε, ϰὴ πάντας τȣ̀ς Ἕλληνας, τέτταρας μῆνας, ἢ πέντε, τὴν ὡραίαν αὐτὴν, ςρατεύεσθαι· καὶ τȣ̃τον τὸν χρόνον ἐμβαλόντας, ϰὴ κακώσαντας τὴν τῶν ἀντιπάλων χώραν, ὁπλίταις, ϰὴ πολιτικοῖς ςρατεύμασιν, ἀνα-

χωρεῖν ἐπ' οἴκου πάλιν. οὕτω δ' ἀρχαίως εἶχον, μᾶλλον δὲ πολιτικῶς, ὥστε οὐδὲ χρημάτων ὠνεῖσθαι παρ' οὐδενὸς οὐδέν· ἀλλ' εἶναι νόμιμόν τινα, καὶ προφανῆ, τὸν πόλεμον. νυνὶ δὲ, ὁρᾶτε μὲν, δήπου, τὰ πλεῖστα τοὺς προδότας ἀπολωλεκότας· οὐδὲν δὲ, ἐκ παρατάξεως, οὐδὲ ἐκ μάχης, γινόμενον. ἀκούετε δὲ, Φίλιππον, οὐχὶ, τῷ, φάλαγγας ὁπλιτῶν ἄγειν, βαδίζοντα ὅποι βούλεται· ἀλλὰ, τῷ, ψιλοὺς ἱππέας, τοξότας ξένους, τοιοῦτον [f] ἐξηρτῦσθαι στρατόπεδον. ἐπειδὰν δὲ, τούτοις κρατῶν πρὸς νοσοῦντας ἐν αὐτοῖς προσπέσῃ, καὶ μηδεὶς ὑπὲρ τῆς χώρας, δι' ἀπιστίαν, ἐξίῃ· μηχανήματα ἐπιστήσας, πολιορκεῖ. καὶ σιωπῶ θέρος καὶ χειμῶνα, ὡς οὐδὲν αὐτῷ διαφέρει· οὐδ' ἔστιν ἐξαίρετος ὥρα τὶς, ἣν διαλείπει. ταῦτα, μὲν τοι, πάντας εἰδότας, καὶ λογιζομένους, οὐ δεῖ [g] προσέσθαι τὸν πόλεμον εἰς τὴν χώραν· μήδε, εἰς τὴν εὐήθειαν, τὴν τοῦ τότε πρὸς Λακεδαιμονίους πολέμου.

f Wolfii conj. male. ἐξηρτῆσθαι. ἡ'. MS. Ben.

g MS. Wolf.

βλέποντας, ἐκτραχηλισθῆναι. ἀλλ', ὡς ἐκ πλείστου, φυλάττεσθαι, τοῖς πράγμασι, καὶ ταῖς παρασκευαῖς· ὅπως οἴκοθεν μὴ κινήσεται, σκοποῦντας· οὐχὶ συμπλακέντας διαγωνίζεσθαι. πρὸς μὲν γὰρ πόλεμον πολλὰ φύσει πλεονεκτήματα ὑμῖν ὑπάρχει, ἄν περ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ποιεῖν ἐθέλωμεν ἃ δεῖ· ἡ φύσις τῆς ἐκείνου χώρας, ἧς ἄγειν καὶ φέρειν ἐστὶ πολλὴν καὶ κακῶς ποιεῖν· ἄλλα μυρία. εἰς δὲ ἀγῶνα, ἄμεινον ἡμῶν ἐκεῖνος ἤσκηται. οὐ μόνον δὲ δεῖ ταῦτα γινώσκειν, οὐδὲ τοῖς ἔργοις ἐκεῖνον ἀμύνεσθαι, τοῖς τοῦ πολέμου· ἀλλὰ καὶ τῷ λογισμῷ καὶ τῇ διανοίᾳ τοὺς παρ' ὑμῖν ὑπὲρ αὐτοῦ λέγοντας μισῆσαι· ἐνθυμουμένους, ὅτι οὐκ ἔνεστι τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ὑπηρετοῦντας ἐκείνῳ. ὃ, μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς ἄλλους θεοὺς, οὐ δύνασθε ὑμεῖς ποιῆσαι, οὐδὲ βούλεσθε· ἀλλὰ, εἰς τοῦτο ἀφῖχθε μωρίας, ἢ παρανοίας, ἢ, οὐκ ἔχω

ὅτι λέγω, (πολλάκις γὰρ ἔμοιγ' ἐπελήλυθε καὶ τοῦτο φοβεῖσθαι, μή τι δαιμόνιον τὰ πράγματα ἐλαύνῃ·) ὥς τε, λοιδορίας, ἢ φθόνου, ἢ σκώμματος ἕνεκα, ἢ ἧς τινος ἂν τύχητε αἰτίας, ἀνθρώπους μισθωτούς, ὧν οὐδ' ἂν ἀρνηθεῖεν ἔνιοι ὡς οὐκ εἰσὶ τοιοῦτοι, λέγειν κελεύετε, καὶ γελᾶτε ἄν τισι λοιδορηθῶσι· καὶ οὐχὶ τοῦτό πω δεινόν, καίπερ ὂν δεινόν· ἀλλὰ καὶ μετὰ πλείονος ἀσφαλείας πολιτεύεσθαι δεδώκατε τούτοις, ἢ τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν λέγουσι. καίτοι θεάσασθε, ὅσας συμφορὰς παρασκευάζει τὸ τῶν τοιούτων ἐθέλειν ἀκροᾶσθαι. λέξω δὲ ἔργα ἃ πάντες εἴσεσθε. ἦσαν ἐν Ὀλύνθῳ, τῶν ἐν τοῖς πράγμασι, τινὲς μὲν τὰ Φιλίππου φρονοῦντες, καὶ πάνθ' ὑπηρετοῦντες ἐκείνῳ· τινὲς δέ, ὑπὲρ τοῦ βελτίστου, καὶ ὅπως μὴ δουλεύσωσιν οἱ πολῖται, πράττοντες. πότεροι δὲ τὴν πατρίδα ἀπώλεσαν; ἢ πότεροι τοὺς ἱππέας προὔδοσαν, ὧν προδοθέντων Ὄλυνθος ἀπώλετο; οἱ τὰ Φιλίππου φρονοῦντες,

ϗ, ὅτ᾽ ἦν ἡ πόλις, τοὺς τὰ βέλτιςα λέγοντας συκοφαντοῦντες, ϗ διαβάλλοντες, οὕτως, ὥς τε τόν γε Ἀπολλωνίδην ϗ ἐκβαλεῖν ὁ δῆμος ὁ τῶν Ὀλυνθίων ἐπείσθη. οὐ τοίνυν παρὰ τούτοις μόνοις τὸ ἔθος τοῦτο πάντα κακὰ εἰργάσατο, ἄλλοθι δ᾽ οὐδαμοῦ· ἀλλ᾽ ἐν Ἐρετρίᾳ, ἐπειδή γε ἀπαλλαγέντος τοῦ Πλουτάρχου, ϗ τῶν ξένων, ὁ δῆμος εἶχε τὴν πόλιν, ϗ τὸν Πορθμόν· οἱ μὲν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἦγον τὰ πράγματα· οἱ δ᾽ ἐπὶ Φίλιππον· ἀκούοντες δὲ τούτων τὰ πολλὰ, μᾶλλον δὲ [a] πάντα οἱ ταλαίπωροι ϗ δυςυχεῖς Ἐρετριεῖς, τελευτῶντες ἐπείσθησαν, τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν λέγοντας ἐκβαλεῖν, ϗ γάρ τοι πέμψας Ἱππόνικον, ὁ σύμμαχος καὶ φίλος αὐτοῖς, Φίλιππος, ϗ ξένους χιλίους, τὰ τείχη περιεῖλε τοῦ Πορθμοῦ, ϗ τρεῖς κατέςησε τυράννους, Ἵππαρχον, Αὐτομέδοντα, Κλείταρχον. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελήλακεν ἐκ τῆς χώρας δὶς ἤδη βουλομένους σώζεσθαι· τότε μὲν πέμψας τοὺς μετ᾽ Εὐ-

a τα. ι. θ. Ben.

φυλόχου ξένους· πάλιν δὲ τοὺς μετὰ Παρ-
μενίωνος. καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν;
ἀλλά, ἐν Ὠρεῷ· Φιλιστείδης μὲν ἔπραττε
Φιλίππῳ, καὶ Μένιππος, καὶ Σωκράτης, καὶ
Θόας, καὶ Ἀγαπαῖος· οἵπερ νῦν ἔχουσι τὴν
πόλιν· καὶ ταῦτ᾽ ᾔδεσαν ἅπαντες· Εὐ-
φραῖος δέ τις, ἄνθρωπος καὶ παρ᾽ ὑμῖν πότ᾽
ἐνθάδε οἰκήσας, ὅπως ἐλεύθεροι καὶ μηδενὸς
δοῦλοι ἔσονται. οὗτος τὰ μὲν ἄλλα ὡς ὑβρί-
ζετο, καὶ προεπηλακίζετο, ὑπὸ τοῦ δήμου τοῦ
τῶν Ὠρειτῶν, πολλὰ ἂν εἴη λέγειν. ἐνι-
αυτῷ δὲ πρότερον τῆς ἁλώσεως, ἐνέδειξεν
ὡς προδότην τὸν Φιλιστείδην, καὶ τοὺς μετ᾽
αὐτοῦ, αἰσθόμενος ἃ πράττουσι. συστραφέν-
τες δὲ ἄνθρωποι πολλοί, καὶ χορηγὸν ἔχον-
τες Φίλιππον, καὶ πρυτανευόμενοι παρ᾽ ἐ-
κείνου, ἀπάγουσι τὸν Εὐφραῖον εἰς τὸ δεσ-
μωτήριον, ὡς συνταράττοντα τὴν πόλιν.
ὁρῶν δὲ ταῦτα ὁ δῆμος, ὁ τῶν Ὠρειτῶν· ἀν-
τὶ τοῦ, τῷ μὲν βοηθεῖν, τοὺς δ᾽ ἀποτυμπα-
νίσαι· τοῖς μὲν οὐκ ὠργίζετο· τὸν δὲ ἐπι-

τήδειον εἶναι ταῦτα παθεῖν ἔφη, καὶ ἐπέχαιρε. μετὰ ταῦτα, οἱ μὲν, ἐπ' ἐξουσίας ὁπόσης ἠβούλοντο, ἔπραττον ὅπως ἡ πόλις ληφθήσεται, καὶ κατεσκευάζοντο τὴν πρᾶξιν· τῶν δὲ πολλῶν εἴτις αἴσθοιτο, ἐσίγα καὶ κατεπέπληκτο, τὸν Εὐφραῖον οἷα ἔπαθε μεμνημένος. οὕτω δ' ἀθλίως διέκειντο, ὥς τε οὐ πρότερον ἐτόλμησεν οὐδεὶς, τοιούτου κακοῦ προσιόντος, ῥῆξαι φωνὴν, πρὶν διασκευασάμενοι πρὸς τὰ τείχη προσήεσαν οἱ πολέμιοι. τηνικαῦτα δὲ, οἱ μὲν ἠμύνοντο, οἱ δὲ προὐδίδοσαν. τῆς δὲ πόλεως οὕτως ἁλούσης αἰσχρῶς καὶ κακῶς, οἱ μὲν ἄρχουσι, καὶ τυραννοῦσι· τοὺς τότε σώζοντας αὑτοὺς, καὶ τὸν Εὐφραῖον, ἑτοίμους ὄντας ὁτιοῦν ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐκβαλόντες, τοὺς δὲ ἀποκτείναντες. ὁ δὲ Εὐφραῖος ἐκεῖνος, ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν· ἔργῳ μαρτυρήσας, ὅτι καὶ δικαίως καὶ καθαρῶς ὑπὲρ τῶν πολιτῶν ἀνθειστήκει Φιλίππῳ. τί οὖν ποτε αἴτιον, θαυμάζετε ἴσως, τοῦ, καὶ τοὺς Ὀλυνθίους, καὶ

τοὺς Ἐρετριεῖς, καὶ τοὺς Ὠρείτας, ἥδιον πρὸς τοὺς ὑπὲρ Φιλίππου λέγοντας ἔχειν, ἢ, τοὺς ὑπὲρ ἑαυτῶν; ὅπερ καὶ παρ' ὑμῖν. ὅτι, τοῖς μὲν ὑπὲρ τοῦ βελτίστου λέγουσιν, οὐδὲ βουλομένοις ἔνεστιν ἐνίοτε πρὸς χάριν οὐδὲν εἰπεῖν. τὰ γὰρ πράγματα ἀνάγκη σκοπεῖν, ὅπως σωθήσεται. οἱ δὲ, ἐν αὐτοῖς οἷς χαρίζονται, Φιλίππῳ συμπράττουσιν. εἰσφέρειν ἐκέλευον· οἱ δὲ, οὐδὲν δεῖν. ἔφασαν πολεμεῖν, καὶ μὴ πιστεύειν· οἱ δὲ, ἄγειν εἰρήνην, ἕως ἐγκατελήφθησαν. τἄλλα τὸν αὐτὸν τρόπον, οἶμαι, πάντα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω· οἱ μὲν, ἐφ' οἷς ἤδη χαριοῦνται, ταῦτα ἔλεγον· [b] οἱ δ', ἐξ ὧν ἔμελλον σωθήσεσθαι. [c] οἷς προσῆσαν ἀπέχθειαι. πολλὰ δὲ καὶ, τὰ τελευταῖα, οὐχ οὕτως, οὔτε πρὸς χάριν, οὔτε δι' ἄγνοιαν, οἱ πολλοὶ προΐεντο· ἀλλ' ὑποκατακλινόμενοι, ἐπειδὴ τοῖς ὅλοις ἡττᾶσθαι ἐνόμιζον. ὃ, νὴ τὸν Δία, καὶ τὸν Ἀπόλλω, δέδοικα ἔγωγε μὴ

b Vide Benenat. καὶ ἔλυπουν οὐδέν. γ.

Haec apud Ben. ſunt ex ſcholiaſta.

πάθητε κὴ ὑμεῖς· ἐπειδὰν εἰδῆτε, [c]ΕΚ ΛΟΓΙΣΜΟΥ, μηδὲν ὑμῖν ἐνόν. κὴ τὺς εἰς τῦτο ὑπάγοντας ὑμᾶς ὁρῶν, ὐκ ὀῤῥωδῶ, ἀλλὰ δυσωπῦμαι. ἢ, γὰρ, ἐξεπίτηδες, ἢ, δι' ἄγνοιαν, εἰς χαλεπὸν πρᾶγμα ὑπάγυσι τὴν πόλιν. καίτοι, μὴ γένοιτο, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τὰ πράγματα ἐν τύτῳ. τεθνάναι γὰρ μυριάκις, κρεῖττον, ἢ, κολακείᾳ τὶ ποιῆσαι Φιλίππῳ, καὶ προέσθαι τῶν ὑπὲρ ὑμῶν λεγόντων τινάς. καλήν γε οἱ πολλοὶ νῦν ἀπειλήφασιν Ωρειτῶν χάριν, ὅτι τοῖς Φιλίππυ φίλοις ἐπέτρεψαν αὐτὺς, τὸν δὲ Εὐφραῖον ἐώθυν[d]. καλήν γε ὁ δῆμος ὁ Ερετριέων, ὅτι τὺς ὑμετέρυς μὲν πρέσβεις ἀπήλασε, Κλειτάρχῳ δὲ ἐνέδωκεν αὐτόν· δυλεύυσί γε, μαστιγύμενοι, καὶ στρεβλύμενοι. καλῶς Ολυνθίων ἐφείσατο, τῶν, τὸν μὲν Λασθένην ἵππαρχον χειροτονησάντων, τὸν δὲ Απολλωνίδην ἐκβαλόντων. μωρία, κὴ κακία, τὰ τοιαῦτα ἐλπίζειν· καὶ, κακῶς βυλευομένυς αὐτὺς, κὴ

c ἐκ λογισμῦ, haec forte ex Schol. d Forte -ον in aor. 2.

μηδὲν ὧν προσήκει ποιεῖν ἐθέλοντας, ἀλλὰ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λεγόντων ἀκροωμένους, τηλικαύτην ἡγεῖσθαι πόλιν οἰκεῖν τὸ μέγεθος, ὥς τε μήδ' [c] ἂν ὅ,τιοῦν ᾖ δεινὸν πείσεσθαι. καὶ, μὴν, ἐκεῖνό γε αἰσχρὸν, ὕστερόν ποτε εἰπεῖν, συμβάντος τινὸς, Τίς γὰρ ἂν ᾠήθη ταῦτα γενέσθαι; νὴ τὸν Δία· ἔδει, γὰρ, τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι· καὶ, τὸ καὶ τὸ μὴ ποιῆσαι. πολλὰ ἂν εἰπεῖν ἔχοιεν Ὀλύνθιοι νῦν, ἃ τότε εἰ προείδοντο, οὐκ ἂν ἀπώλοντο· πόλλ' ἂν Ὠρεῖται· πολλὰ Φωκεῖς· πολλὰ τῶν ἀπολωλότων ἕκαστοι. ἀλλὰ τί τούτων ὄφελος αὐτοῖς; ἕως ἂν σώζηται τὸ σκάφος, ἄν τε μεῖζον, ἄν τε ἔλαττον ᾖ, τότε χρὴ, καὶ ναύτην, καὶ κυβερνήτην, καὶ πάντα ἄνδρα ἐφεξῆς, πρόθυμον εἶναι· καὶ ὅπως, μήθ' ἑκὼν, μήτ' ἄκων, μηδεὶς ἀνατρέψῃ, τοῦτο σκοπεῖσθαι· ἐπειδὰν δὲ ἡ θάλαττα ὑπέρσχῃ, μάταιος ἡ σπουδή. καὶ ἡμεῖς, τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἕως ἐσμὲν σῶοι, πόλιν μεγίστην ἔχοντ-

c Turneb. ὅ,τιοῦν ἂν ᾖ.

τες, ἀφορμὰς πλείϛας, ἀξίωμα κάλλιϛον· Τί ποιῶμεν; πάλαι τὶς ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται. ἐγὼν ἡ Δία ἐρῶ· καὶ γράψω δέ· ὥϛτε, ἂν βȣ́λησθε, χειροτονήσετε, αὐτοὶ πρῶτον ἀμυνόμενοι ϗ παρασκευαζόμενοι· τριήρεσι, χρήμασι, ϗ ϛρατιώταις, λέγω. καὶ, γὰρ, ἂν ἅπαντες δȣλεύειν δήπȣ συγχωρήσωσιν οἱ ἄλλοι, ὑμῖν γε ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιϛέον. ταῦτα δὴ πάντα παρασκευασάμενοι, ϗ ποιήσαντες τοῖς Ἕλλησι φανερὰ, τȣ̀ς ἄλλȣς ἤδη παρακαλῶμεν· καὶ τȣ̀ς ταῦτα διδάξοντας ἐκπέμπωμεν πρέσβεις, πανταχȣ̃· εἰς Πελοπόννησον, εἰς Ῥόδον, εἰς Χίον, ὡς βασιλέα, λέγω· ȣ̓δὲ γὰρ τῶν ἐκείνῳ συμφερόντων ἀφέϛηκε τὸ, μὴ τȣ̃τον ἐᾶσαι πάντα καταϛρέψασθαι· ἵνα, ἐὰν μὲν πείσητε, κοινωνȣ̀ς ἔχητε, ϗ τῶν κινδύνων, ϗ τῶν ἀναλωμάτων, ἄν τι δέῃ· εἰ δὲ μὴ, χρόνȣς γε ἐμποιῆτε τοῖς πράγμασιν. ἐπειδὴ γὰρ ἐϛι πρὸς ἄνδρα, ϗ ȣ̓χὶ συνεϛώ-

της πόλεως ἰσχὺν, ὁ πόλεμος, ἐδὲ τῦτο ἄχρηςον· ἐδ' αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι, περὶ τὴν Πελοπόννησον ἐκεῖναι, κ᾽ κατηγορίαι· ἃς ἐγὼ, κ᾽ Πολύευκτος, ὁ βέλτιςος ἐκεινοσὶ, κ᾽ Ἡγήσιππος, κ᾽ Κλειτόμαχος, κ᾽ Λυκῦργος, κ᾽ οἱ ἄλλοι, πρέσβεις περιήλθομεν· καὶ ἐποιήσαμεν ἐπισχεῖν ἐκεῖνον, κ᾽ μήτ' ἐπ' Αμβρακίαν ἐλθεῖν, μήτ' ἐς Πελοπόννησον ὁρμῆσαι. ἐ μέν τοι λέγω, μηδὲν αὐτὺς ὑπὲρ αὑτῶν ἀναγκαῖον ἐθέλοντας ποιεῖν, τὺς ἄλλυς παρακαλεῖν. καὶ γὰρ εὔηθες, τὰ οἰκεῖα αὐτὺς προεμένυς, τῶν ἀλλοτρίων φάσκειν κήδεσθαι· καὶ τὰ παρόντα περιορῶντας, ὑπὲρ τῶν μελλόντων τὺς ἄλλυς φοβεῖν. ἐ λέγω ταῦτα. ἀλλὰ, τοῖς μὲν ἐν Χεῤῥονήσῳ χρήματα ἀποςέλλειν φημὶ δεῖν, κ᾽ τἄλλα, ὅσα ἀξιῦσι, ποιεῖν· αὐτὺς δὲ παρασκευάζεσθαι, κ᾽, πρώτυς ἃ χρὴ ποιῦντας, τότε κ᾽ τὺς ἄλλυς Ἕλληνας συγκαλεῖν, διδάσκειν, νυθετεῖν. ταῦτα ἐςὶ πόλεως ἀξίωμα ἐχύσης, ἡλίκον ὑμῖν ὑπάρχει. εἰ δὲ οἴεσθε, Χαλκιδέας τὴν

Ἑλλάδα σώσειν, ἢ Μεγαρέας, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθε τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἴεσθε. ἀγαπητὸν, γὰρ, ἂν αὐτοὶ σώζωνται τούτων ἕκαστοι. ἀλλ' ὑμῖν τοῦτο πρακτέον. ὑμῖν οἱ πρόγονοι τοῦτο τὸ γέρας ἐκτήσαντο, καὶ κατέλιπον, μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν καὶ μεγάλων κινδύνων. εἰ δὲ [a] ὃ βούλεται ζητῶν ἕκαστος καθεδεῖται, καὶ ὅπως [b] μηδὲν αὐτὸς ποιήσῃ σκοπῶν· πρῶτον μὲν, οὐδὲ μήποτε εὕρῃ [c] τοὺς ποιήσοντας. ἔπειτα, δέδοικα, ὅπως μὴ πάντα, ὅσα οὐ [d] βουλόμεθα, ποιεῖν ἡμῖν ἀνάγκη γενήσεται [e]. εἰ γὰρ ἦσαν, εὕρηντο [f] ἂν πάλαι, ἕνεκα τοῦ μηδὲν ὑμᾶς αὐτοὺς ποιεῖν ἐθέλειν. ἀλλ' οὐκ εἰσίν. ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω· καὶ οἴομαι, καὶ νῦν ἔτι, ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ [g] πράγματα, τούτων γιγνομένων. εἰ δέ τις ἔχει τούτων τὶ βελτίω, λεγέτω, καὶ συμβουλευέτω. ὅτι δὲ ὑμῖν δόξειε, τοῦτο, ὦ πάντες θεοὶ, συνενέγκοι.

a ἅ. ε. θ. b οὐ-. η. c -ρησει. ε. recte. d μὴ. β. γ. ε. η. e -νηται. γ. θ. recte. f -οιντο. ε. male. g πάντα τὰ. ε. η. θ.

ΤΩΝ ΤΟΥ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ

ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

Ὁ ἙΝΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Ex Dion. Halicarn. Epist. ad Ammaeum.

—— *μετὰ Σωσιγένην ἄρχων ἐστὶ Νικόμαχος, ἐφ' οὗ* ΤΗΝ ἙΝΔΕΚΑΤΗΝ *δημηγορίαν διελήλυθε, περὶ τοῦ λελυκέναι τὴν εἰρήνην Φίλιππον ϗ τοὺς Ἀθηναίους πείθει Βυζαντίοις ἀποστεῖλαι βοήθειαν· ἧς ἐστὶν ἀρχὴ·* ΚΑΙ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΝΟΜΙΖΩΝ, Ω ΑΝΔΡΕΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙ, ΠΕΡΙ ὩΝ ΒΟΥΛΕΥΕΣΘΕ, ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΤΗ ΠΟΛΕΙ, ΠΕΙΡΑΣΟΜΑΙ ΠΕΡΙ ΑΥΤΩΝ ΕΙΠΕΙΝ.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

ἙΝΔΕΚΑΤΟΣ.

ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Δ.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ.

Καὶ οὗτος ὁ λόγος τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν ἔχει τῷ φθάνοντι, καὶ πλέον οὐδὲν, οὔτε ἴδιον, πλὴν τὸ περὶ τῆς ὁμονοίας πολίτευμα. διαφερομένων γὰρ τῶν πλουσίων πρὸς τοὺς πένητας, ὁ Δημοσθένης καταπαύειν πειρᾶται τὴν στάσιν· τῷ μὲν δήμῳ παραινῶν, μὴ δημεύειν τὰς τῶν πλουσίων οὐσίας· τοῖς δὲ πλουσίοις, μὴ φθονεῖν τοῖς ἀπόροις τοῦ δημοσίου λήμματος. πείθει δὲ τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα, περὶ συμμαχίας πρεσβεύεσθαι.

ΚΑΙ σπουδαῖα νομίζων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, περὶ ὧν βουλεύεσθε, καὶ ἀναγκαῖα τῇ πόλει, πειράσομαι περὶ αὐτῶν εἰπεῖν ἃ νομίζω συμφέρειν. οὐκ ὀλίγων δ᾽ ὄντων ἁμαρτημάτων, οὐδ᾽ ἐκ μικροῦ χρόνου συνειλεγμένων, ἐξ ὧν φαύλως ταῦτ᾽ ἔχει· οὐδέν ἐστιν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πάντων δυσκολώτατον εἰς τὸ παρὸν, ἢ, ὅτι ταῖς

γνώμαις ὑμεῖς ἀφεστήκατε τῶν πραγμάτων· καὶ τοσοῦτον χρόνον σπουδάζετε, ὅσον ἂν κάθησθε, ἀκούοντες ἤν προσαγγελθῇ τι νεώτερον· εἶτα, ἀπελθὼν ἕκαστος ὑμῶν, οὐ μόνον οὐδὲν φροντίζει περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ μέμνηται. Ἡ μὲν οὖν ἀσέλγεια, καὶ πλεονεξία, ᾗ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους Φίλιππος χρῆται, τοσαύτη, τὸ πλῆθος, ὅσην ἀκούετε. ὅτι δ' οὐκ ἔνι ταύτης ἐκεῖνον ἐπισχεῖν ἐκ λόγου καὶ δημηγορίας, οὐδεὶς ἀγνοεῖ δήπου. καὶ γὰρ εἰ μήδ' ἀφ' ἑνὸς τῶν ἄλλων τοῦτο μαθεῖν δύναιτό τις, ὡδὶ λογισάσθω. ἡμεῖς οὐδαμοῦ πώποτε, ὅπου περὶ τῶν δικαίων εἰπεῖν ἐδέησεν, ἡττήθημεν, οὐδ' ἀδικεῖν ἐδόξαμεν· ἀλλὰ πάντων πανταχοῦ κρατοῦμεν, καὶ περίεσμεν, τῷ λόγῳ. ἆρα, οὖν διὰ ταῦτα, ἐκείνῳ φαύλως ἔχει τὰ πράγματα, ἢ, τῇ πόλει καλῶς; πολλοῦ γε καὶ δεῖ. ἐπειδὰν, γὰρ, [a] ὁ μὲν, λαβὼν μετὰ ταῦτα βαδίζῃ τὰ ὅπλα, πᾶσι τοῖς οὖσιν ἑτοίμως

a Forte ſic. ὁ μὲν, μετὰ ταῦτα βαδίζῃ, τὰ ὅπλα λαβών.

κινδυνεύων· ἡμεῖς δὲ καθώμεθα, οἱ μὲν, εἰρηκότες τὰ δίκαια, οἱ δὲ, ἀκηκοότες· εἰκότως, οἶμαι· τὰ ἔργα τοὺς λόγους παρέρχεται. καὶ προσέχουσιν ἅπαντες, οὐχ οἷς εἴπομέν ποτε ἡμεῖς δικαίοις, ἢ νῦν ἂν εἴποιμεν, ἀλλ᾽ οἷς ποιοῦμεν. ἔστι δὲ ταῦτα οὐδένα τῶν ἀδικουμένων σώζειν δυνάμενα. οὐδὲν γὰρ δεῖ πλείω περὶ αὐτῶν λέγειν. τοιγάρτοι, διεστηκότων εἰς δύο μέρη ταῦτα τῶν ἐν ταῖς πόλεσι· τῶν μὲν, εἰς τὸ μήτε ἄρχειν βίᾳ βούλεσθαι μηδενὸς, μήτε δουλεύειν ἄλλῳ, ἀλλ᾽ ἐν ἐλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐξ ἴσου πολιτεύεσθαι· τῶν δὲ, εἰς τὸ ἄρχειν μὲν τῶν πολιτῶν ἐπιθυμεῖν, ἑτέρῳ δὲ ὑπακούειν, δι᾽ ὅτου ποτε ἂν οἴωνται τοῦτο δυνήσεσθαι ποιῆσαι· οἱ τῆς ἐκείνου προαιρέσεως, οἱ τυραννίδων καὶ δυναστειῶν ἐπιθυμοῦντες, κεκρατήκασι πανταχοῦ· καὶ πόλις δημοκρατουμένη βεβαίως οὐκ οἶδα εἴ τις ἔστι τῶν πασῶν λοιπὴ, πλὴν ἡ ὑμετέρα· καὶ κεκρατήκασιν, οἱ δι᾽ ἐκείνου τὰς πολιτείας

ποιούμενοι, πᾶσιν ὅσοις πράγματα πράττεται. πρώτῳ, μὲν, πάντων, καὶ πλείστῳ, τῷ, τοὺς βουλομένους χρήματα λαμβάνειν, ἔχειν τὸν δώσοντα ὑπὲρ αὐτῶν. δευτέρῳ, δὲ, καὶ οὐδὲν ἐλάττονι τούτου, τῷ, δύναμιν, τὴν καταστρεψομένην τοὺς ἐναντιουμένους αὐτοῖς, ἐν οἷς ἂν αἰτήσωσι χρόνοις, παρεῖναι. ἡμεῖς δὲ οὐ μόνον τούτοις [b] ὑπολειπόμεθα, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐδὲ ἀνεγερθῆναι δυνάμεθα· ἀλλὰ μανδραγόραν πεπωκόσιν, ἤ τι φάρμακον ἄλλο τοιοῦτον, ἐοίκαμεν ἀνθρώποις. εἶτα, οἶμαι, δεῖ γὰρ, ὡς ἐγὼ κρίνω, λέγειν τἀληθῆ, οὕτω διαβεβλήμεθα, καὶ καταπεφρονήμεθα, ἐκ τούτων· ὥστε, τῶν ἐν αὐτῷ τῷ κινδυνεύειν ὄντων, οἱ μὲν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας ὑμῖν ἀντιλέγουσιν, οἱ δὲ ὑπὲρ τοῦ, ποῦ συνεδρεύσουσι· τινὲς δὲ καὶ καθ' ἑαυτοὺς ἀμύνεσθαι, μᾶλλον ἢ μεθ' ὑμῶν, ἐγνώκασι. Τοῦ χάριν, δὴ, ταῦτα λέγω καὶ διεξέρχομαι; οὐ γὰρ ἀπεχθάνεσθαι, μὰ τὸν Δία καὶ πάντας τοὺς θεοὺς, προαιροῦμαι· ἀλλα, ἵνα

b ἀπολ·. α, β, ι, η, θ. Ben.

ὑμῶν ἕκαςος, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῦτο γνῶ, κὴ ἴδῃ, ὅτι ἡ καθ' ἡμέραν ῥαςώνη, κὴ ῥαθυμία, ὥσπερ τοῖς ἰδίοις βίοις, ὕτω κἂν ταῖς πόλεσιν, ὐκ ἀφ' ἑκάςυ τῶν ἀμελυμένων ποιεῖ τὴν αἴσθησιν εὐθέως· ἀλλ' ἐπὶ τῷ κεφαλαίῳ τῶν πραγμάτων ἀπαντᾷ. ὁρᾶτε Σέῤῥιον κὴ Δορίσκον, ταῦτα γὰρ πρῶτον ὠλιγωρήθη μετὰ τὴν εἰρήνην, ἃ πολλοῖς ὑμῶν ὐδὲ γνώριμά ἐςιν ἴσως. ταῦτα, μέν τοι, τότε ἐαθέντα κὴ παροφθέντα, ἀπώλεσε Θράκην, κὴ Κερσοβλέπτην, σύμμαχον ὄντα ὑμῶν. πάλιν, ταῦτ' ἀμελύμενα ἰδὼν, κὴ ὐδεμιᾶς βοηθείας τυγχάνοντα παρ' ὑμῶν, κατέσκαψε Πορθμὸν· κὴ τυραννίδα, ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς, ἐπετείχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ. ταύτης ὀλιγωρυμένης, Μέγαρα ἑάλω, παραμικρόν. ὐδὲν ἐφροντίσατε, ὐδὲ ἐπεςράφητε ἐπ' ὐδενὶ τύτων· ὐδὲ ἐνεδείξασθε τῦτο, ὅτι ὐκ ἐπιτρέψετε ταῦτα ποιεῖν αὐτῷ. Ἀντρῶνας ἐπρίατο, κὴ, μετ' ὐ πολὺν χρόνον, τὰ ἐν Ὠρεῷ πράγματα εἰ-

λήφει. πολλὰ δὲ καὶ παραλείπω· Φερρὰς· τὴν ἐπ᾽ Ἀμβρακίαν ὁδὸν· τὰς ἐν Ἤλιδι σφαγάς· ἄλλα μυρία. οὐ, γάρ, ἵνα ἐξαριθμήσωμαι τοὺς βεβιασμένους, καὶ τοὺς ἠδικημένους, ὑπὸ Φιλίππου, ταῦτα διεξῆλθον· ἀλλά, ἵνα τοῦτο ὑμῖν ἐπιδείξω, ὅτι, οὐ στήσεται, πάντας μὲν ἀνθρώπους ἀδικῶν, πάντα δὲ ὑφ᾽ αὑτῷ ποιούμενος Φίλιππος, εἰ μή τις αὐτὸν κωλύσει. Εἰσὶ δέ τινες, οἵ, πρὶν ἀκοῦσαι τοὺς ὑπὲρ τῶν πραγμάτων λόγους, εὐθέως εἰώθασιν ἐρωτᾶν, τί οὖν χρὴ ποιεῖν; οὐχ ἵνα ἀκούσαντες ποιήσωσι, χρησιμώτατοι γὰρ ἂν ἦσαν ἁπάντων, ἀλλά, ἵνα τοῦ λέγοντος ἀπαλλαγῶσι. δεῖ, δέ, ὅμως εἰπεῖν, ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. πρῶτον, μέν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο παρ᾽ ὑμῖν αὐτοῖς βεβαίως γνῶναι· ὅτι, τῇ πόλει Φίλιππος πολεμεῖ, καὶ τὴν εἰρήνην λέλυκε· καὶ κακόνους, μέν, καὶ ἐχθρός ἐστι, ὅλῃ τῇ πόλει, καὶ τῷ τῆς πόλεως ἐδάφει· προσθήσω, δέ, καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θεοῖς, οἵπερ αὐτὸν ἐξολέσειαν. οὐδενί, μέντοι,

μᾶλλον, ἢ τῇ πολιτείᾳ πολεμεῖ· ὐδ᾽ ἐπιϐυλεύει κὴ σκοπεῖ μᾶλλον ὐδὲν τῶν ἁπάντων, ἢ ὅπως ταύτην καταλύσῃ. καὶ τῦτ᾽ ἐξ ἀνάγκης, τρόπον τινὰ, νῦν γε δὴ ποιεῖ. λογίζεσθε, γάρ· ἄρχειν βύλεται. τῦτυ δὲ ἀνταγωνιςὰς μόνυς ὑπείληφεν ὑμᾶς. ἀδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον· καὶ τῦτο αὐτὸς ἄριςα σύνοιδεν ἑαυτῷ. οἷς γὰρ, ὖσιν ὑμετέροις, ἔχει χρῆσθαι, τύτοις ἅπαντα τἄλλα βεϐαίως κέκτηται. εἰ γὰρ Αμφίπολιν κὴ Ποτίδαιαν πρόειτο, ὐδ᾽ ἂν ἐν Μακεδονίᾳ μένειν ἀσφαλῶς ἡγοῖτο. ἀμφότερα ὖν οἶδε, κὴ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιϐυλεύοντα, κὴ ὑμᾶς αἰσθανομένυς. εὖ φρονεῖν δὲ ὑμᾶς ὑπολαμϐάνων, δικαίως μισεῖν αὐτὸν ἡγεῖται. πρὸς δὲ τύτοις, τοσύτοις ὖσιν, οἶδεν ἀκριϐῶς, ὅτι, ὐδὲ ἂν ἁπάντων τῶν ἄλλων γένηται κύριος, ὐδὲν ἐςὶ αὐτῷ βεϐαίως ἔχειν, ἕως ἂν ὑμεῖς δημοκρατῆσθε· ἀλλὰ, ἐάν ποτε συμϐῇ τι πταῖσμα, πολλὰ δ᾽ ἂν γένοιτο ἀνθρώπῳ, ἥξει πάντα τὰ νῦν βε-

βιασμένα, καὶ καταφεύξεται πρὸς ὑμᾶς. ἐςὲ γὰρ ὑμεῖς ὐκ αὐτοὶ πλεονεκτῆσαι, καὶ καταχεῖν ἀρχὴν, εὖ πεφυκότες· ἀλλ' ἕτερον λαβεῖν κωλῦσαι, καὶ τὸν ἔχοντα ἀφελέσθαι, καὶ ὅλως ἐνοχλῆσαι τοῖς ἄρχειν βουλομένοις, καὶ πάντας ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν ἐξελέσθαι, δεινοί. οὔκουν βούλεται τοῖς αὐτοῦ καιροῖς τὴν παρ' ὑμῶν ἐλευθερίαν ἐφεδρεύειν· οὐ κακῶς, οὐδ' ἀργῶς ταῦτα λογιζόμενος. πρῶτον μὲν, δὴ, τούτου δεῖ χάριν ἐχθρὸν ὑπειληφέναι τῆς πολιτείας, καὶ τῆς δημοκρατίας, ἀδιάλλακτον ἐκεῖνον. δεύτερον δὲ, εἰδέναι σαφῶς, ὅτι πάντα, ὅσα πραγματεύεται καὶ κατασκευάζεται νῦν, ἐπὶ τὴν ἡμέτεραν πόλιν παρασκευάζεται. οὐ γὰρ οὕτως εὐήθης ἐςὶν ὑμῶν οὐδεὶς, ὥςτε ὑπολαμβάνειν, τὸν Φίλιππον, τῶν μὲν ἐν Θράκῃ κακῶν· τί γὰρ ἂν ἄλλο τίς εἴποι Δρογγίλον, καὶ Καβύλην, καὶ Μάςειραν, καὶ ἃ νῦν φασὶν αὐτὸν ἔχειν· τούτων μὲν ἐπιθυμεῖν· καὶ, ὑπὲρ τοῦ

ταῦτα λαβεῖν, καὶ πόνους καὶ χειμῶνας καὶ τοὺς ἐσχάτους κινδύνους ὑπομένειν· τῶν δὲ Ἀθήνησι λιμένων, καὶ νεωρίων, καὶ τριηρῶν, καὶ τῶν ἔργων τῶν ἀργυρείων, καὶ τοσούτων προσόδων, καὶ τόπου, καὶ δόξης, ὧν μήτ' ἐκείνῳ, μήτ' ἄλλῳ γένοιτο μηδενὶ, χειρωσαμένῳ τὴν πόλιν τὴν ἡμετέραν, κυριεῦσαι, οὐκ ἐπιθυμεῖν· ἀλλὰ, ταῦτα μὲν ὑμᾶς ἐάσειν ἔχειν, ὑπὲρ δὲ τῶν μελινῶν, καὶ τῶν ὀλυρῶν, τῶν ἐν τοῖς Θρακίοις σιρροῖς, ἐν τῷ βαράθρῳ χειμάζειν. οὐκ ἔστι ταῦτα. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα, ὑπὲρ τοῦ τούτων γενέσθαι κύριος, καὶ τὰ ἄλλα πάντα πραγματεύεται. Ταῦτα, τοίνυν, ἕκαστον εἰδότα, καὶ γιγνώσκοντα παρ' αὐτῷ, δεῖ, μὰ Δία, οὐ γράψαι κελεύειν πόλεμον τὸν τὰ βέλτιστα ἐπὶ πᾶσι δικαίοις συμβουλεύοντα. τοῦτο μὲν γὰρ ἐστιν ὅτῳ [c] πολεμήσετε λαβεῖν [d] βουλομένων, οὐχ ἃ τῇ πόλει συμφέρει, πράττειν. ὁρᾶτε, γάρ· εἰ, δι' ἃ πρῶτα παρεσπόνδησε

c μὴ Ben. Turn.
d οὐ Ben.
} forte ὅτῳ μὴ οὐ vel οὐ μὴ πρλ.

Φίλιππος, ἢ δεύτερα, ἢ τρίτα, πολλὰ γὰρ ἐϛιν ἐφεξῆς, ἔγραψέ τις αὐτῷ πολεμεῖν· ὁ δὲ, ὁμοίως, ὥϛπερ νῦν, ȣ̓ γράφοντος Ἀθηναίων ȣ̓δενὸς πόλεμον, Καρδιανοῖς ἐβοήθει· ȣ̓κ ἀνηρπασμένος ἂν ἦν ὁ ταῦτα γράψας; καὶ διὰ τȣ͂το ἅπαντες ᾐτιῶντο ἂν αὐτὸν, Καρδιανοῖς βεβοηθηκέναι; μὴ τοίνυν ζητεῖτε, ὅν τινα, ἀνθ' ὧν Φίλιππος ἐξαμαρτάνει, μισήσετε· καὶ, τοῖς παρ' ἐκείνȣ μισθαρνȣ͂σι, διασπάσεσθαι παραβαλεῖτε. μὴδέ, αὐτοὶ χειροτονήσαντες πόλεμον, βȣ́λεσθε παρ' ὑμῖν αὐτοῖς ἐρίζειν, εἰ δέον, ἢ μὴ δέον, ὑμᾶς τȣ͂το πεποιηκέναι· ἀλλὰ, ὃν ἐκεῖνος πολεμεῖ τρόπον, τȣ͂τον [e] ἀμύνεσθαι· τοῖς μὲν ἀμυνομένοις, ἤδη, χρήματα καὶ τἄλλα, ὧν ἂν δέωνται, διδόντες· αὐτοὶ δὲ εἰσφέροντες, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ κατασκευαζόμενοι ϛράτευμα, τριήρεις ταχείας, ἵππȣς, ἱππαγωγȣ̀ς, καὶ τἄλλα ὅσα εἰς πόλεμον. ἐπεὶ νῦν γε γέλως ἐϛὶ ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι· καὶ Φίλιπ-

[e] ἀμύνεσθε. γ, η, θ, Ben.

που δὲ αὐτὸν, οἶμαι, οὐδὲν, ἂν, ἄλλο, μὰ
τοὺς θεοὺς, εὔξασθαι ποιεῖν τὴν πόλιν, ἢ
ταῦτα, ἃ νῦν ποιεῖτε. ὑστερίζετε, ἀναλίσ-
κετε, ὅτῳ παραδώσετε τὰ πράγματα
ζητεῖτε, δυσχεραίνετε, ἀλλήλους αἰτιᾶσθε.
ἀφ' ὅτου δὲ ταῦτα γίγνεται, ἐγὼ διδάξω,
καὶ ὅπως παύσεται, λέξω. οὐδὲν, πώποτε, ὦ
ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν πραγμάτων ἐξ ἀρ-
χῆς ἐνεστήσασθε, οὐδὲ κατεσκευάσασθε ὀρ-
θῶς· ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον ἀεὶ διώκετε. εἶτα,
ἐπειδὰν ὑστερίσητε, παύεσθε. ἕτερον πά-
λιν ἐὰν συμβῇ τι, παρασκευάζεσθε, καὶ θο-
ρυβεῖσθε. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει· οὐκ ἔνεστι,
βοηθείαις χρωμένους οὐδὲν τῶν δεόντων πώ-
ποτε πρᾶξαι· ἀλλὰ, κατασκευάσαντας δεῖ
δύναμιν, καὶ τροφὴν ταύτῃ πορίσαντας, καὶ
ταμίας δημοσίους, καὶ ὅπως ἔνι τὴν τῶν χρη-
μάτων φυλακὴν ἀκριβεστάτην γενέσθαι,
οὕτω ποιήσαντας, τὸν μὲν τῶν χρημάτων
λόγον παρὰ τούτων λαμβάνειν, τὸν δὲ τῶν
ἔργων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ· καὶ μηδεμίαν

πρόφασιν, τȢ πλεῖν ἄλλοσε, ἢ πράττειν ἄλλό τι, τῷ ςρατηγῷ καταλείπειν. ἂν δὲ, ȣ̋τω ποιήσηἾε, ϰ̀ τȣ̃το ἐθελήσητε, ὡ̋ς ἀληθῶς ἄγειν εἰρήνην δικαίαν, ϰ̀ μένειν ἐπὶ τῆς αὐτȢ, Φίλιππον ἀναγκάσεἾε· ἢ πολεμήσετε ἐξίσȣ. καὶ ἴσως, ἂν, ἴσως, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥςπερ ὑμεῖς νῦν πυνθάνεσθε, τί ποιεῖ Φίλιππος; καὶ ποῖ πορεύεται; ȣ̋τως ἐκεῖνος [e] φροντίσει, ποῖ ποτε ἡ τῆς πόλεως ἀπῆρκε δύναμις; καὶ [f] πȣ̃ φανήσεται; Εἰ δέ τῳ δοκεῖ ταῦτα, καὶ δαπάνης πολλῆς, ϰ̀ πόνων πολλῶν, ϰ̀ πραγμαἾείας, εἶναι, ϰ̀ μάλα ὀρθῶς δοκεῖ· ἀνάγκη, γὰρ, ἀνάγκη, πόλλα ἐκ τȢ πολέμȣ γίγνεσθαι τὰ δυσχερῆ· ἀλλὰ, ἐὰν λογίσηἾαι τὰ τῇ πόλει μετὰ ταῦτα γενησόμενα, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐθέλῃ ποιεῖν, εὑρήσει λυσιτελȢν, τὸ, ἑκόντας ποιεῖν τὰ δέοντα. εἰ μὲν γὰρ ἐςί τις ἐγγυητὴς ἡμῖν θεῶν, ȣ̓ γὰρ ἀνθρώπων γε ȣ̓δεὶς ἂν γένοιτο ἀξιόχρεως τηλικȣ́τȣ πράγμαἾος, ὡ̋ς, ἐὰν ἄγητε ἡσυχίαν,

e ἂν φροντίσαι. α. ε. θ. Ben. forte ἂν φροντίσειε.
f ποῖ. β. γ. ε. Ben.

καὶ ἅπαντα πρόησθε, οὐκ ἐπ' αὐτοὺς ὑμᾶς τελευτῶν ἐκεῖνος ἥξει· αἰσχρὸν, μὲν, νὴ τὸν Δία, καὶ πάντας τοὺς θεοὺς, καὶ ἀνάξιον ὑμῶν, καὶ τῶν ὑπαρχόντων τῇ πόλει, καὶ τῶν πεπραγμένων τοῖς προγόνοις, τῆς ἰδίας ῥαθυμίας ἕνεκα, τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας εἰς δουλείαν προέσθαι. καὶ ἔγωγε αὐτὸς μὲν τεθνᾶναι μᾶλλον, ἂν, ἢ ταῦτα εἰρηκέναι, βουλοίμην. οὐ μὴν, ἀλλ' εἴτις ἄλλος λέγει, καὶ ὑμᾶς πείθει, ἔστω· μὴ ἀμύνεσθε· ἅπαντα πρόεσθε. εἰ δὲ μηδενὶ τοῦτο δοκεῖ, τοὐναντίον δὲ προΐσμεν ἅπαντες, ὅτι, ὅσῳ ἂν πλειόνων ἐάσωμεν ἐκεῖνον γενέσθαι κύριον, τοσούτῳ, χαλεπωτέρῳ καὶ ἰσχυροτέρῳ χρησόμεθα ἐχθρῷ, τί ἀναδυόμεθα; ἢ τί μέλλομεν; ἢ πότε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθελήσομεν; ὅταν, νὴ Δία, ἀνάγκη τὶς ᾖ. ἀλλὰ, ἣν μὲν ἄν τις ἐλευθέρων ἀνθρώπων ἀνάγκην εἴποι, οὐ μόνον ἤδη πάρεστιν, ἀλλὰ καὶ πάλαι παρελήλυθε· τὴν δὲ τῶν δούλων, ἀπεύχεσθαι

δήπȣ, μὴ γενέσθαι, δεῖ. διαφέρει δὲ τί; ὅτι, ἔςιν ἐλευθέρῳ μὲν ἀνθρώπῳ μεγίςη ἀνάγκη, ἡ ὑπὲρ τῶν γιγνομένων αἰσχύνη· καὶ μείζω ταύτης οὐκ οἶδα ἥν τινα ἂν εἴποι τις· δȣ́λῳ δὲ, πληγαὶ, καὶ ὁ τȣ͂ σώματος αἰκισμὸς· ὃ, μήτε γένοιτο, ȣ̓́τε λέγειν ἄξιον. τὸ μὲν, τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τὰ τοιαῦτα ὀκνηρῶς διακεῖσθαι, ἃ δεῖ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς ȣ̓͂σι λειτȣργῆσαι ἕκαςον, ἔςι μὲν ȣ̓κ ὀρθῶς ἔχον· ȣ̓ δὲ πολλȣ͂ δεῖ. ȣ̓, μὴν, ἀλλὰ, ἔχει γέ τινα πρόφασιν ὅμως. τὸ δὲ μηδὲ ὅσα ἀκȣ͂σαι δεῖ, μηδὲ ὅσα βȣλεύσασθαι προσήκει, μηδὲ ταῦτ' ἐθέλειν ἀκȣ́ειν, τȣ͂το ἤδη πᾶσαν ἐπιδέχεται κατηγορίαν. ὑμεῖς, τοίνυν, ȣ̓́τε ἀκȣ́ειν πρὶν ἂν, ὥςπερ νῦν, αὐτὰ παρῇ τὰ πράγματα, ȣ̓́τε βȣλεύεσθαι περὶ οὐδενὸς, εἰώθατε ἐφ' ἡσυχίας. ἀλλὰ, ὅταν μὲν ἐκεῖνος παρασκευάζηται ἐφ' ὑμᾶς, ἀμελήσαντες τȣ͂ ποιεῖν [g] τȣ͂το, καὶ ἀντιπαρασκευάζεσθαι,

g ταῦτα. a. ε. forte ταυτὰ vel ταυτὸ.

ῥαθυμεῖτε· καὶ ἐάν τι λέγῃ τις, ἐκβάλλετε· ἐπειδὰν δὲ ἀπολωλὸς, ἢ πολιορκούμενόν τι πύθησθε, τηνικαῦτα ἀκροᾶσθε, ϗ παρασκευάζεσθε. ἦν δὲ ἀκηκοέναι μὲν, ϗ βεβουλεῦσθαι, τότε καιρὸς, ὅτε ὑμεῖς οὐκ ἠθελήσατε· πράττειν δὲ, καὶ χρῆσθαι τοῖς παρεσκευασμένοις, νῦν ἡνίκα ἀκούετε. τοιγαροῦν, ἐκ τῶν τοιούτων ἐθῶν, μόνοι τῶν πάντων ἀνθρώπων ὑμεῖς τοὐναντίον τοῖς ἄλλοις ποιεῖτε. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι, πρὸ τῶν πραγμάτων εἰώθασι χρῆσθαι τῷ βουλεύεσθαι· ὑμεῖς δὲ, μετὰ τὰ πράγματα. Ὃ ΔΗ ΛΟΙΠΟΝ ἐστὶ, ϗ πάλαι μὲν ἔδει, διαφέρει δὲ οὐδὲ νῦν, τοῦτο ἐρῶ. οὐδενὸς τῶν πάντων οὕτως ὡς χρημάτων δεῖ τῇ πόλει, πρὸς τὰ νῦν ἐπιόντα πράγματα. συμβέβηκε δὲ εὐτυχήματα ἀπὸ ταὐτομάτου, οἷς, ἂν χρησώμεθα ὀρθῶς, ἴσως ἂν γένοιτο τὰ δέοντα. πρῶτον μὲν γὰρ, οἷς βασιλεὺς πιστεύει, καὶ εὐεργέτας ὑπείληφεν αὐτοῦ, οὗτοι μισοῦσι, ϗ πολεμοῦσι Φιλίπ-

πω. ἔπειτα, [h] ὁ πράττων καὶ συνειδὼς πάντα, ὅσα Φίλιππος κατὰ βασιλέως παρασκευάζεται, οὗτος ἀνάρπαστος γέγονε· καὶ πάσας τὰς πράξεις βασιλεὺς, οὐχ ἡμῶν κατηγορούντων, ἀκούσεται, οὓς ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος ἂν ἡγήσαιτο τοῦ ἰδίου λέγειν, ἀλλὰ, τοῦ πράξαντος αὐτοῦ, καὶ διοικοῦντος· ὥστε εἶναι πιστὰς τὰς κατηγορίας· καὶ λοιπὸν λόγον εἶναι τοῖς παρ' ὑμῶν πρέσβεσιν, ὃν βασιλεὺς ἥδιστα ἂν ἀκούσαιτο· ὡς, τὸν ἀμφοτέρους ἀδικοῦντα, κοινῇ τιμωρήσασθαι δεῖ· καὶ ὅτι πολὺ τῷ βασιλεῖ φοβερώτερος ἔσται ὁ Φίλιππος, ἂν προτέροις ἡμῖν ἐπίθηται. εἰ γὰρ ἐγκαταλειπόμενοί τι πεισόμεθα ἡμεῖς, ἀδεῶς ἐπ' ἐκεῖνον ἤδη πορεύσεται. ὑπὲρ δὴ τούτων ἁπάντων, οἶμαι δεῖν ὑμᾶς πρεσβείαν ἐκπέμπειν, ἥτις τῷ βασιλεῖ διαλέξεται· καὶ τὴν ἀβελτερίαν ἀποθέσθαι, δι' ἣν πολλάκις ἠλαττώθητε, καὶ δὴ,

h Scil. Tamias, Eunuchus, cujus provincia erat urbs Atarneus. *vide Scholiaſten*. Sed apud Strabonem, hicce dicitur Hermias Eunuchus. XIII. 610. c.

Βάρβαρος, κ), Κοινὸς ἅπασιν ἐχθρός· κ) ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. ἐγὼ γάρ, ὅταν ἴδω τινά, τὸν μὲν ἐν Σȣ́σοις κ) ἐν Ἐκβατάνοις δεδοικότα, κ) κακόνȣν εἶναι τῇ πόλει φάσκοντα, ὃς κ) πρότερον συνεπηνώρθωσε τὰ τῆς πόλεως πράγματα, κ) νῦν ἐπηγγέλλετο· εἰ δὲ μὴ ἐνεδέχεσθε ὑμεῖς, ἀλλ' ἀπεψηφίσασθε, ȣ̓ τάγε ἐκείνȣ αἴτια· ὑπὲρ δὲ τȣ̃ ἐπὶ ταῖς θύραις ἐγγὺς ȣ̔́τωσὶ, ἐν μέσῃ τῇ Ἑλλάδι αὐξανομένȣ λῃςȣ̃ τῶν Ἑλλήνων, ἄλλο τι λέγοντα· θαυμάζω· καὶ δέδοικα τȣ̃τον, ὅςτις ἂν ᾖ ποτ' ἔγωγε, ἐπειδὴ ȣ̓χ ȣ̔̃τος Φίλιππον. ΕΣΤΙ ΤΟΙΝΥΝ τι πρᾶγμα κ) ἄλλο, ὃ λυμαίνεται τὴν πόλιν· ὑπὸ βλασφημίας ἀδίκȣ, κ) λόγων ȣ̓ προσηκόντων, διαβεβλημένον· εἶτα, τοῖς μηδὲν τῶν δικαίων ἐν τῇ πόλει βȣλομένοις ποιεῖν, πρόφασιν παρέχει· καὶ πάντων, ὅσα ἐκλείπει, δέον παρά [a] τȣ τȣ̃το γίγ-

a παρὰ τȣ̃το. β. ε. unde legendum παρά τȣ τὸ γιγν. pro τινος τι. vel ſaltem legendum παρά τȣ τὶ γιγν.

νεσθαι, ἐπὶ τȣ̃το εὑρήσετε τὴν αἰτίαν ἀναφερομένην. περὶ ȣ̃ πάνυ μὲν φοβȣ̃μαι λέγειν. ȣ̓ μὴν, ἀλλ᾽ ἐρῶ. οἶμαι γὰρ ἕξειν, ϗ, ὑπὲρ τῶν ἀπόρων τὰ δίκαια, ἐπὶ τῷ συμφέροντι τῆς πόλεως, εἰπεῖν πρὸς τȣ̀ς εὐπόρȣς· καὶ ὑπὲρ τῶν κεκτημένων τὰς ȣ̓σίας, πρὸς τȣ̀ς ἐπιδεεῖς· εἰ ἀνέλοιμεν ἐκ μέσȣ τὰς βλασφημίας, ἃς ἐπὶ τῷ θεωρικῷ ποιȣ̃νταί τινες, ȣ̓χὶ δικαίως· καὶ τὸν φόβον, ὡς ȣ̓ στήσεται τȣ̃το ἄνευ μεγάλȣ τινὸς κακȣ̃· οὗ ȣ̓δὲν ἂν εἰς τὰ πράγματα μεῖζον εἰσενεγκαίμεθα, ȣ̓δὲ ὅ,τι κοινῇ μᾶλλον ἂν ὅλην ἐπιῤῥώσειε τὴν πόλιν. ȣ̓τωσὶ δὲ σκοπεῖτε. ἐρῶ δὲ, ὑπὲρ τῶν ἐν χρείᾳ δοκȣ́ντων εἶναι προτέρων. [a]ἦν ποτὲ ȣ̓ πάλαι παρ᾽ ἡμῖν, ὅτε ȣ̓ προσῄει τῇ πόλει τάλαντα ὑπὲρ τριάκοντα ϗ ἑκατόν. καὶ ȣ̓δεὶς ἐστι τῶν τριηραρχεῖν δυναμένων, ȣ̓δὲ τῶν εἰσφέρειν, ὅστις ȣ̓κ ἠξίȣ τὰ καθήκοντα ἀφ᾽ ἑαυτȣ̃ ποιεῖν, ὅτι χρήματα ȣ̓ περιῆν· ἀλλὰ ϗ τριήρεις ἔπλεον, καὶ χρήματα ἐ-

a ἦν. α. ε. η. Turn.

γίγνετο, καὶ πάντα ἐποιῦμεν τὰ δέοντα. μετὰ ταῦτα, ἡ τύχη, καλῶς ποιῦσα, πολλὰ πεποίηκε τὰ κοινά· καὶ τετρακόσια, ἀντὶ τῶν ἑκατὸν ταλάντων, προσέρχεται, ὐδενὸς ὐδὲν ζημιυμένυ τῶν τὰς ὐσίας ἐχόντων, ἀλλὰ ϗ προσλαμβανόντων. οἱ γὰρ εὔποροι πάντες ἔρχονται μεθέξοντες τύτυ· καὶ καλῶς ποιῦσι. τί ὖν παθόντες τῦτο ὀνειδίζομεν ἀλλήλοις; καὶ προφάσει χρώμεθα τοῦ μηδὲν τῶν δεόντων ποιεῖν; πλὴν εἰ μὴ τῇ παρὰ τῆς τύχης βοηθείᾳ γεγονυίᾳ τοῖς ἀπόροις φθονῦμεν· οὓς ὔτ' ἂν αἰτιασαίμην ἔγωγε, ὔτ' ἄλλον ἀξιῶ. ὐδὲ γὰρ, ἐν ταῖς ἰδίαις οἰκίαις, ὁρῶ τὸν ἐν ἡλικίᾳ πρὸς τὺς πρεσβυτέρυς ὕτω διακείμενον· ὐδὲ ὕτως ἀγνώμονα, ὐδὲ ἄτοπον τῶν ὄντων ὐδένα· ὥς τε, εἰ μὴ ποιήσυσιν ἅπαντες ὅσ' ἂν αὐτὸς, οὐ φάσκοντα ποιήσειν ὐδὲν ὐδὲ αὐτόν. καὶ γὰρ ἂν τοῖς τῆς κακώσεως εἴη νόμοις ὗτος τότε ἔνοχος. δεῖ γὰρ, οἶμαι, τοῖς γονεῦσι τὸν ὡρισμένον ἐξ ἀμφο-

τέρων ἔρανον, καὶ παρὰ τῆς φύσεως, καὶ παρὰ τοῦ νόμου δικαίως, φέρειν, καὶ ἑκόντα ὑποτελεῖν. ὥσπερ τοίνυν ἑνὸς ἡμῶν ἑκάστου τὶς ἐστι γονεὺς, οὕτω συμπάσης τῆς πόλεως κοινοὺς δεῖ γονέας τοὺς σύμπαντας ἡγεῖσθαι· καὶ προσήκει τούτους, οὐχ ὅπως ὧν ἡ πόλις δίδωσιν ἀφελέσθαι τι· ἀλλὰ, εἰ καὶ μηδὲν ἦν τούτων, ἄλλοθεν σκοπεῖν ὅπως μηδενὸς ὄντες ἐνδεεῖς περιοφθήσονται. τοὺς μὲν τοίνυν εὐπόρους, ταύτῃ χρωμένους τῇ γνώμῃ, οὐ μόνον ἡγοῦμαι τὰ δίκαια ποιεῖν ἂν, ἀλλὰ καὶ τὰ λυσιτελῆ. τὸ γὰρ τῶν ἀναγκαίων τινὰς ἀποστερεῖν, κοινῇ κακόνους ἐστὶ ποιεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους τοῖς πράγμασι. τοῖς δὲ ἐν ἐνδείᾳ, δι᾽ ὃ δυσχεραίνουσι τὸ πρᾶγμα οἱ τὰς οὐσίας ἔχοντες, καὶ κατηγοροῦσι δικαίως, τοῦτο ἀφελεῖν ἂν συμβουλεύσαιμι. δίειμι δὲ, ὥσπερ ἄρτι, τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ ὑπὲρ τῶν εὐπόρων οὐ κατοκνήσας εἰπεῖν τἀληθῆ. ἐμοὶ, γὰρ, οὐδεὶς οὕτως ἄθλιος οὐδ᾽ ὠμὸς εἶναι δοκεῖ τὴν γνώμην, οὔκουν Ἀθη-

ναίων γε, οἶμαι, ἀλλ᾽ οὐδὲ τῶν ἄλλων, ὥς τε λυπεῖσθαι, ταῦτα λαμβάνοντας ὁρῶν τοὺς ἀπόρους καὶ τῶν ἀναγκαίων ἐνδεεῖς ὄντας. ἀλλὰ, ποῦ συντρίβεται τὸ πρᾶγμα; καὶ ποῦ δυσχεραίνεται; ὅταν τὸ ἀπὸ τῶν κοινῶν ἔθος, ἐπὶ τὰ ἴδια μεταβιβάζοντας ὁρῶσί τινας· καὶ μέγαν μὲν ὄντα παρ᾽ ὑμῖν εὐθέως τὸν λέγοντα, ἀθάνατον δὲ ἕνεκ᾽ ἀσφαλείας· ἑτέραν δὲ τὴν κρύβδην ψῆφον τοῦ φανερῶς θορύβου. ταῦτα ἀπιστίαν, ταῦτα ὀργὴν ἔχει. δεῖ γὰρ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δικαίως ἀλλήλοις τῆς πολιτείας κοινωνεῖν· τοὺς μὲν εὐπόρους, εἰς μὲν τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας, καὶ [b] περὶ τούτων μὴ δεδοικότας, εἰς δὲ τοὺς κινδύνους κοινὰ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας· τοὺς δὲ λοιποὺς, τὰ μὲν κοινὰ, κοινὰ νομίζοντας, καὶ μετέχοντας τὸ μέρος, τὰ δὲ ἑκάστου, ἴδια τοῦ κεκτημένου. οὕτω καὶ μικρὰ πόλις, μεγάλη γίγνεται· καὶ μεγάλη σώζεται. ὡς μὲν οὖν

b ὑπὲρ τούτου. a, Ben.

εἴποι τις ἂν, ἃ παρ' ἑκατέρων εἶναι δεῖ, ταῦτα ἴσως ἐστίν· ὡς δὲ κ̀ γένοιτ' ἂν ἐννόμως; διορθώσασθαι δεῖ. τῶν δὲ παρόντων πραγμάτων, καὶ τῆς ταραχῆς, πολλὰ πόῤῥωθέν ἐστι τὰ αἴτια· ἃ, εἰ βουλομένοις ὑμῖν ἀκούειν ἐστὶν, ἐθέλω λέγειν. ἐξέστητε, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, τῆς ὑποθέσεως, ἐφ' ἧς ὑμᾶς οἱ πρόγονοι κατέλιπον· καὶ τὸ μὲν προΐστασθαι τῶν Ἑλλήνων, καὶ δύναμιν συνεστηκυῖαν ἔχοντας πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις βοηθεῖν, περίεργον ἐπείσθητε εἶναι, κ̀ μάταιον ἀνάλωμα, ὑπὸ τῶν ταῦτα πολιτευομένων· τὸ δὲ ἐν ἡσυχίᾳ διάγειν, κ̀ μηδὲν τῶν δεόντων πράττειν, ἀλλά, προϊεμένους καθ' ἓν ἕκαστον, πάντα ἑτέρους ἐᾶσαι λαβεῖν, θαυμαστὴν εὐδαιμονίαν κ̀ πολλὴν ἀσφάλειαν ἔχειν οἴεσθε. ἐκ δὲ τούτων, παρελθὼν ἐπὶ τὴν τάξιν, ἐφ' ἧς ὑμῖν τετάχθαι προσῆκεν, ἕτερος, οὗτος εὐδαίμων, καὶ μέγας, κ̀ πολλῶν κύριος, γέγονεν· εἰκότως. πρᾶγμα γὰρ ἔντιμον, κ̀ μέγα, κ̀ λαμ-

πρὸν, καὶ περὶ οὗ πάντα τὸν χρόνον αἱ μέγισται τῶν πόλεων πρὸς αὐτὰς διεφέροντο· Λακεδαιμονίων μὲν ἠτυχηκότων· Θηβαίων δὲ ἀσχόλων, διὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον, γενομένων· ἡμῶν δὲ ἀμελούντων· ἔρημον ἀνείλετο. τοιγάρτοι, τὸ μὲν φοβεῖσθαι, τοῖς ἄλλοις· τὸ δὲ συμμάχους πολλοὺς, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχειν, ἐκείνῳ περιγέγονε. καὶ τοσαῦτα πράγματα, καὶ τοιαῦτα, ἤδη, περιέστηκε τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας, ὥς τε μήδε ὅ,τι χρὴ συμβουλεύειν εὔπορον εἶναι. ὄντων δὲ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν παρόντων πραγμάτων πᾶσιν, ὡς ἐγὼ κρίνω, φοβερῶν, οὐδένες ἐν μείζονι κινδύνῳ τῶν πάντων εἰσὶν ὑμῶν· οὐ μόνον τῷ, μάλιστα ὑμῖν ἐπιβουλεύειν Φίλιππον· ἀλλὰ καὶ τῷ, πάντων ἀργότατα αὐτοὶ διακεῖσθαι. εἰ, τοίνυν, τὸ τῶν ὠνίων πλῆθος ὁρῶντες, καὶ τὴν εὐετηρίαν, τὴν κατὰ τὴν ἀγορὰν, τούτοις κεκήληθε, ὡς ἐν οὐδενὶ δεινῷ τῆς πόλεως οὔσης· οὔτε προσηκόντως, οὔτε ὀρθῶς, τὸ πρᾶγμα κρί-

λέγεται. αἴτιον δὲ τούτων οὐχ ἕν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· ῥᾴδιον γὰρ ἂν ἦν ἡμῖν μεταθεῖναι· ἀλλὰ πολλὰ, καὶ παντοδαπὰ, ἐκ παντὸς ἡμαρτημένα τοῦ χρόνου. ὧν, τὸ καθέκαστον ἐάσας, ἓν, εἰς ὃ πάντα γε συντείνει, λέξω· δεηθεὶς ὑμῶν, ἂν λέγω τἀληθῆ μετὰ παῤῥησίας, μηδὲν ἀχθεσθῆναί μοι. ἐκπέπραται τὰ συμφέροντα ἐφ' ἑκάστου τῶν καιρῶν. καὶ μετειλήφατε ὑμεῖς μὲν την σχολὴν, καὶ τὴν ἡσυχίαν· ὑφ' ὧν κεκηλημένοι, τοῖς ἀδικοῦσιν οὐ πικρῶς ἔχετε· ἕτεροι δὲ τὰς τιμὰς ἔχουσι. καὶ τὰ μὲν περὶ τἄλλα, οὐκ ἄξιον ἐξετάσαι νῦν· ἀλλὰ, ἐπειδάν τι τῶν πρὸς Φίλιππον ἐμπέσῃ, εὐθὺς ἀναστάς τις λέγει, ὡς οὐ δεῖ ληρεῖν, οὐδὲ γράφειν πόλεμον, παραθεὶς εὐθέως ἑξῆς τὸ, τὴν εἰρήνην ἄγειν ὡς ἀγαθὸν· καὶ τὸ τρέφειν δύναμιν μεγάλην, ὡς χαλεπόν· καὶ, διαρπάζειν τινὲς τὰ χρήματα βούλονται· καὶ ἄλλους λόγους, ὡς οἴονται, ἀληθεστάτους λέγουσιν. ἀλλὰ δεῖ, δήπου, τὴν μὲν

εἰρήνην ἄγειν, ὐχ ὑμᾶς πείθειν, οἵγε πεπεισμένοι κάθησθε, ἀλλὰ τὸν τὰ τῦ πολέμυ πράττοντα· ἂν γὰρ ἐκεῖνος πεισθῇ, τά γε ἀφ᾽ ὑμῶν ὑπάρχει. νομίζειν δὲ δεῖ χαλεπὰ, ὐκ ὅσα ἂν εἰς σωτηρίαν δαπανῶμεν, ἀλλὰ, ἃ πεισόμεθα, ἂν ταῦτα μὴ ἐθέλωμεν ποιεῖν. καὶ, τὸ διαρπασθήσεσθαι τὰ χρήματα, τῷ φυλακὴν εὑρεῖν δι᾽ ἧς σωθήσεται, κωλύειν, ὐχὶ τῷ τῦ συμφέροντος ἀφιςάναι. καί, τοι, ἔγωγε ἀγανακτῶ καὶ αὐτὸ τῦτο, εἰ τὰ μὲν χρήματα λυπεῖ τινας ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται· ἃ κὴ φυλάττειν, κὴ κολάζειν τὺς ἁρπάζοντας, ἐφ᾽ ὑμῖν ἐςι· τὴν δὲ Ἑλλάδα ἅπασαν ἐφεξῆς ὑτωσὶ Φίλιππος ἁρπάζων οὐ λυπεῖ, κὴ ταῦτα ἐφ᾽ ὑμᾶς ἁρπάζων. τί ποτὲ, ὖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μὲν ὕτω φανερῶς ἀδικῦντα, κὴ πόλεις καταλαμβάνοντα, ὐδεὶς πώποτε τῦτον εἶπεν, ὡς ἀδικεῖ, κὴ πόλεμον ποιεῖ· τοὺς δὲ, μὴ ἐπιτρέπειν, μὴ δὲ προΐεσθαι ταῦτα, συμβυλεύοντας, τύτυς

πόλεμον ποιεῖν φάσιν; ὅτι, τὴν αἰτίαν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου συμβησομένων δυσχερῶν, ἀνάγκη, γὰρ, ἀνάγκη, πολλὰ λυπηρὰ ἐκ τοῦ πολέμου γίγνεσθαι, τοῖς ὑπὲρ ὑμῶν τὰ βέλτιστα λέγειν εἰθισμένοις ἅπαντες ἀναθεῖναι βούλονται. ἡγοῦνται, γὰρ, ἐὰν μὲν ὑμεῖς, ὁμοθυμαδὸν, ἐκ μιᾶς γνώμης, Φίλιππον ἀμύνησθε, καὶ ἐκείνου κρατήσειν ὑμᾶς, καὶ αὐτοῖς οὐκ ἔσεσθαι μισθαρνεῖν· ἂν δὲ, ἀπὸ τῶν πρώτων θορύβων, αἰτιασάμενοι τινας, πρὸς τὸ κρίνειν τράπησθε· αὐτοὶ μὲν, τούτων κατηγοροῦντες, ἀμφότερα ἕξειν· καὶ παρ' ὑμῖν εὐδοκιμήσειν, καὶ παρ' ἐκείνου χρήματα λήψεσθαι· ὑμᾶς δὲ, ὑπὲρ ὧν δεῖ παρὰ τούτων δίκην λαβεῖν, παρὰ τῶν ὑπὲρ ὑμῶν εἰρηκότων λήψεσθαι. αἱ μὲν οὖν ἐλπίδες, αἱ τούτων, αὗται· καὶ τὸ κατασκεύασμα, τὸ τῶν αἰτιῶν, ὡς ἄρα βούλονταί τινες πόλεμον ποιῆσαι. ἐγὼ δὲ εὖ οἶδα, καὶ ἀκριβῶς, ὅτι, οὐ γράψαντος Ἀθηναίων οὐδενὸς πόλεμον ποιῆσαι, καὶ ἄλλα πολλὰ Φί-

λιππος ἔχει τῶν τῆς πόλεως, καὶ νῦν εἰς Καρδίαν πέπομφε τὴν βοήθειαν. εἰ μέντοι βουλόμεθα ἡμεῖς μὴ προσποιεῖσθαι πολεμεῖν ἡμῖν ἐκεῖνον, ἀνοητότατος πάντων ἂν εἴη, εἰ τοῦτο ἐξελέγχοι. ὅταν γὰρ οἱ ἀδικούμενοι ἀρνῶνται, τί τῷ ἀδικοῦντι προσήκει; ἀλλά, ἐπειδὰν ἐφ' ἡμᾶς αὐτοὺς ἴῃ, τί φήσομεν τότε; ἐκεῖνος μὲν γάρ, οὐ πολεμεῖν· ὥσπερ οὐδὲ Ὠρείταις, τῶν στρατιωτῶν ὄντων ἐν τῇ χώρᾳ· οὐδὲ Φεραίοις πρότερον, πρὶν ἢ πρὸς τὰ τείχη προσβαλεῖν· οὐδὲ Ὀλυνθίοις ἐξ ἀρχῆς, ἕως ἂν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ τὸ στράτευμα παρῆν ἔχων· [f] ἢ, καὶ τότε, τοὺς ἀμύνεσθαι κελεύοντας, πόλεμον ποιεῖν φήσομεν; οὐκοῦν ὑπόλοιπον δουλεύειν; οὐ γὰρ ἄλλο γε οὐδὲν ἔνι. καὶ μήν, οὐδὲ ὑπὲρ τῶν ἴσων, ὑμῖν, καί τισι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἔστι ὁ κίνδυνος. οὐ γὰρ ὑφ' αὑτῷ ποιήσασθαι τὴν πόλιν βούλεται Φίλιππος ἡμῶν· οὔ· ἀλλὰ ὅλως ἀνελεῖν. οἶδε γὰρ ἀκριβῶς, ὅτι, δουλεύειν μὲν ὑμεῖς οὔτε ἐθελή-

f Lege ἦ.

σετε, οὔτε, ἂν ἐθέλητε, ἐπιςήσεσθε· ἄρχειν γὰρ εἰώθατε· πράγματα δὲ παρασχεῖν αὐτῷ, ἂν καιρὸν λάβητε, πλείω τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἁπάντων δυνήσεσθε. διὰ ταῦτα, ὑμῶν οὐχὶ φείσεται, εἴ περ ἐγκρατὴς γενήσεται. ὡς, οὖν, ὑπὲρ τῶν ἐσχάτων ἐσομένου τοῦ ἀγῶνος ὑμῖν, οὕτω προσήκει γινώσκειν· καὶ, τοὺς πεπρακότας αὐτοὺς ἐκείνῳ φανερῶς, μισεῖν, καὶ ἀποτυμπανίσαι. οὐ γάρ ἐςιν, οὐκ ἔςι, τῶν ἔξω τῆς πόλεως ἐχθρῶν κρατῆσαι, πρὶν ἂν τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πόλει κολάσητε ἐχθρούς· ἀλλὰ ἀνάγκη, τούτοις, ὥσπερ προβόλοις, προσπταίοντας, ὑςερίζειν ἐκείνων. ἐπεὶ, πόθεν οἴεσθε νῦν αὐτὸν ὑβρίζειν εἰς ὑμᾶς; οὐδὲν γὰρ ἔμοιγε ἄλλο δοκεῖ ποιεῖν ἢ τοῦτο· καὶ τοὺς μὲν ἄλλους, εὖ ποιοῦντα, εἰ μηδὲν ἄλλο, ἐξαπατᾷν· ὑμῖν δὲ ἀπειλεῖν ἤδη; οἷον· Θετταλοὺς, πολλὰ δοὺς, ὑπηγάγετο εἰς τὴν νῦν παροῦσαν δουλείαν. οὐδὲ ἂν εἰπεῖν δύναιτο οὐδεὶς, ὅσα τοὺς ταλαιπώρους Ὀλυνθίους, πρότερον δοὺς

Ποτίδαιαν, ἐξηπάτησε, ϗ πολλὰ ἕτερα. Θηβαίȣς τὰ νῦν ὑπάγεται, τὴν Βοιωτίαν αὐτοῖς παραδȣ̀ς, ϗ ἀπαλλάξας πολέμȣ πολλȣ͂ ϗ χαλεπȣ͂. ὥϛε, καρπωσάμενοί τινα ἕκαϛοι τȣ́των πλεονεξίαν, οἱ μὲν ἤδη πεπόνθασιν ἃ δὴ πάντες ἴσασιν, οἳ δὲ ὅ,τι ἂν ποτε συμβῇ πείσονται. ὑμεῖς δὲ, ὧν μὲν ἀπεϛέρησθε σιωπῶ, ἀλλὰ, ἐν αὐτῷ τῷ τὴν εἰρήνην ποιήσασθαι, πόσα ἐξηπάτησθε; πόσων ἀπεϛέρησθε; ȣ̓χὶ Φωκέας; ȣ̓ Πύλας; ȣ̓χὶ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης; Δορίσκον, Σέῤῥιον; τὸν Κερσοβλέπτην αὐτόν; ȣ̓, νῦν, Καρδίαν ἔχει, ϗ ὁμολογεῖ; τί ποτὲ ȣ̓ν ἐκεῖνος, τοῖς ἄλλοις, ϗ ὑμῖν, ȣ̓ τὸν αὐτὸν τρόπον προσφέρεται; ὅτι, ἐν μόνῃ τῶν πασῶν πόλεων τῇ ἡμετέρᾳ, ἄδεια ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν λέγειν δέδοται· καὶ, λαβόντα χρήματα αὐτὸν ἀσφαλές ἐϛι λέγειν παρ' ὑμῖν, κἂν ἀφῃρημένοι τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἦτε. ȣ̓κ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Ὀλύνθῳ τὰ Φιλίππȣ, μὴ συνευπεπονθότων τῶν πολ-

λῶν [a] Ὀλυνθίων, τῷ Ποτίδαιαν καρπȣ͂σθαι. ȣ̓κ ἦν ἀσφαλὲς λέγειν ἐν Θετταλίᾳ τὰ Φιλίππȣ, μὴ συνευπεπονθότος τοῦ πλήθȣς τῶν Θετταλῶν, τῷ, τȣ̀ς τυράννȣς ἐκϐαλεῖν Φίλιππον αὐτοῖς, ϗ τὴν Πυλαίαν ἀποδȣ͂ναι. ȣ̓κ ἦν ἐν Θήϐαις ἀσφαλὲς, πρὶν ἢ, τὴν Βοιωτίαν ἀπέδωκε, ϗ τȣ̀ς Φωκέας ἀνεῖλεν. ἀλλὰ Ἀθήνησιν, ȣ̓ μόνον Ἀμφίπολιν ϗ τὴν Καρδίαν ὧν χώραν ἀπεϛερηκότος Φιλίππȣ, ἀλλὰ ϗ κατασκευάζοντος ἡμῖν ἐπιτείχισμα τὴν Εὔϐοιαν, καὶ νῦν ἐπὶ Βυζάντιον παριόντος, ἀσφαλὲς ἐϛι λέγειν ὑπὲρ Φιλίππȣ. [b] καὶ γάρ τοι, τȣ́των μὲν, ἐκ πτωχῶν, ἔνιοι ταχὺ πλȣ́σιοι γεγόνασι· καὶ, ἐξ ἀνωνύμων ϗ ἀδόξων, ἔνδοξοι ϗ γνώριμοι· ὑμεῖς δὲ, τȣ̓ναντίον, ἐκ μὲν ἐνδόξων, ἄδοξοι· ἐκ δὲ εὐπόρων, ἄποροι. πόλεως γὰρ ἔγωγε πλȣ͂τον ἡγȣ͂μαι, συμμάχȣς, πίϛιν, εὔνοιαν· ὧν πάντων ἐϛὲ ὑμεῖς ἄποροι. ἐκ δὲ τȣ͂,

a Forte τῶν Ὀλ. b Lege τοὶ γάρ τοι. Vide de Cherſ. et ita Turneb.

τȣ́των ὀλιγώρως ὑμᾶς ἔχειν, ϗ̀ ἐᾷν τȣ̃-
τον τὸν τρόπον τὰ πράγματα φέρεσθαι,
ὁ μὲν, εὐδαίμων, ϗ̀ μέγας, ϗ̀ φοβερὸς πᾶσι
τοῖς Ἕλλησι ϗ̀ βαρβάροις ἐςίν. ὑμεῖς δὲ,
ἔρημοι, ϗ̀ ταπεινοί· τῇ μὲν κατὰ τὴν ἀ-
γορὰν εὐετηρίᾳ, λαμπροί· τῇ δὲ ὧν προσ-
ῆκε παρασκευῇ, καταγέλαςοι. Οὐ τὸν αὐ-
τὸν δὲ τρόπον, περί τε ὑμῶν ϗ̀ περὶ αὐ-
τῶν, ἐνίȣς τῶν λεγόντων ὁρῶ βȣλευομένȣς.
ὑμᾶς μὲν, γὰρ, ἡσυχίαν ἄγειν φασὶ δεῖν,
κᾂν τις ὑμᾶς ἀδικῇ· αὐτοὶ δὲ ȣ̓ δύνανται
παρ' ὑμῖν ἡσυχίαν ἄγειν, ȣ̓δενὸς αὐτȣ̀ς
ἀδικȣ̃ντος. καίτοι, λοιδορίας χωρὶς, εἴ τις
ἔροιτο· εἰπέ μοι, τί δή; γινώσκων ἀκριβῶς
Αριςόδημε, ȣ̓δεὶς γὰρ τὰ τοιαῦτα ἀγνο-
εῖ, τὸν μὲν τῶν ἰδιωτῶν βίον, ἀσφαλῆ,
ϗ̀ ἀπράγμονα, ϗ̀ ἀκίνδυνον ὄντα· τὸν δὲ
τῶν πολιτευομένων, φιλαίτιον, ϗ̀ σφαλε-
ρὸν, ϗ̀, καθ' ἑκάςην ἡμέραν, ἀγώνων ϗ̀ κα-
κῶν μεςὸν· ȣ̓ τὸν ἡσύχιον ϗ̀ ἀπράγμονα,
ἀλλὰ τὸν ἐν τοῖς κινδύνοις αἱρῇ; τί ἂν εἴ-

ποις; εἰ γὰρ, ὃ βέλτιϛον εἰπεῖν ἂν ἔχοις, τȣτό σοι συγχωρήσαιμεν ἀληθὲς λέγειν, ὡς ὑπὲρ φιλοτιμίας καὶ δόξης πάντα ταῦτα ποιεῖς· θαυμάζω, τί δήποτε, σαυτῷ μὲν ὑπὲρ τȣτων ἅπαντα ποιητέον εἶναι νομίζεις, καὶ πονητέον, καὶ κινδυνευτέον· τῇ πόλει δὲ, προέσθαι ταῦτα, διὰ ῥαθυμίαν, συμβȣλεύεις. ȣ γὰρ ἐκεῖνό γε ἂν εἴποις· ὡς, σὲ μὲν ἐν τῇ πόλει δεῖ τινα φαίνεσθαι, τὴν πόλιν δὲ ἐν τοῖς Ἕλλησι μηδενὸς ἀξίαν εἶναι. καὶ, μὴν, ȣδ᾽ ἐκεῖνό γε ὁρῶ· ὡς, τῇ πόλει μὲν, ἀσφαλὲς τὸ τὰ αὑτῆς πράττειν· σοὶ δὲ, ἐπικίνδυνον, εἰ μηδὲν τῶν ἄλλων πλέον περιεργάσῃ· ἀλλὰ τȣναντίον· σοὶ μὲν, ἐξ ὧν ἐργάζῃ καὶ περιεργάζῃ, τȣς ἐσχάτȣς ὄντας κινδύνȣς· τῇ πόλει δὲ, ἐκ τῆς ἡσυχίας. ἀλλὰ, νὴ Δία, παππῷα καὶ πατρῷα δόξα σοι ὑπάρχει, ἣν αἰσχρόν ἐϛι ἐν σοι καταλῦσαι· τῇ πόλει δὲ ὑπῆρξεν ἀνώνυμα, καὶ φαῦλα. τὰ τῶν προγόνων ἀλλ᾽ ȣδὲ τȣτο ȣτως ἔχει. σοὶ μὲν, γὰρ, ἦν

κλέπτης ὁ πατὴρ, εἴπερ ἦν ὅμοιός σοι· τῇ πόλει δὲ ἡμῶν, ὡς πάντες ἴσασιν οἱ Ἕλληνες, δὶς ἐκ τῶν μεγίστων κινδύνων ὑπὸ τῶν προγόνων ἡμῶν σεσωσμένοι. ἀλλὰ, γὰρ, οὐκ ἴσως, οὐδὲ πολιτικῶς, ἔνιοι τὰ καθ᾽ ἑαυτοὺς, καὶ τὰ κατὰ τὴν πόλιν, πολιτεύονται. πῶς γὰρ ἐστιν ἴσον, τούτων μέν τινας, ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου προϊόντας, ἑαυτοὺς ἀγνοεῖν· τὴν πόλιν δὲ, ἣ πρoειστήκει τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τέως, καὶ τὸ πρωτεῖον εἶχε, νῦν ἐν ἀδοξίᾳ πάσῃ, καὶ ταπεινότητι, καθεστάναι; Πολλὰ, τοίνυν, ἔχων ἔτι, καὶ περὶ πολλῶν, εἰπεῖν, παύσομαι. καὶ γὰρ, οὐ λόγων ἐνδείᾳ μοι δοκεῖ τὰ πράγματα, οὔτε νῦν, οὔτε ἄλλοτε πώποτε, φαύλως ἔχειν. ἀλλὰ, ὅταν πάντα ἀκούσαντες ὑμεῖς τὰ δέοντα, καὶ ὁμογνώμονες, ὡς ὀρθῶς λέγεται, γενόμενοι· τῶν λυμαίνεσθαι καὶ διαστρέφειν ταῦτα βουλομένων ἐξ ἴσου κάθησθε ἀκροώμενοι· οὐκ ἀγνοοῦντες αὐτούς· ἴστε γὰρ εὐθὺς, ἰδόντες, ἀκριβῶς, τίς μισθοῦ λέγει, καὶ τίς ὑπὲρ

Φιλίππȣ πολιτεύεται, καὶ τὶς ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίςων· ἀλλὰ, ἵνα, αἰτιασάμενοι τȣ́τȣς, ϗ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα ϗ λοιδορίαν ἐμβαλόντες, μηδὲν αὐτοὶ τῶν δεόντων ποιῆτε. ταῦτα ἔςι τἀληθῆ, μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἁπλῶς, εὐνοίᾳ, τὰ βέλτιςα, εἰρημένα· ȣ̓ κολακείας, ϗ βλάβης, ϗ ἀπάτης, λόγος μεςός· ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. ἢ, οὖν, παυςέον τȣ́των τῶν ἐθῶν· ἢ, μηδένα ἄλλον αἰτιατέον, τȣ̃ πάντα φαύλως ἔχειν, ἢ ὑμᾶς αὐτȣ́ς.

Ἡ ΤΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἡ ΤΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Αθηναίων τῇ βȣλῇ ϗ τῷ δήμῳ χαίρειν. Επειδὴ πολλάκις μȣ πρέσβεις ἀποϛείλαντος, ἵν' ἐμμείνωμεν ταῖς ὅρκοις ϗ ταῖς ὁμολογίαις, ȣ̓δεμίαν ἐποιεῖσθε ἐπιϛροφὴν, ᾤμην δεῖν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπιϛολῆς. πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων, ἀναγκαῖόν ἐϛιν ὑπὲρ ἁπάντων δηλῶσαι καθαρῶς. πρῶτον μὲν, γὰρ, Νικίȣ τȣ͂ κήρυκος ἁρπασθέντος ἐκ τῆς χώρας τῆς ἐμῆς, ȣ̓ τοῖς παρανομȣ͂σιν ἐπετιμήσατε [a] ὅτι τὴν δίκην, ἀλλὰ τὸν ἀδικȣ́μενον εἵρξατε δέκα μῆνας· ἃς δ' ἔφερε παρ' ἡμῶν ἐπιϛολὰς, ἀνέγνωτε ἐπὶ τȣ͂ βήματος. ἔπειτα, Θασίων ὑποδε-

a Variant MSS. In ε, μ, desunt ὅτι τὴν δίκην.

χομένων τὰς Βυζαντίων τριήρεις, ϗ τῶν λῃςῶν τὺς βϐλομένϐς, οὐδὲν ἐφροντίζετε τῶν συνθηκῶν διαῤῥήδην λεγϐσῶν, πολεμίϐς εἶναι τὺς ταῦτα ποιϐ͂ντας. ἔτι τοίνυν, περὶ τοὺς αὐτὺς χρόνϐς, Διοπείθης ἐμϐαλὼν εἰς τὴν χώραν, Κρωϐύλην μὲν ϗ τὴν Τιρίςασιν ἐξηνδραποδίσατο· τὴν δὲ προσεχῆ Θράκην, ἐπόρθησε· τέλος δὲ, εἰς τϐ͂το ἦλθε παρανομίας, ὥςτε Αμφίλοχον, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσϐευτὴν, συλλαϐὼν, ϗ τὰς ἐχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς, ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα. καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὖ δοκϐ͂ντα ἐποίησε. καὶ τοι, τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυκα, ϗ πρέσϐεις, ϗ τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσεϐὲς εἶναι δοκεῖ, ϗ μάλιςα ὑμῖν. Μεγαρέων [b] ϐ͂ν Ανθεμόκριτον ἀνελόντων, εἰς τϐ͂το ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥςτε, μυςηρίων μὲν εἴργειν αὐτὺς, ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας ἔςησαν, ἀνδριάντα πρὸ τῶν Πυλῶν. καίτοι, πῶς ϐ̓ δεινὸν, [c] εἰ, ἐφ᾽ οἷς, παθόν-

b Forte γ᾽ ϐ͂ν. c Forte ἐςὶ.

τες, οὕτως ἐμισήσατε τοὺς δράσαντας, νῦν αὐτοὺς φαίνεσθαι ποιοῦντας. Καλλίας, τοίνυν, ὁ παρ' ὑμῶν στρατηγὸς, τὰς μὲν πόλεις, τὰς ἐν τῷ Παγασίτῃ κόλπῳ, κατοικουμένας, ἔλαβεν ἁπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόρκους, ἐμοὶ δὲ συμμαχίδας οὔσας. τοὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐπώλει, πάντας πολεμίους κρίνων. καὶ διὰ ταῦτα ὑμεῖς ἐπῃνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν. ὥστε ἔγωγε ἀπορῶ, τί ποτ' ἔσται καινότερον, ἐὰν ὁμολογήσητέ μοι πολεμεῖν. καὶ γὰρ, ὅτε φανερῶς διεφερόμεθα, λῃστὰς ἐξεπέμπετε, καὶ τοὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποιεῖτε. χωρὶς τοίνυν, εἰς τοῦτο παρανομίας ἀφῖχθε καὶ δυσμενείας, ὥστε καὶ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεστάλκατε, πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὃ μάλιστα ἄν τις θαυμάσειε· πρὸ μὲν γὰρ τοῦ λαβεῖν αὐτὸν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι νεωτερίζῃ, πα-

ρακαλεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἐπ' αὐτόν. νῦν δὲ, τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. καίτοι, τὸ παλαιὸν, οἱ πατέρες ὑμῶν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, ταῖς Πεισιστρατίδαις ἐπετίμων, ὡς ἐπάγουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. ὑμεῖς δ' οὐκ αἰσχύνεσθε [d] ταῦτα ποιοῦντες ἃ διετελεῖτε ταῖς τυράννοις ἐγκαλοῦντες. ἀλλὰ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ γράφετε ἐν ταῖς ψηφίσμασιν, ἐμοὶ προστάττοντες Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἐᾶν Θρᾴκης ἄρχειν, ὡς ὄντας Ἀθηναίους. ἐγὼ δὲ, τούτους, οὔτε τῶν περὶ τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα μετασχόντας ὑμῖν, οὔτ' ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους, οὔτ' Ἀθηναίους ὄντας· ἀλλὰ Τήρην μὲν, μετ' ἐμοῦ στρατευόμενον ἐφ' ὑμᾶς· Κερσοβλέπτην δὲ, τοῖς παρ' ἐμοῦ πρεσβευταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς ὅρκους ὀμόσαι προθυμούμενον, κωλυθέντα δ' ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀποφαι-

d Forte ταῦτα.

νόντων αὐτὸν Ἀθηναίων ἐχθρόν. καίτοι, πῶς ἐστὶ τοῦτο ἴσον, ἢ δίκαιον· ὅταν μὲν ὑμῖν συμφέρῃ, πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως· ὅταν δ' ἐμὲ συκοφαντεῖν βούλησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι τὸν αὐτὸν ὑφ' ὑμῶν. καὶ, Σιτάλκου μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας, εὐθὺς ποιήσασθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα φιλίαν· ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτου πόλεμον αἱρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς· καὶ ταῦτα, σαφῶς εἰδότας, ὅτι, τῶν λαμβανόντων τὰς δωρεὰς τὰς τοιαύτας, οὐδεὶς, οὔτε τῶν νόμων, οὔτε τῶν ψηφισμάτων, οὐδὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. οὐ μὴν, ἀλλ' εἰ δεῖ, πάντα τἄλλα παραλιπόντα, συντόμως εἰπεῖν, ὑμεῖς ἔδοτε πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ, καὶ Διονυσίῳ τῷ Συρακουσίῳ, καὶ τοῖς ἐκγόνοις τοῖς ἐκείνων. ἐὰν οὖν πείσητε τοὺς ἐκβαλόντας ἑκατέρους αὐτῶν ἀποδοῦναι πάλιν τὰς ἀρχὰς τοῖς ἐκπεσοῦσι, κομίζεσθε[c] καὶ παρ' ἐμοῦ τὴν Θρᾴκην, ὅσην Τήρης καὶ

c Lege -σισθε.

Κερσοβλέπτης [f] εἶχεν. εἰ δὲ, τοῖς μὲν ἐκείνων κρατήσασι μηδ' ἐγκαλεῖν ἀξιοῦτε μηδὲν, ἐμὲ δ' ἐνοχλεῖτε, πῶς οὐ δικαίως ὑμᾶς ἀμυνοίμην ἄν. περὶ μὲν οὖν τούτων, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια, παραλιπεῖν προαιροῦμαι· Καρδιανοῖς δέ φημι βοηθεῖν, γεγονὼς αὐτοῖς πρὸ τῆς εἰρήνης σύμμαχος, οὐκ ἐθελόντων ὑμῶν ἐλθεῖν εἰς κρίσιν, πολλάκις μὲν ἐμοῦ δεηθέντος, οὐκ ὀλιγάκις δ' ἐκείνων. ὥστε, πῶς οὐκ ἂν εἴην πάντων φαυλότατος, εἰ καταλιπὼν τοὺς συμμάχους, μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι, τῶν πάντα μοι τρόπον ἐνοχλούντων, ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων. εἰ τοίνυν δεῖ μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν, εἰς τοσοῦτον ἐληλύθατε πλεονεξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ προειρημένα μόνον· τὰ δ' ὑπογυιότατα, Πεπαρρηθίων φασκόντων δεινὰ πεπονθέναι, προσετάξατε τῷ στρατηγῷ δίκην παρ' ἐμοῦ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων· οὓς ἐγὼ μὲν ἐτιμωρησάμην

f Forte εἶχον.

ἐνδεεστέρως ἢ προσῆκεν· ἐκεῖνοι δὲ, εἰρήνης οὔσης, καταλαβόντες Ἁλόννησον, οὔτε τὸ χωρίον, οὔτε τοὺς φρουροὺς ἀπεδίδοσαν, πέμψαντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐμοῦ πολλάκις. ὑμεῖς δὲ, ὧν μὲν ἠδίκησαν ἐμὲ Πεπαρρήθιοι, τούτων μὲν οὐδὲν [a] ἐπεσκήψασθε, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες· καίτοι, τὴν νῆσον οὔτ' ἐκείνους, οὔθ' ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν λῃστὴν Σώστρατον. εἰ μὲν οὖν, αὐτοί φατε παραδοῦναι Σωστράτῳ, λῃστὰς ὁμολογεῖτε καταπέμπειν· εἰ δὲ, ἀκόντων ὑμῶν, ἐκεῖνος κατεκράτει, τί δεινὸν πεπόνθατε, λαβόντος ἐμοῦ, καὶ τὸν τόπον τοῖς πλέουσιν ἀσφαλῆ παρέχοντος; τοσαύτην δέ μου ποιουμένου πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ διδόντος αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες, λαμβάνειν μὲν οὐκ εἴων, ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον· ὅπως, ὑπομείνας μὲν τὸ προσταττόμενον, τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ὁμολογῶ, μὴ προειμένος δὲ τὸ χωρίον, ὕποπτος γένωμαι τῷ πλήθει. γνοὺς ἐγὼ

a Hoc regit dat. quare lege -σκεψ- ex ς. η. Ben.

Φιλίππου πολιτεύεται, καὶ τὶς ὡς ἀληθῶς ὑπὲρ τῶν βελτίστων· ἀλλὰ, ἵνα, αἰτιασάμενοι τούτους, καὶ τὸ πρᾶγμα εἰς γέλωτα καὶ λοιδορίαν ἐμβαλόντες, μηδὲν αὐτοὶ τῶν δεόντων ποιῆτε. ταῦτα ἔστι τἀληθῆ, μετὰ πάσης παῤῥησίας, ἁπλῶς, εὐνοίᾳ, τὰ βέλτιστα, εἰρημένα· οὐ κολακείας, καὶ βλάβης, καὶ ἀπάτης, λόγος μεστός· ἀργύριον μὲν τῷ λέγοντι ποιήσων, τὰ δὲ πράγματα τῆς πόλεως τοῖς ἐχθροῖς ἐγχειριῶν. ἢ, οὖν, παυστέον τούτων τῶν ἐθῶν· ἢ, μηδένα ἄλλον αἰτιατέον, τοῦ πάντα φαύλως ἔχειν, ἢ ὑμᾶς αὐτούς.

Ἡ ΤΟΥ
ΦΙΛΙΠΠΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Ἡ ΤΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Αθηναίων τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ χαίρειν. Επειδὴ πολλάκις μου πρέσβεις ἀποστείλαντος, ἵν' ἐμμείνωμεν ταῖς ὅρκοις καὶ ταῖς ὁμολογίαις, οὐδεμίαν ἐποιεῖσθε ἐπιστροφὴν, ᾤμην δεῖν πέμψαι πρὸς ὑμᾶς ὑπὲρ ὧν ἀδικεῖσθαι νομίζω. μὴ θαυμάσητε δὲ τὸ μῆκος τῆς ἐπιστολῆς. πολλῶν γὰρ ὑπαρχόντων ἐγκλημάτων, ἀναγκαῖόν ἐστιν ὑπὲρ ἁπάντων δηλῶσαι καθαρῶς. πρῶτον μὲν, γὰρ, Νικίου τοῦ κήρυκος ἁρπασθέντος ἐκ τῆς χώρας τῆς ἐμῆς, οὐ τοῖς παρανομοῦσιν ἐπετιμήσατε [a] ὅτι τὴν δίκην, ἀλλὰ τὸν ἀδικούμενον εἵρξατε δέκα μῆνας· ἃς δ' ἔφερε παρ' ἡμῶν ἐπιστολὰς, ἀνέγνωτε ἐπὶ τοῦ βήματος. ἔπειτα, Θασίων ὑποδε-

a Variant MSs. In ε, μ, desunt ὅτι τὴν δίκην.

χομένων τὰς Βυζαντίων τριήρεις, καὶ τῶν λῃστῶν τοὺς βουλομένους, οὐδὲν ἐφροντίζετε τῶν συνθηκῶν διαῤῥήδην λεγουσῶν, πολεμίους εἶναι τοὺς ταῦτα ποιοῦντας. ἔτι τοίνυν, περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, Διοπείθης ἐμβαλὼν εἰς τὴν χώραν, Κρωβύλην μὲν καὶ τὴν Τιρίστασιν ἐξηνδραποδίσατο· τὴν δὲ προσεχῆ Θράκην, ἐπόρθησε· τέλος δὲ, εἰς τοῦτο ἦλθε παρανομίας, ὥστε Ἀμφίλοχον, ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων ἐλθόντα πρεσβευτὴν, συλλαβὼν, καὶ τὰς ἐσχάτας ἀνάγκας ἐπιθεὶς, ἀπελύτρωσε ταλάντων ἐννέα. καὶ ταῦτα τῷ δήμῳ εὖ δοκοῦντα ἐποίησε. καί τοι, τὸ παρανομεῖν εἰς κήρυκα, καὶ πρέσβεις, καὶ τοῖς ἄλλοις τε πᾶσιν ἀσεβὲς εἶναι δοκεῖ, καὶ μάλιστα ὑμῖν. Μεγαρέων [b] οὖν Ἀνθεμόκριτον ἀνελόντων, εἰς τοῦτο ἐλήλυθεν ὁ δῆμος, ὥστε, μυστηρίων μὲν εἴργειν αὐτοὺς, ὑπομνήματα δὲ τῆς ἀδικίας ἔστησαν, ἀνδριάντα πρὸ τῶν Πυλῶν. καίτοι, πῶς οὐ δεινὸν, [c] εἰ, ἐφ' οἷς, παθόν-

b Forte γ' οὖν. c Forte ἐστί.

τες, ὕτως ἐμισήσατε τὺς δράσαντας, νῦν αὐτὺς φαίνεσθαι ποιῦντας. Καλλίας, τοίνυν, ὁ παρ' ὑμῶν ϛρατηγὸς, τὰς μὲν πόλεις, τὰς ἐν τῷ Παγασίτῃ κόλπῳ, κατοικȣμένας, ἔλαβεν ἁπάσας, ὑμῖν μὲν ἐνόρκȣς, ἐμοὶ δὲ συμμαχίδας ὔσας. τὺς δ' εἰς Μακεδονίαν πλέοντας ἐπώλει, πάντας πολεμίȣς κρίνων. καὶ διὰ ταῦτα ὑμεῖς ἐπηνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ψηφίσμασιν. ὥϛτε ἔγωγε ἀπορῶ, τί ποτ' ἔϛαι καινότερον, ἐὰν ὁμολογήσητέ μοι πολεμεῖν. καὶ γὰρ, ὅτε φανερῶς διεφερόμεθα, ληϛὰς ἐξεπέμπετε, ϗ τὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖτε, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μȣ κακῶς ἐποιεῖτε. χωρὶς τοίνυν, εἰς τῦτο παρανομίας ἀφῖχθε ϗ δυσμενείας, ὥϛτε ϗ πρὸς τὸν Πέρσην πρέσβεις ἀπεϛάλκατε, πείσοντας αὐτὸν ἐμοὶ πολεμεῖν· ὃ μάλιϛα ἄν τις θαυμάσειε· πρὸ μὲν γὰρ τῦ λαβεῖν αὐτὸν Αἴγυπτον ϗ Φοινίκην, ἐψηφίσασθε, ἂν ἐκεῖνός τι νεωτερίζῃ, πα-

ρακαλεῖν ὁμοίως ἐμὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἐπ᾽ αὐτόν. νῦν δὲ, τοσοῦτον ὑμῖν περίεστι τοῦ πρὸς ἐμὲ μίσους, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον διαλέγεσθαι περὶ τῆς ἐπισυμμαχίας. καίτοι, τὸ παλαιὸν, οἱ πατέρες ὑμῶν, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τοῖς Πεισιστρατίδαις ἐπετίμων, ὡς ἐπάγουσι τὸν Πέρσην ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας. ὑμεῖς δ᾽ οὐκ αἰσχύνεσθε [d] ταῦτα ποιοῦντες ἃ διετελεῖτε τοῖς τυράννοις ἐγκαλοῦντες. ἀλλὰ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, καὶ γράφετε ἐν τοῖς ψηφίσμασιν, ἐμοὶ προστάττοντες Τήρην καὶ Κερσοβλέπτην ἐᾷν Θρᾴκης ἄρχειν, ὡς ὄντας Ἀθηναίους. ἐγὼ δὲ, τούτους, οὔτε τῶν περὶ τῆς εἰρήνης συνθηκῶν οἶδα μετασχόντας ὑμῖν, οὔτ᾽ ἐν ταῖς στήλαις ἀναγεγραμμένους, οὔτ᾽ Ἀθηναίους ὄντας· ἀλλὰ Τήρην μὲν, μετ᾽ ἐμοῦ στρατευόμενον ἐφ᾽ ὑμᾶς· Κερσοβλέπτην δὲ, τοῖς παρ᾽ ἐμοῦ πρεσβευταῖς ἰδίᾳ μὲν τοὺς ὅρκους ὀμόσαι προθυμούμενον, κωλυθέντα δ᾽ ὑπὸ τῶν ὑμετέρων στρατηγῶν, ἀποφαι-

d Forte ταῦτα.

νόντων αὐτὸν Αθηναίων ἐχθρόν. καίτοι, πῶς ἐςὶ τȣ̃το ἴσον, ἢ δίκαιον· ὅταν μὲν ὑμῖν συμφέρῃ, πολέμιον εἶναι φάσκειν αὐτὸν τῆς πόλεως· ὅταν δ᾽ ἐμὲ συκοφαντεῖν βȣ́λησθε, πολίτην ἀποδείκνυσθαι τὸν αὐτὸν ὑφ᾽ ὑμῶν. καὶ, Σιτάλκȣ μὲν ἀποθανόντος, ᾧ μετέδοτε τῆς πολιτείας, εὐθὺς ποιήσασθαι πρὸς τὸν ἀποκτείναντα φιλίαν· ὑπὲρ δὲ Κερσοβλέπτȣ πόλεμον αἱρεῖσθαι πρὸς ἡμᾶς· καὶ ταῦτα, σαφῶς εἰδότας, ὅτι, τῶν λαμβανόντων τὰς δωρεὰς τὰς τοιαύτας, ȣ̓δεὶς, ȣ̓́τε τῶν νόμων, ȣ̓́τε τῶν ψηφισμάτων, ȣ̓δὲν φροντίζει τῶν ὑμετέρων. ȣ̓ μὴν, ἀλλ᾽ εἰ δεῖ, πάντα τἄλλα παραλιπόντα, συντόμως εἰπεῖν, ὑμεῖς ἔδοτε πολιτείαν Εὐαγόρᾳ τῷ Κυπρίῳ, κ̀ Διονυσίῳ τῷ Συρακȣσίῳ, κ̀ τοῖς ἐκγόνοις τοῖς ἐκείνων. ἐὰν ȣ̃ν πείσητε τȣ̀ς ἐκβαλόντας ἑκατέρȣς αὐτῶν ἀποδȣ̃ναι πάλιν τὰς ἀρχὰς τοῖς ἐκπεσȣ̃σι, κομίζεσθε[c] κ̀ παρ᾽ ἐμȣ̃ τὴν Θρᾴκην, ὅσην Τήρης κ̀

[c] Lege -σιασθε.

Κερσοβλέπτης [f] εἶχεν. εἰ δὲ, τοῖς μὲν ἐκείνων κρατήσασι μηδ' ἐγκαλεῖν ἀξιȣ͂τε μηδὲν, ἐμὲ δ' ἐνοχλεῖτε, πῶς οὐ δικαίως ὑμᾶς ἀμυνοίμην ἄν. περὶ μὲν ȣ͂ν τȣ́των, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι δίκαια, παραλιπεῖν προαιρȣ͂μαι· Καρδιανοῖς δέ φημι βοηθεῖν, γεγονὼς αὐτοῖς πρὸ τῆς εἰρήνης σύμμαχος, ȣ̓κ ἐθελόντων ὑμῶν ἐλθεῖν εἰς κρίσιν, πολλάκις μὲν ἐμȣ͂ δεηθέντος, ȣ̓κ ὀλιγάκις δ' ἐκείνων. ὥστε, πῶς οὐκ ἂν εἴην πάντων φαυλότατος, εἰ καταλιπὼν τȣ̀ς συμμάχȣς, μᾶλλον ὑμῶν φροντίζοιμι, τῶν πάντα μοι τρόπον ἐνοχλȣ́ντων, ἢ τῶν βεβαίως μοι φίλων ἀεὶ μενόντων. εἰ τοίνυν δεῖ μηδὲ τȣ͂το παραλιπεῖν, εἰς τοσȣ͂τον ἐληλύθατε πλεονεξίας, ὥστε πρότερον μὲν ἐνεκαλεῖτέ μοι τὰ προειρημένα μόνον· τὰ δ' ὑπογυιότατα, Πεπαρῄηθίων φασκόντων δεινὰ πεπονθέναι, προσετάξατε τῷ στρατηγῷ δίκην παρ' ἐμȣ͂ λαβεῖν ὑπὲρ ἐκείνων· ȣ̔̀ς ἐγὼ μὲν ἐτιμωρησάμην

f Forte εἶχον.

ἐνδεεϛέρως ἢ προσῆκεν· ἐκεῖνοι δὲ, εἰρήνης ὔσης, καταλαβόντες Ἁλόνησον, οὔτε τὸ χωρίον, ὔτε τὺς φρυρὺς ἀπεδίδοσαν, πέμψαντος ὑπὲρ αὐτῶν ἐμῦ πολλάκις. ὑμεῖς δὲ, ὧν μὲν ἠδίκησαν ἐμὲ Πεπαῤῥήθιοι, τύτων μὲν οὐδὲν [a] ἐπεσκήψαθε, τὴν δὲ τιμωρίαν, ἀκριβῶς εἰδότες· καίτοι, τὴν νῆσον ὔτ' ἐκείνυς, ὔθ' ὑμᾶς ἀφειλόμην, ἀλλὰ τὸν λῃϛὴν Σώϛρατον. εἰ μὲν ὖν, αὐτοί φατε παραδοῦναι Σωϛράτῳ, λῃϛὰς ὁμολογεῖτε καταπέμπειν· εἰ δὲ, ἀκόντων ὑμῶν, ἐκεῖνος κατεκράτει, τί δεινὸν πεπόνθατε, λαβόντος ἐμῦ, καὶ τὸν τόπον τοῖς πλέυσιν ἀσφαλῆ παρέχοντος; τοσαύτην δέ μυ ποιυμένυ πρόνοιαν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ διδόντος αὐτῇ τὴν νῆσον, οἱ ῥήτορες, λαμβάνειν μὲν ὐκ εἴων, ἀπολαβεῖν δὲ συνεβούλευον· ὅπως, ὑπομείνας μὲν τὸ προσταστόμενον, τὴν ἀλλοτρίαν ἔχειν ὁμολογῶ, μὴ προειμένος δὲ τὸ χωρίον, ὕποπτος γένωμαι τῷ πλήθει. γνοὺς ἐγὼ

a Hoc regit dat. quare lege -σκεψ- ex ϛ. η. Ben.

ταῦτα πρȣκαλȣ́μην κριθῆναι περὶ τȣ́των πρὸς ὑμᾶς· ἵνα, [b] εἰ μὲν ἐμὴ γνωσθῇ, παρ' ἐμȣ̃ δοθῇ τὸ χωρίον ὑμῖν· ἐὰν δὲ ὑμετέρα κριθῇ, τότε ἀποδῶ τῷ δήμῳ. ταῦτα δέ μȣ πολλάκις ἀξιȣ̃ντος, ὑμεῖς μὲν ȣ̓ προσείχετε, Πεπαρρήθιοι δὲ τὴν νῆσον κατέλαβον. τί ȣ̃ν ἐχρῆν με ποιεῖν; ȣ̓ δίκην λαβεῖν παρὰ τῶν ὑπερβεβηκότων τȣ̀ς ὅρκȣς; οὐ τιμωρήσασθαι τȣ̀ς ȣ̃τως ὑπερηφάνως ἀσελγαίνοντας; καὶ γὰρ, εἰ Πεπαρρηθίων ἦν ἡ νῆσος, τί προσῆκεν ἀπαιτεῖν Ἀθηναίȣς; εἰ δὲ ὑμετέρα, πῶς ȣ̓κ ἐκείνοις ὀργίζεσθε καταλαβοῦσι τὴν ἀλλοτρίαν; εἰς τȣ̃το δὲ προβεβήκαμεν ἔχθρας, ὥστε βȣλόμενος ταῖς ναυσὶν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον παραβαλεῖν, ἠναγκάσθην αὐτὰς παραπέμψαι διὰ Χερρονήσȣ τῇ στρατιᾷ· τῶν μὲν κληρȣ́χων, κατὰ τὸ Πολυκράτȣς δόγμα, πολεμȣ́ντων ἡμῖν, ὑμῶν δὲ [c] τοιαῦτα ψηφιζομένων, τȣ̃ δὲ στρατηγȣ̃ Βυζαντίȣς τε παρακαλȣ̃ντος, καὶ διαγγέλλειν πρὸς ἅ-

[b] Lege ἐάν. c Deest ε, η. Ben.

παντας, ὅτι πάλιν αὐτῷ προστάττετε, ἂν καιρὸν λάβῃ. τοιαῦτα δὲ πάσχων, ὅμως, τῆς πόλεως, καὶ τῶν τριηρῶν, καὶ τῆς χώρας, ἀπεχόμην, ἱκανὸς ὢν τὰ πλεῖστα λαβεῖν, ἢ πάντα· καὶ διατετέλεκα προκαλούμενος ὑμᾶς εἰς κρίσιν ἐλθεῖν, ὑπὲρ ὧν αἰτιώμεθα ἀλλήλους. καίτοι σκοπεῖσθε, πότερον κάλλιόν ἐστιν, ὅπλοις, ἢ λόγοις, διακρίνεσθαι· καὶ πότερον αὐτοὺς εἶναι βραβευτάς, ἢ πεῖσαί τινας ἑτέρους· καὶ λογίζεσθε, ὡς ἄλογόν ἐστιν, Αθηναίους, Θασίους μὲν καὶ Μαρωνείτας ἀναγκάσαι περὶ Στρύμης διακριθῆναι λόγοις, αὐτοὺς δὲ πρὸς ἐμὲ μὴ διαλύσασθαι, περὶ ὧν ἀμφισβητοῦσι, τὸν τρόπον τοῦτον· ἄλλως τε, καὶ γιγνώσκοντας, ὅτι, νικηθέντες μέν, οὐδὲν ἀποβαλεῖτε· κρατήσαντες δέ, λήψεσθε τὰ νῦν ὑφ' ἡμῖν ὄντα. πάντων δέ μοι δοκεῖ παραλογώτατον εἶναι, διότι, πέμψαντος ἐμοῦ πρέσβεις ἀπὸ τῆς συμμαχίας πάσης, ἵνα ὦσι μάρτυρες, καὶ βουλομένου ποιήσασθαι

πρὸς ὑμᾶς δικαίας ὁμολογίας ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, ὐδὲ τὺς περὶ τύτων λόγυς ἐδέξασθε παρὰ τῶν πρεσβευόντων· ἐξὸν ὑμῖν, ἢ τῶν κινδύνων ἀπαλλάξαι τὺς δυσχερὲς ὑποπτεύοντάς τι καθ' ἡμῶν, ἢ φανερῶς ἐξελέγξαί με φαυλότατον ὄντα τῶν ἁπάντων. τῷ μὲν ὖν δήμῳ, ταῦτα συνέφερε· τοῖς δὲ λέγυσιν, ὐκ ἐλυσιτέλει. φασὶ γὰρ οἱ τῆς πολιτείας, τῆς παρ' ὑμῖν, ἔμποροι, τὴν μὲν εἰρήνην πόλεμον αὐτοῖς εἶναι· τὸν δὲ πόλεμον εἰρήνην· ἢ γὰρ συναγωνιζομένυς τοῖς στρατηγοῖς, ἢ συκοφαντῦντας, ἀντιλαμβάνειν παρ' αὐτῶν. ἔτι δὲ, τῶν πολιτῶν τοῖς γνωριμωτάτοις, καὶ τοῖς ἔξωθεν τοῖς ἐνδοξοτάτοις, λοιδορυμένυς ἐπὶ τῦ βήματος, περιποιεῖσθαι παρὰ τοῦ πλήθυς δόξαν, ὡς εἰσι δημοτικοί. ῥάδιον μὲν ὖν ἐστί μοι παῦσαι τῆς βλασφημίας αὐτὺς, μικρὰ πάνυ προεμένῳ, καὶ ποιῆσαι λέγειν ἐπαίνυς ὑπὲρ ἡμῶν. ἀλλ' αἰσχυνοίμην ἂν, εἰ τὴν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν παρὰ τούτων φαινοί-

μην ὠνέμενος, οἳ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, εἰς τοῦτο τόλμης ἥκουσιν, ὥστε, καὶ περὶ Ἀμφιπόλεως πρὸς ἡμᾶς ἀμφισβητεῖν ἐπιχειροῦσιν, ὑπὲρ ἧς, τῶν ἀντιποιουμένων αὐτῆς, οἶμαι, πολὺ δικαιότερα λέγειν αὐτός· εἴτε γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς κρατησάντων γίγνεται, πῶς οὐ δικαίως ἡμεῖς αὐτὴν ἔχομεν, Ἀλεξάνδρου τοῦ προγόνου πρώτου κατασχόντος τὸν τόπον; ὅθεν, καὶ τῶν αἰχμαλώτων Μήδων ἀπαρχὴν ἀνδριάντα χρυσοῦν ἀνέστησεν εἰς Δελφούς· εἴτε τούτων μὲν ἀμφισβητήσειέ τις, ἀξιοῖ δὲ γίγνεσθαι τῶν ὕστερον γενομένων κυρίων, ὑπάρχει μοι καὶ τοῦτο τὸ δίκαιον. ἐκπολιορκήσας γὰρ τούς, ὑμᾶς μὲν ἐκβαλόντας, ὑπὸ Λακεδαιμονίων δὲ κατοικισθέντας, ἔλαβον τὸ χωρίον. καίτοι, πάντες οἰκοῦμεν τὰς πόλεις, ἢ τῶν προγόνων παραδόντων, ἢ κατὰ πόλεμον κύριοι καταστάντες. ὑμεῖς δέ, οὔτε πρῶτοι λαβόντες, οὔτε νῦν ἔχοντες, ἐλάχιστον δὲ χρόνον ἐν τοῖς τόποις ἐμμείναντες, ἀντι-

ποιεῖσθε τῆς πόλεως, καὶ ταῦτα πίστιν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτοὶ βεβαιοτάτην ἐπιθέντες. πολλάκις [e] γὰρ ἐμοῦ γράφοντος ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς ὑπὲρ αὐτῆς, ἐγνωκότες δικαίως ἔχειν ἡμᾶς, τότε μὲν ποιησάμενοι τὴν εἰρήνην, ἔχοντος ἐμοῦ τὴν πόλιν, [f] κατὰ συμμαχίαν ἐπὶ ταῖς αὐταῖς ὁμολογίαις. καίτοι, πῶς ἂν ἑτέρα γένοιτο βεβαιοτέρα ταύτης κτῆσις, τῆς τὸ μὲν ἐξαρχῆς καταλειφθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν προγόνων, πάλιν δὲ κατὰ πόλεμον ἐμῆς γεγενημένης, τρίτον δὲ συγχωρηθείσης ὑφ' ὑμῶν, τῶν εἰθισμένων ἀμφισβητεῖν καὶ τῶν οὐδὲν ὑμῖν προσηκόντων. ἃ μὲν οὖν ἐγκαλῶ, ταῦτ' ἐστίν. ὡς δὲ προϋπαρχόντων, καὶ διὰ τὴν ἐμὴν εὐλάβειαν μᾶλλον ἤδη τοῖς πράγμασιν ἐπιτιθεμένων, καὶ καθ' ὅσον ἂν δύνησθε κακοποιούντων, ὑμᾶς ἀμυνοῦμαι μετὰ τοῦ δικαίου· καὶ μάρτυρας τοὺς θεοὺς ποιησάμενος, διαλήψομαι περὶ τῶν καθ' ὑμᾶς.

e Deest in β. forte γ' ἀρ'. f κατὰ pro καὶ εἶτα.

ΤΩΝ ΤΟΥ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΛΟΓΩΝ ΦΙΛΙΠΠΙΚΩΝ

Ὁ ΔΩΔΕΚΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ·

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΥ

ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ.

Ex Dionys. Halicarn. Epist. ad Ammaeum.

Ἐπὶ Νικομάχῳ Θεόφραστος ἄρχων· ἐφ᾽ οὗ πείθει τοὺς Ἀθηναίους γενναίως ὑπομεῖναι τὸν πόλεμον, ὡς κατηγγελκότος αὐτὸν ἤδη Φιλίππου. καὶ ἔστιν αὕτη τελευταία τῶν κατὰ Φιλίππου δημηγοριῶν, ἀρχὴν ἔχουσα ταύτην. "Ὅτι μὲν, ὦ Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, " Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, " ἀλλὰ ἀνεβάλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φα-" νερὸν γέγονεν."

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ὙΠΟΘΕΣΙΣ

ΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ.

Ὁ Φίλιππος πρὸς τοὺς Ἀθηναίους πέπομφεν ἐπιστολὴν, κατηγορῶν αὐτῶν, καὶ πόλεμον προκηρύττων ἄντικρυς. οὐκ ἔτι οὖν ὁ ῥήτωρ πείθει τοὺς Ἀθηναίους πολεμεῖν· ἀνάγκη γάρ· ἀλλὰ θαρσύνει πρὸς τὸν κίνδυνον, εὐκαθαίρετον λέγων τὸν Μακεδόνα.

ὍΤΙ, μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φίλιππος οὐκ ἐποιήσατο τὴν εἰρήνην πρὸς ὑμᾶς, ἀλλ' ἀνεβάλλετο τὸν πόλεμον, πᾶσιν ὑμῖν φανερὸν γέγονεν. ἐπειδὴ, γὰρ, Φαρσαλίοις Ἅλον παρέδωκε, καὶ τὰ περὶ Φωκέας διῳκήσατο, καὶ τὴν Θρᾴκην κατεστρέψατο πᾶσαν, αἰτίας οὐκ οὔσας πλασάμενος, καὶ προφάσεις ἀδίκους ἐξευρὼν, τῷ μὲν ἔργῳ πάλαι πολεμεῖ πρὸς τὴν πόλιν, τῷ δὲ λόγῳ νῦν ὁμολογεῖ διὰ τῆς ἐπιστολῆς ἧς ἔπεμψεν. ὅτι, δὲ, χρὴ, μήτε ὀῤῥωδεῖν ἡμᾶς τὴν ἐκείνου δύναμιν, μήτε ἀγεννῶς ἀντιταχθῆναι πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ, καὶ σώ-

μασι, ϗ χρήμασι, ϗ ναυσὶ, ϗ πᾶσιν, ὡς ἁπλῶς εἰπεῖν, ἀφειδῶς ὁρμῆσαι πρὸς τὸν πόλεμον, ἐγὼ πειράσομαι διδάσκειν. πρῶτον μὲν γὰρ, εἰκὸς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τȣ̀ς θεȣ̀ς μεγίςȣς ἡμῖν ὑπάρχειν συμμάχȣς ϗ βοηθȣ̀ς, ὧν ἐκεῖνος τὰς πίςεις ὑπερβὰς, καὶ τȣ̀ς ὅρκȣς ὑπεριδὼν, λέλυκεν ἀδίκως τὴν εἰρήνην. ἔπειτα, οἷς πρότερον ηὐξήθη, φενακίζων ἀεί τινας, καὶ μεγάλα ἐπαγγελλόμενος εὐεργετήσειν, πάντα ταῦτα διεξελήλυθεν ἤδη. καὶ γινώσκεται μὲν ὑπὸ τῶν Περινθίων, ϗ Βυζαντίων, ϗ τῶν ἐκείνοις συμμαχȣ́ντων, ὡς ἐπιθυμεῖ προσενεχθῆναι τȣ́τοις τὸν αὐτὸν τρόπον ὄνπερ Ὀλυνθίοις πρότερον. ȣ̓κ ἀγνοεῖται δὲ ὑπὸ Θετταλῶν δεσπόζειν, ἀλλ᾽ ȣ̓χ ἡγεῖσθαι, τῶν συμμάχων προαιρȣ́μενος. ὑποπτεύεται δὲ ὑπὸ τῶν Θηβαίων, Νίκαιαν μὲν φρȣρᾷ κατέχων, εἰς δὲ τὴν Ἀμφικτυονίαν εἰσδεδυκὼς, τὰς δὲ πρεσβείας τὰς ἐκ Πελοποννήσȣ πρὸς αὐτὸν ἄγων, καὶ τὴν

ἐκείνων συμμαχίαν παραιρούμενος. ὥστε, τῶν αὐτῷ πρὸ τοῦ φίλων ὄντων, τοὺς μὲν, νῦν πολεμεῖν ἀκαταλλάκτως· τοὺς δὲ, μηκέτι προθύμους εἶναι συναγωνιστάς· ἅπαντας δὲ ὑφορᾶσθαι, καὶ διαβεβλῆσθαι πρὸς αὐτόν. ἔτι, τοίνυν, οὐδὲ γὰρ τοῦτ᾽ ἐστι μικρὸν, οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν σατράπαι καθεστῶτες, ἔναγχος μὲν ξένους μισθοφόρους εἰσπέμψαντες, ἐκώλυσαν ἐκπολιορκηθῆναι Πέρινθον· νυνὶ δὲ, τῆς ἔχθρας αὐτοῖς ἐνεστώσης, καὶ τοῦ κινδύνου πλησίον ὄντος, εἰ χειρωθήσεται Βυζάντιον, οὐ μόνον αὐτοὶ προθύμως συμπολεμήσουσιν, ἀλλὰ καὶ βασιλέα τῶν Περσῶν χρήματα χορηγεῖν ἡμῖν προτρέψονται· ὃς τοσοῦτον μὲν κέκτηται πλοῦτον ὅσον οὐδὲ οἱ λοιποὶ πάντες· τηλικαύτην δὲ ἔχει ῥώμην πρὸς τὰς ἐνθάδε πράξεις, ὥστε, καὶ πρότερον, ἡνίκα Λακεδαιμονίοις ἐπολεμοῦμεν, ὁποτέροις πρόσθειτο, τούτους ἐποίει κρατεῖν τῶν ἑτέρων· καὶ νῦν, μεθ᾽ ἡμῶν γενόμενος, ῥᾳδίως

καταπολεμήσει τὴν Φιλίππȣ δύναμιν. πρὸς τȣ́τοις, τοίνυν, τηλικȣ́τοις ȣ̓͂σιν, ȣ̓κ ἐρῶ μὲν ὡς ȣ̓ διὰ τὴν εἰρήνην πολλὰ προείληφεν ἡμῶν χωρία, ϗ λιμένας, ϗ τοιαῦτα ἕτερα χρήσιμα πρὸς πόλεμον. ὁρῶ δὲ, ὡς, ὅταν μὲν ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συνέχηται, ϗ ταὐτὰ πᾶσι συμφέρει[b] τοῖς μετέχȣσι τῶν πολέμων, μένει τὰ συϛαθέντα βεβαίως. ὅταν δὲ, ἐξ ἐπιβȣλῆς ϗ πλεονεξίας, ἀπάτῃ ϗ βίᾳ κατέχηται, καθάπερ ὑπὸ τȣ́τȣ νῦν, μικρὰ πρόφασις ϗ τὸ τυχὸν πταῖσμα ταχέως ἅπαντα διέσεισε ϗ διέλυσε. καὶ πολλάκις, εὑρίσκω, λογιζόμενος, ȣ̓ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ τῷ Φιλίππῳ πρὸς ὑποψίαν ἥκοντα ϗ δυσμένειαν, ἀλλὰ ϗ τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς ȣ̓ συνηρμοσμένα καλῶς, ȣ̓δὲ οἰκείως, ȣ̓δὲ ὡς οἴεταί τις. ὅλως μὲν γὰρ, ἡ Μακεδονικὴ δύναμις, ἐν μὲν προσθήκης μέρει, ῥοπὴν ἔχει τινὰ ϗ χρη-

b -ρῃ. et ita in variis lect. Wolfii et Lamb. et in Olynth. I.

σιν· αὐτὴ δὲ καθ' αὑτὴν ἀσθενής ἐστι, καὶ πρὸς τηλικοῦτον ὄγκον πραγμάτων εὐκαταφρόνητος. ἔτι δὲ, αὐτὴν οὗτος αὐτὸς τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, καὶ πᾶσιν οἷς ἄν τις μέγαν εἶναι νομίσειε, σφαλερωτέραν αὑτῷ πεποίηκε. μὴ γὰρ οἴεσθε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς χαίρειν Φίλιππόν τε καὶ τοὺς ἀρχομένους. ἀλλὰ ἐννοεῖσθε, ὡς ὁ μὲν ἐπιθυμεῖ δόξης, οἱ δὲ, ἀσφαλείας· καὶ αὐτῷ μὲν οὐκ ἔστι τυχεῖν ταύτης ἀκινδύνως· οἱ δὲ οὐδὲν δέονται, καταλιπόντες οἴκοι τέκνα, γονεῖς, γυναῖκας, φθείρεσθαι, καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κινδυνεύειν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὥστε, τοὺς μὲν πολλοὺς τῶν Μακεδόνων, ἐκ τούτων ἄν τις ἴδοι πῶς διάκεινται πρὸς τὸν Φίλιππον. τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν ὄντας ἑταίρους, καὶ τοὺς τῶν ξένων ἡγεμόνας, εὑρήσετε, δόξαν μὲν ἔχοντας ἐπ' ἀνδρίᾳ, περιδεῶς δὲ μᾶλλον τῶν ἀδόξων ζῶντας. τοῖς μὲν γὰρ, πρὸς τοὺς πολεμίους μόνον ὑπάρχει κίνδυνος· οἱ δὲ, τοὺς

κόλακας, καὶ τοὺς διαβάλλοντας αὐτοὺς μᾶλλον ἢ τὰς μάχας δεδίασι. καὶ ἐκεῖνοι μὲν, μετὰ πάντων ἀγωνίζονται πρὸς τοὺς ἀντιταχθέντας· τοῖς δὲ, καὶ τῶν ἐν τοῖς πολέμοις κακῶν οὐκ ἐλάχιστον μέρος μέτεστι, καὶ χωρὶς ἰδίᾳ φοβεῖσθαι τὸν τρόπον τὸν τοῦ βασιλέως συμβέβηκεν. ἔτι δὲ, τῶν μὲν πολλῶν, ἐπειδὰν ἁμάρτῃ τις, ζημίαν κατὰ τὴν ἀξίαν εἴληφεν· οἱ δὲ, ὅταν μέγιστα κατορθώσωσι, τότε μάλιστα σκορακίζονται, καὶ προπηλακίζονται παρὰ τὸ προσῆκον. καὶ τούτοις, οὐδὲ ἂν εἷς εὖ φρονῶν ἀπιστήσειεν· οὕτω γὰρ αὐτὸν φιλότιμον εἶναί φασιν οἱ συνδιατρίψαντες, ὥστε, βουλόμενον τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων πάντα αὑτοῦ δοκεῖν εἶναι, μᾶλλον ἄχθεσθαι τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων τοῖς ἄξιον ἐπαίνου τι πράξασιν, ἢ τοῖς ὅλως ἀποτυχοῦσι. πῶς οὖν εἴπερ ἐστὶ ταῦτα τοιαῦτα, πιστῶς ἤδη πολὺν χρόνον αὐτῷ παραμένουσιν; ὅτι, νῦν μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ

κατορθῦν αὐτὸν ἐπισκοτεῖ πᾶσι τοῖς τοιῦτοις· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναί συγκρύψαι κ̀ συσκίασαι τὰς ἁμαρτίας εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων. εἰ δέ τι πταίσει, τότε ἀκριϐῶς διακαλυφθήσεται πάντα ταῦτα. συμϐαίνει γὰρ, ὥσπερ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν, ὅταν μὲν ἐῤῥωμένος ᾖ τις, ὐδὲν ἐπαισθάνεται τῶν καθ' ἕκαςα σαθρῶν· ἐπὰν δὲ ἀῤῥωςήσῃ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα, κἂν ςρέμμα, κἂν ἄλλό τι τῶν ὑπαρχόντων ᾖ μὴ τελέως ὑγιαῖνον· ὕτω, κ̀ τῶν βασιλειῶν, κ̀ πασῶν τῶν δυναςειῶν, ἕως μὲν ἂν ἐν τοῖς πολέμοις κατορθῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολλοῖς ἐςίν· ἐπὰν δέ τι πταίσωσιν, ὃ νῦν εἰκὸς παθεῖν ἐκεῖνον μεῖζον φορτίον ἢ καθ' αὐτὸν ἀράμενον, γίγνεται φανερὰ τὰ δυχερῆ πάντα τοῖς ἅπασιν. εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον ὁρῶν εὐτυχῦντα, φοϐερὸν εἶναι νομίζει, καὶ δυςπολέμητον, σώφρονος μὲν ἀνδρὸς χρῆται προνοίᾳ. μεγάλη γὰρ

ῥοπὴ, μᾶλλον δὲ τὸ ὅλον, ἡ τύχη ἐστὶ, πρὸς ἅπαντα τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα. κατὰ πολλοὺς, μέντοι, τρόπους, ἕλοιτ' ἂν τις οὐχ ἧττον τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἐκείνου. παρὰ τε γὰρ τῶν προγόνων ἐκ πλείονος χρόνου παρειλήφαμεν τὴν ἡγεμονίαν, οὐ τούτου μόνον, ἀλλὰ, συνελόντι φράσαι, πάντων τῶν ἐν Μακεδονίᾳ βασιλευσάντων. καὶ ἐκεῖνοι μὲν Ἀθηναίοις φόρους ἤνεγκαν· ἡ δὲ ἡμετέρα πόλις οὐδενί πω τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων. ἔτι [c] δὲ, τοσούτῳ πλείους ἀφορμὰς αὐτοῦ πρὸς τὴν τῶν θεῶν εὔνοιαν ἔχομεν, ὅσῳ διατελοῦμεν εὐσεβέστερα καὶ δικαιότερα πράττοντες. τί ποτε οὖν ἐκεῖνος, ἐν τῷ προτέρῳ πολέμῳ, πλείω κατώρθωσεν ἡμῶν; ὅτι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παῤῥησιάσομαι γὰρ πρὸς ὑμᾶς, ὁ μὲν αὐτὸς στρατεύεται, καὶ ταλαιπωρεῖ, καὶ τοῖς κινδύνοις πάρεστιν, οὔτε καιρὸν παριεὶς, οὔτε ὥραν ἔτους παραλείπων οὐδεμίαν· ἡμεῖς

c Omnino legendum τε. quia ſupra erat παρὰ TE, lin. 5.

δὲ, εἰρήσεται γὰρ τἀληθὲς, ὐδὲν ποιῦντες ἐνθάδε καθήμεθα, μέλλοντες ἀεὶ, ϗ ψηφιζόμενοι, ϗ πυνθανόμενοι κατὰ τὴν ἀγορὰν, εἴ τι λέγεται νεώτερον. καίτοι, τί γένοιτ᾽ ἂν νεώτερον, ἢ Μακεδὼν ἀνὴρ καταφρονῶν Ἀθηναίων, ϗ τολμῶν ἐπιςολὰς πέμπειν τοιαύτας, οἵας ἠκύσατε μικρῷ πρότερον; καὶ τῷ μὲν, ὑπάρχυσι μισθοφόροι ςρατιῶται· καὶ, νὴ Δία, πρὸς τύτοις, τῶν παρ᾽ ἡμῶν ῥητόρων τινὲς, οἳ, τὰς παρ᾽ ἐκείνυ δωρεὰς οἴκαδε λαμβάνοντες, ὐκ αἰσχύνονται Φιλίππῳ ζῶντες, ὐδὲ αἰσθάνονται, πάντα, ϗ τὰ τῆς πόλεως, ϗ τὰ σφῶν αὐτῶν, μικρῦ λήμματος πωλῦντες. ἡμεῖς δὲ, ὔτε τῶν ἐκείνυ πραγμάτων ὐδὲν ςασιάζειν παρασκευάζομεν, ὔτε ξενοτροφεῖν ἐθέλομεν, ὔτε αὐτοὶ ςρατεύεσθαι τολμῶμεν. ὔκυν ἐςὶν ὐδὲν θαυμαςὸν, εἴ τι πεπλεονέκτηκεν ἡμῶν κατὰ τὸν πρότερον πόλεμον· ἀλλὰ μᾶλλον, εἰ μηδὲν ποιῦντες ἡμεῖς, ὧν προσήκει τοὺς

πολεμοῦντας, νομίζομεν κρατήσειν τοῦ πάντα πράττοντος, ἃ δεῖ τοὺς πλεονεκτήσειν μέλλοντας. ὧν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρή, λαβόντας ἔννοιαν, καὶ λογισαμένους ὡς οὐδὲ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ φάσκειν ἄγειν εἰρήνην, ἤδη γὰρ ἐκεῖνος καὶ προηγόρευκε τὸν πόλεμον καὶ τοῖς ἔργοις ἐξενήνοχε, μηδενὸς μὲν φείδεσθαι, μήτε τῶν κοινῶν, μήτε τῶν ἰδίων· στρατεύεσθαι δὲ, ἐάν που καιρὸς ᾖ, προθύμως ἅπαντας· χρῆσθαι δὲ στρατηγοῖς ἀμείνοσιν ἢ πρότερον. μὴ γὰρ ὑπολάβοι τις ὑμῶν, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν ἐγένετο τὰ πράγματα χείρω τὰ τῆς πόλεως, διὰ τούτων αὐτὰ πάλιν ἀναλήψεσθαι καὶ γενήσεσθαι βελτίω· μηδὲ νομίσητε, ῥαθυμούντων ὑμῶν, ὥσπερ πρότερον, ἑτέρους ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων ἀγωνιεῖσθαι προθύμως. ἀλλὰ ἐννοεῖσθε, ὡς αἰσχρόν ἐστι, τοὺς μὲν πατέρας ὑμῶν πολλοὺς πόνους καὶ κινδύνους μεγάλους ὑποστῆναι, Λακεδαιμονίοις πολεμοῦντας, ὑμᾶς δὲ, μηδὲ ὑπὲρ ὧν ἐκεῖνοι δι-

καίως κλησάμενοι, παρέδοσαν ἡμῖν, ἐθέλειν ἐῤῥωμένως ἀμύνεσθαι. ἀλλὰ, τὸν μὲν ἐκ Μακεδονίας ὁρμώμενον, οὕτως εἶναι φιλοκίνδυνον, ὥστε, ὑπὲρ τοῦ μείζω ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν, κατατετρῶσθαι πᾶν τὸ σῶμα, τοῖς πολεμίοις μαχόμενον· Ἀθηναίους δὲ, οἷς πάτριόν ἐστι μηδενὸς ὑπακούειν, ἁπάντων δὲ κρατεῖν ἐν τοῖς πολέμοις, τούτους, διὰ μαλακίαν ἢ ῥαθυμίαν, ἐγκαταλιπεῖν τά τε τῶν προγόνων ἔργα καὶ τὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος. ἵνα δὲ μὴ μακρολογῶ, φημὶ, χρῆναι πάντας ἡμᾶς, παρασκευάζεσθαι μὲν πρὸς τὸν πόλεμον, παρακαλεῖν δὲ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας, μὴ λόγοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις, πρὸς τὴν ὑπὲρ ἡμῶν συμμαχίαν. ὡς ἅπας μέν ἐστι λόγος μάταιος, πράξεων ἄμοιρος γενόμενος· τοσούτῳ δὲ, μάλιστα, ὁ παρὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ὅσῳ δοκοῦμεν αὐτῷ προχειρότατα χρῆσθαι τῶν ἄλλων Ἑλλήνων.

Τ Ε Λ Ο Σ.

L l

DEC 22 1921